

◆ дивовижні світи ◆

Діана Вінн Джонс

Мандрівний Замок Хаула

З англійської переклав
Андрій Поритко

Львів
Видавництво Старого Лева
2019

УДК 821.111-93
Д 42

Серія “Дивовижні світи” заснована
Видавництвом Старого Лева
у 2007 році

Для Стівена

*Ідею цієї книги підказав мені один хлопчик у школі,
яку я відвідала. Він попросив мене написати
книгу під назвою “Мандрівний Замок”.
Я записала ім'я цього хлопчика на папірці –
і сховала в такому надійному місці,
що відтоді не можу його знайти.
Я хотіла б від усього серця
йому подякувати.*

Diana Wynne Jones

Howl's Moving Castle © Diana Wynne Jones, 1986

This edition is published by arrangement
with Laura Cecil and The Van Lear Agency LLC

Переклад © Андрій Поритко, 2008
Українське видання © Видавництво Старого Лева, 2008
Обкладинка та форзац © Романа Романишин, Андрій Лесів, 2014
Серія “Дивовижні світи” © Видавництво Старого Лева, 2007

Всі права застережено

ISBN 978-966-2909-35-7

Розділ перший,
у якому Софі розмовляє
з капелюшками

У країні Інгарії, де такі речі, як семимильні чоботи і шапки-невидимки, існують насправді, народитися найстаршим із трьох дітей – неабияке безталання. Усім відомо, що коли ви, всі троє, вирушите на пошуки щастя, саме тебе першого спіткає невдача, та ще й найдошкульніша.

Софі Хаттер була найстаршою з трьох сестер. Вона навіть не була дитиною бідного лісоруба, що давало би їй бодай якусь надію на успіх. Ні, її батьки були цілком заможними: вони тримали крамничку дамських капелюшків у процвітаючому містечку Маркет-Чиппінг. Щоправда, мати Софі померла, коли тій було два рочки, а її сестричці Летті – лише один.

Їхній батько одружився на наймолодшій зі своїх продавщиць, гарненькій блондинці на ім'я Фанні. Фанні невдовзі народила третю сестру – Марту. Це мало би перетворити Софі та Летті на Бридких Старших Сестер, але насправді всі три дівчинки вирости дуже навіть гарненькими – хоча Летті все-таки називали найвродливішою. Фанні ставилася до всіх трьох дівчаток

однаково ніжно й ніколи жодним чином не виділяла Марту.

Містер Хаттер пишався своїми трьома доньками і віддав їх у найкращу в місті школу. Софі була найстараннішою. Вона надзвичайно багато читала – і дуже швидко з'ясувала, наскільки мізерними є її шанси на цікаве майбутнє. Це було для неї розчаруванням, проте вона залишалася цілком щасливою, доглядала сестричок і готувала Марту до пошуків щасливої долі, коли настане пора. Оскільки Фанні була постійно зайнята в крамниці, за меншими доглядала саме Софі. А поміж меншими не обходилося без криків і навіть смикання за волосся. Летті аж ніяк не збиралася бути наступною невдахою після Софі.

– Це нечесно! – кричала Летті. – Чому це Марті має дістатися все найкраще тільки тому, що вона наймолдша? Я вийду заміж за принца, ось побачите!

Марта на це завжди відказувала, що хто-хто, а от вона зуміє стати казково багатою навіть і не виходячи ні за кого.

Після цього Софі доводилося відтягувати їх одну від одної і зашивати їм сукенки. Як на те, вона дуже спритно вправлялася з голкою. А згодом Софі й сама почала шити одяг для сестер. На минуле Травневе свято, незадовго до початку цієї історії, вона пошила для Летті темно-рожевий костюмчик, про який Фанні сказала, що він виглядає так, ніби куплений у найдорожчій крамниці у Кінгсбері.

Приблизно тоді ж усі знову заговорили про Відьму Пустирищ. Подейкували, нібито Відьма погрожувала

вбити дочку короля, і нібито король наказав своєму лейб-магу, чарівникові Саліману, вирушити на Пустирища, аби впоратися з Відьмою. І скидалося на те, що чарівник Саліман не тільки не впорався з Відьмою, а й сам був нею вбитий.

Тому коли через кілька місяців після цього на пагорбах над Маркет-Чиппінгом з'явився високий чорнезний замок, із чотирьох високих шпильястих веж якого вилітали хмари чорнющого диму, всі були цілком переконані, що це Відьма знову вибралася з Пустирищ і збирається тримати в остраху всю округу, як то вона вже була зробила п'ятдесят років тому. Люди і справді дуже налякалися. Ніхто не виходив на вулицю сам-один, а надто поночі.

А що було ще страшнішим, то це те, що замок не стояв на місці. Іноді він давав про себе знати довгою смугою чорного диму понад заростями вересу на північному заході, іноді височів над скелями на сході, а іноді спускався з пагорбів і зупинявся серед вересу просто за останньою фермою з північного боку. Часом навіть можна було побачити, як він рухається, випускаючи з веж брудно-чорні клуби диму. Якийсь час усі були впевнені, що замок ось-ось таки спуститься у долину, і мер не раз говорив, що варто було би послати до короля за підмогою.

Але замок і далі блукав поміж пагорбами, і якось то з'ясувалося, що він належить ніякій не Відьмі Пустирищ, а чарівникові Хаулу.

Ну, а Хаул був досить-таки недобрим чарівником. Хоча наразі ніщо не свідчило про те, щоби він хотів

покинути пагорби, всі знали, що він для розваги викрадає молодих дівчат і висмоктує з них душі. А дехто казав, ніби він пожирає їхні серця. Він був украй бездушним і безсердечним чарівником, і та дівчина, яка дозволила б йому захопити себе зненацька, опинилася б у страшній небезпеці. Софі, Летті та Марті, як і всім іншим дівчатам у Маркет-Чиппінгу, було наказано нікуди не ходити поодиноці, і це їх украй дратувало. Вони дивувалися, до чого б це чарівникові Хаулу мали придатися викрадені ним душі.

Однак незабаром Софі, Летті та Марту спіткав зовсім інший клопіт: містер Хаттер несподівано помер якраз тоді, коли Софі підросла настільки, що вже могла залишити навчання у школі. Саме тоді й виявилось, що містер Хаттер трохи занадто пишався своїми дочками. Через рахунки за навчання крамничка зав'язла в боргах. Одразу після похорону Фанні сіла у вітальні в їхньому будинку, зовсім поруч із крамницею, і пояснила донькам усе, як є.

— Боюся, вам доведеться покинути школу, — сказала вона. — Я вже рахувала і так, і сяк, і все одно виходить, що якщо я хочу і майстерню не втратити, і про вас подбати, то в мене немає іншого виходу, ніж віддати вас ученицями в хороші місця. Залишати вас усіх трьох при крамниці непрактично. Це мені не по кишені. Отже, ось що я вирішила. Спочатку Летті...

Летті підняла очі. Вона так і пашіла здоров'ям і чудовою вродою, яку не могли приховати навіть горе і жалобне вбрання.

— Я би хотіла вчитися далі, — сказала вона.

– І будеш, хороша моя, – сказала Фанні. – Я домовилася, що тебе візьмуть ученицею в кондитерську пані Цезарі на Ринковій площі. Вони славляться тим, що ставляться до учнів, як до королівен і королевичів, так що тобі там має бути дуже добре, та й корисному ремеслу навчишся. Пані Цезарі – наша добра клієнтка і добрий друг, вона погодилася зробити мені послугу і знайти у своїй кондитерській місце ще й для тебе.

Летті розсміялася так, що стало зрозуміло, що вона нітрохи не задоволена.

– Що ж, дякую, – сказала вона. – Як усе-таки добре, що я люблю готувати!

Фанні полегшено зітхнула. Часами Летті поводи́лася неймовірно розважливо.

– Тепер Марта, – сказала Фанні. – Я розумію, що ти ще занадто мала, щоб іти працювати, тому вже якийсь час думала, як би влаштувати тебе ученицею в таке місце, де би ти могла собі спокійно залишитися надовго, і щоби потім ця наука тобі придалася, чим би ти не вирішила зайнятися. Ти знаєш мою давню шкільну подругу Аннабель Ферфакс?

Марта, тоненька і білява, уп'ялася у Фанні великими сірими очима майже так само розважливо, як Летті.

– Це та така страшенно балакуча? – запитала вона. – Хіба вона не відьма?

– Так, і в неї гарненький будиночок і повно клієнтів з усієї Складчастої Долини, – поспішила підтвердити Фанні. – Вона дуже добра жінка, Марто. Вона навчить тебе всьому, що сама знає, і, я думаю, представить своїм впливовим знайомим із Кінгсбері. Отож, щойно

закінчивши навчання, ти відразу ж будеш влаштована.

– Так, вона приємна жінка, – погодилася Марта. – Гаразд.

Софі, слухаючи цю розмову, думала, що Фанні залагодила все саме так, як і мало бути. Летті, середня сестра, навряд чи добилася би в житті чогось путнього, от Фанні й прилаштувала її туди, де вона могла зустріти вродливого молодого підмайстра і бути з ним щасливою. Марті, яка збиралася зробити все, аби розбагатіти, мали в цьому допомогти заможні друзі та відьомське ремесло. Що ж до самої Софі, то вона нітрохи не сумнівалася, що її чекає. Тож для неї не було несподіванкою, коли Фанні сказала:

– Що ж до тебе, люба Софі, то буде цілком справедливо, якщо ти успадкуєш капелюшну крамницю, коли я відійду від справ, адже ти найстарша. Тому я вирішила, що сама візьму тебе в учениці й дам можливість вивчити наше ремесло. Що ти на це?

Навряд чи Софі могла би сказати, що їй просто нічого іншого не залишається. Вона чемно подякувала Фанні.

– Отже, все владналося! – сказала Фанні.

Наступного дня Софі допомогла Марті спакувати одяг, а ще через день усі вони проводжали її в дорогу на підводі візник. Марта виглядала маленькою, напруженою і знервованою, адже шлях до Складчастої Долини, де жила пані Ферфакс, пролягав через пагорби, якраз неподалік Мандрівного Замку чарівника Хаула. Не дивно, що Марта боялася.

– У неї все буде чудово, – сказала Летті.

Вона відмовилася від будь-якої допомоги в укладанні речей, і коли підвода візника зникла з очей, Летті просто запхала всі свої манатки в наволочку і заплатила шість пенсів сусідському хлопчиськові-чистильнику, щоби він відвіз їх у тачці до кондитерської пані Цезарі на Ринковій площі.

Летті крокувала за тачкою, і вигляд у неї був набагато радісніший, ніж очікувала Софі. Здавалося навіть, що Летті рада струсити зі своїх ніг пилюку капелюшної крамниці.

Хлопчисько-чистильник повернувся з нашвидкуруч нашкрябаною запискою від Летті, де сповіщалося, що вона вже розмістила свої речі в дівчачій спальні та що в Цезарі, здається, дуже весело.

Ще через тиждень візник привіз лист від Марти, яка писала, що доїхала щасливо і що пані Ферфакс “дуже мила і до всього додає мед. Вона тримає бджіл”.

Після цього Софі досить довго нічого не чула про своїх сестер, бо як тільки Марта і Летті поїхали, почалося і її власне навчання.

Софі, звичайно, вже багато чого знала про капелюшне ремесло. Ще зовсім малою дитиною вона гасала по двору, де вимочували заготовки і натягували їх на болванки, а з воску і шовку робили квіти, фрукти та інші прикраси. Вона знала людей, які у них працювали. Більшість цих людей прийшли сюди на роботу тоді, коли її тато був хлопчиком. Вона знала Бессі, єдину продавщицю, що залишилася. Вона знала клієнток, які купували капелюшки, і чоловіка, який привозив

із села солом'яні заготовки для капелюхів, котрим іще треба було надавати форму на болванках у сараї. Вона знала й інших постачальників і навіть знала, як роблять фетр для зимових капелюхів. Фанні не так уже й багато залишалось її навчити – хіба що як найкраще переконати клієнтку придбати капелюшок.

– До потрібного капелюшка її треба підводити поступово, моя дорога, – говорила Фанні. – Спочатку покажи ті, котрі їй не вельми личитимуть, і тоді як тільки дама приміряє потрібний капелюшок, вона відразу зрозуміє, у чому різниця.

Насправді ж Софі майже не довелося продавати капелюшки. Після того, як вона день чи два побула в майстерні, а тоді ще один день провела разом із Фанні у магазині тканин і в торговця шовком, мачуха посадила її прикрашати капелюшки. Софі сиділа в маленькій ніші в задній кімнаті крамниці й пришивала троянди до чепчиків та вуалетки до велюрових капелюшків, оторочувала їх шовком, викладала на крисах букетики з воскових ягід і зроблених зі стрічок квітів. Робота їй вдавалася і загалом подобалася. Але Софі почувалася самотньою і трохи нудьгувала. Працівники майстерні були занадто старі, щоби Софі було з ними весело, до того ж ставилися вони до неї, як до сторонньої особи, та ще й такої, котра згодом мала стати тут хазяйкою. І навіть Бессі ставилася до неї так само. Зрештою, Бессі говорила тільки про фермера, за якого збиралася заміж через тиждень після Травневого свята. А ще Софі трохи заздрила Фанні, яка будь-якої хвилини могла вирватися з крамниці у справах до торговця шовком.

Найцікавішим у тому всьому були розмови відвідувачок. Жодна із них не могла купити капелюшок, не обмінявшись при цьому чутками. Софі сиділа у своїй ніші, шила і слухала, що мер терпіти не може зеленини, що замок чарівника Хаула знову перемістився до скель, що невже ж він справді... шу-шу-шу, шу-шу-шу... Коли розмова заходила про чарівника Хаула, голоси завжди ставали тихішими, але якось Софі вдалося розібрати, що місяць тому він таки впіймав у долині одну дівчину. “Синя Борода!” – прошепотіли відвідувачки, а тоді знову заговорили на повний голос, мовляв, Джейн Фер’є зробила собі просто обурливу зачіску. Ото вже хто справді не приверне уваги навіть чарівника Хаула, не те що порядних чоловіків. А потім, знову пошепки, швиденько і з осторогою згадували про Відьму Пустирищ. Відтак Софі починало здаватися, що чарівник Хаул і Відьма Пустирищ якось пов’язані – або принаймні мають багато спільного.

– Здається, вони просто створені одне для одного. Їх варто було б посватати, – зауважувала вона, звертаючись до капелюшка, який саме прикрашала.

Однак до кінця місяця у крамниці пліткували вже тільки про Летті. Скидалося на те, що кондитерська Цезарі з ранку до ночі була напхот напхана чоловіками, кожний із яких закупував гори тістечок, вимагаючи, щоби обслуговувала його саме Летті, і тільки Летті. Їй уже зробили десять шлюбних пропозицій. Кандидати різнилися за рангом – від сина мера до хлопця-підмітайла, а вона всім відмовила, заявивши, що ще надто молода, щоби приймати рішення.

– Що ж, з її боку це розважливо, – сказала Софі чепчиківі, до якого саме пришивала шовкову оборку.

Фанні дуже тішилася таким новинам.

– Я знала, що в неї все буде добре! – радісно сказала вона.

При цьому Софі чомусь здалося, ніби Фанні задоволена, що Летті тут більше немає.

– У крамниці капелюшків Летті шкодила би торгівлі, – пояснила Софі чепчиківі, прикрашаючи його шовковими стрічками кольору печериць. – Навіть ти, старосвітський і немодний, виглядав би на ній казково. А інші дами дивилися би на Летті й дратувалися б.

З кожним тижнем Софі розмовляла з капелюшками дедалі частіше й частіше. Більше їй ні з ким було порозмовляти. Фанні більшу частину дня бігала десь у місті, залагоджуючи справи або намагаючись залучити покупців, а Бессі була зайнята у магазині, обслуговуючи клієнтів і ділячись із ними своїми весільними планами. У Софі з'явилася звичка надягати кожен тільки-но закінчений капелюшок на болванку, так що це виглядало майже як голова без тіла, а потім для розваги розповідати капелюшку, яке тіло буде колись під ним. Софі трохи лестила капелюшкам, адже покупцям теж доводиться лестити.

“У вас такий загадковий вигляд”, – зверталася вона до капелюшка, повністю зтягнутого вуаллю з ледь помітними блискітками. Кремовому капелюшку з трояндами під широкими крисами вона казала: “Ви вийдете заміж за справжнього багатія!” А ядучо-зелений солом'яний капелюшок із загнутим зеленим пером

запевняла: “Ви виглядаєте юною, немов весняний листочок”. Рожевим чепчиком Софі говорила, що вони чарівні, а модним капелюшкам, прикрашеним оксамитом, – що вони вигадливі. Що ж до чепчика, отороченого печеричними стрічками, то йому Софі сказала:

– У тебе золоте серце, й одного разу хтось високопоставлений це помітить – і закохається в тебе!

Річ у тім, що вона жаліла цей чепчик, надто вже простим і недоладним він виглядав.

Наступного дня в крамницю зайшла Джейн Фер'є і купила його. “А зачіска в неї таки справді дивнувата, – подумала Софі, нишком визирнувши зі своєї ніші. – Вона виглядає так, ніби Джейн накрутила волосся на коцюбу”.

Софі було трохи шкода Джейн, що вона вибрала саме цей чепчик. Але в ті дні, здавалося, всім раптом знадобилися нові капелюшки і чепчики. Чи то далися ознаки комерційної зусилля Фанні, чи то просто настала весна, однак капелюшна торгівля виразно набирала обертів.

– Мабуть, мені не треба було так поспішно відсилати Летті та Марту, – дещо винувато говорила Фанні. – З таким обсягом продажу ми зуміли б дати собі раду.

З наближенням Травневого свята наплив покупців настільки зріс, що Софі теж довелося надягти скромну сіру сукню і взяти на себе частину роботи в крамниці. Однак попит був такий, що за обслуговуванням покупців у неї просто не залишалось ні хвилинки на прикрашання капелюшків, тому вечорами вона брала роботу додому і при світлі лампи працювала до пізньої ночі,

щоби було що продавати завтра. Особливо жваво розходилися ядучо-зелені капелюшки на кшталт того, який купила собі дружина мера, а також рожеві чепчики. А за тиждень до Травневого свята одна відвідувачка забажала собі чепчика з печеричними стрічками – точнісінько такого, який був на Джейн Фер'є, коли та втекла із графом Каттеракським...

Того вечора Софі зізналася собі за шиттям, що життя в неї таки нуднувате. Цього разу вона не стала розмовляти з капелюшками, натомість як тільки закінчувала капелюшок, негайно приміряла його на себе перед дзеркалом. А саме цього, як з'ясувалося, не треба було робити. Строга сіра сукня зовсім не пасувала Софі, причому особливо не пасувала вона до її почервонілих від роботи очей, а оскільки волосся в неї було золотаворуде, їй не личили ні ядучо-зелені капелюшки, ні рожеві чепчики. У чепчику з печеричними стрічками вона виглядала страшенно похмуро.

– Ну зовсім як стара діва! – вирішила Софі. Не те щоби їй хотілося втекти з графом, як Джейн Фер'є, чи, тим більше, закрутити голову половині міста, як Летті, щоби їй усі навперебій пропонували руку і серце...

Однак Софі все-таки хотілося щось зробити, хоч вона і не знала достеменно, що саме, – аби тільки це було хоч трішечки цікавіше, ніж просто прикрашати капелюшки. Наразі Софі вирішила наступного дня знайти хвилинку, щоби збігати побалакати з Летті.

Але Софі до Летті так і не збігала. Чи то не змогла знайти часу, чи то сили, чи то Софі раптом здалося, що до Ринкової площі надто вже далеко, чи то вона згадала,

що їй самій загрожує небезпека від чарівника Хаула, – так чи інакше, з кожним днем вибратися на зустріч із сестрою ставало все складніше і складніше.

І це було дуже дивно. Софі завжди вважала, що в неї майже настільки ж сильна воля, як у Летті. А тепер з'ясувалося, що деякі речі вона здатна робити тільки тоді, коли немає іншого виходу.

– Що за дурниці! – сказала собі Софі. – Ринкова площа звідси всього за два квартали! І якщо бігцем...

Тож вона пообіцяла собі піти до Цезарі, коли капелюшна крамниця закриється на Травневе свято.

Тим часом до крамниці долинула нова чутка. Подейкували, начебто король посварився зі своїм братом, принцом Джастіном, і принц подався у вигнання. Ніхто до пуття не знав, що стало причиною сварки, однак принц і справді зо два місяці тому проїжджав через Маркет-Чиппінг інкогніто, і ніхто його не впізнав. Граф Каттеракський, виявляється, прибув сюди за наказом короля, щоби відшукати принца, а замість цього зустрів Джейн Фер'є. Софі слухала і сумувала. Ось завжди воно так: усе найцікавіше стається з кимсь іншим. Та все ж було б добре якось побачитися з Летті.

Настало Травневе свято. Народні гуляння на вулицях почалися мало не вдосвіта. Фанні пішла рано, а Софі ще треба було доробити декілька капелюшків. За роботою вона співала. Зрештою, Летті зараз теж працює. По святах кондитерська Цезарі відкрита до півночі.

“Куплю собі їхнє вершкове тістечко, – вирішила Софі. – Я вже сто років таких не куштувала”. Вона

дивилася у вікно – і бачила юрми людей у яскравому одязі. Вони торгували сувенірами, ходили на дибах, і її саму невдовзі охопив радісний настрій.

Але коли Софі нарешті накинула на своє сіре плаття сіру ж таки шаль і вийшла на вулицю, від її гарного настрою не лишилося й сліду. Вона почувалася пригніченою і розгубленою. Навколо було надто багато людей, які реготали і галасували, надто багато гамору і тисняви. Софі здалося, ніби кілька місяців сидіння за шиттям перетворили її чи то на стару бабу, чи то на майже каліку. Вона загорнулася в шаль і почала пробиратися попід стінами, щоб її, бува, не затоптали ногами у святкових тупфлях і не заштурхали ліктями в довжелезних шовкових рукавах. Коли десь угорі несподівано затріскотіли вибухи, Софі здалося, що вона от-от знепритомніє. Вона підняла голову – і побачила замок чарівника Хаула прямісінько на пагорбі над містом: так близько, що здавалося, ніби він всівся на комини. З усіх чотирьох веж Мандрівного Замку виривалося блакитне полум'я, викидаючи блакитні вогняні кулі, які вибухали високо в небі, і це було досить-таки страшно. Видно, чарівника Хаула чимось роздратувало Травневе свято. А може, він намагався взяти в ньому участь – на власний спосіб. Софі була надто настрашена, тож її це не обходило. Вона радо повернулася би додому, якби не те, що півдороги до Цезарі було вже пройдено. І Софі кинулася бігцем.

“Чому це я вирішила, ніби мені хочеться цікавого життя? – запитувала вона себе на бігу. – Я би тоді боялася ще більше. А все тому, що я найстарша!”

На Ринковій площі зробилося ще гірше – наскільки це взагалі було можливо. На площі розташовувалася більшість розважальних закладів. Молоді люди проходилися по ній дженджуристо і чваньковито, за ними тяглися, замітаючи пилюку, їхні плащі з щонайменшними довгими рукавами, а молодики притупували черевиками з масивними пряжками, що їх буднього дня їм би й на гадку не спало взути, горлаючи непристойні жартики і чіпляючись до дівчат. Ну, а дівчата церемонно прогулювалися парочками, з нетерпінням очікуючи, коли ж це до них нарешті почнуть чіплятися.

Отже, Травневе свято йшло собі, як ішло, та Софі навіть і це лякало. І коли молодик у дивовижному блакитному, затканому сріблом костюмі звернув увагу на Софі й вирішив трохи почіплятися до неї, вона метнулася до дверей якоїсь крамнички і спробувала сховатися.

Молодик здивовано підніс брови.

– Не бійся, сіренька мишко, – сказав він і посміхнувся, співчутливо дивлячись на Софі. – Я лише хотів почастувати тебе вином. Ну, чого ти так перелякалася?

Від його співчутливості Софі зробилося страшенно ніяково. До того ж молодий чоловік справляв абсолютно приголомшливе враження: він здався Софі дуже дорослим, тим більше, що на вигляд йому було далеко за двадцять. А ще він мав продовгувате, тонке обличчя, на якому лежала печать життєвого досвіду, і волосся делікатного золотистого відтінку. Хвости рукавів

у нього були найдовші на цілу площу, з дорогими фестонами і зі срібними вставками.

– Ах, спасибі, сер, ви дуже люб'язні, – насилу промимрила Софі. – Я... я йду відвідати сестру.

– Що ж, зрозуміло, ідіть собі, – розсміявся запаморочливо чарівний юнак. – Хто я такий, щоби заважати прекрасній дамі побачитися із сестрою? Та, може, ви дозволите мені провести вас, адже ви така налякана?

Наміри в нього були якнайкращі, однак Софі засомувала ще сильніше.

– Ні, ні! Ні, спасибі, сер! – видихнула вона і кинулася від нього геть по вулиці.

На додачу до всього іншого, від молодика линув тонкий аромат коштовних парфумів. Запах гіацинтів так і переслідував Софі. Який витончений, думала вона, пробираючись поміж столиками, виставленими на площі перед вікнами Цезарі.

За столиками не було де і яблуку впасти. Усередині теж зовсім не було місця, до того ж там було так само гамірно, як на площі. Софі відразу зрозуміла, де саме в ряду продавниць стоїть Летті, тому що прилавок перед нею обліпила, обмінюючись жартами й дотепами, ціла компанія фермерських синків. Летті, яка стала ще гарнішою і ще більш стрункою, лукаво посміхалася, моторно розкладала тістечка, спритно зав'язувала пакети і, вручаючи покупки, відповідала на жарти. Стояв регіт. Софі довелося силою проштовхуватися до прилавка.

Летті її побачила. На якусь мить Софі здалося, що її сестра вражена до глибини душі.

Потім очі в Летті широко розплющилися, посмішка стала ще відкритішою і вона голосно вигукнула:

– Софі!

– Можна з тобою поговорити? – закричала Софі. – Де-небудь! – безпомічно додала вона, коли міцний, обтягнутий дорогою тканиною лікоть грубо відштовхнув її від прилавка.

– Хвилиночку! – крикнула у відповідь Летті. Вона повернулася до напарниці-продавщиці та щось їй шепнула.

Продавщиця кивнула, просяяла і стала на місце Летті.

– Вам доведеться задовольнитися мною! – повідомила вона юрбі. – Хто наступний?

– Але ж я хочу побалакати з вами, Летті! – заволав хтось із фермерських синків.

– Побалакайте наразі з Керрі, – запропонувала Летті. – А мені треба побалакати із сестрою, а не з вами!

Ніхто особливо не заперечував. Покупці проштовхнули Софі до далекого кінця прилавка, де її сестра вже махала до неї рукою, піднявши перегородку, і просили не затримувати Летті допізна. Коли Софі протиснулася за перегородку, Летті обхопила її за талію і потягла в задню кімнату, де чекали своєї черги нескінченні дерев'яні лотки з рядами тістечок. Летті висунула звідкись дві табуретки.

– Сядь, – звеліла вона сестрі. Потім простягнула руку до найближчого лотка, не дивлячись, і вручила Софі вершкове тістечко. – Тобі знадобиться, – чомусь додала вона.

Софі знеможено впала на табуретку, вдихаючи густий аромат тістечок і відчуваючи, що найбільше у світі вона хоче в цю мить заплакати.

– Ой, Летті! – схлипнула вона. – Я така рада тебе бачити!

– Ну, а я дуже рада, що ти сидиш, – відповіла Летті. – Розумієш, я не Летті. Я Марта.

**Розділ другий,
у якому Софі змушена вирушити
на пошуки щастя**

– Що? – Софі витріщилася на дівчину, яка сиділа на стільці навпроти. Дівчина виглядала цілком як Летті. На ній було Леттіне блакитне плаття, одне з двох найкращих, саме того чудового блакитного відтінку, що так їй личив. У неї було Леттіне темне волосся і Леттіні сині очі.

– Я Марта, – повторила її сестра. – Скажи, кого ти застукала за розрізанням Леттіних шовкових панталончиків? Я Летті про це не розповідала. А ти?

– І я ні, – приголомшено промимрила Софі. Тепер-то і вона бачила, що це Марта. Хоча голова була Леттіна, але нахил голови був Мартин, як і звичка обхоплювати руками коліна й вертіти великими пальцями один навколо одного. – А чому?..

– Я страшенно боялася, що ти до мене врешті-решт прийдеш, – вела далі Марта, – бо кому-кому, а тобі я мусила би в усьому зізнатися. Наскільки ж мені тепер легше, коли ти вже все знаєш! Тільки пообіцяй, що нікому не розповіси. Я знаю, що коли ти пообіцяєш, то не розповіси. Ти ж така чесна!..

– Обіцяю, – сказала Софі. – Але навіщо?.. І як?..

– Це ми з Летті так влаштували, – сказала Марта, вертячи великими пальцями, – бо Летті хотіла вчитися чаклувати, а я – ні. Летті має голову на плечах і бажає для себе такого майбутнього, щоби жити своїм розумом, – от тільки поспробуй скажи це матері! Мати занадто заздрить Летті, щоби помітити, що вона має голову на плечах!

Софі якось не вірилося, що Фанні справді така, але вона вирішила наразі не звертати уваги на ці слова.

– Ну, а ти що?

– Їж тістечко, – сказала Марта. – Воно смачне. Ну, розумієш, я ж також іноді вмію кумекати. За якихось два тижні в пані Ферфакс я знайшла те заклинання, яким ми користуємося. Я вставала ночами і потайки читала її книжки, нічого складного в цьому заклинанні немає. Потім я спитала в неї дозволу відвідати сім'ю, і пані Ферфакс погодилася. Вона така люб'язна. Подумала, що я занудьгувала за домом. От я взяла це заклинання і приїхала сюди, а Летті поїхала до пані Ферфакс і прикинулася, ніби вона – це я. Найтяжче було першого тижня, коли я ще не нічого знала, а всі думали, ніби я це знаю. Просто страхіття. Але потім з'ясувалося, що я подобаюся людям, – а так воно й буває, якщо вони подобаються тобі, – і все стало цілком добре. Та й пані Ферфакс досі ще не вигнала Летті, тож, думаю, вона теж дає собі раду.

Софі жувала тістечко, не відчуваючи смаку.

– А чому ти вирішила це зробити?

Марта гойдалася на ослінчику, посміхаючись на всю ширину Леттіного личка і вертячи пальцями так

швидко, що вони почали зливатися у веселий рожевий вихор.

– Я хочу заміж і десятеро дітей.

– Але ти ж іще не стала дорослою! – здивувалася Софі.

– Ще ні, – погодилася Марта. – Тільки-от, розумієш, щоб устигнути народити десятьох, я повинна почати якнайшвидше. А так у мене буде час почекати і побачити, чи той, хто мені сподобається, любить мене тому, що я – це я. Заклинання поступово перестає діяти, і з часом я ставатиму все більше схожою на себе.

Софі була настільки вражена, що доїла тістечко, так і не помітивши, яке воно на смак.

– А чому десятьох?

– Тому що я хочу саме стількох, – пояснила Марта.

– А я й не знала!

– Ну, не могла ж я говорити про це на кожному кроці, коли ти всіляко підтримувала маму в тому, що мені треба вирушити на пошуки щастя, – сказала Марта. – Тобто ти думала, що мамі хочеться саме цього. Я теж так вважала, поки не помер тато, але тоді я побачила, що вона просто хоче нас позбутися: запхнувши Летті туди, де навколо неї щодня будуть крутитися юрми чоловіків, один із яких врешті-решт візьме її заміж, а мене відправивши якомога далі! Я так розлютилася, що вирішила: а чому б і ні? От я й порозмовляла з Летті, яка була розлючена нітрохи не менше, ніж я, і ми з нею все владнали. Тепер із нами все гаразд. От тільки через тебе ми тривожимося. Ти занадто розумна і вродлива, щоби змарнувати все своє життя

в капелюшній майстерні. Ми з Летті про це говорили, але так ні до чого і не додумалися.

– Та в мене все добре, – заперечила Софі. – Хіба що я трохи нуджуся.

– Усе добре?! – вигукнула Марта. – Та, видно, куди вже краще, раз ти не приходила сюди багато місяців, а оце раптом з'явилася в цьому страхітливому сірому платтячку й шалі, і вигляд у тебе такий, ніби ти навіть мене боїшся! Що мама з тобою зробила?

– Нічого, – знічено сказала Софі. – Ми були дуже зайняті. Марто, не треба так говорити про Фанні. Вона ж твоя мати.

– Так, і я досить схожа на неї, щоб її розкусити, – відрізала Марта. – Саме тому вона й відіслала мене подалі – чи принаймні спробувала це зробити. Мама знає: якщо хочеш когось експлуатувати, зовсім не обов'язково погано з ним поводитися. Вона знає, яка ти сумлінна. Вона знає про твій пунктик – нібито ти приречена бути невдахою тільки тому, що найстарша. Вона обвела тебе навколо пальця і змусила гарувати на неї. Можу побитися об заклад, що вона тобі не платить.

– Але я ж іще в ученицях! – заперечила Софі.

– І я так само, але мені платять, – відрізала Марта. – Тому що Цезарі розуміють, що я на цю платню заслуговую. Ця ваша капелюшна крамниця останнім часом гроші лопатою загібає – а все завдяки тобі! Це ж ти зробила той зелений капелюшок, у якому дружина мера виглядає немов красуня-школярка?

– Ядучо-зелений, ага. Я його прикрашала, – сказала Софі.

– А той чепчик, що був на Джейн Фер'є, коли вона зустріла того свого шляхтича! – не вгамовувалася Марта. – Та ти просто геній у всьому, що стосується капелюшків і одягу, і мати прекрасно це знає! Ти підписала собі вирок, коли пошила Летті отой рожевий костюмчик до минулорічного Травневого свята! А тепер ти заробляєш гроші, а мати вештається собі по місту без діла...

– Вона займається закупівлями, – сказала Софі.

– Закупівлями! – вигукнула Марта. Пальці у неї так і мигтіли. – Та з цим можна впоратися за половину ранку! Я бачила її, Софі, і чула дещо з того, що про неї говорять. Вона виїжджає в найманій бричці, у новому вбранні, купленому на зароблені тобою гроші, і наносить візити в усі підряд особняки в долині! Подейкують, нібито вона збирається купити оту таку велику резиденцію на самому кінці долини й облаштувати її за останньою модою. Ну, а ти що?

– Як на мене, Фанні цілком заслуговує на відпочинок і задоволення, вона ж тяжко працювала, щоби нас виростити, – зауважила Софі. – Думаю, мені тоді залишиться крамниця.

– Яке щастя! – в'їдливо вигукнула Марта. – Послухай-но...

Але цієї миті два порожні стелажі для тістечок біля входу до кімнати роз'їхалися, і в проміжок поміж ними встромив голову підмайстерок.

– Здається, я почув твій голосок, Летті, – сказав він, усміхаючись водночас по-дружньому і грайливо. – Передай там, що вже допеклася нова партія.

Його присипана борошном кучерява голова знову зникла.

Софі подумала, що цей хлопець досить вродливий. Їй закортіло запитати, чи це не він подобається Марті, але вона не встигла. Марта поспішно піднялася, продовжуючи говорити.

– Я мушу покликати дівчат, щоби віднести все до крамниці, – сказала вона. – Допоможи-но мені. Візьмися з того кінця... – вона потягнула на себе найближчий лоток, і Софі допомогла їй занести його в людну і гамірну крамницю. – Тобі треба щось із собою зробити, Софі, – пихкала Марта на ходу. – Летті весь час повторює, що не знає, як ти даєш собі раду без нас, ти ж без нашої допомоги не вмієш ставитися до себе з належною повагою... І вона має рацію!

У крамниці лоток у них забрала пані Цезарі, схопивши його обома могутніми руками, голосно про щось розпорядилася, і за Мартою в комору метнулася вервечка людей, щоби принести нові лотки. Софі гукнула “до побачення!” і стала пробиватися до виходу. І далі забирати у Марти час було б неправильно. Крім того, Софі захотілося побути самій і подумати.

Вона помчала додому.

Уже почалися феєрверки, вони здіймалися з луку над річкою, де був ярмарок, немовби змагаючись із блакитними вибухами над вежами Мандрівного Замку Хаула. Від того Софі ще більше відчула себе якоюсь недолугою, наче каліка.

Вона думала і думала над почутим від Марти, думала про це більшу частину наступного тижня, але так

нічого і не добилася, крім іще більшої розгубленості і незадоволення. Виходило, що насправді все зовсім не так, як їй дотепер здавалося. Марта і Летті її просто ошелешили. Виявляється, всі ці роки вона їх ніскілечки не розуміла! Проте повірити, що Фанні саме така, якою її змалювала Марта, Софі все-таки не могла.

Часу на роздуми було скільки завгодно, тому що Бессі в належний час узяла відпустку, аби влаштувати весілля, і Софі залишилася практично сама. Фанні і справді дуже часто не було в крамниці (хтозна, вешталася вона чи займалася справами), а після Травневого свята торгівля сповільнилася.

Через три дні після розмови з Мартою Софі набралася хоробрості й запитала у Фанні:

– А можна мені вже одержувати платню?

– Звичайно, любонько, адже ти стільки працюєш! – лагідно відповіла Фанні, поправляючи перед дзеркалом у крамниці капелюшок, прикрашений трояндами.

– Сьогодні ввечері я розберуся з рахунками, тоді й подивимося, – і вона втекла.

Так і не дочекавшись Фанні, Софі закрила крамницю і забрала додому доробляти решту сьогоднішніх капелюшків.

Спочатку Софі було соромно, що вона піддалася Мартиним словам, але коли Фанні так і не заговорила про платню – ні того вечора, ні протягом усього тижня, – Софі почала схилитися до думки, що Марта таки має рацію.

– Можливо, мене справді використовують, – говорила вона черговому капелюшку, обтягаючи його

червоним шовком і прикрашаючи восковими вишнями, – але хтось же повинен це робити, бо інакше в нас не буде капелюшків на продаж!

Вона закінчила цей капелюшок і взялася за наступний, дуже стильний, чорно-білий, і тут їй сяйнула зовсім нова думка.

– Ну і що, якщо в нас не буде капелюшків на продаж? – запитала Софі в капелюшка. Вона оглянула готіві капелюшки, натягнуті на болванки, а також інші, звалені на купу, – вона ще мусила їх прикрасити.

– Що у вас доброго? – запитала вона їх. – Яка мені з вас користь? Ніякісінької!

У цю мить Софі була на волосок від того, щоби втекти з дому і вирушити на пошуки щастя, але вчасно згадала: вона ж найстарша, тож їй однаково нічого не світить. Вона зітхнула і взялася прикрашати чорно-білий капелюшок.

Наступного ранку вона знову була в крамниці зовсім сама, а крім того, вона знову була роздратована.

Раптом усередину ввірвалася молоденька дівчина, дуже проста на вигляд, крутячи за стрічки непоказний печеричний чепчик.

– Погляньте-но сюди! – закричала ця юна леді. – Ви сказали мені, що це точнісінько такий чепчик, як той, котрий був на Джейн Фер'є, коли вона зустріла свого графа! Брехня! Зі мною не сталося нічого подібного!

– І це не дивно, – відповіла Софі, від несподіванки не зумівши стриматися. – Якщо ви настільки немудра, що, маючи таке обличчя, носите такі чепчики, у вас не вистачить розуму і на те, аби помітити самого короля,

навіть якби він у вас у ногах валявся, – якщо, звичайно, він не остовпіє від самого лише погляду на вас!

Юну леді заціпило. Потім вона жбурнула чепчиком у Софі й вискочила з крамниці. Софі акуратно прибрала чепчик у кошик для сміття. Їй чомусь майже до болю сперло у грудях дихання. Софі давно знала правило: втратиш терпіння – втратиш клієнта. Ну, а щойно Софі переконалася, що це – щира правда. Однак думка про те, наскільки це, виявляється, приємно, неабияк її спантеличила.

Одначе опам'ятатися Софі не встигла. Знадвору долинули скрип коліс та цокіт кінських копит, і в крамниці стало темно: вікно заступила карета. Задзвенів дзвоник, і в двері впливла напрочуд огрядна пані – Софі таких ніколи й не бачила. З плечей клієнтки спадала соболина накидка, а обтисле чорне плаття так і виблискувало діамантами. Погляд Софі передусім прикував крислатий капелюх дами – він був оздоблений справжніми страусовими перами, пофарбованими так штудерно, що вони відтінювали рожеві, зелені й блакитні відблиски діамантів, але при цьому залишалися чорними. Отож це був дуже дорогий капелюх. Обличчя дами було продумано прекрасним. Горіховий відтінок волосся дуже молодив її, тільки от... Софі перевела погляд на молодого чоловіка, який увійшов у крамницю слідом за дамою, – і побачила рудуватого юнака, вбраного вкрай елегантно, але блідого і страшенно стривоженого. Він глянув на Софі з благанням і жахом. Юнак був набагато молодший від дами. Софі аж оторопіла.

– Панна Хаттер? – запитала дама голосом мелодійним, проте владним.

– Так, – відповіла Софі. Вигляд у юнака став іще стривоженіший. Імовірно, дама була його матір'ю.

– Я чула, ви продаєте просто божественні капелюшки, – проспівала дама. – Покажіть.

Софі ще недостатньо опанувала себе, щоби наважитися на відповідь.

Вона вийшла назустріч клієнтці й стала демонструвати капелюшки. Жоден із них, звичайно, не відповідав розкішному вигляду дами, до того ж молодий чоловік не зводив із Софі погляду, і їй було страшенно ніяково. Що швидше дама переконається, що тут для неї нічого немає, то швидше ця пара звідси нарешті піде. Скориставшись порадою Фанні, Софі почала із найневдаліших капелюшків. Дама відразу ж почала відкидати їх один за одним.

– Просто чарівно, – фиркнула дама на адресу рожевого чепчика.

– Травнева троянда, – обізвала вона ядучо-зелену соломку.

А про вуаль із блискітками заявила:

– Загадковий вигляд. Як банально. А що ви ще можете запропонувати?

Софі подала їй шикарний чорно-білий капелюшок – єдиний, котрий міг бодай трішки зацікавити таку розкішну даму.

Дама презирливо оглянула капелюшок.

– Такий убір не личитиме геть нікому. Ви даремно забираєте в мене час, панно Хаттер.

– Я роблю це тільки тому, що ви прийшли до мене в крамницю і попросили показати капелюшки, – заперечила Софі. – Бачите, пані, це маленька крамниця в маленькому містечку. Навіщо вам було взагалі... – тут молодий чоловік, що стояв за спиною дами, зойкнув і замахав руками, немовби намагаючись перестерегти Софі, – ...завдавати собі клопоту і заходити сюди? – закінчила Софі, і їй стало цікаво, що ж тепер буде.

– Я завжди завдаю собі клопоту, щоби покарати тих, хто непоштиво поводитьься з Відьмою Пустирищ, – жорстко, з металом у голосі, проговорила дама. – Мені чимало доводилося чути про вас, панно Хаттер, і мені не до вподоби ні конкуренція, ні ваші настрої. Я прийшла, щоби зупинити вас. Ось вам! – і вона простягнула руку та махнула нею перед лицем Софі.

– Ви хочете сказати, що ви і є Відьма Пустирищ? – здригнулася Софі. Від жаху і здивування в неї щось сталося з голосом.

– Так, – відповіла дама. – І нехай це навчить вас не лізти в мої справи.

– А хіба я в них лізла? Це якась помилка! – прокректала Софі. Тепер молодий чоловік дивився на неї з непідробним жахом, але вона не розуміла, чому це так.

– Ніяка це не помилка, панно Хаттер, – сказала Відьма. – Ходімо, Гастоне! – вона повернулася і попливла до виходу.

Поки юнак запобігливо відкривав перед Відьмою двері, та знову обернулася до Софі.

– До речі, ви не зможете нікому розповісти про те, що вас зачарували, – додала вона.

Двері за нею бамкнули, немов похоронний дзвін.

Софі поторкала обличчя, щоби дізнатися, що так вразило молодого чоловіка. Пальці намацали м'які зморшки. Софі подивилася на руки. Вони теж були в зморшках і страшенно кістляві, з роздутими венами на тильному боці та вузлуватими пальцями. Софі підбрала поділ сірої спідниці – й побачила висхлі худі литки і ступні, від яких черевики повипиналися горбами. Ці ноги належали не менш ніж дев'яносторічній бабі, і виглядали надто вже по-справжньому.

Софі кинулася до дзеркала – і з'ясувала, що тепер вона не може не шкутильгати. Обличчя в дзеркалі виявилось цілком спокійним, тому що нічого іншого вона і не сподівалася побачити. На Софі дивилося лице сухорлявої старої, виснажене, коричнеувате, обрамлене рідкими пасмами сивого волосся. Софі побачила свої власні очі – жовті, сльозаві, причому вираз цих очей здавався досить-таки трагічним.

– Не переживай, бабцю, – сказала Софі своєму відображенню. – На вигляд ти цілком здорова. Крім того, тепер ти значно більше схожа на себе справжню.

Вона обмірковувала своє становище цілком спокійно. Усе навколо теж стало якимось спокійним і відстороненим. Софі навіть не надто сердилася на Відьму Пустирищ.

– Звичайно, якщо випаде нагода, треба буде з нею поквитатися, – сказала собі Софі. – Але взагалі-то якщо Летті з Мартою зуміли перевтілитися одна в другу, то і я зможу пожити в такому вигляді. Проте залишатися мені тут не можна. Фанні мій вигляд би приголомшив.

Що ж. Це сіре плаття цілком придатне, аби у ньому ходити, однак іще треба взяти мою шаль та що-небудь поїсти.

Софі пошкутильгала до дверей крамниці й акуратно повісила на них табличку “Зачинено”. Її суглоби рипіли на ходу. Йти доводилося повільно. Однак Софі з полегшенням з’ясувала, що вона вельми міцна стара. Софі зовсім не почувалася слабкою чи хворою – тільки скутою.

Софі прошкутильгала за шаллю й накинула її на голову і плечі, як то роблять старі жінки, а потім почовгала в дім, узяла гаманець, в якому було кілька монет, кусень хліба і трохи сиру.

Вона вийшла за поріг, акуратно поклатала ключ у звичайну схованку і зашкутильгала по вулиці, дивуючись, як це вона досі така спокійна.

На якусь мить вона замислилася, чи не сходити їй попрощатися з Мартою. Однак Софі непокоїла думка, що Марта її не впізнає. Простіше було просто піти. Софі вирішила, що напише сестрам, як тільки добереться туди, куди йде, і почовгала через луг, де був ярмарок, через міст, а тоді далі – у поля за рікою.

Стояв теплий весняний день. Софі відчула, що навіть перетворення на стару бабу не позбавило її здатності насолоджуватися краєвидом і травневими пахощами живоплотів, хоча, правду кажучи, краєвид трішки розпливався у неї перед очима. Та й спина почала боліти. Однак Софі вперто шкутильгала вперед, думаючи про те, що, як не крути, а ціпок був би у цій ситуації вельми доречним. Відтак вона позирала на паркани,

повз які проходила, шукаючи поглядом якої розхитаної жердини.

Судячи з усього, очі в неї були вже не такі добрі, як дотепер. Десь через мілью їй здалося, ніби вона бачить якусь тичку, але коли Софі нарешті дочовгала до тієї тички, з'ясувалося, що це нижній кінець палиці. А на верхньому її кінці красувалося старе опудало, яке хтось пожбури в чагарі. Софі підняла опудало. Замість обличчя в нього була зів'яла ріпа. Софі відчула до цього опудала якусь дивну симпатію. Вона не стала розбирати опудало на частини, щоби взяти собі ціпок, а застромила його між гілками. Тепер опудало хвацько височіло над кущем глоду, а обтріпані рукави на його тонких ручках-патичках майоріли на вітрі над парканом і торішнім сухостоєм.

– Ну ось, – сказала Софі. Власний надтріснутий старечий голос так її розсмішив, що вона раптом вибухнула деренчливо-скрипучим реготом. – Ні на що особливе ми з тобою вже не придатні, правда, друже? Може, якщо я прилаштую тебе там, де тебе бачитимуть, ти зможеш повернутися на своє поле.

Вона зашкутильгала далі, але тут їй спала на гадку одна річ, і вона повернулася.

– Якби я не була приречена на невдачу через своє родинне становище, ти б оце зараз ожив і допоміг би мені знайти своє щастя, – сказала вона опудалу. – Але однаково я бажаю тобі успіху.

Вона зробила ще декілька кроків, і її знов розібрав сміх. Що ж, мабуть, вона таки справді не сповна розуму, зі старими жінками це часто трапляється.

Ціпок собі вона знайшла десь через годину, коли присіла на горбок перепочити і поїсти хліба із сиром. З живоплоту в неї за спиною долинав якийсь шум: придушений вереск, а тоді відчайдушні ривки, від яких із голоду облітали пелюстки. Софі опустила на кістляві коліна, спробувала зазирнути крізь переплетіння листя, квітів і колючок у гущавину живоплоту – і виявила у заростях худючого сірого пса. Пес потрапив у безвихідь: в обв'язаній навколо його шиї мотузці якимось чином заплутався міцний ціпок, і цей ціпок намертво застряг між двома гілками, так що пес ледве міг рухатися. Його знегамлені від страху очі дивилися просто в обличчя Софі.

Дівчиною Софі боялася собак. Навіть тепер, будучи старою бабою, вона досить-таки занепокоїлася, помітивши націлені на неї два ряди гострих білих зубів у вищиреній пащі звіра. Але тої ж миті Софі сказала собі: “Навряд чи в моєму теперішньому становищі варто перейматися такими дрібницями”, – і намацала в кишені ножиці. Вона простягла руку з ножицями вглиб куца і спробувала розрізати мотузку на шиї пса.

Пес же зовсім очманів. Він сахнувся від неї, сіпнувся і загарчав. Але Софі й далі хоробро пиляла мотузку.

– Ти помреш від голоду або задихнешся, друже, – вимовила вона своїм надтріснутиим старечим голосом, – якщо не даси мені розрізати цю мотузку. Взагалі-то я думаю, що хтось уже намагався тебе задушити. Напевно, саме тому ти так сахаєшся.

Мотузка була обмотана навколо собачої шиї надзвичайно туго, до того ж ціпок жажливо в ній позаплу-

тувався. Софі довелася досить довго орудувати ножицями, поки нарешті мотузка розпалася, а пес звільнився з полону.

– Хочеш хліба із сиром? – запитала у нього Софі. Але пес тільки загарчав на неї, протиснувся на проти-лежний бік живоплоту і зник.

– Така-то мені від тебе вдячність! – дорікнула Софі, потираючи занімілі руки. – Ну що ж... Проте хоч-не-хоч, а подарунок ти мені залишив!

Вона витягла з кущів злощасний ціпок – і з радістю виявила, що це справді ціпок для прогулянок, прекрасно відполірований і оббитий залізом.

Софі доїла хліб та сир і попрямувала далі.

Схил ставав дедалі крутішим, тож ціпок виявився дуже до речі.

Софі бадьоро дріботіла вперед, на ходу балакаючи з ціпком. Зрештою, старі часто розмовляють навіть самі із собою.

– Оце вже дві зустрічі, – казала вона. – Дві зустрічі – й ані на шеляг чарівної винагороди. Жодної користі з жодної з них. Зрештою, ти – хороший ціпок. Я не нарі-каю. Але я впевнена, що мала би бути і третя зустріч, хоч і не знаю, чарівна вона буде чи ні. Взагалі-то я напо-лягаю на ще одній зустрічі! Цікаво, яка вона буде.

Третя зустріч сталася аж надвечір, коли Софі вже по-справжньому заглибилася в пагорби.

Путівцем їй назустріч ішов, насвистуючи, якийсь сільський житель. “Пастух, – вирішила Софі, – мабуть, загнав овець у кошару і повертається додому”. Це був симпатичний парубійко років сорока. “От тобі й маєш! –

сказала собі Софі. – Ще сьогодні вранці я вважала б його зовсім старим! Це ж треба, як міняється точка зору!”

Коли пастух побачив Софі, яка бурмотіла щось собі під ніс, він гречно поступився їй дорогою, притиснувшись спиною до живоплоту, і дуже сердечно привітався із нею:

– Доброго вечора, матусю! Далеко йдете?

– Матусю? – здивувалася Софі. – Я вам не матуся, юначе!

– Це всього лише гречне звертання, – пробелькотів пастух, ще сильніше втискаючись у живопліт. – Я просто хотів поштиво поцікавитися, чи далеко вам іще йти, побачивши, що ви так пізно прямуєте в гори. Ви ж не встигнете в Апер-Фолдинг до заходу сонця, правда?

Софі над цим якось іще не замислювалася. Вона зупинилася на стежці й поринула у задуму.

– Байдуже, – сказала вона, звертаючись почасти до себе самої. – Коли вирушаєш на пошуки щастя, то радше перестаєш зважати на дрібниці.

– Та що ви таке кажете, матусю! – вигукнув пастух. Він уже обминув Софі, і від цього йому явно полегшало. – Нехай, але я однаково бажаю вам щастя, матусю, якщо тільки, звичайно, ваше щастя не в тому, щоби наводити пристрій на чужу худобу! – і пастух рушив униз схилом – дуже широкими кроками, майже бігцем.

Софі обурено глянула йому вслід.

– Він подумав, ніби я відьма! – поскаржилася вона ціпкові.

Ні з того ні з сього Софі чомусь захотілося налякати пастуха, крикнувши йому вслід якусь гидоту, але це було би негречно. Софі рушила по схилу пагорба вгору, весь час бурмочучи собі під ніс.

Невдовзі живоплоти закінчилися, почалися голі узбіччя, а ще далі відкрилися зарості вересу, за якими виднілися крутосхили, порослі жовтою шелестливою травою. Софі похмуро йшла вперед. Її вузлуваті старі ноги сильно розболілися, крім того, почали боліти і спина, і коліна. Софі так стомилася, що перестала бурмотіти і просто шкутильгала, задихаючись, доки сонце не опустилося зовсім низько. І раптом Софі чітко усвідомила, що більше не зможе ступити ні кроку. Вона гепнулася на придорожній камінь і замислилася, що ж їй тепер робити.

– Зручне крісло – оце й усе, що мені зараз потрібно для щастя! – видихнула вона.

Камінь виявився чимось на кшталт оглядового майданчика, з якого Софі відкривалася чудова панорама на пройдений нею шлях. Перед Софі в променях призахідного сонця розляглася мало не вся Долина – з її полями, огорожами і живоплотами, вигин ріки, розкішні вілли багатіїв, дахи яких сліпучо виблискували серед садів, – аж до синіх гір, що виднілися ген далеко.

Унизу розкинувся Маркет-Чиппінг. Софі бачила добре знайомі їй вулиці. Ось Ринкова площа, а ось і кондитерська Цезарі. Здавалося, вона могла б кинути камінчик у комин будинку по сусідству з капелюшною майстернею.

– Як це, виявляється, близько! – невдоволено сказала Софі своєму ціпкові. – Стільки пройти – і все заради того, щоби опинитися над своїм же власним дахом!

Сонце сідало, і на камені стало холодно. Неприємний вітер, здавалося, дув із усіх боків, хоч як Софі не намагалася від нього сховатися. Вона піймала себе на тому, що все більше і більше думає про крісло біля каміна, – а ще про п'ятому і диких звірів. Але навіть якби вона зараз пішла назад у Маркет-Чиппінг, то добралася б туди допіру глибокої ночі. Відтак із таким же успіхом, очевидно, можна йти уперед. Вона зітхнула і піднялася, скриплячи суглобами. Це було жахливо. У неї геть усе боліло.

– Я навіть не уявляла, з чим доводиться миритися старим людям! – просапала Софі, з натугою піднімаючись на пагорб. – Зрештою, не думаю, щоби мене з'їли вовки. Я для них надто суха і кістлява. Хоч якась розрада!

Швидко смеркалося, вересовища стали сірувато-блакитними. Вітер посилювався. Кректання Софі і хрускіт її суглобів голосно відлунювали в неї у вухах, тож до неї не відразу дійшло, що не все це скрипіння і сапання йде від неї. Вона підняла голову і підсліпувато примружила очі. Через Пустирище зі скреготом і гуркотом на неї сунув Мандрівний Замок чарівника Хаула. З-за його чорних зубчастих мурів у небо били хмари чорного диму. На вигляд замок був високий, прямовисний, важкий, бридкий – і справді лиховісний.

Софі сперлася на ціпок і почала за ним спостерігати. Вона навіть не дуже злякалася, їй було радше цікаво,

як він пересувається. Але головна думка, яка крутилася в цю мить у її голові, була про те, що весь цей дим неодмінно свідчить, що десь за високими чорними стінами Мандрівного Замку палає велике вогнище.

– Ну скажи, а чому б і ні? – запитала вона в ціпка. – Навряд чи чарівникові Хаулу для його колекції аж настільки потрібна моя душа. Він же викрадає тільки молоденьких дівчат!

Вона підняла ціпок і владно помахала ним у бік замку.

– Стій! – закричала вона.

Мандрівний Замок слухняно зупинився – з гуркотом і скреготом – десь за п'ятдесят футів вище по схилу. Софі не без вдячності пошкунтильгала до нього.

**Розділ третій,
у якому Софі потрапляє
в Мандрівний Замок
й укладає одну угоду**

У чорній стіні, найближчій до Софі, виднілися величезні чорні двері, тож вона бадьоро зашкунтильгала туди. Зблизька Мандрівний Замок виглядав ще бридкіше, ніж здалеку. Для такої ширини він був явно зависокий, до того ж мав неправильні обриси. Наскільки Софі могла розрізнити в дедалі густішій пітьмі, замок було збудовано з великих каменів, чорних, як вугілля, і так само, як і вугілля, різного розміру та форми. Коли Софі підійшла ближче, від стін на неї війнуло холодом, одначе цим Софі годі було злякати. До того ж вона згадала собі про крісло коло каміна, відтак нетерпляче простягнула руку до дверей.

Рука не змогла їх торкнутися. Якась невидима стіна зупинила її приблизно за фут від дверей. Софі роздратовано потяглася до неї пальцем. Коли їй знову нічого не вдалося, вона простягнула до неї ціпок. Очевидячки, невидима перешкода закривала двері повністю: від найвищої частини, куди Софі могла дотягтися лише ціпком, — і до порога, з-під якого вибивався прим'ятий верес.

– Відчинись! – прокректала Софі.

На невидиму стіну це не справило жодного враження.

– Ну гаразд, – сказала Софі. – Я знайду, де в тебе чорний хід.

Вона зашкутильгала до рогу Мандрівного Замку ліворуч від неї, бо він був і ближче, і трішки нижче по схилу. Але повернути за ріг їй не вдалося. Невидима стіна знову зупинила її, як тільки вона стала біля нерівних наріжних каменів. Отут уже Софі, навіть і не намагаючись стриматися, вимовила слово, якого навчилася від Марти і яке не годиться знати ні бабусям, ні юним дівчатам, і зашкутильгала схилом угору, проти годинникової стрілки, до правого рогу Мандрівного Замку. Перешкоди там не виявилось. Софі зайшла за цей ріг і вперто зашкутильгала до других великих чорних дверей, рівно посередині стіни замку.

Перед цими дверима теж була невидима перешкода.

Софі сердито зиркнула на двері.

– Як на мене, це вкрай негостинно, – сказала вона.

З-за зубчастої стіни на неї бухнув чорний дим. Софі закашлялася. Тепер вона розлютилася вже по-справжньому. Вона була стара і слабка, їй було холодно, все її тіло боліло.

Находила ніч, а Мандрівний Замок стояв собі перед нею і бухкав димом.

– От я наскаржуся на тебе Хаулу! – заявила Софі і сердито вирушила до третього рогу. Там перешкоди теж не було – очевидно, замок треба було обходити проти годинникової стрілки.

У третій стіні, трохи збоку, виднілися ще одні двері. Вони були набагато менші й обшарпаніші, ніж двое перших дверей.

– Ага, ось, нарешті, і чорний хід! – видихнула Софі.

Але тільки-тільки Софі добралася до цих дверей, як Мандрівний Замок знову почав рухатися. Земля задрижала. Стіна затряслася і заскрипіла, і двері почали віддалятися від Софі.

– Не смій! – закричала Софі. Вона підбігла до дверей і стала люто гамселити в них ціпком.

– Відкривайся! – загорлала вона що мала сили.

Двері різко відчинилися всередину, при цьому і далі відпливаючи кудись убік. Софі люто зашкутильгала вслід за ними і все-таки приноровилася поставити на поріг одну ногу. Вона стрибнула, нога зірвалася, отож Софі стрибнула знову, а чорні камені навколо дверей затряслися і заскрипіли, тому що Мандрівний Замок, рухаючись по нерівному схилу, почав набирати швидкість. Зненацька Софі зрозуміла, чому він такий кособокий. Як на те, взагалі дивно, що він ще досі не розвалився.

– Не можна ж так обходитися з власним будинком! – обурено простогнала Софі, з натугою пропихаючись усередину. Щоби не випасти, їй довелося закинути ціпок усередину і зависнути на дверях.

Трохи віддихавшись, Софі виявила, що просто перед нею хтось стоїть – і також тримається за двері. Він був на голову вищим від Софі, але вона відразу зрозуміла, що то ще зовсім дівчак, лише трішки старший від Марти. І цей шмаркач, судячи з усього, хотів зачинити

двері й випхати її, Софі, назад, у ніч, із теплої, світлої, чудової кімнати, яку вона встигла помітити за спиною у дівчака.

– Спробуй-но тільки вигнати мене, хлопче! Що за нахабство! – вигукнула Софі.

– Та я й не збирався вас виганяти, – запротестував він. – Просто поки ви тут, я не можу зачинити дверей! А вам, взагалі, чого треба?

Софі зазирнула за спину хлопця. З балок стелі звисали всілякі дивні штуkenції, хтозна, чи не чаклунські: гірлянди цибулин, пучки трав і зв'язки невідомих висушених корінців. Було в кімнаті й відверто чаклунське приладдя: книги в шкіряних палітурках, вигадливі пляшки, колби й реторти, і навіть старий, побурілий, вицирений людський череп.

А з протилежного боку Софі вгледіла вогнище, в якому ледь помітно палахкотів пломінець. Судячи з диму назовні, вогню мало би бути значно більше, але ж це, напевно, лише якась комірчина Мандрівного Замку. Пломінець саме дійшов до рожевуватого сяйва з блакитними язичками, які витанцьовували на полянах, а поруч із ним – у найтеплішому і найзатишнішому місці – розташовувалося низьке крісло з подушкою, і все це було для Софі значно важливішим, аніж усякі там дими.

Софі відштовхнула хлопчика і впала у крісло.

– Ось воно, моє щастя! – сказала вона, влаштовуючись якомога зручніше.

Софі відчувала справжнє блаженство. Вогонь зігрівав занімілі ноги, крісло підпирало спину, і вона

вирішила, що якщо комусь раптом спаде на думку зрушити її зараз із місця, для цього знадобиться надзвичайно могутня і вкрай войовнича магія.

Хлопчик зачинив двері. Потім він підібрав з підлоги ціпок Софі й запобігливо приставив його до крісла. Софі виявила, що рух Мандрівного Замку по пагорбах тут зовсім не відчувається: ані віддаленого гуркоту, ані найменшого здригання. Чудасія!

– Скажи чарівникові Хаулу, – звеліла вона хлопчикові, – що цьому Мандрівному Замку подорожувати, на мою думку, просто небезпечно – він же на ходу може розвалитися!

– Замок зачарований, він не розвалиться, – запевнив її хлопчик. – А крім того, вибачте, Хаула зараз немає вдома.

Софі вирішила, що це добра новина.

– А коли він повернеться? – дещо стривожено запитала вона.

– Тепер уже не раніше, ніж завтра вранці, – відповів хлопчик. – А що вам треба? Може, вам чимось допомогти? Я підмайстер Хаула, мене звати Майкл.

– Боюся, що допомогти мені зможе тільки сам чарівник Хаул, – поспішно і твердо сказала Софі і, найпевніше, це було щирою правдою. – Я почекаю, якщо ти не проти.

Було очевидно, що насправді Майкл проти. Він безпорадно тупцяв над Софі, яка примостилася в кріслі.

Щоб раз і назавжди втовкмачити йому, що просто-му хлопчиськові-підмайстру її звідси вигнати не вдасться, Софі заплющила очі і вдала, начебто спить.

— Передай йому, що мене звати Софі, — пробурмотіла вона.

А тоді додала — для певності:

— Баба Софі.

— Та вам же доведеться всю ніч тут сидіти, — розгубився Майкл.

Оскільки саме цього Софі й хотілося, вона прикинулася, ніби не чує. Зрештою, вона і справді провалилася в дрімоту. Адже все це ходіння її страшенно виснажило. Тоді Майкл залишив її у спокої і відійшов до столу, на якому горіла лампа.

“Хоч є де переночувати, — сонно подумала Софі. — Нехай і під не зовсім чесним приводом. Раз цей Хаул такий негідник, обдурити його, мабуть, невеликий гріх”.

Насправді ж до того часу, коли Хаул повернеться і почне щось казати, Софі мала намір опинитися якнайдалі звідси. Вона нишком, напівсонними очима, зиркнула на підмайстра. Дивно — таке ввічливе, миле хлоп'я. Адже вона, Софі, ввірвалася сюди справді досить грубо. Він же ні словом їй не дорікнув. Напевне, Хаул тримає свого підмайстра в шорах. Щоправда, Майкл нічим не нагадував виснаженого раба. Це був високий темноволосий хлопчина з приємним, відкритим обличчям, ще й одягнений вельми пристойно. Щиро кажучи, якби Софі на власні очі не бачила, як обережно він наливає зелену рідину з вигадливої пляшки у колбу, наповнену загадковим чорним порошком, вона б вирішила, що це син процвітаючого фермера. Як дивно!

“Із чарівниками, одначе, завжди все дивно”, — подумала Софі. А в цій кухні — чи то майстерні? — було

напрочуд затишно і спокійно. Софі нарешті гарненько заснула і навіть почала посапувати.

Вона не прокинулася навіть тоді, коли на столі щось спалахнуло і пролунав приглушений гуркіт, а потім коротке негарне слово, що його Майкл поспішно проковтнув.

Вона не прокинулася і тоді, коли Майкл, облизуючи обпалені пальці, вирішив облишити чаклунство до ранку і вийняв із шафки хліб та сир.

Вона не ворухнулася, коли Майкл зі страшним грюкотом скинув її ціпок, тому що перегнувся через крісло, щоби дістати і підкинути у вогонь поліно, і навіть коли Майкл, зазирнувши у відкритий рот Софі, сказав у бік вогнища:

– У неї всі зуби цілі. Отже, це не Відьма Пустирець.

– Якби це була вона, я би її не впустив, – сердито відгукнувся голос із вогнища.

Майкл знизав плечима, підібрав ціпок Софі та знову запобігливо поставив його на місце. Потім він не менш запобігливо підклав у вогнище наступне поліно і пішов спати кудись нагору.

Серед ночі Софі прокинулася від того, що біля неї хтось захропів. Вона не без роздратування підскочила – і зрозуміла, що хропіла вона сама. Софі здавалося, що спала вона не довше ніж хвильку, але за цю хвильку Майкл устиг зникнути і прихопив із собою лампу. Певна річ, учень чарівника навчається цього упродовж першого ж тижня. А вогонь у вогнищі тим часом уже майже згас. Він неприємно дрижав і потріскував.

У спину Софі повіяло холодним протягом.

Софі пригадала, що перебуває в замку чарівника, а також зненацька виразно усвідомила, що десь зовсім поруч, на столі, лежить людський череп.

Софі здригнулась і роззирнулася навколо, з натугою покрутивши задубілою старою шиєю. Однак довкола себе побачила лише темряву.

– А чому б це нам не зробити вогонь яскравішим?.. – проговорила вона.

Деренчливий голос пролунав нітрохи не голосніше, ніж потріскування вогнища. Софі здивувалася. Вона думала, що її голос луною прокотиться просторими залами замку. Зате поруч із нею виявився кошик дров. Софі простягнула руку і кинула у вогонь одне з полін, від чого у комин зметнувся вихор синьо-зелених іскор. Софі підклала у вогнище ще одне поліно і відкинулася в кріслі, не втримавшись, однак, щоб не зиркнути – таки справді дещо нервово – через плече, тому що багряні відблиски полум'я затанцювали на відполірованому до блиску черепі. Кімнатка виявилася зовсім крихітною. У ній не було нікого, крім черепа і Софі.

– Він уже обома ногами в могилі, а я – поки що тільки однією, – потішила себе Софі.

Вона повернулася до вогнища, в якому тепер палахкотіло яскраве синьо-зелене полум'я.

– Мабуть, у дереві була якась сіль, – пробурмотіла Софі.

Вона всілася якомога зручніше, поклавши вузлуваті ноги на коминкові ґрати, примостила голову в куточку

крісла і почала сонно розмірковувати, що їй потрібно зробити вранці.

Однак Софі трохи відволікало те, що у вогні їй почало ввижатися чиєсь невиразне обличчя.

– Вузьке блакитне лице, – зашепотіла Софі собі під ніс, – дуже довге і вузьке, з тонким блакитним носом. Оті кучеряві зелені язички зверху – достоту волосся. А що, як я не піду, поки не повернеться Хаул? Гадаю, чарівники вміють знімати закляття. Оті багрянні вогники внизу – зовсім як рот. Ну й страшнючі в тебе зуби, мій друже. А замість брів у тебе два зелені пучки полум'я...

Що найцікавіше, у всьому вогнищі було тільки два острівці жовтогарячого вогню – якраз під зеленими бровами, нібито очі, а посередині кожного з них яскріли багрянні відсвіти. Софі ввижалося, що вони дивляться на неї, як справжні зіниці.

– З іншого боку, – вела далі Софі, дивлячись на жовтогарячі вогники, – щойно закляття буде знято, не встигну я й оком моргнути, як він з'їсть моє серце.

– А ти не хочеш, щоби твоє серце з'їли? – поцікавилося полум'я.

Софі не сумнівалася: з нею заговорило саме полум'я. Софі чудово бачила, як багряно-синій рот вогненного обличчя рухається у такт словам. Голос у нього був чимось схожий на голос Софі – такий же надтріснутий, як і в неї, до того ж у цьому голосі поскрипувало і стугоніло палаюче дерево.

– Звичайно ж, не хочу, – відповіла Софі. – А хто ти?

– Вогненний демон, – пояснив багрянний рот.

У його голосі було більше скигління, ніж поскрипування, коли він додав:

– Я прив'язаний до цього вогнища за умовами угоди. Я не можу звідси нікуди зрушити! – тут його голос знову став зухвалим і тріскучим. – Ну, а як щодо тебе? Я бачу, що на тебе накладено закляття.

Це остаточно позбавило Софі сонливості.

– То значить, ти це бачиш! – вигукнула вона. – А зняти закляття ти можеш?

Запала тиша – гаряча і палахка, жовтогарячі очі на вогненному обличчі демона оглянули Софі від голови до ніг.

– Сильне закляття, – врешті-решт сказав демон. – Як на мене, це скидається на роботу Відьми Пустирись.

– Так воно і є, – сказала Софі.

– Але справа не тільки в цьому, – протріщав демон. – Я розрізняю в цьому заклятті два шари. Ну і, як я бачу, ти нікому не можеш про це розповісти. Ну, хіба що тому, хто й так уже про це знає.

Він ще трохи подивився на Софі.

– Мені треба було б дослідити твоє закляття, – сказав він трохи згодом.

– А скільки часу це займе? – запитала Софі.

– Та, мабуть, трохи забере. Або трохи більше, ніж трохи, – відповів демон.

І додав, м'яко і вкрадливо мерехтячи:

– А чи не уклала би ти зі мною угоду? Я зніму з тебе закляття, якщо ти погодишся розірвати угоду, яка мене зв'язує.

Софі насторожено вдивилася у вузьке блакитне обличчя демона. Вигляд у нього, коли він робив цю пропозицію, був явно підступний. У всіх книжках, які Софі доводилося читати, говорилося, наскільки небезпечно укладати будь-які угоди з демоном. До того ж не було жодних сумнівів у тому, що цей демон надзвичайно злий. Узяти хоча б ці його довжелезні багряні зуби...

– А ти це чесно? Зовсім чесно? – поцікавилася вона.

– Ну, не зовсім, – зізнався демон. – Але хіба тобі хочеться залишатися в такому вигляді до самої смерті? Я думаю, що це закляття скоротило тобі життя років десь так на шістдесят.

Думати про це було огидно, тому досі Софі намагалася уникати цієї думки.

Проте ця думка якраз усе і змінювала.

– А що, твоя угода – вона з чарівником Хаулом, так? – запитала Софі.

– Авжеж, – сказав демон.

У його голосі знову почулося скигління.

– Я прикутий до цього вогнища і не можу відсунути далі, ніж на фут. Я змушений виконувати більшу частину тутешньої магії. Я повинен утримувати Мандрівний Замок, переміщати його і влаштовувати різні спецефекти, щоби відлякувати людей, а також робити все інше – все, що тільки забажає Хаул. А Хаул, щоби ти знала, зовсім безсердечний.

Софі не треба було пояснювати, що Хаул безсердечний. З іншого боку, цей демон, швидше за все, нітрохи не кращий.

– А ти що, зовсім нічого не маєш із цієї угоди? – поцікавилася Софі.

– Ну, якби я нічого з неї не мав, я б і не став її укладати, – відповів демон із сумовитим мерехтінням. – Але якби я знав, як воно буде, то нізащо би на це не погодився. Мене експлуатують.

Попри всю свою упередженість, Софі відчула, що їй шкода демона. Вона згадала, як робила капелюшки для Фанні, поки Фанні гуляла містом.

– Добре, – сказала вона. – Які умови угоди? Як мені її розірвати?

Синє обличчя демона перетнула нетерпляча багряна усмішка.

– То ти згодна укласти угоду?

– Якщо ти погоджуєшся зняти з мене закляття, – відповіла Софі з непереборним відчуттям, що сказала щось абсолютно фатальне.

– Значить, ми домовилися! – вигукнув демон, і його довгасте обличчя злетіло аж попід комин. – Я зніму з тебе закляття, коли ти розірвеш мою угоду. Обіцяю, тої ж таки миті!

– Ну, то скажи мені, як її розірвати, – зажадала Софі.

Жовтогарячі вогники блимнули на неї, а тоді відвели погляд.

– Не можу. За нашою з ним угодою, ні я, ні чарівник Хаул не маємо права розкрити головну умову цієї угоди.

Софі зрозуміла, що її обвели круг пальця. Вона уже відкрила рот, збираючись повідомити демона, що, в такому разі, він може просидіти у своєму вогнищі до судного дня.

Демон збагнув, що в неї крутиться на язиці.

– Не поспішай відмовлятися! – протріщав він. – Ти все зрозумієш, треба тільки уважно дивитися і слухати! Благаю тебе, постарайся! Час показав, що ця угода не принесла нам із Хаулом нічого доброго! А свого слова я завжди дотримую! Зрештою, вже сам факт, що я отак тут стирчу, свідчить, що я справді дотримую слова!

Демон говорив цілком серйозно, і при цьому він схвильовано підскакував на полінах.

Софі знову йому поспівчувала.

– Але якщо мені треба дивитися і слухати, то мені доведеться залишитися тут, у Мандрівному Замку Хаула, – запротестувала вона.

– Усього лише десь на місяць! І не забувай, що мені ж також потрібен час на те, щоби дослідити твоє закляття! – благально промовив демон.

– Ну, але як я зможу пояснити йому, чому я тут? – запитала Софі.

– Придумаємо що-небудь! Хаул у справах зазвичай зовсім безпорадний... Знаєш, – додав демон з лютим сичанням, – він настільки поглинутий самим собою, що майже не помічає того, що робиться довкола нього. Ми зможемо водити його за носа весь час, поки ти залишатимешся тут.

– Ну, добре, – згодилася Софі. – Я залишуся. А ти придумай для мене відмовку.

Вона зручно вмостилася в кріслі, демон же взявся думати. Думав він уголос, бурмочучи з потріскуванням і мерехтінням, і це нагадало Софі, як вона розмовляла з ціпком по дорозі до Мандрівного Замку. Від

отих думок вогонь розгорівся з таким радісним і могутнім ревінням, що Софі знову задрімала. Вона пам'ятала, що демон запропонував їй кілька варіантів. Софі пригадувала, що кивала у відповідь на ідею прикинутися нововіднайденою двоюрідною тіткою Хаула і на дві інші ідеї, притягнуті за вуха ще відвертіше, але спогади ці були надто невиразні. Демон врешті-решт навіть заспівав якусь тиху мерехтливу пісеньку. Нічого схожого на цю мову Софі ніколи не чула – принаймні вона думала, що не чула, поки не вловила в ній слово “горщечок”, надзвичайно виразно повторене кілька разів, – причому звучала пісенька неймовірно сонно. Софі міцно заснула, з невиразною підозрою, що саме зараз її зачаровують, а не тільки розважають, але це її не вельми турбувало. Зовсім скоро вона звільниться від закляття...

**Розділ четвертий,
у якому Софі виявляє
кілька дивних речей**

Коли Софі прокинулася, вона була вся залита денним світлом. Оскільки Софі твердо пам'ятала, що жодних вікон у Мандрівному Замку не було, то спочатку подумала, що заснула за прикрашанням капелюшків – і їй приснилося, ніби вона пішла з дому.

Вогонь у вогнищі перед нею майже згас, залишилися тільки блідо-рожеві жарини і сизий попілець, і це ще раз переконало її у тому, що вогненний демон їй просто-на-просто приснився.

Однак перша ж спроба поворухнутися засвідчила, що деякі речі їй аж ніяк не приснилися. Усі кості Софі голосно затріщали.

– Ой! Як боляче! – вигукнула Софі – й почула свій слабкий і надтріснутий голос.

Софі провела вузлуватими пальцями по лиці – й намацала зморшки. Тут з'ясувалося, що весь учорашній день вона перебувала в шоковому стані. Тільки тепер Софі по-справжньому розлютилася на Відьму Пустириць за те, що вона з нею зробила, – страшенно, неймовірно розлютилася.

— Ходить по крамницях і зачаровує ні в чому не винних людей! — закричала Софі. — Ну, я їй іще покажу!

Злість змусила її різко схопитися на ноги, під акомпанемент потріскування і скрипіння у вогнищі, і пошкутильгати до одного з вікон. На превелике здивування Софі, за вікном виявилось приморське містечко. Вона побачила круту немощену вуличку, вздовж якої стояли невеличкі й убогі на вигляд хатинки, а з-над їхніх дахів стриміли щогли. За щоглами Софі розгледіла море, яке виблискувало під сонячним промінням. Море вона бачила вперше в житті.

— І де ж це я? — запитала Софі в черепа, який стояв на столі. — Ой, ні, друже, можеш не відповідати, — поспішно додала вона, згадавши, що це все-таки замок чарівника, і обернулася, щоби роздивитися кімнату.

Це була зовсім невеличка кімнатка з масивними чорними балками під стелею. При денному світлі стало видно, що тут неймовірно брудно. На кам'яних плитах підлоги виднілися плями жиру, за коминковими ґратами височіла купа попелу, а з балок звисало обліплене пилюкою павутиння. Навіть череп — і той густо вкривала пилюка. Софі машинально витерла його і пішла зазирнути в раковину — ген за столом.

Софі побачила, що раковина майже по вінця заповнена сірувато-рожевим слизом, а з рукомийника в неї скапує білий слиз, і її аж пересмикнуло. Очевидно, Хаула нітрохи не турбувало те, в якому свинарнику доводиться жити його слугам.

Решта Мандрівного Замку, судячи з усього, була за котримись із чотирьох низьких чорних дверей.

Софі відкрила найближчі, у стіні за столом.

За ними виявилася простора ванна кімната. Посуті, вона не посоромилася б навіть і найрозкішнішого палацу: тут не бракувало речей і аксесуарів на кшталт ватерклозета, душової kabіни, величезної ванни на пазуристих лапах і гігантських дзеркал. І в той же час тут було ще більше бруду, ніж у кімнаті. Софі здригнулася, зазирнувши у ватерклозет, її пересмикнуло від гидотного кольору ванни, потім вона сахнулася, побачивши пишну рослинність у душовій kabіні, і їй вдалося запросто уникнути вигляду власного зморщеного обличчя в дзеркалах, схованих за плямами і патьоками безіменних речовин. Самі ці безіменні речовини тіснилися на величезній полиці над ванною. Вони були в слоїчках, коробочках, тюбиках і сотнях порваних коричневих пакетиків та паперових мішечків.

Зрештою, найбільший слоїк назву все-таки мав. Він називався “СУШИЛЬНИЙ ЗАСІБ”, про що свідчили великі кривулясті літери. Софі навмання витягнула з полочки один із пакетиків. На ньому було нашкрябано “ШКІРА”, і Софі чимшвидше поклала його назад. На сусідньому слоїчку такими ж кривульками було нашкрябано “ОЧІ”. А на одному з тюбиків було написано “ДЛЯ ГНИТТЯ”.

— А він, видно, таки працює, — пробурмотіла Софі, з осторогою зазираючи в умивальник. Коли вона повернула синьо-зелений кран, імовірно, латунний, в умивальник потекла вода, і він став виглядати не настільки безнадійно. Софі сполоскала руки й обличчя, не торкаючись

раковини, одначе скористатися “СУШИЛЬНИМ ЗАСОБОМ” вона все ж не наважилася. Отож Софі витерла руки об спідницю і вирушила до наступних чорних дверей.

Ці двері вели на хисткі дерев'яні сходи. Софі почула кроки десь нагорі й поспішно зачинила двері. Мабуть, вони вели кудись на горище. Софі зашкутильгала до наступних дверей. Тепер їй ходилося набагато легше. Софі помітила це ще вчора: вона таки справді ще нівроку міцна стара.

Треті двері виходили в убогий внутрішній двір, обнесений високими цегляними стінами. Там височів штабель дров, а попід стінами, мало не до самого верху, стриміли безладно накидані купи всілякого залізного непотребу: колеса, відра, шматки бляхи, дроти. Софі зачинила і ці двері, досить-таки здивована, бо цей двір аж ніяк не пасував до решти замку. Та й, зрештою, жодного замку над цегляними стінами не було видно: вгорі синіло небо. Відтак єдине, що спало Софі на думку, – що це якраз і є та округла частина, куди вчора ввечері її не пустила невидима стіна.

Софі відчинила четверті двері, за якими була лише комірчина для мітел, на ручках яких висіли два ще цілком пристойні, одначе геть запилужені оксамитні плащі. Софі поволі причинила і ці двері. Відтак залишалися тільки двері в стіні з вікном – саме ті, в які Софі вчора ввійшла. Вона пошкутильгала до них і обережно їх відчинила.

Софі на мить завмерла, дивлячись, як за дверима поволі пропливає горбистий краєвид, як під порогом

пригинається верес; вона відчувала, як вітер ворушить її поріділе волосся, і вслухалась у гуркіт і скрегіт великих чорних каменів. Тоді вона зачинила двері й підійшла до вікна.

За вікном Софі знову побачила приморське містечко. Причому це була ніяка не картинка. Жінка з будинку навпроти вимітала за поріг сміття. За дахом височіла щогла, на якій різкими ривками напиналося вітрило із сірого полотна. Саме цієї миті воно наполохало зграйку чайок, які знялися у повітря і стали кружляти на тлі блискотливої морської синяви.

– Нічого не розумію, – звернулася Софі до черепа.

Та нараз їй здалося, що пломінець уже майже погас, тому вона пішла і підклала у вогнище кілька полін, а тоді вигребла трохи попелу.

Між полінами затанцювали зелені язички полум'я, маленькі і кучеряві, а за ними вгору зметнулося подовгувате синє обличчя із зеленим вогняним чубом.

– Доброго ранку, – звернувся до неї вогненний демон. – Не забувай, що ми уклали угоду.

Значить, їй таки справді нічого не приснилося. Софі була не вельми тонкосльозою, але тут вона сіла в крісло і просиділа досить довго, дивлячись на вогненного демона, що тремтів і розпливався в неї перед очима, не звертаючи уваги на шум, який долинав згори. Цей шум, очевидно, мав означати, що Майкл уже прокинувся, а ще за кілька хвилин з'ясувалося, що він стоїть коло Софі з трохи заклопотаним, а трохи сердитим виглядом.

– Ви все ще тут? – поцікавився він. – Чого вам треба?

Софі шморгнула носом.

– Я стара... – почала вона.

Однак більше вона нічого не змогла про себе сказати – власне, все сталося так, як і пообіцяла їй Відьма. Добре хоч, що вогненний демон сам про все здогадався.

– Ну, старість рано чи пізно трапиться з кожним із нас, – сухувато проговорив Майкл. – Може, ви хочете поснідати?

Софі зрозуміла, що вона таки справді дуже міцна стара.

Востаннє Софі підкріплялася хлібом із сиром учора в обід і встигла зголодніти як вовк.

– Авжеж! – вигукнула Софі, а коли Майкл пішов до буфету, вона підхопилася і зазирнула йому через плече, щоб побачити, що там є їстівного.

– Боюся, у нас тільки хліб із сиром, – ще сухіше промовив Майкл.

– Але ж там цілий кошик яєць! – здивувалася Софі. – А ото хіба не бекон? Та й випити чогось гарячого не завадить... Де у тебе чайник?

– Немає, – відповів Майкл. – У нас тільки Хаул уміє готувати.

– Я також умію готувати, – заявила Софі. – Зніми-но мені он ту сковорідку – і сам у всьому переконаєшся!

Вона потягнулася за великою чорною сковорідкою, яка висіла в буфеті на стінці, хоча Майкл усіяко намагався її втримати.

– Ви мене не зрозуміли, – сказав Майкл. – Це Кальцифер, вогненний демон. Він не схилить голови

ні перед ким, окрім Хаула. Він не дозволить, щоби на ньому готували.

Софі обернулася і гостро глянула на вогненного демона. Він злісно блимнув у відповідь:

– Я не дозволю, щоби мене експлуатували!

– То ти хочеш сказати, – звернулася Софі до Майкла, – що тобі щоразу доводиться обходитися без теплого пиття, поки не повернеться Хаул?

Майкл ніяково кивнув.

– Тоді це тебе експлуатують! – сказала Софі. – Дайно її сюди.

Софі вирвала сковорідку з Майклових рук (він нізащо не хотів її відпускати!), кинула в неї бекон, застромила в кошик з яйцями дерев'яну ложку – і з усім цим добром підійшла до вогнища.

– Ну, Кальцифере, – сказала вона, – годі комизитися. Нахилий голову.

– Ти мене до цього не змусиш! – протріщав вогнений демон.

– Ще й як змушу! – проскрипіла у відповідь Софі з тією люттяю, яка частенько зупиняла навіть її сестричок у розпал бійки. – Тільки спробуй не послухатися – і я заллю тебе водою. Або візьму щипці – й заберу в тебе обидва поліна, – додала вона, з хрускотом у кістках опускаючись на коліна перед вогнищем.

Нахилившись, вона шепнула:

– А ще я можу розірвати нашу угоду або розповісти про неї Хаулу. Що ти на це?

– Прокляття! – засичав Кальцифер. – Майкле, чому ти її сюди впустив?!

Він став неохоче нахилити своє блакитне обличчя, аж доки зверху не залишилося тільки декілька зелених язичків полум'я, що танцювали на полінах.

– Дякую, – сказала Софі і притиснула зелені язички полум'я важкою сковорідкою, щоби не дати Кальциферові знову піднятися.

– Сподіваюся, твій бекон пригорить, – здавлено огризнувся Кальцифер з-під сковорідки.

Софі вкинула в сковорідку тонко нарізаного бекону. Сковорідка була добра, тож розігрілася швидко. Бекон зашкварчав, відтак Софі довелося обгорнути руку спідницею, щоби не обпектися. Двері відчинилися, але через шипіння Софі цього не розчула.

– Не роби дурниць! – нагадала вона Кальциферові. – І не крути головою, бо мені ще треба вибити яйця.

– А, Хауле, привіт, – безпорадно вимовив Майкл.

При цих словах Софі обернулася – можливо, аж занадто поспішно – і стала розглядати господаря Мандрівного Замку. Високий зеленоокий юнак у напружуд розкішному блакитному зі срібним шиттям костюмі завмер. Він навіть не встиг поставити у куток гітару.

Тим часом Софі порядкувала коло вогню і доволі таки спокійно розглядала Хаула.

Хаул відкинув пасмо білявого волосся, яке спадало йому на очі, та, у свою чергу, став зацікавлено розглядати Софі. На його подовгастому вузькому обличчі з'явився здивовано-розгублений вираз.

– Хто ви така? – поцікавився Хаул. – Де я міг бачити вас раніше?

– Ви мене не знаєте, – впевнено збрехала Софі.

Врешті-решт, перша і єдина її зустріч із Хаулом була настільки короткою, що він заледве встиг назвати її сірою мишкою, – тож це можна було вважати правдою.

Софі припускала, що їй належало би подякувати долі за тодішню щасливу втечу, однак зараз, щиро кажучи, її займала лише одна думка: “Боже милостивий! Та цей чарівник Хаул, при всій його злостивості, – всього лише двадцятирічна дитина! Бути старою – надзвичайно корисна річ”, – думала вона, перевертаючи бекон на сковорідці.

Софі радше погодилася б умерти, ніж дала би зрозуміти цьому дженджуристу молодикові, що якраз вона і була тією дівчиною, яку він пошкодував на Травневому святі. Серця і душі тут ні при чому. Хаул ні про що не довідається.

– Вона каже, що її звати Софі, – пояснив Майкл. – Прийшла вчора ввечері.

– А як їй вдалося змусити Кальцифера нагнути-ся? – запитав Хаул.

– Вона мене залякала! – здушено і жалібно пропищав Кальцифер з-під шиплячої сковорідки.

– Це мало кому вдається, – замислено зауважив Хаул.

Він поставив гітару в куток, підійшов до вогнища, рішуче відсунув Софі набік – і запах бекону змішався із запахом гіацинтів.

– Кальцифер не любить, коли на ньому готує хтось, крім мене, – повідомив він, обгортаючи долоню довгим хвостом рукава, щоби взятися за ручку сковорідки. –

Передайте мені, будь ласка, ще дві скибки бекону та шість яєць і розкажіть, навіщо ви сюди прийшли.

Софі дивилася на блакитний самоцвіт у вусі Хаула і передавала йому яйця по одному.

– Навіщо я сюди прийшла, юначе? – перепитала вона. Після всього, що вона побачила в Мандрівному Замку, відповідь здавалася очевидною. – Я прийшла, бо я ваша нова прибиральниця.

– Невже? – здивувався Хаул, розбиваючи яйця одною рукою і кидаючи шкаралупу у вогонь, де Кальцифер жадібно пожирав її, як пес, із гарчанням і цямканням. – А хто це сказав?

– Я це кажу, – відповіла Софі.

А тоді благочестиво додала:

– Я беруся навести тут лад, хоч мені, мабуть, і не вдасться виправити вашу зіпсовану душу.

– Хаул зовсім не зіпсований, – сказав Майкл.

– Зіпсований, зіпсований, – заперечив Хаул. – Ти забуваєш, Майкле, наскільки негідно я поведжуся навіть у цей момент!

Він різко повів підборіддям у бік Софі.

– Що ж, якщо вам настільки кортить бути корисною, добра жінко, то відшукайте ножі та виделки і поприбирайте зі столу.

Під столом виявилися високі табурети. Майкл повитягував їх звідти і почав згортати різний мотлох зі стільниці набік, щоби звільнити місце для ножів і виделок, які вийняв із шухляди в столі. Софі взялася йому допомагати. Вона, звичайно, аж ніяк не сподівалася, що Хаул їй зрадіє, але наразі він нічим не

показав, що погоджується на те, аби вона залишилася після сніданку. Оскільки Майклові, очевидно, не треба було допомагати, Софі зашаркала до свого ціпка й повільно і досить демонстративно поставила його в комірчину для мітел. Коли й це не привернуло уваги Хаула, вона заявила:

– Якщо хочете, можете призначити мені місячний випробувальний термін.

Хаул не відповів нічого, крім: “Майкле, дай-но, будь ласка, тарілки”, – і піднявся, тримаючи в руках паруючу сковорідку.

Кальцифер розігнувся, причому аж ревонув від полегшення, і потягнувся вгору, злинувши аж під комин.

Тоді Софі зробила ще одну спробу приперти чарівника до стінки.

– Якщо мені доведеться цілий місяць тут прибирати, – сказала вона, – то я мушу знати, як виглядає і де розташована решта Мандрівного Замку. Бо тут я знайшла тільки цю кімнату і ванну.

На її превелике здивування, Майкл і чарівник вибухнули реготом.

Причину їхнього реготу Софі зрозуміла аж під кінець сніданку.

Йй так і не вдалося загнати Хаула в кут. Судячи з усього, він узагалі не любив відповідати на будь-які запитання. Тоді Софі облишила його і запитала про те ж саме Майкла.

– Поясни йй, – сказав Хаул. – Може, тоді нарешті вона перестане доскіпуватися.

– Ніякої “решти замку” немає, – сказав Майкл. – Крім того, що ви вже бачили, є ще тільки дві спальні нагорі.

– Що?! – вражено вигукнула Софі.

Хаул з Майклом знову розреготалися.

– Мандрівний Замок винайшли Хаул і Кальцифер, – пояснив Майкл, – і тримається він завдяки Кальциферу. В середині це просто старий будиночок Хаула в Портхавені, і тільки у цій частині він справжній, себто дійсно існує.

– Але ж Портхавен – містечко, розташоване за багато миль звідси, біля самого моря! – вражено сказала Софі. – Як на мене, це нікуди не годиться! Чого ж тоді цей ваш величезний бридкий Мандрівний Замок гасє пагорбами над Маркет-Чиппінгом і лякає всіх його мешканців?

Хаул знизав плечима:

– А ви напрочуд безпосередня бабуся! Я досяг того щабля своєї кар’єри, коли змушений справляти на всіх належне враження як своєю могутністю, так і злостивістю. Змусити короля думати про мене добре я не в змозі. А торік я образив одну надзвичайно могутню особу, і тепер мені потрібно триматися якнайдалі від них обох.

Як на Софі, це був вельми своєрідний спосіб триматися якнайдалі, однак вона припустила, що у чарівників свої стандарти, не такі, як у звичайних людей.

Незабаром Софі виявила, що в Мандрівного Замку є й інші особливості. Вони саме закінчили снідати, і Майкл узявся складати тарілки в заляпану слизовою раковину, коли почувся гучний глухий стукіт у двері.

Кальцифер бухнув полум'ям:

– Кінгсберійські двері!

Хаул, який зібрався іти до ванної, повернувся до дверей. Над дверима була вставлена в одвірок квадратна дерев'яна клямка, на кожній із чотирьох боків якої стояла позначка фарбою. Зараз ручка була повернена вниз зеленою позначкою, однак Хаул, перш ніж відкрити на стукіт, повернув її вниз червоним.

Надворі стояв чоловічок у жорсткій білій перуці й у крилатому капелюсі поверх неї. Вбраний цей чоловічок був у золото і багрянець; у руках він тримав багато прикрашений стрічками жезл.

Чоловічок поклонився. Кімнату заповонив аромат гвоздики та флердоранжу.

– Його Величність Король переказує вам свої вітання. Він повелів передати вам плату за дві тисячі пар семимильних чобіт, – урочисто виголосив чоловічок.

За спиною посланця Софі встигла помітити обриси карети, яка стояла на вулиці, вщерть забудованій розкішними особняками з фресками і барельєфами; далі виднілися вежі, шпилі та куполи – настільки пишні, що Софі раніше навряд чи могла собі уявити таку красу. Вона аж пошкодувала, що посланцеві знадобилося так мало часу, щоби витягнути величезний шовковий гаманець, повний дзвінких – вочевидь, золотих – монет, а Хаулові – щоби прийняти гаманець, вклонитися і зачинити двері. Хаул повернув квадратну клямку назад, знову вниз зеленою міткою, і засунув гаманець у кишеню. Софі помітила, що Майкл не відривав від гаманця стривоженого погляду.

Потім Хаул пішов-таки до ванної, гукнувши на ходу: “Кальцифере, пусти-но гарячу воду!” – і надовго зник.

Софі не змогла стримати свою цікавість.

– А хто це був там, за дверима? – запитала вона в Майкла. – Тобто я хотіла сказати: де це було?

– Ці двері виходять у Кінгсбері, – пояснив Майкл, – де живе король. Гадаю, цей чоловік був чиновником лорда-канцлера. Знаєш, – занепокоєно звернувся він до Кальцифера, – я волів би, щоби він не давав Хаулові цих грошей.

– А чи Хаул дозволить мені тут пожити? – запитала Софі.

– Якщо дозволить, то ніколи більше не заганяйте його в кут, – порадив Майкл. – Він свавільний – і ні від кого цього не потерпить.

Розділ п'ятий, у якому занадто багато прибирання

Софі вирішила, що їй доведеться переконати Хаула, ніби вона просто надзвичайна прибиральниця, справжній скарб. Вона зав'язала своє сиве волосся якоюсь старою ганчіркою, засукала рукави на худючих старих руках і обернула навколо пояса, на кшталт фартуха, стару скатертину, взяту з комірчини з мітлами. Думка про те, що прибирати доведеться лише в чотирьох кімнатах, а не в цілому замку, неабияк втішала. Софі взяла віник і відро й почала поратися.

– Що відбувається?! – в один голос вигукнули охоплені панікою Майкл і Кальцифер.

– Прибирання, – твердо відповіла Софі. – Це ганьба – жити в такому свинюшнику.

– Тут не треба прибирати, – висловився Кальцифер.

– Хаул вас вижене! – пробурчав Майкл.

Однак Софі не стала їх слухати. На всі боки розлетілися хмари пилу. У розпал усього цього у двері знову постукали. Кальцифер спалахнув полум'ям і гукнув:

– Портхавенські двері! – а тоді розкотисто чхнув, вистреливши пурпурними іскрами у щільну завісу пилюки.

Майкл відійшов від столу і пішов до дверей. Софі, яка вдивлялася в них крізь імлу, котру сама ж таки і здійняла, помітила, що цього разу Майкл повернув квадратну клямку в одвірку так, що внизу опинилася сторона з синьою міткою. Тоді він відчинив двері на ту вулицю, яку було видно у вікно.

Там стояла маленька дівчинка.

– Будь ласка, пане Фішер, – сказала вона. – Я прийшла по ті чари для мами.

– Чари безпеки для татового човна, так? – перепитав Майкл. – Зачекай хвилинку... – він повернувся до столу і відсипав на папірчик порцію порошку з якогось слоїка. Тим часом дівчинка подивилася на Софі з такою ж цікавістю, з якою Софі дивилася на неї. Майкл загорнув порошок у папірчик і вручив його дівчинці зі словами: “Скажи мамі, нехай розвіє ці чари вздовж човна. Вони триматимуться навіть у шторм”.

Дівчинка забрала папірчик і простягнула йому монетку.

– А що, на чаклуна тепер ще й відьма працює? – запитала вона.

– Ні, – відповів Майкл.

– Ти це про мене? – втрутилася Софі. – Авжеж, дитинко. Я найкраща і найчистокровніша відьма у всій Інгарії.

Майкл зачинив двері.

Вигляд у нього був сердитий.

– Тепер це вмить рознесуть по всьому Портхавену! Хаулові це може не сподобатися.

Він знову повернув клямку зеленою міткою вниз.

Софі тільки хихикнула сама до себе, анітрішки не розкаюючись. Можливо, вона набралася таких думок від свого віника. Адже якщо всі вважатимуть, що вона працює на Хаула, може, це спонукає його залишити її в Мандрівному Замку. Дівчиною Софі було б страшенно соромно за таку свою поведінку. А як стару її не обходило, що саме вона сказала чи зробила. Очевидно, це була неабияка полегкість.

Вона з цікавістю підійшла подивитися, як Майкл піднімає камінь у вогнищі й ховає туди отриману від дівчинки монетку.

– Що це ти робиш?

– Ми з Кальцифером хочемо зібрати трохи грошей, – зніяковіло відповів Майкл. – А то Хаул витрачає все, що ми заробляємо, до останнього пенні.

– Нікчемний марнотратник! – протріщав Кальцифер. – Він розтринькає королівські грошики швидше, ніж я спалю поліно! Ні крихти здорового глузду!

Софі розприскала воду з раковини, щоби прибити пилюку, і це змусило Кальцифера зіщулитися під комином. Тоді вона заново підмела підлогу. Мела вона до дверей, бо хотіла ще раз поглянути на квадратну клямку над ними. Четвертий бік, якого Софі ще не бачила в дії, був позначений чорним. Міркуючи, куди він може вести, Софі почала завзято змитати зі стелі павутиння. Майкл аж застогнав, а Кальцифер знову розпчихався.

Саме в цей момент із ванної вийшов Хаул, за ним тягнувся тонкий аромат парфумів. Виглядав він навдивовижу елегантно. Навіть срібні вставки і вишивка на

його костюмі, здавалося, пояскравішали. Він кинув погляд у кімнату і поспішно відступив назад у ванну, прикриваючи голову блакитним зі сріблом рукавом.

– Припиніть це негайно! – заволав він. – Залишіть бідних павуків у спокої!

– Це павутиння – просто ганьба! – заявила Софі, змітаючи його додолу.

– Ну, тоді зніміть павутину, але павуків не чіпайте! – сказав Хаул.

“Видно, в нього якась нездорова спорідненість з павуками”, – подумала Софі.

– Тоді вони наплетуть іще павутини, – сказала вона.

– І переловлять мух, а це дуже корисно, – наполягав Хаул. – І, будь ласка, не розмахуйте мітлюю, коли я ходжу по своїй власній кімнаті.

Софі сперлася на мітлу і дивилася, як Хаул йде по кімнаті і бере гітару. Коли він узявся за засув, Софі запитала:

– Якщо червона мітка веде в Кінгсбері, а синя – у Портхавен, то куди веде чорна мітка?

– Ну що ви за доскіплива баба! – вигукнув Хаул. – Вона веде до моєї особистої криївки, а де це – вам знати не слід! – з цими словами він відчинив двері, за якими пропливали розлогі вересовища і пагорби.

– А коли ви повернетесь, Хауле? – трохи розпачливо запитав Майкл.

Хаул вдав, ніби не почув.

– Тільки спробуйте вбити хоча б одного павука, поки мене не буде! – попередив він Софі.

І двері за ним із грюкотом зачинилися.

Майкл багатозначно глянув на Кальцифера і зітхнув. Кальцифер вибухнув злісним тріскучим реготом.

Оскільки ніхто не пояснив Софі, куди пішов Хаул, вона дійшла висновку, що він знову вирушив полювати на дівчат, і взялася за роботу з іще більшим праведним запалом, аніж доти. Після того, що сказав їй Хаул, вона не наважувалася покривдити павуків, відтак постукала по балках мітлою з криком: “Геть, павуки! Геть звідси!” Павуки з жахом розбіглися навсібіч, і підлога виявилася присипана павутиною. Софі, певна річ, довелося підмести її ще раз. Після цього вона стала навкарачки і взялася скребти дошки.

– Чому би вам нарешті не вгамуватися? – поцікавився Майкл, сидючи на сходах – поза межами досяжності Софі та її мітли.

Кальцифер, скулившись на дальньому кінці решітки, буркнув:

– Як я тепер шкодую, що уклав із тобою угоду!

Софі ж і далі завзято скребла.

– Вам же самим буде краще, якщо тут буде гарно і чисто, – відповіла вона.

– Але зараз мені просто нестерпно! – запротестував Майкл.

Хаул повернувся тільки пізно ввечері. На той час Софі домелась і доскреблась до того, що ледве волочила ноги. Вона зсугулилася в кріслі, відчуваючи, як ние кожна кісточка. Майкл схопив Хаула за хвостатий рукав і потягнув чарівника до ванної. Софі здогадалася, що там запальним шепотом Майкл виливає наболіле. Фрази на кшталт “нестерпна, жахлива баба” і “чути

нічого не хоче!” Софі прекрасно розчула, навіть незважаючи на ревіння Кальцифера: “Хауле, вгамуй її! Вона ж нас зводить зі світу!” Однак коли Майкл нарешті відпустив Хаула, той поставив Софі лише одне запитання:

– Ви не вбивали павуків?

– Звичайно, ні! – різко відповіла Софі. Біль у суглобах зробив її дратівливою. – Вони тільки подивилися на мене – і тут же порозбігалися. А хто вони? Це ті дівчата, серця яких ви з’їли?

– Ні, – розсміявся Хаул. – Просто павуки, – і замрижно подався нагору.

Майкл зітхнув. Він пішов у комірчину з мітлами і довго там нишпорив, поки не витягнув старе складане ліжко, солом’яний матрац, кілька пледів, а тоді порозкладав усе це в ніші під сходами.

– Сьогодні вам краще буде спати отут, – сказав він Софі.

– То що, значить, Хаул дозволив мені залишитися? – запитала вона.

– Не знаю! – роздратовано відповів Майкл. – Хаул ніколи не зв’язує себе жодними зобов’язаннями. Я провів тут півроку, перш ніж він помітив, що я тут живу, і взяв мене до себе в учні. Просто я подумав, що вам тут буде зручніше, ніж у кріслі.

– Тоді спасибі тобі величезне, – з вдячністю промовила Софі.

Спати на ліжку справді набагато зручніше, ніж у кріслі, до того ж якби Кальцифер серед ночі почав нарікати на голод, Софі зможе встати до вогнища і підживити його полінцем.

Кілька наступних днів Софі нещадно відчищала Мандрівний Замок від бруду. Їй було по-справжньому добре. Переконаючи себе, що шукає якихось натяків чи підказок, вона відмила вікно, прочистила забитий стік у раковині та змусила Майкла прибрати все зі столу і з полиць, щоби вона могла їх відскребти. Їй почало здаватися, що навіть у черепа з'явився той самий страдницький вигляд, як у Майкла: ним весь час совгали. Тоді Софі підвісила до балок біля вогнища старе простирадло, щоби вичистити комин, і змусила Кальцифера нахилити голову. Кальцифера все це страшенно дратувало. Він вибухнув недобрим сміхом, коли Софі виявила, що сажка розлетілася по всій кімнаті – й усе треба відчищати заново.

З цим у Софі завжди були клопоти. Нещадності їй не бракувало, бракувало методики. Утім, у її нещадності теж була методика: Софі зміркувала, що якщо вона буде мити і прибрати все підряд, то чи рано пізно наткнеться на таємний сховок із викраденими Хаулом дівочими душами або пережованими серцями (зрештою, це може бути будь-що, аби тільки воно допомогло їй з'ясувати суть Кальциферової угоди). Врешті-решт їй раптом сяйнула думка, що димохід, біля якого незмінно стоїть на чатах Кальцифер, – чудова схованка. Одначе там не виявилось нічого, крім надзвичайної кількості сажі, яку Софі згребла в мішки і винесла у двір. Двір, до речі, посідав одне з перших місць у її списку можливих схованок.

Щоразу, коли Хаул повертався до Мандрівного Замку, Майкл і Кальцифер починали на весь голос скаржитися

йому на Софі. Однак Хаул справляв враження взагалі неприсутнього. Не помічав він і чистоти. І того, що в буфеті тепер було повно печива, варення та різної зелені, відповідно до сезону.

Це сталося тому що, як і проорокував Майкл, Портхавеном поширилися чутки. Люди приходили тільки для того, щоби глянути на Софі. У Портхавені її прозвали пані Відьма, а в Кінгсбері – мадам Чарівниця. Хоча ті, що підходили до кінгсберійських дверей, були вбрані краще, ніж ті, хто стукав у портхавенські двері, ні одні, ні другі не наважувалися викликати настільки могутню особу просто так. Тому Софі щоразу доводилося припиняти роботу, аби кивнути, усміхнутися і прийняти дарунок – або покликати Майкла, щоби той нашвидкуруч приготував якісь чари. Деякі дарунки були зовсім навіть непогані – малюнки в рамках, різки мушельок, практичні фартухи. Фартухи Софі були потрібні завжди, а мушельки і малюнки вона розвішувала у своєму закутку під сходами, і там незабаром стало по-домашньому затишно.

Софі розуміла, що коли Хаул її вижене, їй бракуватиме всього цього. Вона все більше і більше боялася, що саме так він і зробить. Не може ж він не помічати її безконечно!

Попри те, невдовзі Софі взялася за ванну кімнату. Її прибирання забрало кілька днів, бо перед кожним виходом Хаул сидів там так довго, що здавалося, ніби він ніколи звідти не вийде. Коли ж він нарешті виходив із ванної, залишаючи там повно пари і запашних чарів, у ній починала господарювати Софі.

– Ану подивимося, що в них за угода! – бурчала вона на ванну, хоча головною її ціллю, певна річ, була полиця з пакетами, слоїчками і тюбиками. Вона зняла їх усі до одного (під тим приводом, що їй треба відмити й відчистити полицьку) – і більшу частину дня доскіпливо їх вивчала, намагаючись дошукатися, чи зілля з написами “ОЧИ”, “ШКІРА” і “ВОЛОССЯ” не виготовлялося з очей, шкіри і волосся зниклих дівчат. Однак, попри всю її прискіпливість, Софі довелося визнати, що на полиці стояли тільки креми, порошки і фарби. Якщо колись це і були дівчата, думала Софі, то Хаул, мабуть, скористався тюбиком “ДЛЯ ГНИТТЯ” і розчинив їх у мийнику так ретельно, що годі було й намагатися щось відшукати. Щоправда, Софі чомусь таки сподівалася, що все це не більше ніж косметичні засоби.

Трохи прибравши, Софі знову порозкладала все на полиці й узялася скребти підлогу. Увечері, коли вона влаштувалася в кріслі, відчуваючи, як ниє кожна кісточка, Кальцифер пробурчав, що через неї він досуха вичерпав одне з гарячих джерел.

– А де ці гарячі джерела? – запитала Софі. Останнім часом вона стала страшенно цікавою.

– Переважно під Портхавенськими Болотами, – відповів Кальцифер. – Але якщо ти й далі будеш витрачати воду такими темпами, мені доведеться брати воду з Пустирищ. Коли ти нарешті покінчиш із прибиранням і з'ясуєш, як розірвати мою угоду?

– На все свій час, – відповіла Софі. – Як я маю вичавити з Хаула умови угоди, якщо його ніколи не бачає вдома? Він що – завжди зникає так надовго?

– Тільки коли упадає за дамою, – сказав Кальцифер.

Коли ванна засяяла чистотою, Софі відшкрябала сходи і майданчик нагорі. Тоді вона вирушила в Майклову кімнатку. Майкл, який досі, здавалося, похмуро приймав Софі – немов своєрідне стихійне лихо, – перелякано зойкнув і кинувся рятувати свої найцінніші скарби. Вони зберігалися в старій скриньці під його поточеним шашелем невеликим ліжком. Майкл поспішно вихопив скриньку з-під носа Софі, але вона встигла помітити блакитну стрічку і марципанову трояндочку над чимось, що надто вже скидалося на пачку листів. “Значить, Майкл у когось закоханий!” – сказала вона сама собі, розчиняючи вікно (воно також виходило на портхавенську вуличку) і вивішуючи Майклову перину на підвіконня – провітритися.

Софі помітила, що останнім часом її цікавість стала просто непереборною, тим більше вона здивувалася сама із себе, що не стала питати в Майкла, хто ця дівчина і як йому вдається оберігати її від Хаула.

Із Майклової кімнати Софі вимела таку гору пилюки і сміття, що мало не засипала Кальцифера з головою, прагнучи все це спалити.

– Ти мене доконаєш! Ти така сама безсердечна, як і Хаул! – закашлявся Кальцифер, від якого залишилися тільки зелена чуприна та вершечок видовженого блакитного чола.

Майкл же поклав свою дорогоцінну скриньку в шухляду столу, а шухляду замкнув на ключ.

– Якби ж то Хаул нас послухав! – забідкався він. – І чого він так довго морочиться з тою дівулею?

Наступного дня Софі хотіла почати прибирати у дворі. Однак того ранку в Портхавені почався дощ, він стукотів у вікно і затікав у комин, та так, що Кальцифер аж сичав від роздратування. Двір теж був частиною портхавенського будиночка, і коли Софі відчинила двері, там лило як із відра. Софі накинула фартух собі на голову і нашвидку дещо зробила у дворі, зовсім не довго: вона навіть не встигла промокнути. Їй вдалося знайти відро вапна і квач. Вона занесла все це добро у будинок і взялася за стіни. У комірчині для мітел відшукалася стара драбина, тож Софі побілила ще й стелю між балками.

У Портхавені дощило два дні – хоча, коли Хаул відчинив двері, повернувши ручку зеленим униз, і вийшов на пагорб, там було погідно і сонячно, а по вересу, обганяючи Мандрівний Замок, мчали тіні великих хмар. Софі вибілила свій куточок, сходи, майданчик нагорі, а також Майклову кімнатку.

– Що тут сталося? – запитав Хаул, повернувшись додому на третій день. – Якось повітлішало.

– Це Софі, – замогильним голосом відповів Майкл.

– Можна було здогадатися, – кинув Хаул і зник у ванній.

– Помітив! – шепнув Майкл до Кальцифера. – Мабуть, дівчина ось-ось піддається на його залицяння!

Наступного дня в Портхавені все ще мрячило.

Софі пов'язала голову ганчіркою, засукала рукави і вдягнула фартух. Вона озброїлася віником, відром і милом, і тільки-но Хаул ступив за поріг, вона, наче підстаркуватий ангел помсти, кинулася прибирати в Хауловій спальні.

Вона відклала цю роботу насамкінець, бо, чесно кажучи, по-справжньому боялася щось знайти. Досі вона не наважувалася навіть зазирнути в кімнату чарівника. “Це надто нерозумно”, – думала вона, шкутильгаючи нагору сходами. Тепер вона вже напевне знала, що всю могутню магію в Мандрівному Замку виконує Кальцифер, Майкл робить чорну роботу, а Хаул розгулює цілими днями, полюючи на дівчат, і експлуатує учня з демоном точнісінько так само, як Фанні експлуатувала її саму. Софі ніколи не вважала Хаула аж надто могутнім чарівником. А тепер вона не почувала до нього нічого, крім презирства.

Коли Софі нарешті піднялася сходами, то виявила, що Хаул стоїть у дверях своєї спальні. Він недбало справився на одвірок, перекриваючи Софі прохід.

– Ні, у мене прибирати не треба, – несподівано люб’язно сказав він. – Дякую, але мені подобається, коли брудно.

Софі витріщилася на нього.

– Ви звідки? Я ж бачила, що ви пішли!

– А мені якраз і треба було, щоби ви так подумали, – сказав Хаул. – Ви вже зробили все, що могли, і з Майклом, і з бідолахою Кальцифером. Напрошується висновок, що сьогодні ви збиралися впасти на мою голову. І хоч що би вам не наговорив Кальцифер, я таки справді чарівник. Невже ви думаєте, що я не вмію чаклувати?

Цей незаперечний факт перекреслював усі умовиводи Софі. Але вона нізащо в житті не зізналася б йому в цьому.

– Усім відомо, що ви чарівник, юначе, – суворо відповіла вона. – Однак це жодним чином не змінює того факту, що цей ваш Мандрівний Замок – найбрудніше місце, яке мені будь-коли доводилося бачити.

Софі зазирнула в кімнату з-понад звисаючого рукава Хаула – блакитного і розшитого сріблом. Килим на підлозі був заляпаний, як земля під пташиним гніздом. Вона помітила обшарпані стіни і полицю, забиту книгами, причому деякі з них здавалися дуже дивними на вигляд. У цій кімнаті не було видно й сліду купи погризених дівочих сердець, проте ці серця могли бути сховані де-небудь під закритим балдахіном величезним ліжком – або ж за ним. Балдахін аж посірів від пилу і не давав побачити, куди виходить вікно.

Хаул махнув рукавом у Софі перед обличчям.

– Ну-ну! Не будьте надто влізливою.

– Я зовсім не влізлива! – обурилася Софі. – Ця кімната...

– Ви влізлива, – сказав Хаул. – Ви страшенно влізлива, жакливо властолюбна, до огидного охайна стара пані. Тримайте себе в руках. Ви отримуєте життя всім нам.

– Але ж це свинарник! – вигукнула Софі. – Я є така, яка є, і я нічого не можу з собою зробити!

– Можете, – сказав Хаул. – Бо, скажімо, моя кімната подобається мені такою, як вона є. Ви не можете заперечити, що я маю повне право жити у свинарнику, якщо мені так хочеться. А тепер спускайтеся, будь ласка, вниз і придумайте собі інше заняття. Дякую. Ненавиджу сваритися.

Софі залишилося тільки пошкутильгати геть, по-
дзенькуючи відром.

Вона була трохи ошелешена і неабияк здивована тим, що Хаул не викинув її з Мандрівного Замку, заставши на місці злочину. Однак оскільки він цього не зробив, Софі вирішила взятися за наступну невідкладну справу. Вона відчинила двері біля сходів, подивилася, що дощик майже перестав, і зробила вилазку в двір, де почала завзято розбирати купи мокрого сміття.

Пролунав металевий брязкіт, і знову з'явився Хаул, – злегка похитнувшись, він виник прямо посередині величезного листа іржавої бляхи, що його Софі саме збирала-ся пересунути.

– І тут теж не треба нічого робити, – сказав Хаул. – Знаєте, а ви просто жахлива. Залиште двір у спокої. Я знаю, де і що тут лежить, а якщо ви тут усе гарненько поприбираєте, то я вже не зможу знайти речей, потрібних мені для транспортних чарів.

“Ага, – подумала Софі, – значить, в'язка душ або скринька з пережованими серцями десь тут”.

Вона не на жарт розлютилася.

– Я тут саме для того, щоби поприбирати! – закричала вона на Хаула.

– Тоді вам доведеться підшукати собі нову життєву мету, – сказав Хаул.

На якусь мить їй здалося, що йому теж ось-ось увірветься терпець.

Його дивовижні світлі очі дивилися на Софі мало не гнівно.

Але він узяв себе в руки і додав:

– А тепер ідіть-но у дім, ви, гіперактивна бабо, і знайдіть собі якусь іншу забавку, доки я не розсердився. Бо я ненавиджу сердитися.

Софі склала на грудях кістляві руки. Їй зовсім не подобалося, коли на неї гнівно дивляться очима, схожими на скляні кульки.

– Авжеж, ви ненавидите сердитися! – відрізала вона. – Ви ж не любите нічого неприємного, правда? Ви вислизач, ось ви хто! Ви просто вислизаєте, ви втікаєте від усього, що вам не до серця!

Хаул видушив із себе щось схоже на усмішку:

– Що ж, тепер ми обоє знаємо недоліки одне одного. Але зараз ідіть-но, будь ласка, у дім. Ну ж бо! Вертайтеся в дім, будь ласка! – і він посунув на Софі, махаючи руками у бік дверей. Один із його рукавів при цьому зачепився за гострий край якоїсь іржавої залізяки – і з тріском порвався.

– Прокляття! – вигукнув Хаул, піднімаючи сріблясто-блакитні обривки. – Погляньте, до чого ви мене довели!

– Я можу це зашити, – запропонувала Софі.

Хаул обдарував її скляним, хоч, може, всього лише крижаним поглядом.

– Знову ви за своє, – сказав він. – Як вам, мабуть, подобається догоджати! – він обережно затиснув порваний рукав між пальцями правої руки і протягнув його між ними. Сріблясто-блакитна тканина виходила з-поміж пальців цілісінькою.

– Ось, – сказав Хаул. – Тепер вам усе зрозуміло?

Софі пошкутильгала до будинку, почувавши себе дитиною, яку не взяли на ярмарок. Чарівникам і справді

не треба працювати, як усім. А хвилину тому Хаул продемонстрував їй, що він таки чарівник, з яким треба рахуватися.

– Але чому ж тоді він мене не прогнав? – сказала вона, звертаючись чи то сама до себе, чи то до Майкла.

– Для мене це незбагненно, – відповів Майкл. – Думаю, що він це робить заради Кальцифера. Просто переважно люди, які сюди приходять, або взагалі не помічають Кальцифера, або ж бояться його до кольок у животі.

Розділ шостий,
у якому Хаул виражає свої почуття
за допомогою зеленого слизу

Ні того дня, ні упродовж кількох наступних Хаул нікуди не виходив. Софі тихенько сиділа в кріслі біля вогнища, намагаючись не потрапляти Хаулові на очі, і думала. Вона зрозуміла, що хоча Хаул, безумовно, і заслужив на таке її ставлення, насправді вона зганяла на його Мандрівному Замку свою злість на Відьму Пустирищ. До того ж її трохи засмучувало те, що вона перебуває в Мандрівному Замку під надуманим приводом. Хаул, може, і думав, нібито Кальциферу сподобалася Софі, але сама вона чудово знала, що Кальцифер просто схопився за можливість укласти з нею угоду. Софі схилялася до думки, що їй доведеться розчарувати Кальцифера.

Однак у такому настрої вона пробула недовго.

Софі знайшла цілу купу Майклового одягу, який потребував штопання. Вона витягла з кишені наперсток, ножиці та нитки і взялася за роботу.

До вечора Софі настільки збадьорилася, що навіть стала підспівувати дурнуватій пісенці Кальцифера про горщечки.

– Радісно працюється? – саркастично поцікавився Хаул.

– Я з радістю зайнялася б іще чимось, – відповіла Софі.

– Якщо вам конче почувати себе зайнятою, то можете полагодити мій старий костюм, – повідомив Хаул.

Це означало, що Хаул більше не сердиться – і Софі полегшено зітхнула, бо вранці вона майже злякалася.

Було зрозуміло, що дівчина, за якою полював Хаул, наразі від нього вислизала. Софі чула, як Майкл задавав йому само собою зрозумілі в цій ситуації запитання, а Хаул старанно уникав відповіді на кожне них. “Він вислизач, – пробурмотіла Софі парі Майклових шкарпеток. – Не хоче сам собі зізнатися, який він зіпсований”. Вона спостерігала, як Хаул по вуха поринає в роботу, щоби приховати свою невдоволеність. Що ж, це була річ, яку Софі прекрасно розуміла.

За робочим столом Хаул працював набагато завзятіше і швидше, ніж Майкл, komponуючи чари майстерно, але якось недбало. Судячи з виразу обличчя Майкла, ці чари були радше не звичайні й зовсім не прості у виконанні. Однак Хаул раз у раз кидав усе, так і не доробивши, мчав у свою кімнату, щоби простежити за чимось, про що він нікому нічого не розповідав (поза всяким сумнівом, це було щось украй зловісне), – а тоді ненадовго вибігав у двір, щоби вичаклувати ще якісь грандіозні чари.

Якось Софі легенько прочинила двері – і була вражена, побачивши, що Хаул, цей витончений, елегантний чарівник, стоїть на колінах у грязюці, зв’язавши

довгі рукави ззаду на шиї, щоби не плуталися під руками, й акуратно прилаштує в якусь незрозумілу конструкцію загадкову масну залізяку.

Це були чари для короля. Тому що приходив ще один виряджений і напахчений посланець із листом і довжелезною промовою щодо того, чи не міг би Хаул приділити децицію свого дорогоцінного часу, який, поза будь-яким сумнівом, украй потрібен йому для виконання інших незмірно важливих завдань, і скерувати свій всемогутній і гострий розум на вирішення однієї малесенької проблемки, з якою зіткнувся Його Королівська Величність, а саме: чи не міг би Хаул зметикувати, як можна провести армійський обоз трясовинами і по бездоріжжю. Відповідь Хаула була напрочуд ввічлива і пишномовна. Він сказав: “Ні”. Тоді посланець заговорив знову і не замовкав іще півгодини, після чого вони з Хаулом поклонилися один одному, і Хаул погодився виготовити ці чари.

– Якось воно доволі зловісно виглядає, – сказав Хаул Майклові, коли посланець пішов. – І поясни мені, що потягло Салімана піти в Пустирища і зникнути? Здається, король думає, ніби тепер цим займуся я.

– Саліман, як не глянь, куди менш винахідливий, аніж ви, – сказав Майкл.

– Я занадто ввічливий і поступливий, – похмуро зауважив Хаул. – Треба було здерти з нього ще більше.

Не менш “занадто ввічливим і поступливим” Хаул був із замовниками з Портхавена, проте, як занепокоєно зазначив Майкл, якраз тут клопіт полягав у тому, що з них Хаул правив неймовірно мало. Напередодні

Хаул годину вислуховував довгий список причин, чому дружина моряка наразі не може заплатити йому ні пенні, а тоді майже за безцінь пообіцяв одному капітанові начарувати йому сприятливого вітру на все плавання. Від Майклових докорів Хаул відкрутився, влаштувавши йому урок магії.

Софі пришивала гудзики на сорочки Майкла і слухала, як Хаул проходить із Майклом якесь заклинання.

– Я знаю, що я недбалий і недостатньо ретельний, – говорив Хаул, – але тобі зовсім не конче наслідувати мене. Перш за все уважно прочитай заклинання від початку до кінця. Багато чого ти дізнаєшся вже із самої форми: чи це заклинання, яке виконується саме по собі, чи таке, яке розпочинається саме по собі, чи це просте словесне заклинання, чи змішане словесно-діяльне. Отож, з'ясувавши це, перечитай усе заново і подумай, які місця в заклинанні діють так, як написано, а які внесені, щоби збити з пантелику і заморочити голову. Зараз ти поступово переходиш до дедалі сильніших чарів. Невдовзі ти переконаєшся, що в усіх чарах могутності завжди є щонайменше одна навмисна помилка або головоломка, щоби запобігти їх випадковому вживанню. Тобі доведеться навчитися їх виявляти. А зараз візьми ось це заклинання...

Вслухаючись у невпевнені відповіді Майкла на запитання Хаула і спостерігаючи за тим, як Хаул вишкрябує на папері якісь кострубаті значки своїм дивним пером, яке не треба було мачати в чорнильницю, Софі раптом зрозуміла, що й сама може багато чому

навчитися. Їй спало на думку, що раз Марта зуміла знайти в пані Ферфакс заклинання, щоби помінятися місцями з Летті, то й вона, Софі, може знайти потрібне їй заклинання – тут, у Мандрівному Замку чарівника Хаула. Якщо пощастить, їй не доведеться покладатися на Кальцифера.

Коли Майкл остаточно забув, багато чи мало чарівник Хаул брав із жителів Портхавена, цілком задоволений цим Хаул покликав його у двір – допомогти виготовляти чари для короля. Софі зі скрипом піднялася на ноги і зашкутильгала до столу. Саме заклинання виявилось цілком зрозумілим, але Софі ніяк не могла дати собі ради із закарлючками Хаула.

– Ніколи в житті я ще не бачила такого почерку! – поскаржилася вона черепу. – Це він пером чи коцюбою?! – Софі кинулася перебирати всі папірці на столі й почала ретельно роздивлятися порошки і рідини у кривобоких слоїчках.

– Так, я потикаю носа у не свої справи, що тут скажеш, – звернулася вона до черепа. – Але ж і мені дісталось по заслугі. Я всього лише довідалася, як лікувати пташину чумку і як позбутися коклюшу, а також як здійняти вітер і як вивести заріст на обличчі. Правда, якби Марта перейняла від пані Ферфакс навіть тільки ці уміння – і більше нічого, вона б і досі залишалася в неї.

Коли Хаул повернувся знадвору, Софі здалось, ніби йому хочеться перевірити, чи всі речі, покинуті ним на столі, лежать на своїх місцях. Та насправді чарівник просто страшенно нервував. Здавалось, він не знає,

куди себе подіти. Уночі Софі чула, як Хаул, не знаходячи собі місця, ходить туди й назад по кімнаті. Вранці він провів у ванній тільки годину. Поки Майкл, збираючись до королівського палацу в Кінгсбері, надягав свій найкращий костюм – темно-синій, оксамитний, і поки вони удвох загортали приземкуваті чари в золотий папір, Хаул просто місця собі не знаходив.

Як на такий поважний розмір, чари виявилися несподівано легкими. Майкл міг нести згорток сам, обхопивши його обіруч. Хаул повернув ручку над дверима червоним донизу і випустив підмайстра між різнобарвні будинки.

– На ці чари вже чекають, – сказав Майклові Хаул, – та все ж тобі доведеться прождати майже весь ранок. Скажеш їм, що з цими чарами навіть дитина дасть собі раду. Покажи їм усе. А до твого повернення я підготую заклинання могутності, щоби ти над ним попрацював. Бувай.

Він рвучко зачинив двері – і знову почав знервовано метатися по кімнаті.

– Щось мені не сидиться, – раптом заявив він. – Піду прогуляюся пагорбами. Передайте Майклові, що заклинання, про яке я говорив, лежить на столі. А це – вам, щоби було чим зайнятися.

На коліна Софі нізвідки впав сірий з червоним костюм, такий же розкішний, як і блакитний зі сріблом. Тим часом Хаул узяв з кутка гітару, повернув ручку зеленим донизу і ступив на розколошканий вітром верес над Маркет-Чипшінгом.

– Йому не сидиться! – буркнув Кальцифер.

Над Портхавеном висів туман. Кальцифер втиснувся під свої поліна і посмикувався у різні боки, щоб ухилитися від крапель, які падали в комин.

– А чи думає він, як почувваюся я, прив'язаний до такого вогкого вогнища?!

– Ти б хоч натякнув мені, як розірвати твою угоду, – нагадала Софі, розправляючи сіро-червоний костюм. – Боже, який ти гарний, хоча й поношений! Тебе пошили спеціально, щоби приваблювати дівчат, правда?

– Я тобі вже натякав! – просичав Кальцифер.

– Тоді ти мусиш натякнути мені ще раз, – знизала плечима Софі, відклала костюм набік і почовгала до дверей.

– Якщо я тобі натякну і скажу, що це натяк, це буде вже пряма вказівка, а на це я не маю права, – заявив Кальцифер. – Куди це ти?

– Хочу зробити одну річ, яку не наважувалася зробити при них, – відповіла Софі.

Вона повернула квадратну ручку чорною міткою вниз. І відчинила двері.

За дверима було ніщо. Воно не було ні чорне, ні сіре, ні біле. Ні матове, ні прозоре. Воно не рухалося. Воно не мало запаху і не було відчутне на дотик. Коли Софі дуже обережно просунула туди палець, їй не стало ні тепло, ні холодно. Вона не відчула взагалі нічого. Одним словом, за дверима не було нічого – абсолютно і цілковито.

– Що це? – запитала Софі Кальцифера.

Кальциферові було так само цікаво, як і Софі. Він вихилив блакитне обличчя за ґрати, щоби подивитися, що там за дверима. Він навіть про туман забув.

– Не знаю, – прошепотів він. – Я ці чари тільки підтримую. Я знаю лише, що це з того боку Мандрівного Замку, який ніхто не може обійти. Як на мене, це десь дуже далеко.

– Як на мене, то це десь аж за Місяцем! – сказала Софі.

Вона зачинила двері й повернула ручку зеленим донизу. Повагавшись хвилину, вона зашкунтильгала сходами вгору.

– Хаул замкнув двері на ключ, – гукнув їй Кальцифер. – Він сказав, щоб я попередив тебе, якщо тобі знову закортить поткнути туди свого носа.

– Ой! – зойкнула Софі. – Що ж там у нього таке?

– Поняття не маю, – відповів Кальцифер. – Я не знаю нічогосінько з того, що робиться нагорі. Ти навіть не уявляєш, як мені через це паскудно! Насправді я навіть не бачу, що відбувається навколо Мандрівного Замку, я можу бачити тільки в тому напрямку, куди рухається Мандрівний Замок.

Софі, якій чомусь стало так само паскудно, як і Кальциферові, сіла і почала лагодити сіро-червоний костюм. Незабаром після цього повернувся Майкл.

– Король мене відразу прийняв, – почав Майкл. – Його величність... – він оглянув кімнату – і його погляд наткнувся на порожній куток, де зазвичай стояла гітара.

– О, ні! – вигукнув Майкл. – Невже знову ця панянка? А я ж думав, що вона вже давно в нього закохалася – і що все закінчилося сто років тому! Що ж її стримує?

Кальцифер злісно засичав:

– Ти неправильно тлумачиш його поведінку! Безсердечний Хаул побачив, що ця дама так просто не здасться. Він вирішив залишити її в спокої на кілька днів – а раптом це допоможе. Ось і все.

– От чорт! – посмутнішав Майкл. – До добра це не доведе! А я так сподівався, що Хаул ось-ось знову стане розсудливим!

Софі жбурнула костюм собі на коліна.

– Ну, знаєте! – вигукнула вона. – Як ви можете так легковажно говорити про такі огидні речі! Ну добре, нехай Кальцифера звинувачувати не можна: він усе-таки злий демон. Але ти, Майкле!..

– Чого це раптом я злий?! – запротестував Кальцифер.

– Якщо ви думаєте, що я спокійно до цього ставлюся, то це неправда! – образився Майкл. – Якби ви тільки знали, скільки ми мали неприємностей через те, що Хаул раз у раз закохується! Нас уже і по судах тягали, і кавалери зі шпагами на нас чигали, і мамусі з качалками, і татусі та дядечки з кийками. А ще – тітоньки. Тітоньки – це просто жах. Вони ганяються за нами зі шпильками до капелюхів. Але найгірше – це коли дівчина, довідавшись, де мешкає Хаул, сама з'являється на порозі, заплакана й нещасна. І тоді Хаул завжди втікає через задні двері, а нам із Кальцифером доводиться мати справу з ними всіма!

– Ненавиджу нещасних, – втрутився Кальцифер. – Капають сльозами прямо на мене. Хай би вже краще злилися.

– А тепер давайте з'ясуємо одну річ, – сказала Софі, вчепившись вузлуватими пальцями в червоний атлас. – Що саме Хаул робить з цими бідними дівчатами? Мені казали, що він їсть їхні серця і висмоктує душі...

Майкл зніяковіло засміявся:

– Ви, мабуть, із Маркет-Чиппінга. Коли ми вперше привели Мандрівний Замок туди, де розташоване ваше містечко, Хаул послав мене очорнювати його ім'я. Ну, і я... е-е-е... Саме це я і сказав. Я нічого не вигадував. Тітоньки зазвичай називають його серцеїдом. Власне, це таки правда, але в переносному значенні.

– Хаул дуже непостійний, – пояснив Кальцифер. – Дівчина його цікавить лише доти, доки сама в нього не закохається. А після того він і чути про неї не хоче.

– Але поки вона в нього не закохається, він не зупиниться, – люто додав Майкл. – І тоді від нього нема ніякого пуття. Я завжди з нетерпінням чекаю, коли дівчина нарешті його покохає. Тоді все стає набагато кращим.

– Аж доки його не вистежать, – нагадав Кальцифер.

– Міг би уже додуматися називатися вигаданими іменами, – презирливо зауважила Софі. Презирство мало приховати той факт, що вона раптом відчула себе наївною дурепою.

– Е, та він завжди так робить! – сказав Майкл. – Він просто обожнює називатися вигаданими іменами і прикидатися як не одним, то іншим. Навіть коли не упадає за дівчиною. Хіба ви не помітили, що в Портхавені він – чаклун Дженкін, у Кінгсбері – маг Пендрагон, а в Мандрівному Замку – Хаул Жахливий?

Софі цього не помітила, а тому відчула себе ще більше дурепою. Оскільки її змусили відчутти себе дурепою, Софі розсердилася.

– І все-таки я вважаю, що це мерзенно – робити дівчат нещасними! – заявила вона. – Це безсердечно і безглуздо!

– Таким уже він є, – зауважив Кальцифер.

Майкл присунув до вогню триногий ослін, сів на нього – і, поки Софі шила, розповідав їй про перемоги Хаула, а також про те, які клопоти вони через них мали. Софі впівголоса розмовляла з опатним костюмом. Вона все ще почувала себе цілковитою дурепою.

– То це ти пожирав серця, га, костюме? Чому ж це тітоньки так дивно говорять про своїх племінниць? Мабуть, ти і їх зводив з розуму, красунчику. Ну, і як воно – коли за тобою женеться розлючена тітонька, га?

Коли Майкл розповів їй історію однієї тітоньки, котра йому особливо запам'яталася, Софі спало на думку, що насправді це добре, що чутки про Хаула дійшли до Маркет-Чиппінга саме в такому вигляді. Якби не це, думала Софі, яка-небудь свавільна дівчина – як ото Летті – могла б сильно зацікавитися Хаулом, і все це закінчилося б украй погано.

Майкл саме згадав про обід, а Кальцифер, як завжди, важко зітхнув, коли двері навстіж розчинилися і ввійшов Хаул, ще більш роздратований, ніж завжди.

– Хочете поїсти? – запитала Софі.

– Ні, – кинув Хаул. – Кальцифере, у ванну – гарячої води.

На мить він невдоволено завмер на порозі ванної.

– Софі, ви тут випадково не поприбирали на полиці з чарами?

Софі відчула себе ще дурнішою, ніж досі. Ніщо у світі не змусило б її зізнатися в тому, що вона перебрала всі слоїчки і пакетики в пошуках частин дівочих тіл.

– Я нічого не торкалася, – благочестиво відповіла вона, беручись за сковорідку.

– Сподіваюся, це правда, – стривожено прошептав Майкл, коли двері до ванної зачинилися.

Поки Софі смажила обід, з ванної долинали шум і плюскіт.

– Лле багато гарячої води, – повідомив Кальцифер з-під сковорідки. – Певно, волосся фарбує. Сподіваюся, ти не чіпала його чарів для волосся. Як на пересічного чоловіка з волоссям кольору баговиння, він несамовито пишається своєю зовнішністю.

– Замовкни! – гаркнула на нього Софі. – Я там усе поставила на місце!

Вона так розлютилася, що вивернула на Кальцифера сковорідку з яечнею із беконом.

Кальцифер, звичайно, з превеликим задоволенням зжер яечню, спалахуючи і чавкаючи. Софі присмажила на тріскотливому полум'ї другу порцію. Вони з Майклом поїли і стали збирати зі столу, а Кальцифер облизував блакитним язиком багрянні губи, коли двері ванної стрімко розчинилися і з них вилетів Хаул, аж виючи від розпачу.

– Погляньте! – кричав він. – Ви тільки погляньте! Подивіться, що зробили сили хаосу – в особі однієї цієї жінки – з моїми чарами?!

Софі з Майклом обернулися і подивилися на Хаула. Хаулове волосся було мокре, але нічим більше не відрізнялося від свого звичайного вигляду.

– Якщо ви маєте на увазі мене... – почала Софі.

– Так, вас! Дивіться! – закричав Хаул. Він з розгону упав на триногий ослін і тицьнув пальцем у своє мокре волосся. – Дивіться. Вивчайте. Досліджуйте. Моему волоссяю – кінець! Я схожий на сковорідку з яєчною із беконом!

Майкл і Софі стривожено схилюлися над його головою. Волосся до самих коренів залишилося колишнього лляного кольору. Єдиною відмінністю (та й то – якщо дуже вже придивлятися) був легенький, ледь помітний рудуватий відтінок. Софі він навіть сподобався. Цей відтінок трохи нагадував їй той колір, який колись мало її власне волосся.

– Як на мене, дуже мило, – сказала вона.

– Мило? – завив Хаул. – Ну і ну! Ви це спеціально зробили! Ви не вгамувалися, доки й мені не допекли! Тільки погляньте! Воно ж тепер зовсім руде! Мені доведеться ховатися, поки воно не відросте!

Він розвів руки у пристрасному жесті.

– О горе, горе! – заволав він. – Тортури! Жахіття!

У кімнаті стемніло. З усіх чотирьох кутів виринули і посунули на Майкла і Софі масивні туманні людиноподібні фігури, завиваючи на ходу. Спочатку ці завивання були радше стогонами жаху, тоді поступово підвищилися до зойків розпачу і ще вище – до вересків болю і страху. Софі затисла долонями вуха, але це не допомогло, зойки ставали все голоснішими

і голоснішими, з кожною секундою – дедалі страхтіливішими.

Кальцифер поспішно забився, розсипаючи іскри, вглиб вогнища і заховався там під найнижчим поліном. Майкл схопив Софі за лікоть і потяг її до дверей. Він крутнув ручку синім униз, копнув двері – й прожогом вискочив із Софі на вулицю Портхавена.

Тут завивання було майже таким самим жахливим. По всій вулиці відчинялися двері, і з них вибігали люди, затискуючи вуха руками.

– Може, не треба було залишати його самого в такому стані? – тремтячим голосом запитала Софі.

– Ні, треба, – відповів Майкл. – Тим більше, що він упевнений, що це – через вас.

Вони побігли містом, але їх і далі переслідували страхтіливі крики. З ними разом бігла чимала юрба. Незважаючи на те, що туман змінився неприємною приморською мжичкою, усі помчали в гавань або на піщаний берег, де зойки і верески легше було стерпіти. Сіра гладінь моря, здавалося, трохи їх пом'якшувала. Усі стояли намоклими групками, дивлячись на імлистий білий обрій і на мокрий такелаж на пришвартованих суднах, аж поки виття не перейшло в титанічні схлипи, від яких аж серце розривалося. Софі раптом зрозуміла, що бачить море так близько вперше в житті. Їй страшенно засмутило, що вона не відчуває від цього жодної радості.

На зміну схлипам прийшли довгі тужні зітхання, а тоді настала тиша. Люди почали обережно повертатися в місто. Деякі з них бочком підбиралися до Софі.

– Пані відьмо, а що, з бідним чаклуном сталося якесь лихо?

– Він сьогодні трохи не в гуморі, – відповідав Майкл. – Ходімо. Думаю, вже можна ризикнути повернутися.

Коли вони проходили по кам'яній набережній, із пришвартованих суден до них стривожено гукали матроси – їх цікавило, чи ці крики не віщували бур або нещастя.

– Зовсім ні! – гукала їм Софі. – Усе вже закінчилося!

Однак вона помилялася.

Майкл і Софі підійшли до чарівникового дому. На вигляд це був звичайнісінький скособочений будиночок – Софі нізащо не впізнала б його, якби з нею не було Майкла.

Майкл якомога обережніше прочинив обшарпані двері. Хаул досі сидів на ослінчику в позі безмежного розпачу. Він з голови до ніг був покритий грубим шаром зеленого слизу.

Зеленого слизу було жахливо, неймовірно, нестерпно багато. Хаул ховався під ним повністю. Слиз сповзав із його волосся і плечей липкими хвилями, збирався купками на руках і колінах, стікав грудками по ногах і скапував з табурета липкими смужками.

На більшій частині підлоги повільно розповзалися калюжі слизу, подекуди перетворюючись на озерця. Довгі зелені щупальця слизу заповзли навіть у вогнище. Смердів слиз гидотно.

– Рятуйте! – криком шепотом заблагав Кальцифер. Від нього залишилися два малесенькі язички

полум'я, які відчайдушно тріпотіли. – Ця зараза ось-ось мене загасить!

Софі підбрала спідницю і рішуче підійшла до Хаула якомога ближче. Щоправда, все одно вийшло не дуже близько.

– Ану припиніть! – гримнула вона. – Припиніть не-гайно! Ви поводитесь, як дитина!

Хаул не відповів і не ворухнувся. Його обличчя під шаром слизу було біле і трагічне, з широко розплющеними очима.

– Що нам робити? Він помер?! – запитав Майкл, тремтячи біля дверей.

“Майкл хороший хлопчина, – подумала Софі, – але в кризовій ситуації покладатися на нього не можна”.

– Звичайно, ні! – відповіла вона. – І взагалі, якщо хочеш знати мою думку, мені просто шкода Кальцифера. Якби не це, хай би корчив із себе заливного вугра хоч до вечора! Відчини двері у ванну.

Поки Майкл обережно пробирався до ванної поміж калюжами слизу, Софі жбурнула у вогнище фартух, щоби загородити від слизу Кальцифера, і взялася за совок. Вона вигребла з вогнища купу жару і розсипала його по найбільших калюжах цієї гидоти. Гидота люто засичала. Кімната наповнилася паром, а сморід став просто нестерпним. Софі засукала рукава, зігнулася, щоби краще було вхопитися за покриті слизом коліна чарівника, і стала пхати його до ванної разом із ослоном. Ноги ковзали по слизу, зате ослін їхав по ньому, як санки по ковзанці. Підійшов Майкл – і став тягнути Хаула за заляпані слизом рукави.

Разом вони затягли чарівника у ванну. Оскільки він і далі відмовлявся рухатися самостійно, вони запхнули його в душову кабінку.

– Гарячої води, Кальцифере! – похмуро пропихтіла Софі. – Якнайгарячішої!

На те, щоб відмити Хаула від слизу, пішла година. Ще година пішла в Майкла на те, щоб умовити Хаула встати з ослона і переодягтися в сухе. На щастя, сіро-червоний костюм, який Софі саме встигла була полагодити, висів на спинці крісла, поза досяжністю слизу. А от блакитно-срібний був цілком знищений. Софі наказала Майклові замочити його у ванні. Тим часом сама вона, буркочучи і бурмочучи, набрала ще гарячої води. Вона повернула клямку зеленим донизу і вигребла весь слиз на пустирище. Мандрівний Замок залишав на вересовищі липкий слід, немов слимак, зате позбутися слизу таким чином було найпростіше. “Усе-таки життя в Мандрівному Замку має свої переваги”, – думала Софі, відтираючи підлогу. Їй було цікаво, чи виття і вереск Хаула в замку було чути назовні. Якщо так, то їй було шкода мешканців Маркет-Чиппінга.

На цей час Софі вже стомилася і розлютилася. Вона розуміла, що зелений слиз став помстою Хаула щодо неї, і нітрохи не збиралася йому співчувати, коли Майкл нарешті вивів чарівника з ванної, одягненого в сіре з червоним, і турботливо посадив його в крісло перед вогнищем.

– Це ж просто нерозумно! – спалахнув Кальцифер. – Ти що, хотів позбутися найкращої частини своєї магії?!

Хаул не удостоїв його увагою. Він просто сидів і тремтів із трагічним виглядом.

– Я не можу змусити його говорити! – налякано прошепотів Майкл.

– У нього звичайна істерика, – відрізала Софі.

Марта і Летті нівроку вміли влаштувати істерики, тож Софі прекрасно навчилася давати собі з ними раду. З іншого боку, просто надавати ляпасів чарівникові за істерику з приводу кольору його волосся було ризикованою справою. Так чи інакше, досвід підказував Софі, що справжньою причиною істерики надто рідко буває та, що подається як привід. Софі попросила Кальцифера посунутися і примостила між полінами горщик із молоком. Коли молоко зігрілося, вона налила повне горня і тицьнула його Хаулу.

– Пийте, – звеліла вона. – То через що ви здійняли весь цей гармидер? Через ту панянку, до якої ви весь час бігаєте?

Хаул скорботно сьорбнув молока.

– Так, – визнав він. – Я залишив її в спокої, щоби подивитися, чи вона згадуватиме про мене з ніжністю, але це нічого не дало. Коли я бачив її востаннє, вона ще вагалася. А сьогодні вона заявила, що кохає іншого...

Усе це було сказано таким нещасним голосом, що Софі стало по-справжньому шкода Хаула. Його волосся вже висохло і, як винувато зауважила Софі, справді стало майже рожевим.

– Вона – найпрекрасніша дівчина, яка будь-коли з'являлася у цих краях, – тужно вів далі Хаул. – Я ніжно її люблю, а вона нехтує моєю глибокою вірністю

і думає про іншого. Та як вона могла захопитися іншим хлопцем, раз я приділив їй стільки уваги!? Зазвичай, як тільки я з'являюся, дівчата одразу поривають зі своїми хлопцями...

Співчуття Софі різко зменшилося. Їй раптом спало на думку, що якщо Хаулові так легко покритися зеленим слизом, то так само легко він може повернути собі колишній колір волосся.

– А чого ж було не дати дівчині приворотного зілля – і таким чином вирішити цю справу? – поцікавилася вона.

– Та ви що! – вигукнув Хаул. – Це тоді гра не за правилами. Тоді не було б жодного задоволення.

Співчуття в Софі іще поменшало. Отже, це гра?!

– А чи ви хоч раз подумали про бідну дівчину? – випалила вона.

Хаул допив молоко і з розчуленою усмішкою зазирнув у горня.

– Тільки про неї весь час і думаю, – зітхнув він. – Ах, мила, мила Летті Хаттер.

Бах – і від співчуття в Софі не лишилося ні сліду. На зміну йому прийшла тривога.

“Ой-ой, Марто! – вжахнулася Софі. – То ти, кажеш, зайнята! Виходить, той, про кого ти говорила, був зовсім не з кондитерської Цезарі!”

**Розділ сьомий,
у якому Опудало не дає Софі
покинути Мандрівний Замок**

Лише надзвичайно сильний приступ болю в суглобах не дав Софі вирушити до Маркет-Чипшінга того ж вечора. Портхавенська мжичка пробирала її до кісток. Вона лежала у своєму затишному куточку, крекчучи від болю, і переживала за Марту. “Можливо, все не так погано, – міркувала вона. – Треба тільки повідомити Марту, що той залицяльник, у почуттях до якого вона не впевнена, – не хто інший, як чарівник Хаул. Це її відлякає. І треба обов’язково пояснити бідній дівчинці, що найпростіший спосіб позбутися Хаула – це сказати, що кохаєш його, а тоді пригрозити тітоньками”.

Прокинувшись наступного ранку, Софі відчула, що коліна в неї все ще скриплять.

– А бодай би її, ту Відьму Пустирищ! – пошепки сказала вона ціпкові, збираючись іти.

Було чути, як у ванній виспіває Хаул: здавалося, ніби з ним ніколи в житті не траплялося істерики!

Проклинаючи свої неслухняні ноги, Софі навшпиньки підкралася до дверей – так швидко, як тільки могла. Звичайно ж, Хаул вийшов з ванної швидше, ніж

Софі встигла добратися до порога. Софі оглянула його – доволі кисло. Чарівник виглядав напрочуд чепурним і сповненим сил, навколо нього поширювався ніжний аромат яблуневого цвіту. Сонячне світло, падаючи з вікна, сліпучо переливалося на його сіро-червоному костюмі; крім того, воно утворило навколо його волосся рожевуватий німб.

– Гадаю, такий колір волосся мені личить, – зауважив він.

– Та що ви кажете? – буркнула Софі.

– І до костюма пасує, – вів далі Хаул. – Ви прекрасно володієте голкою. Вам вдалося зробити цей костюм ще більш стильним.

– Гм-гм, – сказала Софі.

Хаул завмер, поклавши руку на клямку.

– Вам дошкуляє біль у кістках? – поцікавився він. – Чи, може, ви чимось засмучені?

– Засмучена? – перепитала Софі. – А чого б це мені бути засмученою? Хтось усього лише залив цілий Мандрівний Замок огидним желе із запахом тухлих яєць, оглушив весь Портхавен і так налякав Кальцифера, що бідолаха мало не зітлів на вуглик! Чому б мені бути з усього цього засмученою?

Хаул розсміявся.

– Нині мені, будь ласка, вибачте, – мовив він, повертаючи клямку червоним донизу. – Сьогодні мене хоче бачити король. Мабуть, мені до вечора доведеться протинятися в палаці, але коли я повернуся, то спробую щось вдіяти з вашим ревматизмом. І не забудьте передати Майклові, що заклинання для нього я залишив на столі.

Він посміхнувся Софі сонячною усмішкою і вийшов до кінгсберійських шпилів.

– Можна подумати, цього досить! – буркнула Софі, коли двері за чарівником зачинилися. Однак усмішка чарівника її неабияк злагіднила.

– Ну-ну, якщо його посмішка діє навіть на мене, то чому я дивуюся, що Марта сама не знає, чого хоче! – буркнула Софі.

– Перш ніж підеш, підкинь мені ще полінце, – нагадав Кальцифер.

Софі пошкутильгала до вогнища і поклала в нього ще одне поліно. Тоді вона знову пішла до виходу. Але тут зі сходів злетів Майкл, схопив зі столу рештки хліба і кинувся до дверей.

– Нічого? – запитав він Софі на бігу. У його голосі чулося збудження. – Я потім принесу свіжий. Я сьогодні маю одну дуже важливу справу, але до вечора повернуся. Якщо капітан прийде за заклинанням попутного вітру, то воно лежить на столі, там усе написано.

Він повернув ручку зеленим вниз і вискочив на вітряний схил, притискаючи шматок хліба до грудей.

– Побачимося! – гукнув він, і Мандрівний Замок проповз мимо, а двері зачинилися.

– Ну це ж треба! – у відчаї вигукнула Софі. – Кальцифере, а як відчинити двері, якщо в замку нікого немає?

– Тобі або Майклові відчиню я, – пояснив Кальцифер. – А взагалі, Хаул сам відчиняє двері.

Значить, якщо Софі піде, нікому не доведеться ночувати на вулиці. Вона не була впевнена, чи взагалі ще

сюди повернеться, але зовсім не збиралася казати про це Кальциферові. Софі почекала, поки Майкл відійде далеко від Мандрівного Замку, щоби випадково з ним не перетнутися, і знову почовгала до дверей. Однак цього разу її зупинив сам Кальцифер.

– Якщо ти надовго, – сказав він, – залиш мені трох дров у такому місці, щоби я міг до них дотягтися.

– Ти що, можеш сам брати дрова? – запитала Софі, від здивування забувши, що поспішає.

Замість відповіді Кальцифер простягнув блакитний язик полум'я, схожий на руку, на кінці розгалужений на зелені пальцеподібні відростки. Язик полум'я був не надто довгий; і не схоже було, що він сильний.

– Бачиш? Можу дістати майже до краю вогнища, – похвалився демон.

Софі склала перед вогнищем стосик дров, щоби Кальцифер міг дотягтися принаймні до верхніх.

– У жодному разі не підпалюй їх, доки не перенесеш за ґрати, – попередила вона і знову рушила до виходу.

Та не встигла вона дійти до дверей, як хтось постукав.

“Ну що за день! – подумала Софі. – Напевно, це капітан”.

Вона взялася за ручку, збираючись повернути її вниз синім.

– Ні, це двері Мандрівного Замку, – сказав Кальцифер. – Але я не впевнений...

“Видно, Майкл за чимось повернувся”, – вирішила Софі, відчиняючи двері.

На неї вирячилася голова з ріпи. Повіяло цвіллю. На тлі безкрайнього голубого неба метлявся подертий рукав, з якого стирчав кінець жердини. Він крутився, намагаючись зачепитися за Софі. Це було Опудало. Воно було зроблене з жердин і шмаття, проте живе, і тепер воно намагалося увійти всередину.

– Кальцифере! – заверещала Софі. – Додай замкові ходу!

Камені навколо дверного отвору заскреготіли і заскрипіли. Зеленовато-буре Пустирище стрімко метнулося назад. Дерев'яна рука Опудала стукнула по дверях, а тоді шкрябнула по стіні Мандрівного Замку – і раптом відстала. Опудало крутнуло другою рукою, здавалося, воно збиралося вчепитися за мур. Опудало прагнуло пробратися в Мандрівний Замок.

Софі різко зачинила двері.

“Це свідчить лише про те, як нерозумно вирушати на пошуки щастя, якщо ти найстарша дитина в сім'ї”, – майнула думка в її голові. Адже це було те саме Опудало, яке вона сперла на живопліт по дорозі до Мандрівного Замку. Вона ще тоді якось там над ним жартувала. А тепер, так, ніби її жарти пробудили його до лихого життя, воно притяглося сюди і намагалося пацнути її по лиці. Софі підбігла до вікна подивитися, чи це одоробало все ще намагається пролізти в Мандрівний Замок.

Звісно ж, вона побачила лише сонячний день у Портхавені, дюжину вітрил, які нависали над дюжиною щогл над дахами навпроти, і зграї чайок, що кружляли в синьому небі.

– Як це складно – бути в кількох місцях відразу! – сказала Софі черепу на столі.

І тут Софі раптом відкрила для себе відразу всі недоліки старечого віку. Її серце стрибнуло, запнулося, а тоді закалатало так, ніби збиралося вирватися з грудей. Було боляче. Софі затремтіла, коліна в неї підігнулися. Вона подумала, що вмирає. Їй насилу вдалося добратися до крісла біля вогнища. Софі впала в крісло, задихаючись і тримаючись за груди.

– Щось сталося? – поцікавився Кальцифер.

– Так. Серце. Там, за дверима, було Опудало! – сипнула Софі.

– При чім тут Опудало до твого серця? – запитав Кальцифер.

– Опудало хотіло сюди залізи. Я страшенно злякалася. А серце... Та ти й так нічого не зрозумієш, дурний юний демоне! – простогнала Софі. – У тебе ж нема серця!

– А от і є, – заявив Кальцифер з такою самою гордістю, з якою він щойно демонстрував руку. – Унизу – там, де розжарена частина поліна. І не називай мене юним. Я на добрий мільйон років старший за тебе! Ну що, можна вже сповільнити Мандрівний Замок?

– Тільки якщо Опудало вже пішло, – сказала Софі. – То що, є воно там, чи ні?

– Не знаю, – відповів Кальцифер. – Воно ж не з плоті і крові, а я дійсно не бачу назовні, я ж тобі говорив.

Софі важко піднялася і знову потяглася до виходу. Їй було недобре. Вона повільно й обережно відчинила

двері. За ними проносилися-летіли зелені кручі, скелі та багряні схили, від чого в Софі запаморочилося в голові, але вона схопилася за одвірок і вихилилася назовні, щоби глянути уздовж стіни на Пустирище позаду. Опудало відстало ярдів на п'ятдесят. Воно перестрибувало з однієї вересової купини на іншу з якоюсь лиховісною відвагою, розчепірівши руки-патики, щоб утримувати рівновагу на схилі. Наскільки Софі встигла помітити, Опудало потроху відставало. Але хоча йому бракувало прудкості, зате не бракувало наполегливості. Софі зачинила двері.

– Воно ще там, – сказала вона. – Скаче за нами. Давай швидше.

– Але це сплутає мені всі розрахунки, – вдався в нудні пояснення Кальцифер. – Я збирався обійти пагорби і ввечері повернутися туди, де нас залишив Майкл, саме на той час, щоб його підібрати.

– Тоді рухайся удвічі швидше й обійди пагорби два рази. Давай, треба відчепитися від цієї жахливої штуки! – почала наполягати Софі.

– Що за дурні примхи! – буркнув Кальцифер.

Однак він таки пришвидшив рух Мандрівного Замку. Софі вперше чітко відчула, як навколо неї скрегоче і гуркоче каміння. Вона сиділа в кріслі й думала, вмирає вона – чи, може, все-таки ні. Вона не хотіла вмирати зараз, так і не поговоривши з Мартою.

Минав час; незабаром від швидкого руху все в замку затряслося. Задзенькали пляшки. Череп застукотів об стіл. З полиці у ванній щось впало і плюснулося у ванну, де відмокав блакитно-срібний костюм Хаула. Софі

відчула себе трохи краще. Вона знову підбралася до дверей і визирнула назовні. Вітер відразу розтріпав її волосся. Унизу стрімко проносилася земля. Пагорби, здавалося, повільно оберталися навколо замку. Скрегіт і гуркіт мало не оглушили Софі, а дим клубами виривався з коминів і відразу летів назад. Однак Опудало встигло перетворитися на малюсіньку чорну цятку на далекому схилі. Коли Софі визирнула наступного разу, воно зовсім зникло.

– Прекрасно. Отже, на ніч я зупинюся, – сказав Кальцифер. – Бо, щоб ти знала, я цілковито виснажений цією гонитвою.

Гуркіт затих. Речі перестали дрижати.

Кальцифер заснув, як засинає вогонь, сховавшись між полінами, поки вони не перетворилися на рожевуваті циліндри, присипані білуватим попелом, залишивши внизу лише натяк на присутність блакитно-зеленого демона.

До цього часу Софі помітно покращало. Вона пішла і виловила із слизуватої води у ванні шість пакетів і пляшечку. Пакети промокли. Після вчорашнього Софі не наважилася так їх і залишити, тому вона розклала все на підлозі, а тоді дуже обережно посипала зіллям, позначеним етикеткою “СУШИЛЬНИЙ ЗАСІБ”. Пакети висохнули майже миттєво. Це надихало. Софі випустила воду з ванни і спробувала “СУШИЛЬНИЙ ЗАСІБ” на костюмі Хаула. Костюм теж висохнув. На ньому й далі були зелені плями, а ще він став ніби меншим, ніж був, проте для Софі було неабиякою приємністю виявити, що нарешті в неї хоч щось вийшло, як треба.

Софі настільки збадьорилася, що вирішила зайнятися вечерею. Вона згорнула все, що було на столі, у купу навколо черепа, відсунувши це добро аж на край столу, і стала різати цибулю.

– У тебе принаймні сльози не течуть, друже, – сказала вона черепу. – У кожного свої переваги.

Двері враз прочинилися.

Від переляку Софі мало не порізалася: вона подумала, що там знову опудало. Але це виявився Майкл. Він триумфально ввірвався в кімнату і вивалив прямо на цибулю коровай, пиріг і коробку в біло-рожеву смужку. Тоді він обійняв Софі за кістляву талію й закружляв з нею по кімнаті.

– Усе чудово! Усе якнайкраще! – радісно вигукував він.

Софі стрибала і зашпортувалася, намагаючись врятувати свої ноги від Майклових черевиків.

– Спокійно, спокійно! – відсапнула вона. Їй дуже крутилася голова, але Софі намагалася тримати ніж так, щоби нікого з них не порізати. – Що – чудово?

– Легті кохає мене! – загорлав Майкл, відтанцюючи Софі майже у саму ванну, а звідти майже у саме вогнище. – А Хаула вона ніколи й не бачила! Це була помилка! – і вони вихором завертілися посередині кімнати.

– Чому б тобі мене не відпустити, поки цей ніж нікого не порізав! – придушено писнула Софі. – А заодно децю поясниш!

– Гей-гоп! – закричав Майкл. Він знову крутонув Софі, а тоді жбурнув її в крісло. Софі геть захекалася.

– Учора ввечері я шкодував, що ви не пофарбували його волосся в синій колір! – сказав він. – А тепер мені байдуже. Коли Хаул сказав “Летті Хаттер”, я навіть подумав, що зараз сам його у синій пофарбую! Ви ж самі бачите, як він про це все говорить. Я ж знав, що він кине цю дівчину одразу, як тільки доб’ється, щоби вона його покохала, як це було з усіма іншими. А коли я подумав, що це моя Летті, я... Ну, загалом, ви ж чули, він сказав, що є інший, і я подумав, що це я! От і помчав сьогодні у Маркет-Чиппінг. І тепер все гаразд! Напевно, Хаул залицяється до іншої Летті Хаттер. Моя Летті його навіть ніколи не бачила!

– Зачекай, давай уточнимо, – слабким голосом сказала Софі. – Ми з тобою говоримо про ту Летті Хаттер, що працює в кондитерській Цезарі, так?

– Авжеж! – триумфально підтвердив Майкл. – Я закохався в неї, як тільки вона почала там працювати, і навіть повірити не смів, коли вона сказала, що кохає мене! У неї ж сотні залицяльників! І я б нітрохи не здивувався, якби серед них виявився і Хаул. Як мені полегшало... Я приніс вам торт від Цезарі – відсвяткувати. Куди ж я його подів? Ага, ось він.

Він тицьнув Софі біло-рожеву коробку. Їй на коліна посипалася дрібно нарізана цибуля, яка тим часом приліпилася до коробки.

– Скільки тобі років, дитя моє? – запитала Софі.

– Цього Травневого свята виповнилося п’ятнадцять, – відповів Майкл. – Кальцифер улаштував у Мандрівному Замку феєрверк. Правда, Кальцифере? Ой, та він спить... Ви, мабуть, думаете, що я ще замалий для

заручин – мені ще три роки ходити в учнях, а Летті ще довше, – але ми дали один одному слово і згодні почекати.

“Отже, за віком Майкл саме пасує Марті”, – подумала Софі. Вона вже знала, що Майкл – симпатичний серйозний хлопчина, якого чекає кар’єра чарівника. Хай небеса благословлять Мартине серденько! А коли Софі пригадала собі те неймовірне Травневе свято, то зрозуміла, що бачила тоді Майкла серед галасливої юрби, котра стовпилася біля прилавка перед Мартою. А ось Хаул був тоді назовні – на Ринковій площі.

– А ти впевнений, що твоя Летті говорить тобі правду про Хаула? – занепокоєно запитала Софі.

– Абсолютно, – запевнив її Майкл. – Я ж знаю, коли вона бреше. Вона тоді перестає крутити великими пальцями.

– І справді! – розсміялася Софі.

– А ви звідки знаєте? – вражено запитав Майкл.

– Та вона ж моя сест... сестрина внучка, – відповіла Софі. – Ще навіть зовсім малою вона була не надто правдивою. Але вона ще дуже юна і... м-м-м... Добре, припустімо, вона з часом змінюється. Вона... м-м-м... через рік-два може виглядати зовсім інакше.

– Та й я так само, – кивнув Майкл. – Люди нашого віку весь час міняються. Нас це не турбує. Вона ж однаково залишатиметься моєю Летті.

“У певному сенсі – так”, – подумала Софі.

– Ну добре, припустімо, Летті сказала правду, – Софі стривожено вела далі, – але якщо вона просто знає Хаула під іншим іменем?

– Та не хвилюйтеся, я теж про це подумав! – вигукнув Майкл. – Я описав їй Хаула – а мусите визнати, він таки впадає в око, – і вона справді не бачила ні його, ні його паскудної гітари. Мені навіть не довелося розповідати їй, що насправді він взагалі не вміє на ній грати. Він просто ніколи не потрапляв їй на очі, і вона крутила пальцями весь час, поки це говорила.

– Мені аж від серця відлягло! – сказала Софі й відкинулася на спинку крісла. Їй справді полегшало – за Марту вона більше не хвилювалася. Але полегшало не до кінця, бо було цілком очевидно, що ще однією Летті Хаттер в окрузі могла бути тільки справжня Летті. Якби існувала інша Летті, хто-небудь обов'язково попліткував би про це в капелюшній крамниці. Крім того, надто вже схоже на норовливу Летті було не поступитися Хаулу. До того ж Софі непокоїло, що Летті назвалася Хаулові справжнім іменем. Може, Летті й не була впевнена у Хаулових почуттях до неї, проте сама мабуть почувала до нього досить любові, щоб довірити йому таку важливу таємницю.

– Та що ви так розхвилювалися! – засміявся Майкл, нахилиючись над кріслом. – Погляньте лишень, який торт я вам приніс!

Коли Софі стала відкривати коробку, їй раптом спало на думку, що Майкл уже не ставиться до неї як до стихійного лиха – навпаки, він перейнявся до неї симпатією. Їй стало так приємно, і вона відчула до нього таку вдячність, що вирішила розповісти йому всю правду про Летті й Марту – а заодно і про себе саму. Це було б чесно – пояснити йому, з якою сімейкою він

збирається породичатися. Коробка нарешті відкрилася. Усередині виявився найрозкішніший торт від Цезарі, весь у кремі, вишеньках і шоколадних завитушках.

– Ох! – сказала Софі.

Квадратна клямка над дверима сама собою повернулася вниз червоним, і ввійшов Хаул.

– Який чудесний торт! Мій улюблений, – зауважив він. – Звідки це?

– Я... е-е-е... я заходив до Цезарі, – ніяково і не-сміливо відповів Майкл. Софі глянула на Хаула. Як тільки вона збиралася розповісти, що зачарована, їй неодмінно що-небудь перешкоджало. Наприклад, чарівник, який невчасно повернувся додому.

– Скидається на те, що за ним варто пройтися, і навіть далеко, – промовив Хаул, прискіпливо роздивляючись торт. – Я чув, кондитерська Цезарі перевершує будь-яку з кондитерських у самому Кінгсбері. З мого боку нерозумно, що я жодного разу чомусь туди не заходив. А що це я бачу на столі – невже торт? – він підійшов ближче, щоб роздивитися. – Торт на перині з різаної цибулі. Череп чогось виглядає ображеним. – Він узяв череп і щиглем вибив у нього з очниці кілечко цибулі. – Бачу, Софі знову знайшла собі заняття. Що ж ти, друже, її не втримав?

Череп клацнув на нього зубами. Хаул здригнувся і поклав його назад на стіл.

– Щось сталося? – запитав Майкл. Судячи з усього, деякі ознаки були йому знайомі.

– Сталося, – підтвердив Хаул. – Мені треба знайти когось, хто очорнив би моє ім'я в очах короля.

– А що, із транспортними чарами щось не вийшло? – поцікавився Майкл.

– Та ні, працюють ідеально. У цьому ж якраз і весь клопіт, – пояснив Хаул, неспокійно крутячи на пальці кілечко цибулі. – Тепер король намагається приперти мене до стінки і змусити зробити ще дещо. Кальцифере, якщо ми не будемо вкрай обережними, він призначить мене придворним магом!

Кальцифер не відповів. Хаул метнувся до вогнища і виявив, що демон спить.

– Розбуди його, Майкле, – попросив він. – Мені треба з ним порадитися.

Майкл жбурнув у Кальцифера двома полінами і покликав його. Нічого не сталося – тільки піднялася тонесенька цівочка диму.

– Кальцифере! – закричав Хаул.

Це теж нічого не дало.

Хаул здивовано глянув на Майкла і взявся за коцюбу.

Софі ще такого не доводилося бачити.

– Вибач, Кальцифере, – сказав він, штурхаючи коцюбою під недогорілими дровами. – Прокинься!

Піднявся густий клубок чорного диму – і завис у повітрі.

– Відчепись, – буркнув Кальцифер. – Я стомлений. Тут уже Хаул не жарт схвилювався.

– Що це з ним? Я його ніколи раніше таким не бачив!

– Думаю, це через Опудало, – сказала Софі.

Хаул обернувся на колінах і підняв на неї очі.

– А що ви тепер накоїли? – і не зводив з неї погляду весь час, поки Софі пояснювала. – Опудало? – перепитав він. – Кальцифер погодився розігнати замок через Опудало?! Шановна Софі, чи не були б ви такі люб'язні розповісти мені, як вам вдалося залякати вогненного демона, що він настільки вам підкоряється? Мені б надзвичайно хотілося про це дізнатися!

– Я його не залякувала, – відповіла Софі. – Я розхвилювалася через Опудало, а Кальцифер мене пошкодував.

– Вона розхвилювалася через Опудало, а Кальцифер її пошкодував, – повторив Хаул. – Дорога моя Софі, Кальцифер ніколи нікого не шкодує. Так чи інакше, сподіваюся, що сира цибуля і холодний пиріг на вечерю вам сподобаються, тому що Кальцифера ви мало не загасили.

– У нас ще є торт, – нагадав Майкл, прагнучи відновити мир.

Після їжі Хаул справді подобішав, хоча весь час, поки вони вечеряли, чарівник тривожно позиркував на пригаслі у вогнищі дрова. Пиріг був добрий і холодним, а цибуля виявилася дуже смачною, коли Софі скропила її оцтом. Торт же смакував надзвичайно. За тортом Майкл навіть наважився запитати Хаула, чого від нього хотів король.

– Наразі нічого конкретного, – похмуро відповів чарівник. – Але зате він випитував мене про свого брата, причому досить зловісно. Скидається на те, що принц Джастін зник із палацу не просто так, а після старої доброї сімейної сварки з королем, от люди і почали різне

балакати. Судячи з усього, король хотів, щоб я добровільно подався на пошуки його брата. А я виявився достатньо дурним, аби бовкнути, що не думаю, ніби чарівник Саліман загинув. Та це тільки погіршило справу.

– А чому ви хочете ухилитися від пошуків принца Джастіна? – суворо запитала Софі. – Хіба ви не могли би його знайти?

– А ви вмієте не тільки залякувати, а й грубіянити, чи не так? – зауважив Хаул. Він ніяк не міг пробачити їй Кальцифера. – Якщо хочете знати, я не бажаю в це вплутуватися саме тому, що впевнений: якраз я би його знайшов. Джастін і Саліман були нерозлийвода, а сварка зчинилася, бо Джастін сказав королю, що збирається йти шукати Салімана. На його думку, король не повинен був посилати Салімана, і перш за все – на Пустирища. Навіть ви маєте знати, що на Пустирищах мешкає одна пані, від якої самі лише неприємності. Торік вона пообіцяла засмажити мене живцем, а ще наслала на мене пристрій, якого мені досі вдавалося уникати тільки тому, що я додумався назватися іншим іменем.

Софі ледь не сповнилася благоговіння.

– Ви хочете сказати, що спокусили і покинули Відьму Пустирищ?!

Хаул відрізав собі ще шматок торта. Вигляд у нього був сумний і шляхетний.

– Не треба так про це говорити. Визнаю, якийсь час я думав, що захоплений нею. У певному сенсі вона дуже нещаслива жінка, їй дуже бракує любові, адже її до смерті боїться кожен чоловік в Інгарії. Мабуть, вам, люба Софі, це відчуття добре знайоме.

Софі аж рота роззявила від такої образи. Майкл поспішно втрутився:

– Ви думаєте, нам краще перемістити Мандрівний Замок? Адже для цього він і був придуманий...

– Це залежить від Кальцифера, – Хаул знову зиркнув через плече на ледь тліючі дрова у вогнищі. – Однак мушу сказати, коли я думаю про те, що за мною стануть полювати і король, і Відьма, мене охоплює непереборне бажання розмістити Мандрівний Замок на якій-небудь гарненькій похмурій скелі миль за тисячу звідси.

Майкл уже пошкодував, що подав голос. Софі розуміла, що він думає про тисячу миль, адже це страшенно далеко від Марти.

– А що станеться з вашою Летті Хаттер, – запитала вона Хаула, – якщо ви візьмете і переїдете?

– Сподіваюся, на той час з нею усе вже закінчиться, – безпристрасно відгукнувся Хаул. – Якби я тільки міг придумати, як мені спекатися короля... Знаю! – Він підняв вилку з грубим шматком бісквіта зі сметанковим кремом і тицьнув нею в бік Софі. – Ви можете очорнити моє ім'я в очах короля. Прикиньтесь моєю старенькою матінкою. Адже ви можете попросити короля за свого синьоокого синочка! – І Хаул обдарував Софі посмішкою, яка явно зачарувала Відьму Пустирищ, а може, навіть і Летті. Він вистрілив цією посмішкою уздовж вилки, понад кремом, прямо в очі Софі, й у неї запаморочилося в голові. – Якщо вам вдалося дошкулити Кальциферу, значить, і з королем ви легко дасте собі раду.

Софі дивилася на чарівника, долаючи запаморочення, і мовчала. Вона думала, що цього разу вона таки

вислизне. Вона таки піде з Мандрівного Замку. З угодою Кальцифера нічого не вийшло. Хаул же у печінках сидить. Спочатку залив усе зеленим слизом, потім люто дивився на неї – і все через те, що Кальцифер зробив цілком добровільно. А тепер Хаул ще й просить її прикинутися його матінкою! Софі завтра ж вирушить в Апер-Фолдинг – розповісти про все Летті.

**Розділ восьмий,
у якому Софі йде
із Мандрівного Замку відразу
на всі чотири сторони**

На превелике полегшення Софі, наступного ранку Кальцифер спалахнув у вогнищі яскраво і бадьоро. Якби Хаул так не допік Софі, вона була б навіть розчулена тим, як щиро зрадив чарівник, побачивши Кальцифера.

– А я вже думав, старенький блукаючий вогнику, вона тебе прикінчила, – сказав Хаул, схиливши коліна біля вогнища так, що довгі руки впали прямо в попіл.

– Та я просто втомився, – відповів Кальцифер. – Мандрівний Замок щось пригальмовувало. А мені ще ніколи досі не доводилося його тягати з такою швидкістю.

– Надалі не дозволяй їй намовляти себе на такі речі, – сказав Хаул. Він піднявся, граціозно обтрушуючи попіл із сіро-червоного костюма. – Почни сьогодні працювати із цим заклинанням, Майкле. А якщо прийдуть від короля, скажи, що я відлучився у терміновій особистій справі й повернуся тільки завтра. Я хочу побачити

Летті, але цього посланцеві говорити не треба, – він узяв гітару і повернув ручку зеленим донизу, відчинивши двері в затягнуті хмарами пагорби.

Опудало було вже там. Як тільки Хаул відчинив двері, Опудало метнулося напереріз – і вдарило Хаула в груди головою-ріпою. Гітара жалібно дзенькнула. Софі слабо верескнула і від переляку вчепилася в крісло. Одною рукою-ціпком Опудало шкрябало, намагаючись ухопитися за двері. З того, як Хаул напружив ноги, Со-фі здогадалася, що на нього тиснуть з величезною силою. Опудало, поза сумнівом, твердо вирішило проникнути в замок.

Кальцифер висунув із вогнища блакитне обличчя. За ним в остовпінні завмер Майкл.

– Справді Опудало! – хором сказали вони.

– Та невже? Що ви кажете? – відсапнув Хаул. Він уперся ногою в поріг і натиснув. Опудало мішком відлетіло назад і впало у верес за кілька ярдів від Мандрівного Замку. Воно негайно підхопилося і знову застрибало до замку. Хаул поспішно поклав гітару на поріг і зіскочив назустріч Опудалові.

– Не треба, друже, – сказав він, виставивши вперед руку. – Повертайся, звідки прийшов.

Він повільно рушив уперед, тримаючи руку перед собою. Опудало трішки відступило, переміщаючись повільними й обережними стрибками.

Коли Хаул зупинився, Опудало теж зупинилося, застрягнувши однією ногою у вересі й метляючи лахміттям на руках точнісінько ніби людина, яка намагається протиснутися крізь юрбу. Це лахміття здавалося

якимось божевільним наслідуванням Хаулових довгих рукавів.

– Не підеш? – запитав Хаул.

Голова-ріпа повільно покрутилася з боку в бік. Отже, ні.

– Боюся, таки доведеться, – сказав Хаул. – Ти лякаєш Софі, а хто знає, що вона наробить, коли її налякати. Якщо вдуматися, ти і мене лякаєш. – Хаул повільно підняв руки над головою – із зусиллям, так, ніби тримав у них величезний тягар. Він вигукнув незрозуміле слово, яке заглушив раптовий гуркіт грому. І тут раптом Опудало піднялося в повітря і полетіло геть. Його лахміття розвівалося, руки обурено метлялись і обертались, а саме воно здійснювалося усе вище і неслося кудись назад, все вище і вище, все далі і далі, аж поки не перетворилося на рисочку, що ширяла аж ген у небі, а тоді на ледь помітну цятку між хмар, доки зовсім не зникло.

Хаул опустил руки і пішов до дверей, витираючи обличчя тильним боком долоні.

– Беру свої прикрі слова назад, Софі, – сказав він, важко сапаючи. – Ця штука не може не непокоїти. Можливо, це вона весь учорашній день стримувала Мандрівний Замок. Її магія – одна із найсильніших, з якими мені будь-коли доводилося мати справу. До речі, що це було – усе, що залишилося від того, у кого ви прибирали востаннє?

Софі слабо хихикнула. Її серце чомусь знову давалося їй взнаки.

Хаул відразу зрозумів, що їй недобре.

Він кинувся до Мандрівного Замку, перестрибнувши через гітару, підхопив Софі під лікоть і посадив у крісло:

– Заспокойтеся, не треба хвилюватися...

І тут між Хаулом і Кальцифером щось відбулося – наче пробігла якась іскра. Софі це відчула, тому що Хаул тримав її за руку, а Кальцифер висунувся з вогнища. Хоч що це було, серце Софі тієї ж миті стало поводитися як слід. Хаул глянув на Кальцифера, знизав плечима і повернувся, щоби навантажити Майкла багатослівними настановами, як саме змусити Софі провести весь день у тиші та спокої. Тоді він узяв гітару і нарешті-таки пішов.

Софі лежала в кріслі і прикидалася, ніби їй удвічі гірше, ніж насправді. Вона чекала, щоб Хаул зникнув з очей. Він теж подався в Апер-Фолдинг, вельми і вельми недоречно, проте сама Софі ходила набагато повільніше і розраховувала опинитися на місці саме тоді, коли він уже вирушить назад. Головне було – не зустрітися з ним по дорозі. Софі нишком спостерігала за Майклом, який розклав своє заклинання і з головою в нього поринув. Вона почекала, аж поки він познімав з полиць грубі книги в шкіряних палітурках і з пригніченим виглядом почав гарячково робити нотатки. Коли Софі вирішила, що Майкл цілком поглинутий своїм заняттям, вона кілька разів пробурмотіла:

– Тут надто задушливо!

Майкл не звернув на це найменшої уваги.

– Нестерпно душно, – зауважила Софі, встаючи і шкутильгаючи до дверей. – Мені треба на свіже повітря.

Вона відчинила двері й вибралася назовні. Кальцифер на цей час послужливо зупинив Мандрівний Замок. Софі ступила у верес й оглянулася довкола, щоб зорієнтуватися. Дорога до Апер-Фолдинга піщаною стрічечкою виляса між пагорбами якраз від Мандрівного Замку. Звісно, Кальцифер постарався влаштувати все якнайзручніше для Хаула. Софі побрела до дороги. Їй було трошки сумно. Вона, звичайно ж, сумуватиме за Майклом і Кальцифером.

Вона майже добралася до дороги, коли ззаду почулися крики. Схилом за нею біг Майкл, а слідом за ним скакав Мандрівний Замок, випускаючи з усіх чотирьох веж схвильовані клуби диму.

– Що ж це ви робите? – вигукнув Майкл, наздогнавши Софі. З того, як він на неї дивився, Софі зрозуміла, що хлопчик вирішив, ніби через Опудало вона легенько звихнулася.

– Зі мною все гаразд! – обурено відповіла Софі. – Просто хочу відвідати дочку моєї другої сестри. Її теж звати Летті. Розумієш?

– А де вона живе? – підозріливо запитав Майкл, ніби вважав, що Софі може цього не знати.

– В Апер-Фолдингу, – відповіла вона.

– Та це ж більш як за десять миль звідси! – вигукнув Майкл. – А я обіцяв Хаулу простежити, щоби ви відпочивали! Нікуди я вас не пущу. Я пообіцяв йому мати вас на оці.

Софі це не дуже втішило.

Тепер Хаул думає, що Софі йому потрібна, бо він хоче, щоб вона зустрілася з королем!

Не дивно, що він не хоче випускати її з Мандрівного Замку!

– Ха! – сказала Софі.

– А крім того, – продовжував Майкл, потрохи опановуючи ситуацію, – Хаул, мабуть, теж пішов в Апер-Фолдинг.

– Я в цьому не сумніваюся, – сказала Софі.

– Ага, то ви так хвилюєтеся за ту дівчину, бо вона ваша внучата племінниця! – нарешті докумекав Майкл. – Ну, тоді зрозуміло. Але я однаково не можу вас відпустити.

– Я йду, – заявила Софі.

– Але якщо Хаул вас там побачить, він розлютиться! – не вгамовувався Майкл, вирішивши остаточно з'ясувати питання. – А оскільки я йому децю пообіцяв, він розсердиться на нас обох! Ви повинні відпочивати!

І раптом, коли Софі вже була готова його стукнути, він вигукнув:

– Заждіть! У коморі ж стоїть пара семимильних чобіт!

Він схопив Софі за кістляве сухе зап'ястя і потягнув нагору, де їх чекав Мандрівний Замок. Софі довелося підстрибувати на ходу, щоби не заплутатися ногами у вересі.

– Але ж сім миль – відсапнула Софі, – це замало! А якщо я зроблю два кроки – задалеко!

– Ні, крок у них насправді десять з половиною миль, – сказав Майкл. – Так що ми опинимося майже точно в Апер-Фолдингу. Якщо ми надягнемо по чоботу і підемо туди разом, я зможу весь час мати вас на оці,

а ви не превтомитесь, до того ж ми встигнемо раніше за Хаула, так що він навіть і не дізнається, що ми там були. Це вирішить усі наші проблеми!

Майкл був такий задоволений собою, що Софі не наважилася нічого заперечити. Вона знизала плечима і вирішила, що Майклові краще буде дізнатися правду про обох Летті, перш ніж вони знову поміняються виглядом. Так буде чесніше. Але коли Майкл приніс із комори чоботи, Софі почала сумніватися. Вона бачила їх і раніше, але думала, що це два трохи деформовані шкіряні відра, від яких чомусь відірвали ручки.

– Встроміть туди ногу разом з черевиком, – пояснив Майкл, підтягнувши до дверей дві важкі циліндроподібні штуковини. – Це дослідні зразки тих чобіт, які Хаул виготовив для королівської армії. Пізніше нам вдалося зробити їх легшими і більше схожими на чоботи.

Вони із Софі сіли на поріг, і кожен натягнув по чоботу.

– Перш ніж ступити на землю, поверніться обличчям до Апер-Фолдинга, – попередив Майкл.

Вони піднялися, спираючись на ту ногу, що була взута у звичайний черевик, і обережно розвернулися так, щоби дивитися у бік Апер-Фолдинга.

– А тепер – зробімо один крок, – сказав Майкл.

Шух! Пейзаж раптом рушив повз них з такою швидкістю, що перетворився на дві смуги імлі: земля – на сіро-зелену, а небо – на блакитнувато-сіру.

Вігер рвав на Софі волосся і тягнув усі зморщечки на її обличчі назад, аж їй почало здаватися, що на

місце вона прибуде з половиною обличчя, та й то – аж за вухами.

Політ припинився так само раптово, як і почався. Навкруги було погідно і сонячно. Вони стояли по коліно в жовтцях посередині громадського пасовища Апер-Фолдинга. Корова неподалік ошелешено вирячилася на Майкла і Софі. Далі під деревами дрімали будиночки під солом'яними дахами. На лихо, відроподібний чобіт був такий важкий, що Софі, приземляючись, спіткнулася.

– Не ставте ногу на землю! – заволав Майкл, але було вже пізно.

Знову вжикнуло, усе навколо перетворилося на суцільний серпанок, і завив вітер. Коли це припинилося, Софі побачила, що опинилася в Складчастій Долині, біля самих болотистих горбів.

– Тьху, бодай би тобі! – вигукнула Софі, обережно розвернулася на носі в звичайному черевіку і зробила другу спробу.

Шух! Густезна імла... І ось вона знову на пасовищі біля Апер-Фолдинга, і знову вага чобота тягне її вперед. Краєм ока Софі помітила Майкла, який кинувся до неї, щоб її схопити, і...

Шух! Імла...

– Ну хіба не зараза?! – лайнулася Софі. Вона знову була серед пагорбів. Кривобокий чорний силует Мандрівного Замку мирно сунув неподалік. Кальцифер розважався, випускаючи чорні кільця диму тільки з одної вежі. Це було все, що Софі встигла помітити, бо наступної миті вона заплуталася черевиком у вересі і сперлася на другу ногу.

Шух! Шух! Цього разу Софі нанесла короткі візити на Ринкову площу в Маркет-Чиппінгу і на газон перед вельми розкішним особняком.

– Тьху! – крикнула вона. – Чорт! – по слову на кожне місце. Силою інерції її знову потягло вперед, і знову – шик! – вона опинилася на тому самому пасовищі. Величезний червоний бик неспішно підняв від трави свою закільцьовану голову і почав задумливо нахиляти роги.

– Я вже звідси йду, мила тваринко! – гукнула йому Софі, гарячково розвертаючись.

Шух! Назад до особняка. Шух! На Ринкову площу. Шух! Знов біля Мандрівного Замку. Софі вже почала до цього звикати. Шух! Ось і Апер-Фолдинг – тільки як же їй зупинитися?!

– А щоб йому тряся! – заволала Софі, знову опинившись біля болотистих пагорбів.

Цього разу вона дуже обережно розвернулася і дуже повільно й розважливо ступнула. Шух! І тут, на щастя, чобіт утравив у коров'ячий корж, і Софі гепнулася в траву.

Майкл кинувся до неї і стягнув чобіт з її ноги, перш ніж вона встигла поворушитися.

– Дякую! – зморено сказала Софі, віддихуючись. – А то вже й не знала, як мені зупинитися!

Коли вони йшли пасовищем до будинку пані Ферфакс, серце в Софі калатало, але не сильніше, ніж зазвичай, якщо швидко переробити багато роботи. Софі була дуже вдячна Хаулові й Кальциферу за те, що вони з нею зробили, що би це не було.

– Непогана місцинка, – зауважив Майкл, ховаючи чоботи в живоплоті пані Ферфакс.

Софі з ним погодилася. Будинок пані Ферфакс здався найбільшим у селі. Він був критий соломою, а стіни між чорними балками були побілені. Софі ще зі своїх дитячих відвідин пам'ятала, що до ганку треба йти через сад, повний квітів і дзижчання бджіл. Над ганком жимолость і білі виткі троянди змагалися, хто з них завдасть більше роботи бджолам. В Апер-Фолдингу стояв чудовий спекотний літній ранок.

Пані Ферфакс сама відчинила їм двері. Вона належала до тих пухленьких спокійних жінок з акуратними рядами лляних кучериків, від самого погляду на яких відразу починаєш радіти життю. Софі навіть позаздрила Летті – зовсім трішечки. Пані Ферфакс переводила погляд із Софі на Майкла. Востаннє вона бачила Софі рік тому сімнадцятирічною дівчиною і, звичайно ж, ніяк не могла впізнати її в дев'яносторічній бабі.

– Доброго вам ранку, – гречно привіталася пані Ферфакс.

Софі зітхнула. Майкл заговорив:

– Це двоюрідна бабуся Летті Хаттер. Я привів її побачитися з Летті.

– Ах, тож-бо я подумала, що її обличчя здається мені знайомим! – вигукнула пані Ферфакс. – А виявляється – сімейна схожість. Заходьте, будь ласка! Летті зараз трохи зайнята, але можете наразі пригоститися ячмінними коржами з медом.

Вона відкрила двері ширше. Відразу ж мимо спідниці пані Ферфакс протиснувся великий колі,

прослизнув між Софі та Майклом і пробігся по найближчій клумбі – квіти так і полетіли врізнобіч.

– Тримайте його! – зойкнула пані Ферфакс і рвонула слідом. – Зараз його не можна випускати!

Хвилини зо дві всі безладно гасали по саду: собака метався туди-сюди з тривожним дзявкотом, пані Ферфакс і Софі бігали за ним, перестрибуючи через клумби і плутаючись одна одній під ногами, а Майкл ганявся за Софі з криком: “Стійте! Вам знову стане погано!” Потім собака повернув за ріг будинку. Майкл зрозумів, що єдиний спосіб зупинити Софі – це зупинити собаку. Він кинувся за ним прямо по клумбах і вже біля самого саду за будинком устиг схопити собаку обіруч за густу вовну.

Софі пришкунтила гала ближче і побачила, що Майкл намагається відтягнути собаку. При цьому він корчив такі дивні гримаси, що Софі спершу подумала, чи він не занедужав. Але Майкл так часто кивав головою у напрямку саду, що Софі зрозуміла, що він хоче звернути на щось її увагу. Вона визирнула з-за рогу, очікуючи побачити там щонайменше випущений із вулика бджолиний рій.

У саду були Хаул з Летті. Над ними цвіли густим цвітом старі замшілі яблуні, а віддалік стояв рядок вуликів. Летті сиділа в білому шезлонгу. Хаул стояв на одному коліні в траві біля її ніг, тримаючи її руку в обох своїх руках, і вигляд у нього був піднесений і палкий. Летті посміхалася йому так, як посміхаються тільки коли обожнюють. Але найгірше з усього було те, що Летті вже анітрішечки не була схожа на

Марту. Вона була сама собою – тобто неперевершеною красунею. На ній була сукня такої ж біло-рожевої барви, що й яблуневий цвіт у неї над головою. Темне волосся стікало сяючими локонами по її плечах, а очі світилися любов'ю до Хаула.

Софі сховала голову назад і розгублено подивилася на Майкла, який ледве стримував колі, бо пес пручався і страшенно скімлив.

– Напевно, Хаул застосував заклинання швидкості, – прошептав Майкл. Він розгубився не менше, ніж Софі.

До них приєдналася захекана пані Ферфакс, яка намагалася підколоти неслухняний завиток лляного волосся.

– Поганий собака! – люто шепнула вона колі. – Ще раз так зробиш – зачаклую! – Пес кліпнув і позадкував. – Ану – в дім! І сиди там! – суворо вказала пальцем пані Ферфакс.

Колі струсив із себе руки Майкла і почав прократися навколо будинку.

– Спасибі тобі величезне, – сказала пані Ферфакс Майклу, коли всі пішли за собакою. – Він увесь час норовить покусати гостя, який приходить до Летті. Додому! – суворо закричала вона у саду перед будинком, оскільки колі, судячи з усього, збирався повернути за ріг і пробратися під яблуні іншою дорогою. Пес скорботно глянув на неї через плече і понуро поповз у будинок через ґанок.

– Цілком ймовірно, що собака все розуміє краще, ніж ви, – зауважила Софі. – Чи знаєте ви, пані Ферфакс, хто цей Леттін гість?

Пані Ферфакс хихикнула.

– Маг Пендрагон, він же Хаул – чи як він там себе називає, – відповіла вона. – Тільки ми з Летті ніяк не показуємо, що нам це відомо. Я страшенно розвеселилася, коли він уперше з'явився у цьому домі, назвавшись Сильвестром Дубом, бо я зразу побачила, що він мене не пам'ятає, тоді як я його не забула, хоча за студентських часів він мав чорне волосся.

Пані Ферфакс уже встигла скласти руки на грудях і випростатися, приготувавшись теревенити цілісінький день.

Софі знала, що пані Ферфакс на це цілком здатна, до того ж Софі часто доводилося спостерігати це дещо раніше.

– Розумієте, він останній учень моєї старої вчительки, після нього вона перестала давати уроки. Коли ще мій пан Ферфакс був живий, він частенько вмовляв мене перенести нас обох у Кінгсбері – подивитися виставу. Мені дуже добре вдається переносити двох, якщо можна не поспішати. І я завжди забігала до старенької пані Пентстеммон, коли там бувала. Вона любить, щоб її учні не зникали. І от одного разу вона представила нам юного Хаула. Ах, як вона ним пишалася! А вона, знаєте, вчила і чарівника Салімана, обох їх учила, отож якось вона сказала, що Хаул удвічі здібніший...

– Невже ви не знаєте, яка в Хаула репутація?! – перебив її Майкл.

Встряти в монолог пані Ферфакс було настільки ж неможливо, як і прилаштуватися поскакати на скакалці, на якій уже скаче хтось інший. Дочекатися слухної

ми-ті непросто, але якщо вже потрапив, то потрапив. Пані Ферфакс обернулася, щоби подивитися на Майкла.

– Як на мене, більшість із того, що про нього розказують – це не більш ніж чутки, – заявила вона. Майкл відкрив було рота, щоб заперечити, але скакалка вже зробила оберт. – Отож я сказала Летті: “Це твій зоряний шанс, моя дорога”. Я ж бо знаю: Хаул може навчити її в двадцять разів більше, ніж я, до того ж, мушу вам сказати, голова в неї кумекає куди краще, ніж моя, годі й рівняти, тож вона може досягти того ж класу, що й Відьма Пустирищ, але в добрих справах. Летті – хороша дівчинка, я її страшенно люблю. Якби пані Пентстеммон досі давала уроки, я би відіслала Летті до неї хоч завтра. Але вона вже не веде занять. Отож я й сказала: “Летті, до тебе залицяється чарівник Хаул, тож чому б тобі не закохатися в нього і не дозволити йому стати твоїм вчителем? Разом ви змогли б чимало досягти”. Не думаю, щоб Летті попервах надто схилялася до цієї задумки, але останнім часом вона пом’якшала, а сьогодні в них, здається, все пречудово складається.

Тут пані Ферфакс зробила паузу, щоб обдарувати Майкла доброзичливою осяйною усмішкою, і Софі кинула на скакалку.

– Але мені говорили, що Летті любить іншого, – сказала вона.

– Ви хочете сказати – співчуває? – уточнила пані Ферфакс, понизивши голос. – Ця його жахлива недолугість, – з натяком прошептала вона, – зрештою, вимагала б надто багато самозречення від будь-якої дівчини. Я так йому і сказала. Адже я і сама йому співчуваю...

Софі видавила із себе зачудоване:

– Он як?

– ...Одначе закляття таке неймовірно сильне! І взагалі, це настільки сумно, – вела далі пані Ферфакс. – Мені довелося пояснити йому, що особа з моїми радше звичайними здібностями ніяк не може зняти закляття самої Відьми Пустирець. Хаул – той міг би, але ж він, безумовно, не може його попросити, чи не так?

Тут Майкл, який уже давно нервово позирив на риг будинку – бо якби звідти раптом з'явився Хаул, він би неминуче побачив їх із Софі, – зумів наступити на скакалку і зупинити її, сказавши:

– Гадаю, нам час іти.

– Ви впевнені, що не хочете завітати – скуштувати мого меду? – запитала пані Ферфакс. – Знаєте, я вживаю його майже в усіх своїх чарах! – і вона знову почала тріскотіти – цього разу про магічні властивості меду. Майкл і Софі цілеспрямовано подалися до хвіртки, а пані Ферфакс пливла за ними, не закриваючи рота і мимохіть випрямляючи стебла, прим'яті собакою. Тим часом Софі ламала голову, як би довідатися, звідки пані Ферфакс знає, що Летті – це Летті, і при цьому не засмутити Майкла. Пані Ферфакс, випрямляючи високий люпин, замовкла на мить, щоби перевести подих.

Софі рішуче її перебила:

– Пані Ферфакс, а хіба до вас не повинна була потрапити моя племінниця Марта?

– От пустунки! – вигукнула пані Ферфакс. Вона вилетіла з люпину, посміхаючись і хитаючи головою. –

Так, ніби я не впізнаю свої власні медові чари! Я тоді так і сказала: “Я не хочу нікого тримати насильно, зате завжди готова вчити тих, хто сам хоче навчатися. Тільки-от, – сказала я їй, – жодих перевдягань. Або ти залишаєшся тут сама собою, або не залишаєшся взагалі”. І все якнайкраще склалося, самі бачите. Ви точно не хочете почекати і запитати в неї самі?..

– Думаю, ми вже мусимо йти, – відповіла Софі.

– Ми мусимо вчасно повернутися додому, – додав Майкл, кинувши ще один тривожний погляд у бік саду. Він витягнув із живоплоту семимильні чоботи і поставив один із них перед хвірткою для Софі. – Цього разу я буду вас тримати, – попередив він.

Пані Ферфакс вихилилася з-над хвіртки, спостерігаючи, як Софі встромляє ногу в чобіт.

– Семимильники, – зауважила вона. – Уявіть собі, сто років їх не бачила. Напрочуд корисна річ для людини вашого віку, пані Ем-м-м... Я б і сама зараз не відмовилася від пари таких чобіт. Значить, це від вас Летті успадкувала чаклунські здібності? Не те щоб це обов'язково було сімейне, але не менш часто буває і...

Майкл схопив Софі за руку і смикнув. Обидва чоботи ступили на землю, і решта монологу пані Ферфакс зникла в черговому “шух!” і завиванні вітру. Наступної миті Майклові довелося впертися ногами в землю, щоб не врізатися в стіну Мандрівного Замку. Двері були відчинені. Зсередини долинали ревіння Кальцифера:

– Портхавенські двері! Хтось добивається в них, ще відколи ви пішли!

**Розділ дев'ятий,
у якому в Майкла виникають
клопоти із заклинанням**

Як з'ясувалося, це був капітан.

Він нарешті прийшов за заклинанням попутного вітру – і його неабияк розсердило те, що йому довелося стільки чекати.

– Якщо я пропущу приплив, хлопче, – пригрозив він Майклові, – мені доведеться поговорити про тебе з чаклуном. Не люблю ледарів.

На думку Софі, Майкл поведився з ним аж занадто чемно, але сама Софі була надміру пригнічена, щоб утрутитися.

Коли капітан пішов, Майкл подався до столу супити брови над заклинанням, а Софі мовчки сіла штопати панчохи. У неї була лише одна пара панчіх, і її вузлуваті ноги протерли в них величезні діри.

Сіра сукня на цей час уже помітно обтріпалася і забруднилася. Софі подумувала, чи не наважитися вирізати з загиблого блакитно-срібного костюма Хаула найменш постраждалі від слизу клаптики, щоби пошити собі з них спідницю. Але на це вона все-таки не могла наважитися.

– Софі, – запитав раптом Майкл, піднімаючи голову від одинадцятої сторінки нотаток, – а скільки у вас племінниць?

Софі якраз дуже боялася, що Майкл почне задавати питання.

– Доживеш до моїх років, хлопчику, – відповіла вона, – втратиш лік. Надто вже всі вони схожі. Оці дві Летті, як на мене, могли би бути близнючками.

– Ой, та що ви, вони зовсім не схожі, – заперечив Майкл, чимало її здивувавши. – Ваша племінниця з Апер-Фолдинга зовсім не така вродлива, як моя Летті. – Він розірвав одинадцяту сторінку і заповнив дванадцяту. – Я радий, що Хаул не бачив моєї Летті, – вимовив він, почав тринадцяту сторінку й розірвав і її теж. – Коли пані Ферфакс сказала, що знає, хто такий Хаул, я мало не розсміявся. А ви?

– Ні, – відповіла Софі. Це ніяк не вплинуло на почуття Летті. Софі згадала, як сяяло обожнюванням її личко під квітучими яблунями. – Отже, немає жодної надії, – у відчаї запитала вона, – що хоча б цього разу Хаул закохався по-справжньому?

Кальцифер чмихнув зеленими іскрами в комин.

– Я боявся, що ви почнете так думати, – проговорив Майкл. – Ви б тоді обманювали себе так само, як пані Ферфакс.

– А ти звідки знаєш? – запитала Софі.

Кальцифер з Майклом презирнулися.

– Хіба він сьогодні вранці не провів у ванній кімнаті не менш ніж годину? – спитав Майкл.

– Він стирчав там аж дві години, – сказав Кальцифер. – Накладав чари на обличчя. Самозакоханий дурень!

– От бачите, – промовив Майкл. – Тільки коли Хаул забуде це зробити, я повірю, що він закохався посправжньому. Але не раніше.

Софі згадала, як Хаул стояв на одному коліні в саду і старанно стежив за тим, щоби виглядати якнайкраще, і зрозуміла, що Майкл і Кальцифер мають рацію. Їй спало на думку піти у ванну і спустити всі Хаулові чари для вроди в унітаз. Але вона не наважилася. Натомість вона зашктутильгала за блакитно-срібним костюмом. Решту дня вона вирізала з нього маленькі блакитні трикутнички, щоби пошити собі з них клаптикову спідницю.

Майкл лагідно погладив її по плечу, коли підійшов, щоб жбурнути всі сімнадцять сторінок своїх нотаток у вогнище, Кальциферові.

– Знаєте, врешті-решт до всього звикаєш, – сказав він.

Тепер уже Софі зрозуміла: заклинання Майклові не дається. Він покинув свої нотатки і вишкріб із вогнища трохи сажі. Кальцифер здивовано висунувся подивитися, що це він робить. Майкл дістав з одного з мішечків, що висіли на балках, якийсь зів'ялий корінець і поклав його в сажу. Потім, після напружених роздумів, він повернув клямку над дверима синім донизу і на двадцять хвилин зник у Портхавені. Повернувся він з великою закрученою мушлею і поклав її до сажі й корінця. Тоді він порвав на клаптики багато паперу і клаптики теж зсипав у загальну купу. Усе це він

розмістив перед черепом і взявся дмухати, так що сажа і клаптики паперу розлетілися по всьому столі.

– Що це він робить, як ти думаєш? – запитав Кальцифер у Софі.

Майкл перестав дмухати і став товкти все, разом з папером, у ступці, час від часу з надією поглядаючи на череп. Нічого не сталося, тому Майкл почав додавати в ступку різні інгредієнти з мішечків і глечиків.

– Не подобається мені шпигувати за Хаулом, – оголосив він, розтираючи в ступці вже третій набір інгредієнтів. – Може, він і непостійний з жінками, тільки-от до мене він був надзвичайно добрим. Він підібрав мене, коли я був нікому не потрібним сиротою і сидів у нього на порозі в Портхавені.

– А як же воно так вийшло? – запитала Софі, вирізаючи черговий блакитний трикутничок.

– Мама померла, а батько потонув під час шторму, – відповів Майкл. – А коли таке стається, ти нікому не потрібен. З будинку мене виселили, бо мені не було чим платити за помешкання, я намагався жити подачками, але мене проганяли від дверей і з рибальських човнів, аж поки єдиним місцем, куди я міг податися, не стало, власне, оте єдине місце, якого всі боялися. Хаул тоді ще тільки починав помаленьку працювати під іменем чаклуна Дженкіна. Однак усі говорили, що в його будинку живуть дияволи, тому я зо дві ночі проспав на порозі, аж якось уранці Хаул відчинив двері, щоби піти по хліб, і я упав через поріг усередину, в будинок. Тож Хаул сказав, що я можу почекати всередині, поки він роздобуде якоїсь їжі. Я ввійшов, а тут був Кальцифер,

і я почав з ним розмовляти, тому що ніколи раніше не бачив демона.

– А про що ви розмовляли? – запитала Софі: їй стало цікаво, чи не просив Кальцифер і Майкла розірвати його угоду.

– Він розповів мені про свої прикрощі й накапав на мене сльозами. А що, хіба ні? – просичав Кальцифер. – Йому, здається, й на думку спало, що в мене теж можуть бути прикрощі!

– Я й досі думаю, що жодних прикрощів у тебе нема. Ти просто багато бурчиш, – відрізав Майкл. – Але того ранку ти був зі мною дуже люб'язний, і я думаю, що це справило на Хаула враження. Але ж ви його знаєте, Софі. Він не сказав мені, що я можу залишитися. Тільки й того, що не вигнав. От я і став всіляко намагатися приносити йому користь – ну, наприклад, стежив за витратами, щоби він не все розтринькував, щойно одержавши, ну, і таке інше.

Вміст ступки вимовив “уф” і тихенько вибухнув. Майкл, тяжко зітхаючи, стер сажу з черепа і спробував нові складники. Софі почала розкладати на підлозі навколо ніг блакитні трикутнички, які збиралася зшивати.

– На початках я робив купу дурних помилок, – вів далі Майкл. – А Хаул був дуже терплячим до мене. Думаю, зараз я вже це переріс. І по-моєму, з грошима я йому справді допомагаю. Хаул купує дорогий одяг. Він говорить, що ніхто не стане наймати чарівника, який виглядає так, ніби він не може заробляти своїм ремеслом.

– Та насправді йому просто подобаються ганчірки, – сказав Кальцифер. Його жовтогарячі очі стежили за роботою Софі доволі-таки багатозначно.

– Цей костюм був зіпсований, – виправдалася Софі.

– Не тільки ганчірки, – заперечив Майкл. – Пам'ятаєш, торік узимку, – тоді ми дожилися до того, що в тебе лишилося одне-єдине останнє поліно? То він пішов і купив оцей череп і ту свою дурну гітару! Я тоді був страшно злий на нього. А він сказав: вони красиві!

– А де ви взяли дрова? – поцікавилася Софі.

– Хаул вичарував їх від одного свого боржника, – відповів Майкл. – Тобто він так сказав – сподіваюся, не брехав. А їли ми морську капусту. Хаул каже, вона корисна.

– Смачнюца, – промуркотів Кальцифер. – Суха і хрустка.

– Ненавиджу, – зітхнув Майкл, дивлячись у ступку невидючим поглядом. – Нічого не розумію: мають бути сім інгредієнтів. А може, сім процесів? Так чи інакше, спробуймо пентаграму. – Він поставив ступку на підлогу і намалював крейдою навколо неї щось на кшталт п'ятипроменевої зірки.

Порошок вибухнув з такою силою, що трикутнички Софі полетіли у вогнище.

Майкл лайнувся і поспішно стер з підлоги крейдові позначки.

– Софі, – сказав він. – Я застряг на цьому заклинанні. Чи ви не могли би мені допомогти?

“Достоту школяр, який іде до своєї бабусі з занадто важким домашнім завданням”, – подумала Софі,

збираючи трикутнички і терпляче розкладаючи їх на підлозі заново.

– Глянути можна, – обережно відповіла вона. – Але ти ж розумієш, що я нічогосінько не тямлю в магії.

Майкл поспішно тицьнув їй у руки дивний блискучий папірець.

Вигляд у нього був незвичайний навіть як для чарів. Він був задрукований великими літерами, але всі літери були сіруваті й трохи ніби розмиті, до того ж по краях папірця теж були сірі розводи, немов грозові хмари на далекому обрії.

– Скажіть, що ви про це думаєте? – поцікавився Майкл.

Софі прочитала:

*Йди і зірку, що падає з неба, впіймай,
Мандрагоровий корінь з дитям відшукай,
І скажи мені, де всі минулі роки,
І хто дідьку копито розтроцив-таки.
І навчи, як почути русалок пісні,
Як втекти від укусів облуди й брехні.
Відшукай вітер в полі,
Який мчить добру волю.
З'ясуйте, про що тут говориться.
Другу строфу напишіть самі.*

Софі була вкрай здивована. Їй і раніше доводилося потикати носа у заклинання, але нічого схожого на це вона ще ніколи не бачила. Вона перечитала заклинання, причому їй нітрохи не допомагали гарячкові пояснення Майкла.

– Пам'ятаєте, Хаул мені говорив, що складні заклинання завжди містять у собі загадку? Ну, я спочатку і вирішив, що тут кожен рядок – загадка. Замість зірки з неба я взяв сажу з іскорками, а замість пісень русалок – мушлю. А оскільки я подумав, що і сам можу вважатися дитям, то сам зняв корінь мандрагори, а перелік минулих років виписав з календарів, хоча тут я не впевнений – можливо, тут і помилився. І можливо, що там йдеться про листок щавлю: його прикладають до місць укусів... А я про це якось взагалі не подумав... Так чи інакше, а ніщо не спрацювало!

– І не дивно, – скривилася Софі. – Як на мене, це скидається на перелік неможливих речей.

Але Майкл із цим не погодився.

– Якщо все це неможливо зробити, – резонно заперечив він, – то й виконати це заклинання ніхто би не зміг.

– До того ж, – додав він, – мені страшенно соромно, що я шпигував за Хаулом, тому я хочу заглидити свою провину тим, що добре виконаю це заклинання.

– Гаразд, – кивнула Софі. – Тоді давай почнемо із “З'ясуйте, про що тут говориться”. Якщо вирішування теж є частиною заклинання, то ця фраза має привести все в дію.

Але і з цим Майкл також не погодився.

– Ні, – сказав він. – Це таке заклинання, яке розкривається в міру того, як ти його виконуєш. Це впливає з останнього рядка. Якщо дописати другу половину, в якій буде сказано, що все це значить, заклинання виконається. Такі заклинання переважно дуже складні. Спочатку треба визначитися з першою частиною.

Софі знову згребла блакитні трикутнички в купку.
– Тоді давай запитаємо Кальцифера, – запропонува-
ла вона. – Кальцифере, хто...

Але і цього Майкл їй теж не дозволив.

– Ні, зачекайте. По-моєму, Кальцифер є частиною заклинання! Погляньте лише, як воно подається: “Навчи мене, скажи мені”. Я спочатку подумав, що вчити треба череп, але це не спрацювало, отже, йдеться про Кальцифера.

– Ну, якщо тобі так не подобається все, що я гово-
рю, розбирайся сам! – образилася Софі. – Я впевнена,
що Кальцифер знає, хто розтрощив йому копито!

Кальцифер спалахнув.

– У мене взагалі немає ніг, не те що копит! Я демон,
а не дідько! – з цими словами він забився під поліна,
і весь час, поки Майкл і Софі обговорювали заклинан-
ня, було чути, як він там потріскує.

– Ото ще нісенітниця! – раз-у-раз бурчав Кальцифер.

На цей час заклинання вже неабияк заінтригувало Софі. Вона сховала свої блакитні спідничані трикутнички, витягла перо і папір і почала робити нотатки в тих самих кількостях, що й Майкл. До самого вечора вони з Майклом сиділи, невидющо втупившись у далечінь, гризли пера і закидали одне одного здогадами.

Типова сторінка нотаток Софі виглядала приблизно так:

Чи часник відлякує облудників? Я можу вирізати зірку з паперу і зробити так, щоби вона впала. Чи можна сказати про це Хаулові? Хаулу русалки більше до душі, ніж Кальциферу. Не треба думати, що в Хаула є добра

воля. А в Кальцифера? І справді, де минулі роки? Чи не значить це, що котрийсь із цих сухих корінців має принести плоди? Посадити його? Поруч зі щавлем? У мушлі? Роздвоєне копито – майже у всіх копитних, крім коней. Підкувати коня часником? Вітер? Запах? Вітер від семимильних чобіт? Чи Хаул – диявол? Роздвоєні копита в семимильних чоботях? Русалки в чоботях?

Поки Софі все це писала, Майкл із не меншим розпачем запитував:

– А може, “вітер” – це вітрило? Повісити людину доброї волі на нок-реї? Але тоді це чорна магія...

– Давай-но повечеряємо, – запропонувала Софі.

Вони повечеряли хлібом і сиром, як і раніше, невидючим поглядом вдивляючись у далечінь. Врешті-решт Софі сказала:

– Майкле, заради всього святого, давай перестанемо висловлювати неймовірні припущення і спробуємо зробити точнісінько те, що там сказано. Де найкраще ловити падаючу зірку? На пагорбах?

– Портхавенські трясовини трохи рівніші, – відповів Майкл. – Тільки як? Падаючі зірки страшенно швидкі.

– Ми – теж, якщо ми будемо в семимильних чоботях, – нагадала Софі.

Майкл скочив на ноги, сповнений захвату і надій.

– Ви здогадалися! – вигукнув він і кинувся до комо-ри по чоботи. – Ходімо спробуємо.

Цього разу Софі розсудливо прихопила із собою тростину і шаль, бо вже зовсім стемніло. Майкл узявся за клямку, щоби повернути її синім донизу, але тут

сталося щось дивне. Череп на столі зацокотів зубами. А Кальцифер так і злетів аж під комин.

– Не хочу, щоби ви ішли! – заявив він.

– Ми ненадовго, – заспокоїв його Майкл.

Вони вийшли на вулиці Портхавена. Ніч стояла зоряна і ясна, Майкл і Софі на повні груди вдихали медвяне і п'янке, ледь прохолодне повітря. Однак не встигли вони пройти вулицю до кінця, як Майкл згадав, що вранці Софі було недобре, і почав турбуватися, чи не зашкодить нічне повітря її здоров'ю. Софі наказала йому не придурюватися. Вона хоробро постукувала ціпком, поки освітлені вікна не залишилися позаду; і тоді ніч раптом стала гулкою і всеосяжною, ще більш вогкою і прохолодною.

З Портхавенських боліт відгонило сіллю і сирною землею. Позаду іскрилося і тихесенько шелестіло море. Софі радше відчувала, ніж бачила, милі й милі простертої перед ними рівнини. Бачила вона лише смуги низького синюватого туману і бліді вогники на болотах, які тягнулися все далі і далі, зливаючись у сріблясту лінію там, де починалося небо. Ну, а небо займало всю решту простору. Чумацький Шлях скидався на смугу імлі, яка піднялася з боліт, і крізь імлу мерехтіли яскраві зірочки.

Майкл і Софі стояли, тримаючи перед собою напоготові по чоботу, і чекали, поки котрась із зірок зрушиться з місця.

Десь через годину Софі довелося почати вдавати, ніби вона не тремтить, щоби не налякати Майкла.

А за півгодини озвався Майкл:

– Просто травень – не той місяць... Найкраще було б у серпні або в листопаді...

Ще через півгодини він стривожено запитав:

– А як же нам бути із мандрагорою?

– Давай спочатку з цим з'ясуємо, а тоді вже будемо далі думати, – відповіла Софі, зціплюючи зуби, бо боялася, що вони почнуть цокотіти.

Минуло ще трохи часу, і Майкл сказав:

– Софі, йдіть-но додому. Врешті-решт, це ж моє заклинання.

Але щойно Софі відкрила рот, щоби погодитися: мовляв, це дуже хороша думка, як одна з зірок відчепилася від небосхилу і білою рисою шуганула вниз.

– Осьдечки вона! – заверещала Софі.

Майкл застромив ногу в чобіт – і зник. Софі сперлася на ціпок і взула чобіт на секунду пізніше. Вжик! Чмок. Вона опинилася далеко серед боліт, і тепер була з усіх боків оточена туманом, пусткою і озерцями, які тьмяно мерехтіли. Софі вперлася ціпком у землю – і зуміла втриматися на ногах. Чобіт Майкла темною цяткою бовванів відразу ж за нею. Сам Майкл перетворився на відчайдушне чалапання ніг далеко попереду.

Падаюча зоря справді була тут. Софі бачила її – маленьку білу цятку, крихітний вогник, за кілька ярдів перед рухливою тінню, що нею був Майкл. Тепер яскрава цятка спускалася зовсім повільно, і скидалося на те, що Майкл цілком міг її впіймати.

Софі витягла ногу з чобота.

– Ну ж бо, ціпок! – прокректала вона. – Допоможіть мені туди дістатися! – І вона щосили зашкунтильгала

до Майкла, перестрибуючи з купини на купину і не зводячи очей з білого вогника.

Коли вона наздогнала Майкла, той крадькома підбирався до зірки, витягнувши руки, щоб упіймати її. Софі бачила його силует у її світлі. Зірка ширяла в повітрі на рівні Майклових рук, випереджаючи його щоразу лише на крок. Здавалося, вона стривожено озирється – і дивиться на нього.

“Ну й чудасія!” – подумала Софі. Зірка складалася з чистого саява, вона висвітлювала біле коло болотної трави й шелюгів та чорні калюжки навколо Майкла, але при цьому в неї були великі стривожені очі, які пильно вглядалися в Майкла, і маленьке гостре личко.

Поява Софі налякала зірку. Вона метнулася вбік і заверещала пронизливим тріскучим голосом:

– Що це? Що вам треба?

Софі спробувала сказати Майклу: “Зупинись! Йй страшно!” Але вона так захекалася, що не могла перевести подих.

– Я всього лише хочу тебе впіймати, – пояснив Майкл зірці. – Я не зроблю тобі нічого поганого.

– Ні! Ні! – відчайдушно протріщала зірка. – Не можна! Я повинна вмерти!

– Але якщо ти даси себе впіймати, я тебе врятую, – лагідно запевнив її Майкл.

– Ні! – схлипнула зірка. – Краще вмерти!

Вона вислизнула з Майклових пальців. Майкл рвонувся за нею, але не встиг. Зірка метнулася до найближчого озерця, і чорні води на мить заяскріли спалахом

білого саява. Потім було чути лише слабке, згасаюче шипіння. Коли Софі підшкutilьгала ближче, Майкл стояв і дивився, як під темною водою гасне малесенька біла цяточка.

– Сумно, – сказала Софі.

Майкл зітхнув:

– Так. У мене мало серце з грудей не вискочило від цього. Ходімо додому. Годі вже з мене цього заклинання.

Чоботи вони шукали хвилин двадцять. На думку Софі, це було просто чудо, що вони взагалі їх знайшли.

– А знаєте, – промовив Майкл, коли вони понуро пленталися темними вулицями Портхавена, – я ніколи не зможу виконати це заклинання. Воно для мене занадто складне. Доведеться запитати Хаула. Ненавиджу здаватися, але зате нарешті від Хаула можна буде хоч чогось домогтися: адже Летті Хаттер піддалася на його залицяння.

Софі це нітрохи не втішило.

Розділ десятий,
у якому Кальцифер обіцяє
Софі зробити натяк

Судячи з усього, Хаул повернувся, поки Софі та Майкл були поза домом. Він вийшов із ванни, коли Софі смажила на Кальциферові сніданок, і граціозно сів у крісло, такий причепурений, що аж осяйний. Хаул пахнув жимолостю.

– Люба Софі, – заговорив він. – Ви, як завжди, мали багато справ. Зізнайтеся, ви ж і вчора весь день тяжко працювали, незважаючи на мої поради. Навіщо ви зробили витинанку з мого найкращого костюма? Я просто по-дружньому запитую, з цікавості.

– Позавчора ви забруднили його своїм жахливим слизом, – нагадала Софі. – От я його й перешиваю.

– Але я і сам це можу, – сказав Хаул. – Здається, я вам показував. Я навіть можу зробити для вас пару семимильних чобіт, якщо ви скажете мені ваш розмір. Що-небудь практичне, наприклад, із коричневої телячої шкіри. Просто жах, як воно іноді буває: робиш крок на десять з половиною миль – і влучаєш точнісінько в коров'ячу ляпку.

– Це могла бути і бичача ляпка, – зауважила Софі. –

Насмілюся припустити, що ви знайшли на них навіть і баговиння. Особа мого віку не може подовгу засиджуватися на одному місці.

– Але ви потрудилися навіть більше, ніж я припускав, – здивувався Хаул. – Бо я готовий заприсягнути, що коли вчора мені трапилося на мить відвести погляд від чарівного личка Летті, я бачив, як з-за рогу вистромився ваш довгий ніс.

– Пані Ферфакс – друг нашої сім'ї, – сказала Софі. – Звідки мені було знати, що ви також там будете?

– У вас є інтуїція, ось звідки, – відповів Хаул. – Від вас ніщо не сховається. Якби мені довелося залицятися до дівчини, яка живе на айсбергу посеред океану, рано чи пізно – і радше рано, ніж пізно, – я, піднявши голову, побачив би, як ви проноситеся над нами на мітлі. Щиро кажучи, наскільки я вас тепер знаю, я був би навіть розчарований, якби не застав вас – навіть якби опинився на айсбергу – у себе над головою.

– А що, і сьогодні теж ви збираєтеся на айсберг? – парировала Софі. – Судячи з того, як учора виглядало личко Летті, біля неї вас більше ніщо не тримає!

– Ви несправедливі до мене, Софі, – промовив Хаул глибоко ображеним голосом.

Софі підозріло скосила очі. У відблисках червоного самоцвіту, що висів у Хауловому вусі, його профіль виглядав сумним і благородним.

– Минуть роки, перш ніж я покину Летті, – сказав він. – А насправді я йду, бо сьогодні мені треба знову побачитися з королем. То що, ви задоволені, пані Нишпорко?

Софі не змогла би сказати, чи повірила бодай одному його слову, хоча після сніданку Хаул справді вирушив у Кінгсбері: ручка була повернута вниз червоним. Від Майкла, який спробував розпитати його про загадкове заклинання, Хаул відмахнувся. Майкл, оскільки він, як з'ясувалося, не мав що робити, теж пішов – сказавши, що раз так, то він навідається до Цезарі.

Софі залишилася сама. Вона так і не повірила тому, що Хаул говорив про Летті, але їй і раніше доводилося помилятися в ньому: врешті-решт вона знала про нього тільки те, що їй розповіли Майкл і Кальцифер. Отож Софі збрала всі блакитні трикутнички і з почуттям провини взялася вшивати їх назад у срібну сить – усе, що залишилося від костюма.

І коли хтось постукав у двері, Софі аж підскочила, бо вирішила, що це знову Опудало.

– Портхавенські двері, – оголосив Кальцифер, блискаючи пурпуровою усмішкою.

Отже, все гаразд. Софі пошкутильгала до дверей і відчинила їх, повернувши ручку синім донизу.

Назовні виявився візок. Хлопчина років п'ятнадцяти, який сидів на козлах, хотів би знати, чи нема у пані відьми чогось такого, щоби підкови весь час не губилися.

– Зараз гляну, – сказала Софі і зашкутильгала до вогнища. – Що робити? – пошепки запитала вона.

– Жовтий порошок, четвертий слоїк на другій полиці, – прошепотів у відповідь Кальцифер. – У цих чарах головне – вірити, що вони подіють. Як віддаватимеш, гляди, щоби мала впевнений вигляд.

Софі відсипала жовтого порошку на квадратний клаптик паперу – так, як це робив Майкл, гарненько склала його і пошкутьгала до дверей.

– Ось, прошу, хлопче, – сказала вона. – Підкови триматимуться міцніше, ніж якби їх прибити сотнею цвяхів. Чуєш, конику? Тобі увесь рік не треба буде йти до коваля. З вас пенні. Дякую.

День видався гарячий.

Софі довелося відкласти шиття і продати, з допомогою Кальцифера, чари для прочищення стічних труб, чари для розшукування кіз і чари для варіння доброго пива.

І тільки раз вона мала трохи клопоту з клієнтом, який гупав у двері в Кінгсбері. Софі повернула ручку червоним донизу і побачила за дверима розкішно вбраного хлопця, ненабагато старшого за Майкла.

Білий як полотно, весь спітнілий, він стояв на порозі й у розпачі заламував руки.

– Пані чарівнице, заради всього святого! У мене завтра на світанку дуель. Дайте мені що-небудь, щоб я точно переміг. Я заплачу, скільки забажаєте!

Софі озирнулася через плече на Кальцифера, однак той почав корчити гримаси, що мало означати: готових таких препаратів немає.

– Це було б нечесно! – суворо сказала Софі. – І взагалі, дуелі – це погано!

– Тоді дайте що-небудь, щоби було по-чесному! – заблагав хлопчина у відчаї.

Софі глянула на нього уважніше. Він був іще майже зовсім малий (такий собі навіть не юнак, а юначечок)

і смертельно наляканий. У нього був характерний зневірений вигляд людини, якій завжди в усьому не щастить.

– Піду подивлюся, чи щось вдасться зробити, – сказала Софі. Вона зашкутильгала до полиць і переглянула слоїчки. Один із них, позначений “КАЄННСЬКИЙ ПЕРЕЦЬ”, здався їй найпривабливішим. Софі насипала на квадратик паперу чималу купку. Череп вона переставила ближче.

– Адже ти знаєшся на таких речах краще за мене, – шепнула вона.

Хлопчина нетерпляче зазірав з-за дверей. Софі взяла ніж і поводила ним над купкою перцю, сподіваючись, що це хоч трохи схоже на магічні паси.

– Ти маєш зробити так, щоби двобій був чесним, – пробурмотіла вона. – Чесним. Зрозумів?

Загорнувши перець у папірець, Софі пошкутильгала до дверей.

– Перед дуеллю треба висипати цей порошок у повітря, – наказала вона. – Тоді ти матимеш стільки ж шансів, скільки й твій суперник. Після цього тільки від тебе залежатиме, переможеш ти чи ні.

Юначечок сповнився такої вдячності, що спробував тицьнути Софі золотий. Софі навідріз відмовилася, тож він заплатив їй два пенси і пішов геть, весело насвистуючи.

– Почуваю себе шахрайкою, – зізналася Софі, ховаючи гроші під вогнищем. – А проте хотіла б я подивитися на цю дуель!

– Я теж, – протріщав Кальцифер. – А коли ти мене

звільниш, щоби я і сам міг піти, щоб я не мусив пропускати такі видовища?

– Коли я отримаю бодай якийсь натяк щодо твоєї угоди, – відповіла Софі.

– Можливо, ти отримаєш його увечері, – сказав Кальцифер.

Ближче до вечора прибіг Майкл. Він неспокійно роззирнувся, чи Хаул не повернувся раніше за нього, а тоді, радісно наспівуючи, підійшов до столу і порозкладав речі на ньому так, щоби здавалося, ніби він весь день напружено працював.

– Аж завидки беруть, що ти так просто можеш пройти всю дорогу туди і назад, – зауважила Софі, пришиваючи блакитний трикутничок до срібної тасьми. – Як там Ма... моя племінниця?

Майкл із радістю облишив стіл і всівся на стільці біля вогнища, щоби розповісти, як саме він провів день. Потім він запитав, як минув день у Софі.

Отож коли Хаул плечем відкрив двері – руки в нього були зайняті оберемком різних пакунків, – Майкл навіть не встиг прикинутися зайнятим. Він розгойдувався на стільці, регочучи над історією про дуельні чари.

Хаул спиною зачинив двері й привалився до них, усією своєю постаттю демонструючи розпач.

– Ви тільки погляньте на себе! – гірко дорікнув він. – Нужда сміється мені в лице. Я цілісінький день працюю не покладаючи рук – і все заради вас. А тут ніхто, навіть Кальцифер, не вважає за потрібне бодай привітатися зі мною!

Майкл винувато підхопився, а Кальцифер гордовито зауважив:

– Я ніколи і ні з ким не вітаюся!

– Щось трапилося? – запитала Софі.

– Оце вже краще, – сказав Хаул. – Принаймні дехто із вас вдає, ніби помітив мене. Як це люб'язно з вашого боку, Софі. Так, щось трапилося. Король звернувся до мене з офіційним проханням розшукати його брата, додавши до цього офіційного прохання більш ніж прозорий натяк на те, що якби я заодно знищив Відьму Пустирець, це було б вельми доречно. А ви тут сидите і регочете!

Стало зрозуміло, що Хаул у такому настрої, що ось-ось може вдатися до зеленого слизу.

Софі поспішно відклала шиття.

– Давайте я насмажу гринок і намащу їх маслом, – сказала вона.

– І це все, на що ви здатні перед лицем трагедії? – поцікавився Хаул. – Грінки! Ні, не вставляйте. Я насилу приволік сюди ноги, аж згинаючись під різним добром, яке я приніс для вас, так що ви принаймні могли би продемонструвати зацікавленість – ну хоч із ввічливості. Тримайте.

І він вивалив Софі на коліна лавину пакунків і таку саму гору вручив Майклові.

Софі спантеличено розгортала пакунки. Там виявилися: кілька пар шовкових панчіх, дві коробки з розкішними батистовими нижніми спідницями з оборками і мереживом та з атласними вставками, пара черевичків з м'якесенької голубино-сірої замші, мереживна шаль

і сіра муарова сукня з таким самим мереживом на манжетах і комірці, що й на шалі. Софі оглянула все це професійним поглядом – і їй перехопило подих. Саме лише мереживо коштувало цілий маєток. Вона трепетно погладила муар.

Майкл розгорнув новесенький елегантний оксамитний костюм.

– Ви, мабуть, витратили геть усе, що було в шовковому гаманці! – невдячно пробурчав він. – Мені цього не треба. З нас двох саме вам потрібен новий костюм.

Хаул підчепив носаконем рештки блакитно-срібного костюма і скорботно підняв їх. Софі не поклала рук, але це все ще був не костюм, а одна суцільна дірка.

– Наскільки ж я самовідданий, – сказав Хаул. – Але я не можу відправляти вас із Софі чорнити мое ім'я перед королем у лахмітті. А то король ще подумає, що я погано піклуюся про свою стареньку матусю. Ну як, Софі? Черевики вашого розміру?

Софі підняла голову, не перестаючи ніжно погладжувати плаття.

– Це тому, що ви такий люб'язний чи такий боягузливий? – перепитала вона. – Дуже вам дякую, але до короля я не піду.

– Яка невдячність! – вигукнув Хаул, здійнявши руки. – Що ж, значить, я вдамся до зеленого слизу! Після чого я буду змушений перенести Мандрівний Замок на тисячу миль звідси і більше ніколи, ніколи не побачу свою любу Летті!

Майкл благально подивився на Софі. Софі насупилася. Їй було зрозуміло, що щастя обох її сестер залежить

від того, чи погодиться вона побачитися з королем. А в запасі у Хаула є ще й зелений слиз.

– Ви мене наразі ні про що не просили, – сказала вона. – Просто довели до відома, що я маю зробити.

– А ви це зробите, правда? – засяяв Хаул.

– Правда. Коли мені йти? – запитала Софі.

– Завтра після обіду, – відповів Хаул. – Майкл зображатиме вашого лакея. Король чекає на вас.

Хаул сів на табуретку і почав чітко і послідовно пояснювати, що Софі належить сказати на завтрашній аудієнції. Софі помітила, що тепер, коли все відбувалося так, як хотілося Хаулу, від його зеленослизового настрою не залишилося й сліду. Софі кортіло дати йому ляпаса.

– Я прошу вас залагодити дуже делікатну справу, – пояснював Хаул. – Мені треба, щоб король і далі давав мені дрібні замовлення на кшталт транспортних чарів, але не довіряв нічого такого, як пошуки його брата. Ви маєте сказати йому, як страшенно розлютилася на мене Відьма Пустирищ, а заодно розповісти, який я чудовий син, але так, щоби він зрозумів, що насправді я геть непутящий.

Хаул почав докладно все пояснювати. Софі обхопила руками пакунки і намагалася якнайбільше запам'ятати, але ніяк не могла відкараскатися від настирливої думки: “На місці короля я не втямила б ані слова з того, чого від мене домагається ця стара!”

Тим часом Майкл нависав Хаулові над ліктем, намагаючись розпитати його про хитромудре заклинання, а Хаул обмірковував нові делікатні подробиці того, що Софі мусила би сказати королю, і відмахувався від Майкла.

– Майкле, не зараз. А ще мені спало на думку, Софі, що вам може знадобитися деяка практика, для того, щоби не розгубитися в палаці. Нікому не потрібно, аби ви сконфузилися посеред аудієнції. Зачекай-но, Майкле. Тому я домовився про вашу зустріч із моєю старою вчителькою – пані Пентстеммон. Велична бабуся. У певному сенсі – величніша за короля. Так що до того часу, коли ви потрапите в палац, ви цілком освоїтеся з такими речами.

Та Софі вже шкодувала, що погодилася. Вона відчула невимовну полегкість, коли Хаул нарешті звернувся до Майкла.

– Ну, Майкле, а тепер твоя черга. Що там у тебе?

Майкл помахав глянцеvim сірим папірцем і з похорою поспішністю став пояснювати, наскільки це заклинання практично нездійсненне.

Хаул, здавалося, був дещо здивований почутим, однак він узяв папірець і зі словами: “Ну, і в чому тут клопіт?” – розправив його і став уважно вивчати. Одна брова його піднялася.

– Спочатку я поставився до нього як до загадки, а потім спробував виконати все буквально, – пояснював Майкл. – Але впіймати падаючу зірку нам із Софі так і не вдалося...

– О боги! – вигукнув Хаул. Він розсміявся і змушений був прикусити губу. – Майкле, це ж зовсім не те заклинання, яке я тобі залишив. Де ти його знайшов?

– На столі, – знічено відповів Майкл. – У тій купі, яку Софі згрєбла біля черепа. Там не було жодних інших нових заклинань, тож я подумав...

Хаул підхопився і почав ритися в купі на столі.

– Софі завдає нового удару, – сказав він, розгрибаючи купу наліво і направо. – А мені слід було здогадатися! Ні, потрібного заклинання тут немає... – Він замислено побарабанив пальцями по бурому блискучому тімені черепа. – Твоя робота, друже? Підозрюю, що ти звідти. Впевнений, що й гітара теж. Гм... Софі, дорога...

– Що? – мовила Софі.

– Невгамовна стара дурепа, норовлива Софі, – сказав Хаул. – Чи правильно я припускаю, що ви повертали ручку на дверях чорним донизу і потикали туди свого довгого носа?

– Тільки палець, – з гідністю відповіла Софі.

– Проте двері ви відчиняли, – сказав Хаул, – і те, що Майкл сприйняв за заклинання, напевно, влетіло сюди саме тієї миті. Невже нікому з вас не спало на думку, що воно зовсім не схоже на звичайне заклинання?

– Заклинання часто дивно виглядають, – зауважив Майкл. – Ну, нехай... Але що це?

Хаул коротко реготнув.

– Про що тут говориться? Другу строфу напишіть самі. О Господи! – І він кинувся нагору. – Зараз я вам щось покажу! – крикнув він, затупотівши сходами.

– Думаю, вчора на трясовинах ми тільки змарнували час, – сказала Софі. Майкл похмуро кивнув. Софі бачила, що він відчуває себе дуже по-дурному.

– Це я винна, – додала вона. – Я відчиняла двері.

– А що там було? – з цікавістю запитав Майкл.

Але тут Хаул збіг зі сходів.

– Щось я не знайшов тої книги, – пробурчав він. Тепер вигляд у нього був засмучений. – Майкле, мені не причулося, що ви із Софі ходили кудись ловити падаючу зірку?

– Так. Тільки та падаюча зірка до смерті перелякалася, упала у воду і потонула, – відповів Майкл.

– Хвала небесам! – видихнув Хаул.

– Це було дуже сумно, – зазначила Софі.

– Сумно, так? – здійнявся Хаул, ще більше засмутившись. – Це була ваша ідея, правда? Ще б пак! Так і бачу, як ви скачете з купини на купину, під'юджуючи Майкла! Дозвольте сказати, що Майкл ніколи в житті не робив більшої дурості! Якби йому вдалося ввіймати зірку, це було би більш ніж сумно! А ви...

Кальцифер у вогнищі сонно заіскрився.

– Через що весь цей гармидер? – роздратовано запитав він. – Ти ж і сам був упіймав колись зірку, хіба ні?

– Так, і я... – почав було Хаул, переводячи зелений скляний погляд на Кальцифера. Але раптом він схаменувся – чи, радше, узяв себе в руки – і повернувся до Майкла:

– Майкле, дай слово, що більше ніколи не ловити меш зірку.

– Слово честі, – охоче погодився Майкл. – Але що це, якщо не заклинання?

Хаул подивився на сірий папірець, що його він досі тримав у руці.

– Це називається “Пісня”. Думаю, що саме так воно і є. Тільки тут не все, а решту я не можу пригадати. – Він завмер і задумався, немов йому сяйнула

нова важлива думка, і це його занепокоїло. – Думаю, друга строфа важлива, – мовив він. – Краще взяти і подивитися... Хаул підійшов до дверей і повернув ручку чорним донизу. Тут він знову завмер і озирнувся на Майкла та Софі, які, звісно, витріщалися на ручку.

– Ну, добре, – сказав Хаул. – Софі однаково пробереться сюди, як тільки я спущу її з очей, а щодо Майкла це було б нечесно. Ану, ходіть зі мною. Обоє. Так я принаймні матиму вас на оці.

Він відкрив двері в ніщо і увійшов туди. Майкл кинувся за ним – так поспішно, що спіткнувся об табуретку. Софі теж підхопилася – так швидко, що пакунки зсипалися з її колін на підлогу перед вогнищем.

– Гляди, щоб на них ані іскорки не потрапило! – на ходу наказала вона Кальциферу.

– Якщо пообіцяєш розповісти мені, що там, – відповів Кальцифер. – До речі, я тобі натякнув.

– Та невже? – Софі так поспішала, що не надала цьому жодного значення.

**Розділ одинадцятий,
у якому Хаул вирушає
в дивовижну країну
в пошуках заклинання**

Як виявилось, ніщо за порогом було десь лише із дюйм завтовшки. За ним крізь сірий мрячний вечір пролягала бетонна доріжка до садової хвіртки. Біля хвіртки чекали Хаул і Майкл. Далі була гладенька дорога, дуже тверда на вигляд, з рядами будинків по обидва боки. Софі, тремтячи від мряки, озирнулася подивитися, звідки вона прийшла, і побачила, що Мандрівний Замок перетворився на будинок із жовтої цегли з великими вікнами. Як і решта тутешніх будинків, він був квадратний і новий, з парадними дверима з матового скла. Ніде на вулиці нікого не було. Можливо, причиною була мжичка, але Софі здалося, що насправді, хоча тут і було досить багато будинків, вони перебували десь на самому краю містечка.

– Якщо ви вже задовольнили свою цікавість, то ходіть! – гукнув її Хаул.

Його сіро-червоний костюм просякнув вологою. Він помахував зв'язкою дивного вигляду ключів, більшість із яких були жовтими і пласкими – мабуть, від жовтих

будинків. Коли Софі підійшла до хвіртки, постать Хаула розмилася, так ніби мжичка навколо нього раптом перетворилася на туман. Коли його обриси знову стали чіткими, він далі був у сіро-червоному костюмі, тільки зовсім іншого покрою. Зникли хвости на рукавах, усе вбрання стало якимось мішкуватим і поношеним та пошарпаним на вигляд.

Майклова куртка перетворилася на щось стьобане довжиною ледве до пояса. Майкл підняв ногу, взуту в полотняну туфлю, і здивовано оглянув тісні сині штани, що обтягали його стегна.

– Ледве можу зігнути коліно, – поскаржився він.

– Звикнеш, – запевнив його Хаул. – Ходімо, Софі.

На подив Софі, Хаул повів їх доріжкою назад до жовтого будинку. На спині його мішкуватої куртки вона помітила загадкові слова: “ВАЛЛІЙСЬКЕ РЕГБІ”. Майкл ішов за Хаулом, насилу переставляючи ноги у своїх нових тісних штанах.

Софі опустила очі і побачила, що сукня над шишкуватими черевиками піднялася до середини її худих литок. Більше в її вбранні нічого не змінилося.

Хаул відімкнув двері матового скла одним зі своїх ключів. Біля дверей на ланцюжку висіла дерев'яна табличка. “Рівенделл”, – прочитала Софі, і Хаул уштовхнув її в охайну світлу вітальню.

У будинку явно хтось був. З-за найближчих дверей долинали гучні голоси. Коли Хаул відчинив ці двері, Софі зрозуміла, що голоси походять з яскравих чарівних картинок, що рухалися на передній стінці великої квадратної скрині.

– Хауелл! – вигукнула жінка, яка сиділа у кімнаті з в'язанням у руках.

Вона з дещо роздратованим виразом обличчя відклала в'язання, але не встигла піднятися, як маленька дівчинка, яка дуже уважно, поклавши підборіддя на руки, роздивлялася чарівні картинки, підхопилася і кинулася до Хаула.

– Дядько Хауелл! – заверещала вона і, вистрибнула на Хаула, обхопивши його ногами.

– Марі! – заревів у відповідь Хаул. – Як ся маєш, каріад?* Ти була чемна, правда?

І вони з дівчинкою на весь голос почали цокотіти якоюсь чужоземною мовою. Софі зрозуміла, що вони дуже люблять одне одного. Їй було цікаво, що це за мова. Звучала вона приблизно як пісенька Кальцифера про горщечок, але щодо цього не можна було мати певності. Поміж чужоземними тирадами Хаул, немов червомовець, умудрився вставити кілька фраз:

– Це моя племінниця Марі, а це моя сестра Меган Перрі. Меган, це Майкл Фішер і Софі... е-е...

– Хатгер, – підказала Софі.

Меган стримано й осудливо потиснула їм руки. Вона була старша за Хаула, але дуже на нього схожа, з таким самим видовженим худим обличчям, тільки очі в неї були блакитні і сповнені тривоги, а волосся темніше.

– Та тихіше ти, Марі! – прикрикнула вона, перекривши чужоземну балаканину. – Хауелле, ти надовго до нас?

---

* Cariad (з валлійської) – серденько, люба.

— Та ні, просто заглянув на хвилинку, — відповів Хаул, спускаючи Марі на підлогу.

— Гарета ще немає, — багатозначно промовила Меган.

— Як шкода! У нас зовсім немає часу, — сказав Хаул із лагідною і фальшивою усмішкою. — Я тільки хотів познайомити тебе з моїми друзями... А ще я хотів запитати тебе про одну річ, яка може здатися тобі дурною. Чи Ніл часом недавно не загубив, бува, листок із завданням з англійської літератури?

— Дивно, що ти про це запитав! — вигукнула Меган. — Він і справді минулого четверга все тут перешукав! Розумієш, у них нова вчителька англійської, страшенно сувора, не тільки правопис перевіряє. Її бояться, немов страшного суду, не дай Бог невчасно здати роботу! Ну та Нілові це тільки на користь. Ледаче бісеня... Він весь четвер місяця собі не знаходив, зазирнув де тільки міг, а знайшов лише якийсь дивний старий пописаний папірець...

— А! — перервав її Хаул. — І що він з ним зробив?

— Я сказала йому віддати папірець тій його міс Ангоріан, — відповіла Меган. — Це би їй показало, що він принаймні намагався шукати.

— А він що? — запитав Хаул.

— Не знаю. Запитай краще у Ніла! Він нагорі, у спальні, з тою своєю машинкою, — відмахнулася Меган. — Тільки ти від нього нічого путнього не доб'єшся.

— Ходімо, — кинув Хаул Майклу і Софі, які роззиралися по яскравій оранжево-коричневій кімнаті.

Хаул узяв Марі за руку і вивів їх із кімнати, а тоді повів сходами нагору. Навіть на сходах був килим —

рожево-зелений. Тому очолювана Хаулом процесія пройшла рожево-зеленим коридором нагорі майже беззвучно – і беззвучно ж таки увійшла в кімнату із синьо-жовтим килимом. Правда, Софі здалося, що два хлопчики, які схилилися над кількома різними чарівними скриньками на столі біля вікна, не підняли б голови, навіть якби в кімнату ввійшла ціла армія на чолі з духовим оркестром. Головна чарівна скринька мала скляну передню стінку, як і та, що внизу, тільки показувала не картинки, а письмена і діаграми. Усі скриньки росли на довгих гнучких білих стеблах, котрі, судячи з усього, вкоренилися в одній зі стін кімнати.

– Ніле! – покликав Хаул.

– Не заважайте, – відмахнувся один із хлопчиків. – А то він життя втратить.

Почувши, що йдеться про життя і смерть, Софі з Майклом поспішно відступили до дверей.

Однак Хаул, нітрохи не стурбований загрозою життю рідного племінника, ступив до стіни і висмикнув скриньки, потягнувши за корінці. Картинка на головній скриньці зникла.

Обидва хлопчики сипонули такими словами, яких, на думку Софі, не знала навіть Марта.

Другий хлопчик розвернувся і закричав:

– Марі! Ну ти в мене дістанеш!

– А це якраз і не я! Ага! – закричала у відповідь Марі.

Ніл розвернувся й осудливо глянув на Хаула.

– Як справи, Ніле? – поштиво запитав Хаул.

– Хто це? – запитав перший хлопчик.

— Мій непутящий дядечко, — пояснив Ніл, сердито дивлячись на Хаула. Він був темноволосий і густобровий і дуже добре вмів сердито дивитися.

— Чого тобі? Встроми вилку назад у розетку.

— Оце така валлійська гостинність! — з докором мовив Хаул. — Встромлю, коли задам тобі питання, а ти відповіси.

Ніл тяжко зітхнув:

— Дядьку Хауелл, я саме дійшов до середини гри...

— Нової? — запитав Хаул.

Обидва хлопчики невдоволено насупилися.

— Ні, тієї, яку мені подарували ще на Різдво, — сказав Ніл. — Ти ж знаєш, вони весь час торочать про витрачання часу і грошей на пусті витребеньки. Так що наступну я дістану не раніше, ніж на день народження.

— Тоді все дуже просто, — посміхнувся Хаул. — Раз ти її вже проходив, то нічого страшного, навіть якщо і не дограв, а я тебе ще й новою підкуплю...

— Правда? — пожвавилися обидва хлопчики, а Ніл додав:

— А можна, щоб це знову була така, якої більше ні в кого немає?

— Добре. Тільки спочатку подивися сюди і скажи мені, що це, — попросив Хаул і показав Нілові блискучий сірий папірець.

Обидва хлопчики подивилися на нього.

— Це вірші, — сказав Ніл таким тоном, яким зазвичай говорять: “Це здохлий пацюк”.

— Нам це міс Ангоріан дала на домашнє завдання ще тамтого тижня, — додав інший хлопчик. — Пам’ятаю,

там було щось типу “вітер” і “русалок”. Це про підводників.

Поки Майкл і Софі кліпали очима, дивуючись, як це їм самим не спала на думку така теорія, Ніл вигукнув:

– Оба-на! Та це ж домашнє завдання, яке я загубив! Звідки воно в тебе? То ті такі дивні карлючки – вони що, твої? Міс Ангоріан сказала, що вони дуже цікаві, – на моє щастя – і забрала їх до себе додому.

– Дякую, – сказав Хаул. – А де вона живе?

– Знаєш ту квартиру над чайною крамницею місіс Філлїпс, на Кардіфф-роуд? – сказав Ніл. – То коли даси мені нову гру?

– Коли згадаєш, що там далі у цьому вірші, – сказав Хаул.

– Так нечесно! – обурився Ніл. – Я не пам’ятаю навіть того, що тільки-но що написав! Ти дозволяєш собі гратися з моїми почуттями! – він замовк, тому що Хаул, розсміявшись, попорпався в мішкуватій кишені – і врешті подав йому якийсь плаский пакетик.

– Дякую! – щиро вигукнув Ніл і, не чекаючи зайвих спонукань, метнувся до своїх чарівних скриньок. Хаул з посмішкою встромив жмут корінців назад у стіну і жестом покликав Майкла і Софі з кімнати. Обидва хлопчики з головою поринули в загадкову діяльність, до якої якимось чудом приєдналася і Марі, спостерігаючи за ними з пальцем у роті.

Хаул поспішив до рожево-зелених сходів, а Майкл і Софі затрималися біля дверей, дивуючись, що би це все могло значити.

Було чути, як Ніл у кімнаті читає:

– Ви перебуваєте в зачарованому замку з чотирма виходами. Кожен із них веде в різні виміри. У першому вимірі Мандрівний Замок безперервно рухається і кожної миті може зіткнутися з небезпекою...

Софі, шкутильгаючи до сходів, подивувалася, наскільки знайомим здається їй цей опис.

На середині сходів вона зустріла Майкла, який зупинився із розгубленим виглядом.

На самому низу сходів стояв Хаул і сперечався про щось із сестрою.

– Ти хочеш сказати, що продала мої книги? – почувла вона голос Хаула. – Одна з них мені особливо потрібна. Зрештою, вони ж були не твої, щоби ти могла їх продати.

– Перестань мене перебивати! – тихим лютим голосом відповіла Меган. – Послухай мене! Я тобі вже говорила, що мій дім – не склад для твоїх манатків! Ти ганьбиш нас із Гаретом тим, що ходиш у цьому-от лахмітті, замість того щоби купити собі добрий костюм, в якому ти виглядав би пристойно і респектабельно, лигаєшся з усілякою потолочню і неробами, та ще й приводиш їх до нас додому! Ти що, намагаєшся опустити нас до твого рівня? У тебе така освіта, а ти навіть не знайшов собі гідної роботи, натомість просто вештаєшся бозна-де і тільки марнуєш час, проведений у коледжі, і зводиш нанівець ті жертви, на які заради тебе пішли інші, і марнуєш свої гроші...

Меган цілком могла позмагатися з пані Ферфакс. Вона все говорила і говорила. Софі почала розуміти,

з чого взялася Хаулова звичка вислизати. Меган була з тих людей, від яких хочеться тихесенько ушитися в найближчі двері. На жаль, Хаул був припертий до сходів, а Софі з Майклом виявилися затиснутими в шийці пляшки за його спиною.

– ...жодного разу не пропрацював на одному місці повний робочий день, жодного разу не знайшов собі заняття, яким би можна було пишатися, ганьбиш нас із Гаретом, приходиш сюди і псуєш мені Марі! – безжально пиляла його Меган.

Софі відсунула Майкла набік і покрокувала униз, намагаючись виглядати якомога статечніше.

– Ходімо, Хауле, – велично втрутилася вона. – Нам уже справді час іти. Поки ми тут стоїмо, гроші тануть, а ваші слуги, можливо, саме продають золоті тарелі. Приємно було познайомитися, – звернулася вона до Меган, добравшись до останньої сходинки, – але ми мусимо поспішати. Хаул надзвичайно зайнятий.

Меган зупинилася на півслові і витріщилася на Софі. Софі велично кивнула їй і підштовхнула Хаула до вхідних дверей із матового скла. Майкл густо почервонів. Софі це побачила, тому що Хаул на порозі обернувся і запитав Меган:

– А як там моя стара машина? Досі в гаражі чи ти і її продала?

– Ключі тільки в тебе, – суворо відповіла Меган.

На цьому прощальна церемонія закінчилася.

Двері з грюкотом зачинилися, і Хаул повів Майкла і Софі до квадратної білої будівлі наприкінці рівної чорної дороги.

Про Меган Хаул не сказав ані слова. Відмикаючи широкі ворота будівлі, він промовив:

– Думаю, в тієї лютої училки з англмови має бути примірник.

Те, що було потім, Софі воліла б забути. Вони їхали в екіпажі без коней, який мчав на страшній швидкості зі смородом, гуркотом і підскакуванням такими крутими вуличками, яких Софі ніколи в житті не бачила, – їй було дивно, як це будинки на них не зісковзують униз і не звалюються на купу. Софі заплющила очі і мертвою хваткою вчепилася у щось, що стирчало із сидіння, сподіваючись тільки на одне: що ця їзда потриває недовго.

На щастя, так і сталося. Вони приїхали на дещо рівнішу вулицю, ущерть набиту будинками, і зупинилися біля затягнутої білою фіранкою великої вітрини з табличкою: “ЧАЙНА КРАМНИЦЯ ЗАЧИНЕНА”. Однак коли Хаул натиснув ґудзик на невеликих дверях біля вітрини, міс Ангоріан, незважаючи на напис на табличці, відчинила йому. Усі повітріщалися на неї. Як на люту училку, міс Ангоріан виявилася приголомшливо юною, стрункою і чарівною. Гладке смоляно-чорне волосся облямовувало її схоже на сердечко обличчя з неймовірної величини очима. Єдиним, що так-сяк могло би свідчити про її лютість, було те, як пильно і прямо ці величезні очі оглядали гостей, немовби визначаючи їм ціну.

– Наважуся припустити, що ви – Хауелл Дженкінс, – сказала міс Ангоріан Хаулу. Голос у неї був низький, мелодійний, але попри те – веселий і впевнений.

Хаул був геть вражений. І моментально увімкнув свою усмішку. Софі спало на думку, що це означає кінець солодким мріям Летті й пані Ферфакс. Тому що міс Ангоріан була саме з тих жінок, у яких чоловіки на кшталт Хаула гарантовано закохуються з першого погляду. Та й не тільки Хаул – навіть Майкл дивився на неї із замилюванням. І хоча всі сусідні будинки здавалися цілком порожніми, Софі не сумнівалася, що в них повнісінько людей, які знають і Хаула, і міс Ангоріан, тож тепер зацікавлено спостерігають, що ж воно з того буде. Вона просто-таки відчувала на собі погляд невидимих очей. У Маркет-Чиппінгу все було точнісінько так само.

– А ви, мабуть, міс Ангоріан, – промовив Хаул. – Вибачте, що турбую вас, але минулого тижня я через дурну помилку забрав домашнє завдання з англійської свого племінника замість важливого документа, котрий був при мені. Як я розумію, Ніл дав його вам, щоб ви переконалися, що він нічого не вигадує.

– Саме так він і зробив, – відповіла міс Ангоріан. – Заходьте, будь ласка, я вам його поверну.

Софі була впевнена, що невидимі очі витріщилися, а невидимі шиї витягнулися, коли вони з Майклом услід за Хаулом ввійшли в двері міс Ангоріан і піднялися на проліт у малесеньку, спартанську вітальню міс Ангоріан.

– Чи не бажаєте сісти? – запобігливо звернулася міс Ангоріан до Софі.

Софі все ще трясло після поїздки безкінним екіпажем. Вона з радістю сіла на один із двох стільців. Він

був не вельми зручний. Вітальня міс Ангоріан була обставлена не для зручності, а для науки. Хоча чимало речей у кімнаті видалися Софі дивними, проте вона впізнала стелажі з книгами, гору паперів на столі і купу течок у кутку. Вона сиділа і дивилася, як Майкл дурнувато витріщається, а Хаул пускає в хід усю свою чарівність.

– Як же ви здогадалися, хто я такий? – жартома запитав Хаул.

– Здається, ви даєте привід для чималої частини пліток у цьому місті, – відповіла міс Ангоріан, заклопотано перебираючи папери на столі.

– І що ж вам ці пліткарі понарозповідали? – поцікавився Хаул. Спершись на край столу, він намагався перехопити погляд міс Ангоріан.

– Наприклад, що ви досить-таки непередбачувано то зникаєте, то знову з'являєтеся, – сказала вона.

– А ще? – Хаул стежив за всіма рухами міс Ангоріан таким поглядом, що Софі відразу зрозуміла: єдиний шанс для Летті – це якщо міс Ангоріан теж негайно закохається в Хаула.

Але міс Ангоріан була не з таких.

– Багато чого, і переважно не на вашу користь, – відповіла вона і змусила Майкла спалахнути, подивившись на нього і на Софі так, щоб дати їм зрозуміти, що це не призначено для їхніх вух. Вона простягнула Хаулу жовтуватий листок з нерівними краями. – Ось він, – суворо сказала вона. – Ви знаєте, що це?

– Авжеж, – сказав Хаул.

– Тоді поясніть мені, – попросила міс Ангоріан.

Хаул взяв у неї листок. Разом із листком він спробував заволодіти і рукою міс Ангоріан, тож виникла деяка боротьба. Міс Ангоріан перемогла і сховала руки за спиною. Хаул зворушливо усміхнувся і передав папірець Майклу.

– Ти поясни, – сказав він.

Обличчя Майкла, що ледь зашарівся, засяяло, як тільки він глянув на листок.

– Та це ж наше заклинання! О, а я вмію його виконувати – це заклинання збільшення, правда?

– Так я і думала, – з докором у голосі мовила міс Ангоріан. – Я хотіла би знати, що ви робите з цією річчю.

– Міс Ангоріан, – мовив Хаул, – якщо ви чули все, що про мене говорять, то маєте знати, що я захистив дисертацію про заклинання і чари. Ви так на мене дивитеся, ніби підозрюєте мене в чорній магії. Запевняю вас, за все своє життя я не виконав жодного заклинання.

Почувши таку відверту брехню, Софі не стрималася і фиркнула.

– Поклавши руку на серце, – додав Хаул, пославши Софі роздратований погляд, – запевняю вас, що це заклинання потрібне мені винятково з науковою метою. Воно дуже старовинне і рідкісне. Тому я й просив його повернути.

– Я й повернула, – жваво відреагувала міс Ангоріан. – Але перш ніж підете, чи не могли б ви віддати мені натомість той листок з домашнім завданням? Фотокопії коштують грошей.

Хаул охоче вийняв блискучий папірець, але тримав його так, щоб міс Ангоріан не могла до нього дотягтися.

– Отже, ці вірші, – сказав він. – Вони не дають мені спокою. Розумію, це смішно, але ніяк не можу згадати, що там далі. Це ж Волтер Релі, правда?

Міс Ангоріан кинула на нього нищівний погляд.

– Звичайно ні. Це Джон Донн, до того ж тут дуже відомий його вірш. У мене є збірка Донна, тож, якщо бажаєте, можете освіжити його в пам'яті.

– Якщо ваша ласка, – попросив Хаул – і з того, як він стежив очима за міс Ангоріан, коли та підійшла до стелажів із книгами, Софі зрозуміла, що в цю дивну країну, де мешкала сім'я Хаула, він вирушив саме за цими віршами.

Але Хаул не зміг подолати спокуси вбити одним пострілом двох зайців.

– Міс Ангоріан! – благально вигукнув він, окинувши поглядом контури її фігурки, коли вона потягнулася за книгою. – Чи ви б не погодилися піти повечеряти зі мною сьогодні ввечері?

Міс Ангоріан шпарко обернулася, тримаючи в руках грубу книгу. Вигляд у неї став іще суворіший.

– Не погодилася б, – відрізала вона. – Містере Дженкінс, не знаю, що вам доводилося чути про мене, але ви не могли не чути, що я усе ще вважаю себе нареченою Бена Саллівана...

– Ніколи не чув про такого, – перебив Хаул.

– Він мій наречений, – заявила міс Ангоріан. – Він зникнув кілька років тому. То що, ви хочете, щоб я прочитала вам цей вірш?

– Будьте такі люб'язні, – кивнув Хаул, нітрохи не знітившись. – У вас такий чарівний голос.

– Тоді я почну з другої строфи, – сказала міс Ангоріан, – бо перша у вас у руках.

Читала вона прекрасно – не лише мелодійно, але й так, що друга строфа збіглася за ритмом з першою, що, на думку Софі, було неможливим.

*Якщо ти народився, щоб зрители дива,
Де невидимий світ – лиш для тебе ява,
Верхи мчи десять тисяч і днів, і ночей,
Поки біле волосся сягне до плечей.
І розкажеш, як вернеш з далеких доріг,
Про всі дивні дива, що спізнати устиг,
І присягнеш, що не бачив ти дива –
Жінки тієї, що чесна й правдива.*

Хаул страшенно сполотнів. Софі бачила, що на його обличчі виступив піт.

– Дякую, – проговорив він. – Цього досить. Ви не мусите читати далі. В останній строфі йдеться про те, що навіть добра жінка неминуче є невірною, так? Я вже згадав. Ну й дурний же я. Авжеж, Джон Донн.

Міс Ангоріан опустила книгу і пильно подивилася на нього. Хаул змусив себе посміхнутися:

– Нам час іти. Ви точно не передумаєте щодо вечері?

– Не передумаю, – відповіла міс Ангоріан. – Ви добре себе почуваете, містере Дженкінс?

– Краще нікуди, – відповів Хаул і потягнув Майкла і Софі за собою сходами вниз, а тоді у страхітливий

безкінний екіпаж. Невидимі спостерігачі у навколишніх будинках, напевно, вирішили, що міс Ангоріан жететься за ними з оголеною шаблею, судячи зі швидкості, з якою Хаул запхав своїх супутників в екіпаж і рвонув з місця.

– Що сталося? – запитав Майкл, коли екіпаж із ревінням і скреготом помчав угору схилом, а Софі щосили вчепилася у сидіння. Хаул вдав, що не чує. Тому Майкл дочекався, коли Хаул зачинив екіпаж у сараї, і перепитав ще раз.

– А, та нічого, – легковажно відмахнувся Хаул, знову рушаючи до жовтого будинку під назвою “Рівенделл”. – Мене наздогнало закляття Відьми Пустирець, оце й усе. Рано чи пізно це мало статися.

Коли Хаул відчиняв садову хвіртку, було видно, що він подумки щось підраховує. Софі почула його бурмотіння: – Десять тисяч... Це приблизно день Середини літа...

– А що має статися у день Середини літа? – поцікавилася Софі.

– Мені стукне десять тисяч днів, – відгукнувся Хаул. – А це, міс Нішпорка, – правив він, крокуючи до саду особняка “Рівенделл”, – той день, коли мені доведеться повернутися до Відьми Пустирець.

Софі з Майклом аж дещо відстали, дивлячись на спину Хаула, прикрашену загадковим написом “ВАЛІЙСЬКЕ РЕГБІ”.

– Якщо я триматимуся здаля від русалок, – далі бурмотів Хаул, – і не торкатимуся кореня мандрагори...

Майкл гукнув його:

– Ми ще зайдемо в дім?

А Софі запитала:

– А що зробить Відьма Пустириць?

– Мені страшно й подумати, – відповів Хаул. – Ні, Майкле, ми не станемо заходити.

Він відчинив двері з хвилястого скла. За ними виявилася знайома кімната в замку. Сонний вогник Кальцифера забарвлював стіни у сутінках в блідо-бірюзові тони. Хаул відкинув назад свої довгі рукави і підкинув Кальциферу поліно.

– Вона наздогнала мене, старий синелиций, – сказав він.

– Знаю, – озвався демон. – Я відчув.

**Розділ дванадцятий,
у якому Софі стає
старенькою матінкою Хаула**

Софі не вбачала особливого сенсу в тому, щоб чорнити ім'я Хаула перед королем тепер, коли його таки наздогнала Відьма. Однак Хаул наполягав, що тепер це навіть набагато важливіше.

– Мені знадобляться всі сили, щоб утекти від Відьми, – пояснював він. – Я не хочу, щоб мені на хвіст сів ще й король.

Тож наступного дня Софі вбралася в новий одяг і задоволена, хоча й трохи напружена, чекала, коли одягнеться Майкл, а Хаул нарешті вийде з ванної. Знічев'я вона розповідала Кальциферові про дивовижну країну, де мешкає сім'я Хаула. Це допомагало їй не думати про короля.

Кальцифера дуже зацікавила розповідь.

– Ну, я знав, що він не з наших країв, – зауважив він. – Але те, про що ти розповідаєш, скидається на зовсім інший світ. Відьма мудро вчинила, підіславши прокляття просто звідти. Дуже мудро, як не крути. Просто обожнюю таке чаклунство – коли беруть щось таке, що вже давно існує, і перетворюють на прокляття. Я й сам

про це подумав, коли ви з Майклом позавчора читали того вірша. Цей дурень Хаул занадто багато їй про себе розповів.

Софі пильно дивилася на вузьке блакитне обличчя Кальцифера. Її нітрохи не здивувало, що демон так захоплюється цим прокляттям, як не здивувало і те, що він назвав Хаула дурнем. Кальцифер доволі часто називав Хаула не надто хорошими словами. Чого Софі ніяк не могла збагнути – це чи демон дійсно ненавидить Хаула. Як би там не було, але на вигляд Кальцифер здався таким злим, що сказати щось напевне Софі не наважилася б.

Кальцифер підняв свої жовтогарячі очі й подивився просто в очі Софі.

– Мені також страшно, – зізнався він. – Коли Відьма впіймає Хаула, то я теж хильну лиха. Якщо ти не встигнеш розірвати угоду до того часу, я нічим не зможу тобі допомогти.

Софі не встигла розпитати його докладніше, тому що з ванної вискочив Хаул. Він був елегантний, він наповнював кімнату пахощами троянд, а крім того, він голосно кликав Майкла. Майкл протупотів сходами у новенькому синьому оксамитному костюмі. Софі піднялася зі стільця і взяла свій вірний ціпок. Час у дорогу.

– Ви так шикарно і статечно виглядаєте! – вигукнув Майкл.

– Так, Софі робить мені честь, – підтвердив Хаул, – якщо не рахувати цього страхітливого ціпка...

– Деякі люди, – відрізала Софі, – вкрай егоїстичні. Ціпок я беру. Він забезпечує мені моральну підтримку.

Хаул звів очі до стелі, але нічого не відповів.

Відчинивши двері, Софі та Майкл велично ступили на вулиці Кінгсбері. Софі, звичайно ж, озирнулася подивитися, на що схожий Мандрівний Замок у цьому місці. Вона побачила величезні напівкруглі ворота із врізаними в них маленькими чорними дверцятами. Решта замку була просто смужкою побіленої стіни між двома будинками з тесаного каменю.

– Випереджаючи ваше запитання, – мовив Хаул, – відповім, що насправді це просто покинута конюшня. Нам сюди.

Вони ішли вулицями, не поступаючись розкішню вбрання навіть найкраще одягненим перехожим. Зрештою, людей їм зустрілося не надто багато. Кінгсбері було розташоване далеко на півдні, і тут стояла задушлива спека. Повітря над бруківкою дрижало. Софі відкрила ще один недолік старості: від спеки їй зробилось не добре. Розкішні будинки розпливалися перед її очима. Софі стало прикро: вона так хотіла роздивитися все навколо, а бачила лише розмиті обриси золотих куполів і якихось високих споруд.

– До речі, – заговорив Хаул, – пані Пентстеммон називатиме вас пані Пендрагон. Мене тут знають як Пендрагона.

– Чому? – поцікавилася Софі.

– Для маскування, – відповів Хаул. – Пендрагон – гарне прізвище, набагато краще, ніж Дженкінс.

– А я цілком обходжуся простим прізвищем – Хаттер, себто капелюшник, – сказала Софі, повертаючи у блаженно вузьку і тінисту вуличку.

– Не всім же бути божевільними капелюшниками, – парирував Хаул.

Будинок пані Пентстеммон був високий і гарний, він містився в самісінькому кінці цієї вузької вулички. Обабіч парадних дверей стояли апельсинові деревця в кадовбах. Двері відчинив літній лакей у чорній оксамитній лівреї. Він провів їх у розкішно прохолодний хол, викладений у шаховому порядку плитками чорного і білого мармуру. Майкл спробував нишком витерти піт з обличчя рукавом. Хаул, який, здавалося, ніколи не втрачав нахабства, поводився з лакеєм як із давнім приятелем і жартував із ним.

Лакей передав їх пажеві в червоному оксамиті. А коли той церемонно повів їх угору до дзеркального блиску відполірованими сходами, Софі почала розуміти, чому це добра практика перед візитом до короля. Вона почувала себе так, ніби вже потрапила у палац. Коли ж паж у м'яко затіненій вітальні оголосив про їхнє прибуття, Софі вже не сумнівалася у тому, що й палаци не бувають такими елегантними. У цій кімнаті усе було блакитне, золоте і біле, а також мініатюрне і витончене. Та найвитонченішою була сама пані Пентстеммон. Висока і струнка, вона дуже прямо сиділа у прикрашеному вишивкою блакитно-золотому кріслі, однією рукою в золотій сітчастій мітенці твердо спираючись на ціпок із золотим набалдашником. На ній була шовкова сукня кольору тьмяного золота, цупка і страшенно старомодна, яку доповнював тьмяно-золотий головний убір, вельми схожий на корону, із золотими тасьмочками, які обхоплювали худорляве орлине

обличчя пані Пентстеммон рівним широким півколом і були зав'язані під підборіддям на бант. Таких елегантних дам Софі ще ніколи не бачила. У присутності пані Пентстеммон Софі відчувала трепет.

– Ах, мій любий Хауелл, – вимовила дама, простягаючи золоту мітенку.

Хаул поклонився і поцілував мітенку – очевидно, саме це він і мав зробити. Він поклонився надзвичайно граційно, однак, оскільки Софі дивилася на це із заднього ракурсу, то враження, яке на неї справила уся ця церемонія, було дещо зіпсоване тим, що вільною рукою Хаул почав люто махати на Майкла! Майкл не відразу здогадався, що повинен був залишитися біля входу, поруч із пажем. Він поспішно позадкував, у глибині душі радіючи, що опинився чимдалі від пані Пентстеммон.

– Пані Пентстеммон, дозвольте представити вам мою стареньку матінку, – сказав Хаул, даючи Софі знак підійти ближче. Оскільки Софі почувала те саме, що й Майкл, Хаулові довелося і їй люто помахати рукою.

– Дуже рада. Дуже приємно, – промовила пані Пентстеммон, простягаючи Софі золоту мітенку.

Софі не була впевнена, чи пані Пентстеммон очікувала, що Софі, як і Хаул, теж поцілує їй руку, але вона однаково не змогла б змусити себе це зробити. Натомість Софі просто поклала на мітенку свою руку. На дотик рука під мітенкою здавалася старим і холодним кігтем. Відчувши цей холод, Софі здивувалася, що пані Пентстеммон взагалі ще жива.

– Вибачте, що не встаю, пані Пендрагон, – сказала пані Пентстеммон. – Здоров'я вже не те. Саме це

й змусило мене три роки тому облишити навчання учнів. Сідайте, прошу вас, обоє.

Намагаючись не тремтіти від нервового напруження, Софі велично всілася в оздоблене вишивкою крісло навпроти пані Пентстеммон, спершись на свій ціпок, як вона сподівалася, не менш граційно.

Хаул невимушено розсівся у кріслі поруч. По ньому було видно, що він відчуває себе тут як вдома, отож Софі йому навіть позаздрила.

– Мені вісімдесят шість, – оголосила пані Пентстеммон. – А вам, моя люба пані Пендрагон?

– Дев'яносто, – Софі назвала перше велике число, яке їй спало на думку.

– Так багато? – вражено мовила пані Пентстеммон, і в її голосі почулася легенька і надзвичайно велична заздрість. – Що ж, вам пощастило – зберегти таку жвавість...

– О так, вона настільки жвава, – погодився Хаул, – що часами її просто неможливо зупинити...

Пані Пентстеммон нагородила його таким поглядом, що Софі відразу зрозуміла: у ролі вчительки вона не менш люта, ніж міс Ангоріан.

– Я розмовляю з вашою матір'ю, – промовила вона. – Наважуся припустити, що вона пишається вами не менше, ніж я. Ми – дві літні дами, що доклали рук до вашого виховання. Ви, так би мовити, – наш спільний витвір.

– То ви вважаєте, що я нічогосінько не зробив, щоби стати таким, яким я є? – уточнив Хаул. – Що принаймні деякі риси моєї особистості я сотворив сам?

— Лише деякі, і не всі з них мені до смаку, — відповіла пані Пентстеммон. — Але ви ж не захочете сидіти тут з нами і слухати, як вас обговорюють. Ви зійдете на терасу, узявши з собою і вашого пажу, а Ханч принесе вам обом прохолодних напоїв. Ідіть.

Якби Софі не була така знервована, вона б розреготалася від виразу Хаулового обличчя. Хаул явно не чекав нічого подібного. Проте він піднявся, ледь помітно стенувши плечима, скорчив Софі застережливу гримасу, шикнув на Майкла і вигнав його поперед себе з кімнати. Пані Пентстеммон лише злегка повернула їм услід своє нерухливе, випростане тіло. Тоді вона кивнула пажеві — і той теж вискочив з кімнати. Потім пані Пентстеммон повернулася назад до Софі, і Софі почала нервувати ще більше.

— З чорним волоссям він мені більше подобається, — заявила пані Пентстеммон. — Цей хлопчик ступив на дорогу зла.

— Хто? Майкл? — здивувалася Софі.

— Не прислужник, — сказала пані Пентстеммон. — Не думаю, що він достатньо кмітливий, щоби привернути мою увагу. Я говорю про Хауелла, пані Пендрагон.

— А, — тільки й вимовила Софі, дивуючись, чому пані Пентстеммон сказала лише “ступив на дорогу зла”. Сама вона не сумнівалася, що Хаул уже давно її пройшов.

— Ви лише гляньте на його зовнішність, — мовила пані Пентстеммон. — Подивіться на його вбрання!

— Він завжди дуже уважний до власної зовнішності, — погодилася Софі, дивуючись, як їй вдається говорити про це так спокійно.

– І завжди таким був. Я також дбаю про власну зовнішність і не бачу в цьому нічого поганого, – вела далі пані Пентстеммон. – Але звідки в нього ця потреба розгулювати в зачарованому костюмі? На його костюм накладено приворотне замовляння разуючої сили, спрямоване на жінок, – напрочуд майстерне, мушу визнати, і майже не розпізнавальне, навіть на мій досвідчений погляд, бо чари, судячи з усього, вшиті просто у шви, – і воно робить його непереборно привабливим. А це є свідченням певної схильності до темних мистецтв, схильності, яка, поза сумнівом, турбує вас як матір, пані Пендрагон.

Софі стривожено подумала про сіро-червоний костюм. Коли вона зашивала шви, то не помітила в них нічого особливого. Однак пані Пентстеммон чудово зналася на чарах, тоді як Софі, хоч і не менш чудово, – всього лише на вбранні.

Пані Пентстеммон поклала обидві руки в мітенках на набалдашник ціпка і зігнула задерев'янілу спину так, щоб наблизити свої пронизливі досвідчені очі до очей Софі. Софі нервувала і бентежилася все більше і більше.

– Мені вже дуже небагато лишилося жити, – несподівано сказала пані Пентстеммон. – Я вже якийсь час відчуваю, як до мене підкрадається смерть.

– Та що ви, я впевнена, що це не так, – проговорила Софі, намагаючись, щоб її голос прозвучав заспокійливо. Однак напрочуд важко змусити свій голос звучати бодай якось, коли на тебе дивиться така дама, як пані Пентстеммон.

– Запевняю вас, це так, – сказала пані Пентстеммон. – Саме тому мені так не терпілося зустрітись з вами, пані Пендрагон. Розумієте, Хауелл – мій останній учень. Останній – і безумовно найкращий. Коли він прибув до мене з якоїсь чужої країни, я вже збиралася піти на спочинок. Я вважала, що виконала своє життєве завдання, підготувавши Бенджаміна Саллівана, – його ви, мабуть, більше знаєте як чарівника Салімана, хай його душа спочиває з миром! – і забезпечивши йому посаду придворного мага. За дивним збігом, він прибув з тієї ж країни, що й Хауелл. І тут раптом з'явився Хауелл, і я з першого ж погляду виявила, що в нього вдвічі більше уяви і вдвічі більше здібностей, ніж у всіх інших, які вчилися в мене до нього, і хоча я зауважила певні недоліки в його характері, проте знала, що він стоятиме по боці добра. Добра, пані Пендрагон. А що з ним тепер?

– А й справді, що? – перепитала Софі.

– Із ним щось сталося, – сказала пані Пентстеммон, не зводячи із Софі проникливого погляду. – І я твердо вирішила виправити це, перш ніж помру.

– А що, на вашу думку, сталося? – ніяково запитала Софі.

– Я змушена покладатися на ваше слово, – відповіла пані Пентстеммон. – Інтуїція підказує мені, що зараз він пішов тим самим шляхом, що й Відьма Пустириць. Мені розповідали, що колись вона зовсім не була злою, хоча я можу знати це лише з чуток, бо вона старша за нас обох, а молодість Відьма Пустириць зберігає за допомогою свого мистецтва. Хауеллів дар

такий же великий, як і в неї. Скидається на те, що люди з великими здібностями нездатні втриматися від додаткових небезпечних розмірковувань, наслідком яких стає фатальна помилка і повільне сповзання у бік зла. Може, у вас є якісь припущення чи свідчення, що це могло би бути?

У голові в Софі зазвучав голос Кальцифера: “Час показав, що ця угода не принесла нам обом нічого доброго!” Незважаючи на денну спеку, яка вливалася в затінену елегантну вітальню через відкриті вікна, Софі пройняв озноб.

– Так, – сказала вона. – Він уклав якусь угоду зі своїм вогненным демоном.

Руки пані Пентстеммон на набалдашнику здригнулися.

– Ось воно. Пані Пендрагон, ви повинні розірвати цю угоду.

– Я давно хочу це зробити, але як?

– Ваші материнські почуття, поєднані з вашим власним сильним магічним обдаруванням, напевне, підкажуть вам, як це зробити, – сказала пані Пентстеммон. – Я придивляюся до вас, пані Пендрагон, хоча ви, мабуть, цього не помітили...

– О, я це помітила, пані Пентстеммон, – запевнила її Софі.

– ...і ваше обдарування мені подобається, – закінчила пані Пентстеммон. – Воно вселяє життя в неживі предмети, такі, наприклад, як оцей ціпок у вас у руці. Ви з ним явно розмовляли – і то настільки успішно, що перетворили його на щось таке, що дилетант назвав

би чарівною паличкою. Гадаю, вам вдасться розірвати цю угоду.

– Так, але для цього мені треба знати її умови, – сказала Софі. – Це Хаул вам розповів, ніби я відьма? Бо якщо це він...

– Ні, він мені не говорив. Не треба зайвої скромності. Покладіться на мій досвід у таких речах, – заявила пані Пентстеммон. Потім, на величезне полегшення Софі, вона прикрила очі. Це виглядало так, ніби загасили яскраве світло. – Однак я нічого не знаю про такі угоди – і не бажую нічого про них знати, – додала вона. Ціпок під її руками знову задривав, ніби її теж пройняв озноб, а губи скривилися, наче вона випадково розкусила перчинку. – Але тепер я розумію, – проговорила вона, – що сталося з Відьмою Пустирець. Вона уклала угоду з вогненным демоном, і з часом демон заволодів нею. Демони не розрізняють добра і зла. Однак їх легко спокусити угодою, якщо запропонувати їм щось цінне, щось таке, що є тільки в людей. Це продовжує життя і людині, і демонові, а людина додає магичні здібності демона до своїх власних, – пані Пентстеммон знову відкрила очі. – Це все, що я можу розповісти вам стосовно цього питання, – підсумувала вона. – Ну, хіба що ще можу порадити вам дізнатися, що саме одержав демон. А тепер я змушена попроситися. Мені треба відпочити.

І двері, немов чарівні – а це, мабуть, так і було, – самі собою відчинилися, і з'явився паж, щоби провести Софі до виходу. Софі була страшенно рада нарешті піти, бо вона вже просто згорала від зніяковіння. Поки двері не зачинилися, вона озирнулася, щоб іще раз глянути

на випростану негнучку постать пані Пентстеммон, і замислилася, чи тій вдалося б так само засмутити її, якби вона, Софі, й справді була старенькою матінкою Хаула? Софі схилилася до думки, що так.

– Знімаю капелюха перед Хаулом, – пробурмотіла вона собі під ніс. – Коли вона була його вчителькою, йому вдавалося витримувати її довше, ніж день!

– Мадам? – перепитав паж, вирішивши, що Софі звертається до нього.

– Я сказала – йдіть по сходах повільніше, бо я за вами не встигаю, – пояснила йому Софі. Коліна в неї підгиналися. – Ви, хлопчиська, завжди страшенно поспішаєте, – пробурчала вона.

Паж повільно і запобігливо провів її вниз блискучими сходами. Уже на півдорозі Софі достатньо абстрагувалася від впливу особистості пані Пентстеммон, щоб могли замислитися над деякими її висловлюваннями. Зокрема, та сказала, що Софі – чаклунка. Як не дивно, Софі погодилася з цим без найменшого внутрішнього спротиву. “Що ж, це пояснює популярність деяких капелюшків, – подумала Софі. – Це пояснює графа Як-Там-Його, з яким втекла Джейн Фер’є. Можливо, це пояснює і ревності Відьми Пустириць”. Здавалося, ніби Софі знає про це вже давно. Просто раніше вона вважала, що старший з трьох сестер не годиться мати магичні здібності. Летті набагато краще зналася на таких речах.

Тут вона згадала сіро-червоний костюм – і мало не впала зі сходів від страху. Це ж вона сама наклала на нього приворот. У цю мить вона так і чула, як бурмоче

до костюма: “Пошитий навмисне, щоби приваблювати дівчат”. Так і сталося. Саме цей костюм і приворожив Летті тоді в саду. А вчора, хоч і замаскований, він, мабуть, справив свій вплив на міс Ангоріан.

“Ой лишенько! – вжахнулася Софі. – То я взяла і власними руками подвоїла кількість розбитих сердець! Отже, тепер я мушу якось видобути Хаула з цього вбрання!”

Сам же Хаул – красень у сіро-червоному костюмі – чекав на неї у прохолодному чорно-білому холі. Вони стояли разом із Майклом. Побачивши, як Софі насилу спускається сходами вслід за пажем, Майкл стривожено штурхнув Хаула. Хаул виглядав посмутнілим.

– Щось у вас дуже виснажений вигляд, – зауважив він. – Думаю, вам краще буде дарувати собі візит до короля. Піду сам, вибачуся за вас і заодно очорню власне ім’я. Скажу, що вам стало зле через мою негідну поведінку. Судячи з вашого вигляду, це цілком може бути правдою.

Софі нітрохи не прагнула зустрітися з королем. Але вона подумала про те, що сказав Кальцифер. Якщо король накаже Хаулові вирушити на Пустирища і Відьма його схопить, Софі втратить шанс знову стати юною.

Вона захитала головою.

– Після пані Пентстеммон, – сказала вона, – король Інгарії видасться мені цілком пересічною особою.

Розділ тринадцятий, у якому Софі очорнює ім'я Хаула

Коли вони дісталися до палацу, Софі знову стало геть недобре. Сяйво численних золотих куполів її сліпило. До парадного входу вели довжелезні сходи, на яких через кожні шість сходинок стояли солдати в яскраво-червоних мундирах. “Бідні хлопчики, вони ж на такій спеці, напевно, мало не мліють”, – думала Софі. Вона підіймалася сходами, насилу переставляючи ноги, до того ж їй бракувало повітря і паморочилося у голові. Нагорі, на самому вершечку сходів, настала черга безконечних дверей під арками, холів, коридорів та довгих анфілад залів. Врешті-решт Софі довелося визнати, що, йдучи, вона збилася з ліку. Біля кожних дверей розкішно вбраний лакей у білих рукавичках – якимось чудом, незважаючи на спеку, ідеально білих! – випитував у гостей, хто вони та в якій справі прибули, а тоді вів до наступного лакея біля наступних дверей.

– Пані Пендрагон – на аудієнцію до Його Величності! – котилися залами голоси лакеїв.

Приблизно на півдорозі Хаула гречно відвели набік і попросили тут трохи почекати. Одначе Софі та Майкла і далі передавали з рук у руки. Їх провели

на наступний поверх, де розкішні лакеї красувалися вже не в червоних, а в блакитних лівреях, і передавали далі й далі, аж доки вони не опинилися у приймальні, облицьованій деревом ста різних відтінків. Тут Майкла попросили почекати. Софі, яка на той час уже не була впевнена, чи їй часом не сниться якийсь чудернацький сон, провели у великі стулчасті двері – і лункий голос сповістив:

– Ваша Величносте, пані Пендрагон прибула на аудієнцію!

І тут Софі побачила короля. Він сидів не на троні, а на досить-таки звичайному кріслі, тільки ледь-ледь оздобленому сусальним золотом, майже посередині великої кімнати, й одягнений був куди скромніше, ніж його лакеї. Король був зовсім сам, ніби якась зовсім звичайна людина. Щоправда, сидів він по-королівському, виставивши вперед одну ногу, і був на свій лад досить вродливим – принаймні як на повнуватого чоловіка з неухважним поглядом, – але Софі він здався досить молодим і трішечки занадто гордим тим, що він король. Як на її смак, із таким обличчям треба було б бути менш самовпевненим.

– Отже, яка особлива причина привела до мене ма-тінку чарівника Хаула? – запитав король.

І тут Софі раптом заціпеніла від усвідомлення, що стоїть перед королем. У якомусь запамороченні їй подумалося, що ось цей чоловік, котрий сидить перед нею, і та величезна і неймовірно важлива штука, котру називають королівською владою, – це насправді дві різні речі, які лише за дивним збігом обставин опинилися

в одному кріслі. Крім того, вона з'ясувала, що раптом забула всі ті делікатні, обережні й стримані міркування, які Хаул звелів їй викласти королю, – усі до останнього слівця. Але щось таки треба було сказати.

– Він послав мене до вас сказати, що не буде шукати вашого брата, Ваша Величносте, – промовила Софі.

Вона дивилася на короля. Король дивився на неї. Це була катастрофа.

– Ви впевнені? – перепитав король. – Коли я розмовляв про це із самим чарівником, він висловив згоду.

Єдине, що ще залишилося у голові Софі від Хаулових повчань, – це те, що вона прийшла до короля, аби очорнити ім'я Хаула. Тому вона пояснила:

– Він збрехав. Він не хотів вас сердити. Він вислизач, Ваша Величносте, якщо ви розумієте, що я маю на увазі.

– І він сподівається вислизнути від пошуків мого брата Джастіна, – додав король. – Розумію. Чому б вам не сісти – адже ви, наскільки я бачу, вже у поважних літах. Я хочу, щоби ви виклали мені міркування чарівника.

Досить далеко від короля стояло ще одне просте крісло. Софі, відчуваючи хрускіт в кістках, сіла в нього і склала руки на набалдашнику свого ціпка (як це неодмінно зробила би пані Пентстеммон), сподіваючись, що це її підтримає. Але в голові в неї не було взагалі нічого, вона почувала себе актором, який повинен уперше вийти на сцену перед повним залом глядачів. Єдине, що їй спало думку, – це сказати:

– Тільки боягуз пошле стару матір просити за себе! Уже з цього ви можете побачити, що він за тип!

– Так, це незвичайний крок, – поважно відповів король. – Однак я дав йому зрозуміти, що якщо він погодиться, на нього чекатиме гідна винагорода.

– Ну, якраз гроші його не цікавлять, – сказала Софі. – Річ у тім, що він до смерті боїться Відьми Пустирець. Вона його прокляла, і це прокляття щойно його наздогнало.

– У такому разі в нього є всі причини боятися, – ледь здригнувшись, сказав король. – Будь ласка, розкажіть мені ще що-небудь про чарівника.

“Ще що-небудь про Хаула? – у розпачі подумала Софі. – Мені ж треба очорнити його ім’я!” Але в голові в неї було так порожньо, що на якусь мить їй здалося, ніби в Хаула зовсім немає недоліків. Яка нісенітниця!

– Що ж, – проговорила вона, – він непостійний, безтурботний, егоїстичний, а також істеричний. Часом я думаю, що коли в нього самого все гаразд, то його ніхто не обходить, – і тут раптом я дізнаюся, що до декого він надзвичайно добрий. Тоді я починаю думати, що він добрий тільки тоді, коли йому це вигідно, – і тут виявляється, що він майже не бере грошей з бідняків. Не знаю, Ваша Величносте. Він дуже непростий чарівник. І дуже заплутаний.

– У мене склалося враження, – сказав король, – що Хаул – безпринципний слизький тип із добре підвішеним язиком і світлою головою. Ви згодні?

– Як ви це точно підмітили! – Софі раптом відчула абсолютно щире захоплення. – Ви ще тільки забули сказати, який він пустий і легковажний...

Вона з підозрою глянула на короля понад ярдами килима. Щось він несподівано легко згодився допомогти їй очорнювати ім'я Хаула.

Король посміхався. Це була трохи невпевнена посмішка, яка личила радше тій людині, якою він був, аніж тому королю, яким він мав би бути.

– Дякую, пані Пендрагон, – сказав король. – Ваша відвертість зняла з моєї душі важкий тягар. Чарівник надто легко погодився вирушити на пошуки мого брата, тож я вже було вирішив, що помилився і звернувся не до того, до кого мав би звернутися. Я боявся, що він може виявитися або з тих, хто не може встояти перед можливістю похизуватися, або з тих, хто готовий на все заради грошей. Але ви переконали мене, що Хаул – саме той, хто мені потрібен.

– Прокляття! – вигукнула Софі. – Він же послав мене сюди пояснити, що все зовсім навпаки!

– От ви і пояснили, – король підштовхнув своє крісло на дюйм ближче до Софі. – А тепер дозвольте мені бути настільки ж відвертим, – вів далі він. – Пані Пендрагон, мені конче необхідно повернути брата. І не тільки тому, що я люблю його і шкодую з приводу тої нашої сварки. І річ навіть не в тому, що деякі люди пошепки натякають, начебто я сам його позбувся, – хоч для кожного, хто нас бодай трохи знає, це було б цілковитою нісенітницею. Ні, пані Пендрагон. Річ у тому, що мій брат Джастін – блискучий полководець, а оскільки Верхня Норландія і Чужокраїнія ось-ось оголосять нам війну, мені без нього не обійтися. Розумієте, Відьма ж і мені погрожувала. А оскільки всі джерела одностайні в тому, що Джастін вирушив саме на

Пустирища, я впевнений: Відьмі йшлося про те, щоб залишити мене без Джастіна саме тоді, коли він мені найбільше потрібний. Гадаю, чарівника Салімана вона захопила суто як приманку для Джастіна. Отже, якщо я хочу повернути брата, мені потрібний дуже розумний і не надто перебірливий у засобах маг.

– Хаул просто втече, – попередила короля Софі.

– Ні, – заперечив король. – Не думаю. Мене в цьому переконує якраз те, що він прислав вас сюди. Адже цим він дає мені зрозуміти: він настільки боягузливий, що навіть моя думка про нього його не турбує. Пані Пендрагон, хіба це не так?

Софі кивнула. Якби ж то вона пам'ятала всі Хаулові витончені умовиводи! Хоч сама вона їх не розуміла, король би, мабуть, зрозумів.

– Це вчинок далеко не пустої людини, – сказав король. – На таке може зважитися тільки той, для кого це крайній засіб, а отже, чарівник Хаул зробить усе, чого я від нього хочу, якщо я дам йому зрозуміти, що його крайній засіб не спрацював.

– Можливо, ви, Ваша Величносте... гм... схильні вбачати тонкі натяки там, де їх немає, – сказала Софі.

– Не думаю, – король знову посміхнувся, і тут раптом з його обличчя зник вираз неухважності, його риси стали жорсткішими. Він був упевнений, що правий. – Пані Пендрагон, передайте чарівнику Хаулу, що я признаю його придворним магом, починаючи з цієї ж таки хвилини, і даю йому наш перший королівський наказ – розшукати принца Джастіна, живого чи мертвого, до кінця року. Можете йти.

Він простягнув Софі руку – зовсім як пані Пентстеммон, тільки трохи не настільки по-королівському. Софі насилу підвелася, замислюючись, чи повинна вона цю руку поцілувати. Але оскільки зараз їй значно більше кортіло добряче вперіщити короля ціпком по голові, вона просто потисла простягнуту руку і зробила маленький скрипучий реверанс. Судячи з усього, так і належало. Коли вона пошкутильгала до дверей, король нагородив її дружньою усмішкою.

– А бодай би воно все! – бурчала Софі собі під ніс. Адже все пішло всупереч сподіванням не тільки самого Хаула. Тепер Хаул перенесе Мандрівний Замок за тисячу миль. Летті, Марта і Майкл стануть нещасними, а до всього ще й додадуться потоки зеленого слизу.

– Ось воно що – бути найстаршою, – бурмотіла вона, штовхаючи важкі двері. – Як не старайся, а все не до пуття, як не намагайся, ніщо не вдається!

Тут зненацька виявилось, що Софі не вдалася ще одна річ: через роздратованість і розчарування їй не вдалося знайти ті двері, в які вона заходила. У приймальні, куди вона потрапила, на всіх стінах були дзеркала. У дзеркалах відбивалася її власна згорблена постать – стара баба у гарній сірій сукні, та ще повно людей: одні – у блакитних придворних шатах, інші – в таких же розкішних костюмах, як у Хаула, ось тільки Майкла там не було. Майкл, само собою, нудився в іншій приймальні, облицьованій сотнею сортів дерева.

– От зараза! – лайнулася Софі.

Один із придворних поспішив до неї і шанобливо поклонився.

– Мадам чарівниця! Чим можу служити?

Це був той юнак-недоросток, із помітно червоними очима. Софі придивилася до нього.

– Сили небесні! – охнула вона. – Закляття спрацювало!

– Та спрацювало, – відповів маленький придворний із легеньким смутком у голосі. – Я роззброїв його, поки він чхав, тож тепер він подав на мене до суду. Але головне, – і тут його обличчя розпливлося в щасливій усмішці, – що моя люба Джейн повернулася до мене! То чим же я можу вам допомогти? Я почуваю себе відповідальним за ваше благополуччя.

– Я не впевнена, чи все не могло обернутися навпаки, – вимовила Софі. – А чи ви часом не граф Каттеракський?

– До ваших послуг, – сказав маленький придворний і знову поклонився.

“Джейн Фер’є вища за нього на добрий фут! – подумки жахнулася Софі. – А все через мене”.

– Так, ви справді можете мені допомогти, – сказала вона і пояснила йому про Майкла.

Граф Каттеракський запевнив її, що Майкла знайдуть і приведуть униз, у головний хол, де вони й зустрінуться, і що це взагалі не проблема. Він особисто підвів Софі до лакея в рукавичках і з поклонами й усмішками передав її під його опіку. Потім Софі передали іншому прислужнику, потім наступному, достоту так само, як це було перед тим, і ось вона вже зашкутильгала до сходів із вартовими. Майкла внизу не виявилось. Хаула, щоправда, теж, але для Софі це

було невеликою втіхою. “Могла б і сама здогадатися, що так воно й буде! – сердилася вона на себе. – Граф Каттеракський, напевно, належить до тих щасливих людей, яким ніколи нічого не вдається, і я так само належу до цього кола обраних. Ще добре, що хоч вихід знайшла!” Софі була така втомлена, вимучена спекою і пригнічена, що вирішила не чекати на Майкла. Їй хотілося сісти біля вогнища і розповісти Кальциферові, як вона все спартачила.

Вона прошкутильгала вниз розкішними сходами. Вона прошкутильгала розкішною головною вулицею. Вона протупцяла іншою, де шпилі, вежі і золочені дахи оточували її запаморочливою розкішню. І тут Софі зрозуміла, що все набагато гірше, ніж вона думала. Вона заблудилася. Вона уявлення не мала, як їй знайти ту замасковану конюшню, де був вхід до Мандрівного Замку. Софі навмання повернула на ще якусь мальовничу людну вулицю, але і її не впізнала. Крім того, тепер вона не знала навіть зворотної дороги до палацу. Вона спробувала розпитувати перехожих. Більшість із них здавалися втомленими і вимученими спекою не менше, ніж вона сама.

– Маг Пендрагон? – перепитували вони. – А хто це?

Софі у відчаї шкутильгала далі. Вона вже була готова здатися і заночувати на першому-ліпшому ганку, коли помітила збоку вузьеньку вуличку, на якій був будинок пані Пентстеммон. “О! – зраділа вона. – Я можу піти запитати в лакея. Вони з Хаулом такі друзяки, що він мусив би знати, де живе Хаул”. І вона звернула у вуличку.

Назустріч їй ішла Відьма Пустирець. Важко сказати, як Софі її впізнала. Обличчя у Відьми було зовсім інше. Волосся більше не кучерявилося акуратними каштановими хвилями, а спадало майже до талії вогненным потоком. Її сукня тріпотіла золотаво-багряними і блідожовтими спалахами. Відьма виглядала надзвичайно прекрасною і спокійною. Софі відразу її впізнала. І навіть мало не зупинилася, але вчасно схаменулася.

“Навряд чи вона мене пам’ятає, – вирішила Софі. – Я всього лише одна із сотень зачарованих нею людей”. І Софі сміливо почовгала далі, стукаючи ціпком по бруківці і нагадуючи собі про всяк випадок слова пані Пентстеммон – що цей-ось ціпок у її руках став могутнім магічним предметом.

Однаке вона знову помилилася.

Відьма пливла по вулиці, посміхаючись та знічев’я обертаючи мереживну парасольку, а за нею брели два понурі пажі в жовтогарячих оксамитних костюмах.

Порівнявшись із Софі, Відьма зупинилася, і в ніс Софі вдарив задушливий запах її парфумів.

– О, та це ж міс Хаттер! – розсміялася Відьма. – У мене прекрасна пам’ять на обличчя, а особливо – на обличчя, створені мною! А що це ви тут робите, та ще й у такому вишуканому вбранні? Якщо ви збиралися відвідати пані Пентстеммон, то це вже не варте зусиль. Стара пліткарка мертва.

– Мертва? – тільки й видушила Софі. Їй кортіло додати: “Та вона ж іще годину тому була жива!” Але це було б нерозумно, і вона втрималася, адже зі смертю саме так воно і є: людина жива, поки не померла.

– Так. Мертва, – підтвердила Відьма. – Вона відмовилася повідомити мені, де перебуває хтось, кого я шукаю. Сказала: “Тільки через мій труп!” От я й упіймала її на слові.

“Вона шукає Хаула! – промайнуло в голові в Софі. – Що ж мені робити?”

Навіть якби Софі не була така втомлена і вимучена спекою, вона однаково не змогла б міркувати, а все через переляк. Відьма, яка зуміла вбити пані Пентстеммон, запросто дасть собі раду із Софі, байдуже, є в неї ціпок чи ні. А як тільки вона запідозрить, що Софі знає, де шукати Хаула, – Софі кінець.

– Я не знаю ту особу, яку ви вбили, – вимовила Софі, – але якщо ви це зробили, то ви мерзенна вбивця.

Але Відьма, очевидно, вже щось запідозрила.

– Ви ж, здається, говорили, що збиралися відвідати пані Пентстеммон? – сказала вона.

– Ні, це сказали ви, – відповіла Софі. – Я не мушу знати, кого саме ви вбили, щоби назвати вас мерзенною за це вбивство.

– Тоді куди ви йдете?

Софі кортіло порадити Відьмі не лізти не у свої справи. Але це значило напрошуватися на неприємності. Тому вона сказала єдине, що спало їй на думку:

– Я йду до короля.

Відьма недовірливо розреготалася:

– І що, король вас прийме?

– Так, звичайно, – заявила Софі, тремтячи від страху і злості. – Мені призначена аудієнція. Я... я збираюся подати йому петицію про кращі умови праці для

капелюшників. Розумієте, я ж і далі займаюся своїм ремеслом, навіть після того, що ви зі мною зробили.

– Тоді ви йдете не туди, – повідомила її Відьма. – Палац у вас за спиною.

– Та ви що? – здивувалася Софі – і їй навіть не довелось прикидатися здивованою. – Значить, я десь не там розвернулася. Після того, що ви зі мною зробили, мені в голові часом плутаються напрями і сторони світу.

Відьма щиро розреготалася, не повіривши жодному її слову.

– Тоді ходімо зі мною, – сказала вона, – я проведу вас до палацу.

Софі нічого не залишалось, як повернутися і зашкунтильгати поруч із Відьмою, причому два її пажі понуро тяглися ззаду.

Софі опанували гнів і розпач. Вона позирала на Відьму, яка граціозно пливла поруч, і згадувала слова пані Пентстеммон, що ця Відьма насправді стара-старезна.

“Так нечесно!” – думала Софі, але що вона могла зробити?

– За що ви так зі мною? – запитала вона, коли вони йшли багатою вулицею, що закінчувалася фонтаном.

– Ви заважали мені про дещо дізнатися, – відповіла Відьма. – Звичайно, врешті-решт я дізналася про все, що мені було треба.

Софі ці слова геть спантеличили. Вона вже подумала, чи не допомогло би їй, якби вона сказала Відьмі, що це якась помилка, коли Відьма додала:

– Хоча думаю, що самі ви про це й не підозрювали, – і розсміялася, немов у цьому була вся сіль. – Чи ви що-небудь чули про країну під назвою Уельс?

– Ні, – відповіла Софі. – Це що, затонулий острів? Відьмі стало ще смішніше.

– Ще ні, – повідомила вона. – Це земля, з якої прибув чарівник Хаул. Ви знаєте чарівника Хаула, чи не так?

– Доводилося дещо чути, – збрехала Софі. – Він пожирає дівчат. Він такий же мерзенний, як і ви.

Однак по спині в неї пройшов холод – і навряд чи тому, що вони саме проминали фонтан. За фонтаном була площа, вимощена рожевим мармуром, а далі височіли сходи, що вели до палацу.

– Ось і палац, – сказала Відьма. – Ви впевнені, що зможете піднятися цими сходами?

– А ви хочете мені допомогти? – запитала Софі. – То поверніть мені молодість – і я по них бігцем вибіжу, навіть по такій спеці.

– Це було б зовсім не цікаво, – відрізала Відьма. – Ідіть. І якщо ви справді вмовили короля прийняти вас, то нагадайте йому, що його дідусь заслав мене в Пустирища – і я за це маю на нього зуб.

Софі у відчай глянула на довжезні сходи. Принаймні на них не було нікого, крім вартових. З її сьогоднішнім щастям вона б анітрохи не здивувалася, якби саме зараз їй назустріч вийшли Хаул із Майклом. Та оскільки Відьма явно збиралася постояти внизу, аби переконатися, що Софі підніметься, Софі довелося дряпатися нагору. І вона знову пошкунтильгала повз

солдатів, з яких стікав піт, – пройшла геть усю дорогу, до самого входу в палац, і з кожним кроком ненавиділа Відьму все більше. Нагорі вона обернулася, важко сапаючи. Відьма нікуди не поділася, біля підніжжя маячила її червонувато-коричнева постать із двома маленькими жовтогарячими фігурками поруч. Мабуть, Відьма очікувала, що Софі викинуть із палацу.

– Бодай би її, – кинула Софі спересердя. Вона проскутильгала до стражників біля головного входу. Невдачі її просто-таки переслідували. Ніде поблизу не було й сліду ні Майкла, ні Хаула. І їй довелося сказати вартовим, що вона забула повідомити королю одну важливу річ.

Її пам'ятали. Софі пропустили всередину і передали лакеєві в білих рукавичках.

І не встигла Софі зібратися з думками, як механізм палацу знову запрацював, її знову стали передавати з рук у руки, поки вона не опинилася біля вже знайомих подвійних дверей і той самий прислужник у блакитному оголосив:

– Ваша Величносте, до вас знову пані Пендрагон.

“Немовби страшний сон”, – подумала Софі, входячи в ту ж простору кімнату. Очевидно, їй не залишалось нічого іншого, крім як знову очорнювати ім'я Хаула. Клопіт був у тому, що після всього пережитого, та ще й знову зі страхом сцени на додачу, в голові в неї стало зовсім порожньо.

Цього разу король стояв біля великого столу в кутку і заклопотано переміщав по карті якісь прапорці. Він підвів очі і привітно промовив:

– Мені передали, що ви забули сказати дещо важливе.

– Так, – відповіла Софі. – Хаул говорить, що піде шукати принца Джастіна тільки тоді, якщо ви пообіцяєте видати за нього свою дочку.

“Що я таке плету? – жажнулася вона. – Він же звелить стратити нас обох!”

Король стурбовано глянув на неї.

– Пані Пендрагон, мушу вам сказати, що про це не може бути й мови, – сказав він. – Я розумію, що ви, мабуть, дуже турбуєтеся за долю сина, раз підштовхнули його до такої думки, але він же не може вічно триматися за материну спідницю. Крім того, я вже прийняв рішення. Прошу вас, сядьте. У вас надзвичайно втомлений вигляд.

Софі побрела до низького стільця, на який їй показав король, і впала на нього, чекаючи, коли ввійдуть вартові, щоб її заарештувати.

Король неуважно роззирнувся.

– Моя дочка тільки що була тут, – повідомив він. На превелике здивування Софі, він нагнувся і зазирнув під стіл. – Валеріє! – покликав він. – Валлі, вилазь. Ну, давай сюди, будь гарною дівчинкою.

Почувся якийсь шурхіт. За секунду принцеса Валерія вибралася з-під столу і зайняла сидяче положення, доброзичливо посміхаючись. Зубів у неї було чотири. Але вона ще не досить підросла, щоб мати на голові нормальне волосся: у неї був лише кружок тонесенького білого пуху над вухками. Побачивши Софі, принцеса просяяла, вийняла пальці з рота і схопилася за сукню

Софі, щоби стати на ніжки. На сукні тут же розпливлася мокра пляма. Дивлячись Софі в очі, Валерія звернулася до неї з привітальними словами – судячи з усього, якоюсь таємною іноземною мовою.

– Ой, – сказала Софі, почувавши себе останньою дурепою.

– Мені зрозумілі батьківські почуття, пані Пендрагон, – зауважив король.

Розділ чотирнадцятий, у якому придворний маг страшенно застудився

До кінгсберійського входу в Мандрівний Замок Софі під'їхала в одній із королівських карет, запряженій чет-вериком коней. Карету супроводжували кучер, лакей і грум. Ескортували її шість королівських піхотинців із сержантом на чолі. Причиною такого шику була принцеса Валерія, яка вилізла Софі на коліна.

Всю недовгу дорогу до замку, доки карета деренчала по мощеній бруком вулиці, на платті Софі пишно квітнули мокрі символи Валеріїного королівського благовоління. Софі злегка посміхнулася. Вона подумала, що, можливо, щось таки в тому є, що Марта хоче аж десятьох дітей, одначе десять Валерій – це все-таки занадто багато. Ще там, у палаці, підтримуючи Валерію, яка лазила по ній то туди, то сюди, Софі згадала про чутки, що королівській доньці Відьма також чимось погрожу-вала, – а тоді почула свій власний голос, що туркотів до принцеси:

– Відьма тебе не скривдить! Я їй не дозволю!

Король нічого про це не сказав. Він просто наказав доставити Софі додому в його королівській кареті.

Екіпаж із грюкотом зупинився коло входу до замаскованої стайні. Двері відчинив Майкл, мало не збивши із ніг лакея, який допомагав Софі вийти з карети.

– Де ви зникли? – закричав він. – Я так переживав! Хаул страшенно засмучений...

– Не сумніваюся, – погодилася Софі.

– ...через смерть пані Пентстеммон, – закінчив Майкл.

Хаул теж вийшов на поріг. Виглядав чарівник блідим і пригніченим. У руках він тримав паперовий сувій, з якого звисали червоно-сині королівські печаті. Софі винувато подивилася на сувій. Хаул дав сержантові золоту монету – і не розкривав рота, аж поки карета і піхотинці, гуркочучи по бруківці, не зникли з очей. Тоді він заговорив:

– Четверик коней і десятеро людей – і все це заради того, щоби позбутися товариства однієї старої дами. Що ви зробили з королем?

Софі зайшла за Майклом і Хаулом в замок, очікуючи, що кімната вкрита зеленим слизом. Але жодного слизу не було, а Кальцифер радісно злітав до комина, посміхаючись своєю щонайбагрянішою усмішкою. Софі упала в крісло.

– Напевно, короля від мене знудило – що я все повертаюся і очорнюю ваше ім'я. Я зробила два заходи, – сказала вона. – І все пішло шкереберть. А ще я зустріла Відьму – майже відразу після того, як вона вбила пані Пентстеммон. Що за день!

Софі описувала події цього дня, а Хаул, спершись ліктем на кам'яний край вогнища, помахував сувоем так, ніби збирався згодувати його Кальциферу.

– Перед вами – новий придворний маг, – вимовив він нарешті. – Ім'я моє – чорніше нікуди. – І раптом він розреготався, неабияк здивувавши Софі з Майклом. – А що вона зробила з графом Каттеракським! – реготав Хаул. – Її ніяк не можна було підпускати до короля!

– Я ж очорнювала ваше ім'я, як могла! – обурилася Софі.

– Знаю, знаю. Це я помилився у своїх розрахунках, – погодився Хаул. – А тепер таке: як мені піти на похорон бідної пані Пентстеммон так, щоби Відьма Пустирищ про це не пронюхала? Що пропонуєш, Кальцифере?

Було зрозуміло, що смерть пані Пентстеммон зазмутила Хаула і вивела його з рівноваги значно більше, аніж усе інше.

І тільки Майкла найбільше тривожила саме Відьма. Наступного ранку він зізнався Софі, що цілу ніч йому дошкуляли погані сни. Йому снилося, що Відьма Пустирищ пробирається в усі двері Мандрівного Замку одночасно.

– А де ж Хаул? – тривожно запитав він.

Ну, а Хаул пішов надзвичайно рано, залишивши, як завжди, після себе у ванній густу ароматну пару. Гітари він не взяв, а ручка над дверима виявилася повернутою вниз зеленим. Крім цього, ніхто нічого не знав, навіть Кальцифер.

– Дверей нікому не відчиняйте, – наказав Кальцифер. – Відьма знає про всі входи, крім портхавенського.

Майкл настільки перелякався, що приніс знадвору якісь дошки і навхрест забив ними двері. Потім він

нарешті взявся за дослідження закляття, яке їм віддала міс Ангоріан.

Десь за півгодини дверна ручка різко повернулася вниз чорним. Двері почали здригатися від ударів. Майкл схопив за руку Софі.

– Не бійтеся, – тремтячим голосом проговорив він. – Зі мною ви в безпеці.

Якийсь час двері з дрижанням витримували могутні поштовхи. Потім усе стихло. Але не встиг Майкл із неймовірним полегшенням відпустити руку Софі, як прогримів вибух. Дошки із грюкотом попадали на підлогу. Переляканий Кальцифер забився якнайдалі вглиб вогнища, Майкл – якнайдалі в комору, а Софі, залишившись сама, насторожено застигла посеред кімнати. Двері стрімко розчинилися, і в кімнату ввірвався Хаул.

– Софі, а оце вже занадто! – прохрипів він. – Я все-таки тут живу!

Хаул змок як хлющ. Сіро-червоний костюм перетворився на чорно-коричневий. З рукавів і волосся Хаула стікала вода.

Софі подивилася на дверну ручку, як і раніше, повернуту вниз чорним. “Міс Ангоріан, – подумала вона. – І він ходив до неї в зачарованому костюмі”.

– Де ви були? – запитала вона.

Хаул пчихнув.

– Стояв під дощем. Не ваша справа, – хрипко відповів він. – А для чого тут ці дошки?

– Я забив ними двері, – пояснив Майкл, який, власне, бочком вибирався з комори. – Відьма...

— Ви, мабуть, думаете, ніби я не знаю свого ремесла! — роздратовано сказав Хаул. — Я застосував стільки заклять, які збивають зі шляху, що більшість людей просто не здатні нас знайти! Навіть Відьмі знадобилося б на це зо три дні, не менше! Кальцифере, мені треба попиту чогось гарячого.

Кальцифер вибрався з-під полін, але як тільки Хаул ступив крок до вогнища, демон знову забився далеко вглиб.

— Не підходь до мене! Ти ж весь мокрий! — засичав він.

— Софі! — благально озвався Хаул.

Софі безжально склала руки на грудях.

— А з Летті ж як? — запитала вона.

— Я змок до нитки! — обурився Хаул. — Мені треба попиту чогось гарячого!

— Я запитую, що з Летті Хаттер? — повторила Софі.

— А хай вам грець, — процідив Хаул крізь зуби. Він обтрусився. Бризки накреслили на підлозі довкола Хаула ідеально рівне кільце. Хаул виступив з нього, пригладивши зовсім сухе волосся, причому його костюм знову став сірим з червоним і навіть не вогким, і пішов за горщечком.

— Ах, Майкле, у цьому світі повно жорстокосердих жінок, — зауважив він. — Причому трьох я можу назвати відразу, не замислюючись.

— І одна з них міс Ангоріан? — уточнила Софі.

Хаул не відповів. Півдня він гордо вдавав, начебто взагалі не помічає Софі, й обговорював з Майклом і Кальцифером нюанси, пов'язані з переїздом.

“Хаул справді збирається вислизнути, як я й попереджала короля”, – думала Софі, педантично зшиваючи блакитні зі сріблом трикутнички. – А ще його треба якомога швидше перевдягнути з цього його сіро-червоного костюма в що-небудь інше”.

– Думаю, портхавенський вхід можна залишити на місці, – тим часом говорив Хаул. Він вийняв з повітря носову хусточку й оглушливо висякався – аж Кальцифер стрепенувся і боязко замерехтів. – Але сам Мандрівний Замок треба перемістити якнайдалі від усіх місць, де ми бували раніше, а кінгсберійський вхід узагалі закрити.

І саме в цю мить хтось постукав.

Софі зауважила, що Хаул підхопився на ноги і обернувся не менш знервовано, аніж Майкл. Жоден з них не підійшов до дверей. “Боягуз, – презирливо подумала Софі. – І заради чого це я вчора стільки для нього старалася?!”

– Це я, мабуть, з глузду з’їхала, – шепнула вона блакитно-срібному костюму.

– А двері з чорною позначкою? – запитав Майкл, коли стало зрозуміло, що той, хто стукав, уже пішов.

– Вони залишаються, – відповів Хаул і, втомлено клацнувши пальцями, вийняв собі з повітря ще одну носову хустинку.

“Ще б пак! – сердито подумала Софі. – Там же міс Ангоріан! Бідна Летті!”

Ближче до обіду Хаул витягував носовички із повітря вже по два чи навіть і по три. Придивившись до них, Софі побачила, що це були квадратики м’якого паперу.

Чарівник чхав, голос його став ще хрипкішим. Незабаром Хаул став виймати носовички з повітря не менше ніж по півдюжини. Попіл від спалених носовичків здіймався довкола Кальцифера високими купками.

– Ну чому як тільки я навітуюся в Уельс – відразу застуда! – прохрипів Хаул і вийняв з повітря цілий столик серветок.

Софі фиркнула.

– Ви щось сказали? – прокаркав Хаул.

– Ні, я просто подумала, що ті, котрі від усього вислизують, заслуговують на яку завгодно застуду, – кинула у відповідь Софі. – Люди, яким сам король доручив важливе завдання і які натомість ідуть під дощем залицятися до панночки, можуть звинувачувати тільки себе.

– А звідки вам знати, що саме я робив, пані Моралістко? – поцікавився Хаул. – Чи ви хочете, щоб я перед кожним виходом з дому вручав вам список усіх моїх справ?! Я шукав принца Джастіна! Я виходжу не тільки для того, щоби до когось позалицятися!

– І коли це ви його шукали? – поцікавилася Софі.

– О, вуха так і нашорошилися, а довгий ніс ще більше витягнувся! – просипів Хаул. – Я шукаю принца Джастіна відколи він зник, само собою! Мене страшенно зацікавило, чому принц Джастін пішов туди, куди він пішов, хоча всім було відомо, що Саліман подався на Пустирища. Думаю, йому продали фальшиві пошукові чари, тому що він поїхав прямісінько у Складчасту Долину і там купив у пані Ферфакс ще одні. А вони, цілком зрозуміло, привели Джастіна сюди, до

Мандрівного Замку, і Майкл продав йому чергові пошукові чари, а також маскувальні чари...

Майкл вражено прикрив рота рукою.

– То значить, отой чоловік у зеленому мундирі – оце якраз і був принц Джастін?!

– Так, просто раніше я про це не згадував, оскільки король міг собі подумати, що в тебе вистачило би здогадливості також продати принцові підробку, – пояснив Хаул. – А ще мене мучила совість. Совість. Зверніть увагу на це слово, пані Нишпорко. У мене є совість. – Хаул витягнув ще один стосик носових хустинок і поверх них кинув на Софі сердитий погляд. Очі в нього почервоніли і сльозилися. Тоді він підвівся на ноги.

– Мені погано, – заявив він. – Піду приляжу. Можливо, помру.

Зсутулившись, він побрів до сходів. Уся його постать викликала жаль і співчуття.

– Поховайте мене поруч із пані Пентстеммон, – прохрипів він і пішов лягати у ліжко.

Софі люто взялася за шиття. У неї нарешті з'явилася можливість витрусити Хаула із сіро-червоного костюма, поки він не почав нищівно впливати на серце міс Ангоріан, – якщо тільки, звичайно, чарівник не вирішив сьогодні спати в одязі, а цього Софі не могла виключити.

Значить, того дня, коли Хаул вирушив до Апер-Фолдинга і познайомився там з Летті, він саме шукав принца Джастіна. “Бідна Летті!” – думала Софі, кладучи дрібненькі швидкі стібки навколо п'ятдесят сьомого

блакитного трикутника. Залишалося ще десь близько сорока.

Але невдовзі зверху почувся слабкий крик Хаула:

– Допоможіть! Ну хоч хто-небудь! Я вмираю, всіма покинутий!

Софі фиркнула. Майкл покинув роботу над новим закляттям і побіг нагору. Життя раптом стало навдивовижу клопітким. Поки Софі вшивала на місце наступні десять трикутничків, Майкл устиг збігати нагору, до Хаула, з медом, з лимоном, з якоюсь особливою книжкою, з мікстурою від кашлю, з ложкою, щоби можна було випити цю мікстуру, тоді ще з краплями від нежитю, з льодяниками для горла, з полосканням – також для горла, з пером, з папером, а тоді з іще трьома книгами та настоянкою вербової кори. При цьому в двері постійно грюкали, і від цього Софі щоразу підстрибувала, а Кальцифер неспокійно спалахував. Оскільки ніхто не відчиняв, у двері іноді гримали навіть і по п'ять хвилин поспіль, обурюючись такою нечуваною зневагою – і маючи на це цілковите право.

Тим часом блакитно-срібний костюм почав неабияк тривожити Софі. Він робився все меншим і меншим, адже не можна вшити стільки трикутничків, щоби у шви не пішла хоч якась там кількість тканини.

– Майкле, – покликала вона, коли Майкл черговий раз збіг по сходах униз, оскільки Хаулові спало на гадку забажати собі на обід сандвіч з беконом. – Майкле, а чи можна зробити маленьке вбрання великим?

– Звичайно, – кивнув Майкл. – Моє нове закляття саме для цього й призначене – якщо, звичайно, мені

випаде нагода з ним попрацювати. Хаул хоче сандвіч із шістьма шматками бекону. Чи не могли б ви попросити про це Кальцифера?

Софі і Кальцифер обмінялися багатозначними поглядами.

– Думаю, він зовсім не умирає, – зауважив Кальцифер.

– Схилиш голову – віддам тобі шкірки з бекону, – пообіцяла Софі, відклавши шиття. Кальцифера було легше підкупити, аніж залякати.

Вони також пообідали сандвічами з беконом; щоправда, Майклові так і не вдалося нормально поїсти, бо йому довелося знов бігти нагору. Повернувся він з повідомленням, що Хаул наказав йому піти в Маркет-Чіппінг, щоби купити там необхідні для переїзду речі.

– А як же Відьма? Хіба це безпечно? – запитала Софі.

Майкл облизав масні від бекону пальці й зник у коморі. Вийшов він звідти, накинувши на плечі один із запилюжених оксамитних плащів. Точніше, з комори вийшов кремезний рудобородий чолов'яга в оксамитовому плащі. Але він облизував пальці й говорив голосом Майкла:

– Хаул переконаний, що у такому вигляді мені ніщо не загрожує. А крім того, цей плащ не тільки видозмінює і перетворює, він ще й збиває зі шляху і заплутує усіх інших. Цікаво, чи Летті мене впізнає?

Чолов'яга повернув ручку вниз зеленим і легко зістрибнув на зарості вересу, які повільно пропливали внизу.

У Мандрівному Замку запанувала майже тиша. Кальцифер заспокоївся і мирно потріскував. Хаул же, мабуть, чудово усвідомлював, що Софі, на відміну від Майкла, туди-сюди бігати не буде. Отож нагорі також стало зовсім тихо. Софі піднялася й обережно зашкутильгала до комори. Нарешті їй вдасться піти побачитися з Летті. Напевно, Летті зараз невесело. Софі чомусь не сумнівалася в тому, що від дня, коли вона побачила їх із Хаулом у яблуневому саду, Хаул до дівчини навіть і близько не підходив. Напевно, Летті полегшає, коли Софі прийде до неї і розповість, що причиною спалаху її почуттів був усього-на-всього костюм із накладеними на нього чарами. Так чи інакше, а сказати про це Летті вона мусить обов'язково.

Однак семимильних чобіт у коморі не виявилось. Софі спершу не повірила своїм очам. Вона перешукала комору з верху до низу, зазираючи всюди, де тільки могла, але не знайшла нічого, крім звичайнісіньких відер і віників, а також другого запилюженого плаща.

– А щоб йому! – вигукнула Софі. Напевно, Хаул вирішив подбати про те, щоби Софі більше не могла всюди за ним потикатися.

Вона почала заносити все вигорнуте із закапелків добро назад у комору, і в цей момент у двері постукали. Софі, як звичайно, підстрибнула від несподіванки. Вона сподівалася, що відвідувач піде, так і не дочекавшись, що йому відчинять. Однак гість виявився надзвичайно наполегливим. Хто б це не був, він продовжував грюкати – або, може, радше з розгону кидатися на двері, тому що замість звичайного стукоту звучали розмірені

глухі удари: бум, бум, бум. Минуло зо п'ять хвилин, одначе гупання не припинялося.

Софі подивилася на неспокійні зелені іскри – тільки вони і зраджували присутність Кальцифера.

– Відьма?

– Ні, – озвався Кальцифер з-під полін ледь чутним, приглушеним голосом. – Це двері замку. Хтось за нами біжить. Непогано біжить, тому що ми рухаємося доволі швидко.

– Опудало?! – запитала Софі, відчуваючи, що від самої цієї думки їй аж похололо у грудях.

– Плоть і кров, – сказав Кальцифер. Його здивоване блакитне обличчя трепетало майже попід самим комином. – Не знаю, що це, але воно понад усе прагне сюди ввійти. Мені здається, що воно для нас нешкідливе.

Оскільки розмірені глухі удари – бум, бум, бум – не припинялися, і це страшенно дратувало Софі, вона вирішила відчинити двері, щоби нарешті покласти цьому край. Та й, між іншим, їй стало цікаво, хто ж це такий упертий.

Почепити на місце другий запилюжений плащ вона так і не встигла, тому механічно накинула його на плечі й зашкутильгала до дверей. Кальцифер отеріло витріщився на неї. Потім – уперше за увесь час їхнього знайомства – він схилив голову цілком добровільно. З-під кучерявих, зелених і палахкітливих язиків полум'я долинув тріскучий розкотистий регіт. Мимоволі замислившись над тим, на кого ж перетворив її Хаулів чарівний плащ, Софі відчинила двері.

Великий гончак відштовхнувся від схилю пагорба під скреготливою чорною кладкою Мандрівного Замку і приземлився прямисінько посеред кімнати. Плащ зісковзнув із плечей Софі, а сама вона поспішно позадкувала. Софі завжди побоювалася собак, а гончаки не з тих, на кого можна спокійно дивитися. Пес стояв поміж нею і дверима і не зводив із Софі погляду. Софі з жалем подивилася на валуни і верес, які пропливали вниз, не знаючи, чи варто їй кликати на допомогу Хаула.

Пес вигнув і без того вигнуту спину і з натугою звівся на довгі задні лапи. На зріст він зробився майже як Софі. Він напружено витягнув уперед передні лапи і спробував випростатися ще сильніше. Та коли Софі вже майже відкрила рот, щоби покликати Хаула, пес зробив неймовірне зусилля – і виструнчився, випрямившись на повний зріст. На якусь мить він перетворився на чоловіка у пом'ятому коричневому костюмі. Чоловік мав рудувате волосся і бліде нещасне обличчя.

– З Апер-Фолдинга! – видихнув людина-пес. – Люблю Летті... Летті послала... Летті плаче, страждає... Послала до вас... Сказала залишитися... – ще не договоривши, він зігнувся і зіщулився, а тоді зовсім по-собачому завив від розпачу і жалю. – Чарівникові не казати... – проскавучав він, а тоді відразу ж знову покрився хвилястою рудою собачою вовною.

Однак цього разу він став іншим собакою. Тепер це був рудий сетер. Отож рудий сетер заметляв хвостом і зворушливо-благально подивився на Софі своїми серйозними і сумними очима.

— Ой, лишенько, — сказала Софі, зачиняючи за ним двері. — Здається, друже, ти втрапив у халепу. Це ж ти був тим колі, чи не так? Тепер я розумію, про що нам говорила пані Ферфакс. Ця Відьма просто напрошується, щоб її провчити! Але навіщо Летті послала тебе сюди? Раз ти не хочеш, щоби я говорила про тебе Хаулові...

Почувши це ім'я, пес тихо загарчав. При цьому він далі метляв хвостом і благально дивився на Софі.

— Добре, я йому не скажу, — пообіцяла Софі. Пес явно підбадьорився. Він підбіг ближче до вогнища, з осторогою зиркаючи на Кальцифера, і згорнувся коло самісіньких ґрат у сухоребрій рудий клубок.

— І що ти на це скажеш, Кальцифере? — запитала Софі.

— Це зачарована людина, — сповістив Кальцифер очевидну річ.

— Знаю, а от чи можеш ти зняти закляття? — Софі подумала, що Летті, як і всі інші, напевно, вже чула, що в Хаула в замку працює відьма.

“Треба якомога скоріше перетворити пса назад на людину і відіслати його до Апер-Фолдинга, поки Хаул не піднявся з ліжка і не побачив його”, — вирішила Софі.

— Ні. Тому що я мусив би робити це разом з Хаулом, — заявив Кальцифер.

— Що ж, тоді я спробую все зробити сама, — сказала Софі.

“Бідна Летті! Страждає через Хаула, а єдиний інший її шанувальник майже весь час змушений перебувати у подобі пса!”

Софі поклала руку на круглу, вкриту гладкою шерстю, голову пса.

– Стань назад людиною, якою ти був, – сказала вона. Софі довелося повторювати ці слова доволі довго, але пес від тих примовлянь заснув іще міцніше. Він захропів і привалився до ніг Софі.

Тим часом зверху долинули романтично-страдницькі стогони, ахи і охи. Та Софі розмовляла із собакою і не звернула на них аніякісінької уваги. За ахами і охами прозвучала довга і показна рулада кашлю, а пізніше на зміну кашлю прийшли ще більш романтично-страдницькі стогони. Софі знову не звернула на це уваги. Тоді замість кашлю почулося ну просто-таки несамовите чхання, від якого задрижали і вікно, і всі двері. Пропустити повз вуха щось подібне, мабуть, дуже нелегко, однак Софі і це вдалося. “Ту-ту-пру-у-у-у-у-у-у-у-у-у-у-у-у-у!” – висякався чарівник. Це прозвучало наче фагот у тунелі. Знову почувся кашель, децю урізноманітнений стогонами і зітханням. Чхання чергувалося зі стогонами і кашлянням, і дуже скоро уся ця симфонія досягла крещендо, тому що Хаул примудрявся одночасно кашляти, стогнати, сякатися, чхати, до всього ще й тихенько підвиваючи. Двері здригалися, балки під стелею тремтіли, а одне із Кальциферових полін викотилося з вогнища.

– Добре, добре, я розумію твій натяк! – пробурчала Софі, жбурляючи поліно назад у вогонь. – Далі буде зелений слиз. Кальцифере, нікуди не відпускай, будь ласка, цього собаку. – І вона попленталася нагору сходами, голосно буркочучи:

— Ці ще мені чарівники! Можна подумати, що до нього ніхто не застуджувався! Ну що, що сталося? — запитала вона, увійшовши у відчинені двері спальні Хаула і ступивши кілька кроків по зайложеному килимі.

— Я вмираю від смертельної нудьги, — жалібно заявив Хаул. — А може, просто вмираю.

Він розлігся на брудних сірих подушках, неймовірно злиднених на вигляд, накрившись чимось, що могло би бути клаптиковою ковдрою, якби не те, що всі її шматочки були одного кольору — кольору пилуки. У складках запони над Хауловим ліжком мирно снували свою павутину його любі павучки.

Софі поклала руку йому на чоло.

— Ну що ж, температура у вас все-таки є, — визнала вона.

— Я марю, — сповістив Хаул. — Перед очима у мене плавають чорні цятки.

— Це павуки, — зітхнула Софі. — Чому б вам не лікуватися за допомогою чарів?

— Тому що від застуди ніщо не допомагає, — скорботно відповів Хаул. — У мене все в голові йде обертом — хоч, може, це в мене голова йде обертом навколо усього, що є в моїй голові. Я все думаю про умови цього Відьминого закляття. От уже не сподівався, що вона так спритно мене підловить. Кепсько, коли ти отак даєш себе підловити, хоча дотепер усім, що сталося насправді, я завдячував лише самому собі. Але зараз я з нетерпінням чекаю, коли станеться все інше.

Софі згадалися загадкові вірші.

— Що інше? — уточнила вона. — Де всі минулі роки?

— Ну, це я знаю, — відгукнувся Хаул. — І мої власні, і чії завгодно минулі роки нікуди не зникають. Вони там, де завжди були. Якби я хотів, я міг би зіграти навіть злу фею на власних хрестинах. Можливо, саме так я і зробив і, можливо, від цього всі мої клопоти. Ні, тепер я чекаю всього лише трьох речей: русалок, мандрагори та вітру в полі, що мчить добру волю. Та ще, мабуть, сивини — тільки я не стану знімати із себе закляття, аби подивитися, чи ще не почав сивіти. Залишилося тільки три тижні до того, як усе це мало би збутися, і як тільки воно збудеться, Відьма мене схопить. От тільки у переддень Середини літа збирається регбійний клуб, і вже куди-куди, а туди я таки потраплю. А все решта вже давно сталося.

— Ви маєте на увазі падаючу зірку і те, що на світі немає чесних і правдивих жінок? — запитала Софі. — Мене це нітрохи не дивує — при вашій поведінці. Пані Пентстеммон говорила мені, що вас затягує на шлях зла. І вона не помилялася, чи не так?

— Я обов'язково мушу піти на її похорон, навіть якби це стало для мене фатальним, — сумно сказав Хаул. — Пані Пентстеммон завжди була про мене надто доброї думки. Я засліплював її своєю чарівністю.

З його очей потекли сльози, одначе Софі не знала, чи він плаче від горя, чи від нежитю. А ще вона помітила, що він знову почав вислизати.

— Я вже вам казала про те, що ви щоразу кидаєте жінок, як тільки вони у вас закохуються, — нагадала вона. — Навіщо ви це робите?

Хаул простягнув свою тремтячу руку до запони над ліжком.

– Якраз за це я і люблю павучків, – заявив він. – Раз не вийшло – старайся далі, пробуй ще, ще і ще... От я і пробую, – сказав Хаул з превеликим сумом. – Сам винен, тому що кілька років тому я уклав одну угоду – і відтоді, я знаю, більше ніколи не буду спроможний на справжнє кохання.

Отут уже у Софі не залишилося жодних сумнівів у тому, що з очей у Хаула потекли такі дійсно сльози. Їй стало шкода чарівника.

– Добре вже, не плачте...

За дверима почулися тихенькі кроки. Софі обернулася – і побачила, що людина-пес, несамовито зігнувшись, намагається пролізти у двері. Вона швидко схопила його за руду шерсть, подумавши, що він напевно прийшов покусати Хаула. Проте пес лише притулився до її ніг, і через це Софі довелося опертися на облізлу стіну.

– Що це? – запитав Хаул.

– Мій новий собака, – сказала Софі, вчепившись у хвилясту собачу шерсть.

З місця, де стояла Софі, їй було добре видно вікно. Воно мусило би виходити у двір, одначе замість куп усіялого мотлоху за ним виднівся опатний зелений садок з металевою гойдалкою посередині.

Призахідне сонце спалахувало в краплях дощу на гойдалці червоними і синіми відблесками. Софі побачила, як по мокрій траві біжить Марі, племінниця Хаула. Сестра Хаула, Меган, бігла за дочкою. Мабуть, вона

кричала, що Марі не можна сідати на мокру гойдалку, але сюди не долинали ні звуку.

– Це і є те місце, яке називається Уельс? – запитала Софі.

Хаул розсміявся і лягнув долонею по ковдрі. Пилука піднялася високо, як дим від вогнища.

– А цур йому, цьому вашому псові! – прохрипів він. – Я побився об заклад сам із собою, що зумію не дозволити вам заглядати у це вікно, доки ви тут!

– Та що ви таке кажете? – уципливо поцікавилася Софі, а тоді відпустила пса, сподіваючись, що той все-таки вкусить Хаула. Однак пес лише став налягати на неї, підпихаючи до дверей. – То що, всі ці пісні й танці були звичайнісіньким прикиданням? Що ж, я могла й сама здогадатися.

Хаул відкинувся на сірі подушки з ображеним виглядом.

– Іноді, – сказав він з докором у голосі, – ви говорите зовсім як Меган.

– Іноді, – відповіла Софі, виганяючи собаку з кімнати і ступаючи через поріг, – я розумію, як Меган докотилася до такого життя.

І вона грюкнула дверима, залишаючи Хаула з його павуками, пилукою і садом – грюкнула справді-таки щосили.

**Розділ п'ятнадцятий,
у якому Хаул збирається йти
на похорон замаскованим**

Коли Софі знову сіла шити, людина-пес ліг, поклавши голову їй на ноги. Мабуть, він сподівався, що їй буде легше зняти з нього закляття, якщо він увесь час буде поруч.

Коли в кімнату ввірвався рудобородий чоловіча з оберемком усякої всячини і, скинувши оксамитний плащ, перетворився на Майкла – теж з оберемком усякої всячини, – людина-пес піднявся на ноги і заметляв хвостом. Він дозволив Майклові погладити себе і навіть посмикати за вуха.

– Сподіваюся, він у нас залишиться, – зрадів Майкл. – Завжди хотів мати собаку.

Хаул почув голос Майкла. Він велично зійшов сходами вниз, загорнутий у зняту з ліжка запилюжену клаптикову ковдру. Софі відклала шиття і завбачливо притримала пса. Однак пес вирішив бути чемним з усіма – і з Хаулом теж. Він не заперечував, коли Хаул вивільнив з-під ковдри руку і погладив його.

– Ну? – прохрипів Хаул, добуваючи собі з повітря ще трохи хустинок і здійнявши при цьому хмару пилюки.

– Я все купив, – відповів Майкл. – А ще нам посправжньому пощастило. У Маркет-Чиппінгу продається магазинчик. Там раніше була капелюшна крамниця. Може, перенесемо Мандрівний Замок туди, як ви думаєте?

Хаул сів на високий стілець, наче римський сенатор у тозі, і задумався.

– Залежить від того, скільки за неї захочуть, – сказав він. – Перемістити туди портхавенський вхід видається мені дуже спокусливим. Але це зовсім не просто, бо це б означало перенести Кальцифера. Тому що насправді Кальцифер саме в Портхавені. Що скажеш, Кальцифере?

– Переносити мене – надзвичайно делікатна справа, – сказав Кальцифер. Від самої лише думки про це він навіть зблід на кілька тонів. – Думаю, мене краще залишити там, де я є.

“Виходить, Фанні продає крамницю, – думала Софі, поки всі інші обговорювали переїзд. – А Хаул іще щось там говорить про власну совість!”

Але понад усе її інтригувала дивна поведінка пса. Хоча Софі вже багато разів говорила йому, що не може зняти з нього закляття, йти з Мандрівного Замку він явно не хотів. І Хаула кусати не збирався. Ввечері та наступного ранку він погодився піти з Майклом погасати Портхавенськими болотами. Здавалося, пес поставив собі за мету стати членом сім'ї.

– На твоєму місці я би повернулася в Апер-Фолдинг, щоби застати Летті зненацька, – намагалася втовкмачити йому Софі.

Протягом усього наступного дня Хаул то вкладався у ліжко, то раптом чомусь вставав. Коли він лягав, Майкл мусив раз у раз бігати сходами то нагору, то вниз. Коли Хаул підіймався з ліжка і спускався вниз, Майклові доводилося метатися по кімнаті, вимірюючи з ним замок і прикріплюючи до кожного кутка металеві дужки.

Але й у перервах між бурхливою працею Хаул раз у раз з'являвся у хмарах пилу, закутаний у свою тогу, і ставив різні запитання та робив заяви – в основному на адресу Софі:

– Софі, ви забілили вапном усі позначки, які ми зробили, коли винайшли Мандрівний Замок. Може, ви все-таки згадаєте, де були позначки в Майкловій кімнаті?

– Ні, – відповіла Софі, пришиваючи сімдесятий блакитний трикутник. – Не згадаю.

Хаул сумно чхнув і пішов нагору. Однак незабаром він з'явився знов.

– Софі, скажіть, якби ми все-таки вирішили придбати ту крамницю, то що би ми там продавали?

Софі раптом зрозуміла, що сита капелюшками по самі вуха.

– Тільки не капелюшки, – відповіла вона. – Ми ж купуємо магазин, а не бізнес.

– Зверніть свій нелюдський розум на це питання, – попросив Хаул. – Або навіть і подумайте – якщо ви знаєте, що це таке.

І він пішов нагору. Але за п'ять хвилин з'явився знову.

– Скажіть, Софі, чи немає у вас якихось побажань щодо місця розташування інших входів? Де б ви хотіли жити?

Софі відразу згадався будиночок пані Ферфакс.

– Я б хотіла гарненький будиночок і щоб багато квітів, – відповіла вона.

– Зрозуміло, – прохрипів Хаул і знову зник нагорі.

Наступного разу він зійшов униз цілком одягненим. Правда, одягався він за сьогодні вже тричі, тож Софі не надавала цьому жодного значення, доки Хаул не накинув на плечі той самий плащ, що його надягав Майкл, і перетворився на блілого рудобородого чолов'ягу, якого мучив кашель і який притискав до носа червону хустинку. І тут Софі зрозуміла, що Хаул зібрався кудись іти.

– Ви ж тоді зовсім розхворієтеся, – сказала вона.

– Я вмру, і тоді ви всі пошкодуєте, – заявив рудобородий і вийшов за двері, повернувши ручку вниз зеленим.

Десь протягом години після цього Майкл зміг на-решті попрацювати над своїми чарами. Софі дійшла до вісімдесят четвертого блакитного трикутника. Але через годину рудобородий повернувся. Він скинув оксамитний плащ і знову перетворився на Хаула, який кашляв іще сильніше і жалів себе ще дужче, якщо таке взагалі можна собі уявити.

– Я взяв крамницю, – сказав він Майклові. – Там надзвичайно практичний сарайчик на задньому дворі й будиночок по сусідству, так що я купив усе разом. Правда, я не маю уявлення, з яких грошей я зможу за все це розплатитися.

– Може, з тих грошей, які ви отримаєте, коли знайдете принца Джастіна? – запитав Майкл.

– Ти забуваєш, – прохрипів Хаул, – що мета нашої операції – якраз не шукати принца Джастіна. Ми збираємося зникнути.

Хаул зайшовся кашлем, піднявся нагору і ліг у постіль, а там знову взявся чхати так, що аж задвигтіла стеля, – він явно домагався, щоби на нього звернули увагу.

Майклові довелося облишити роботу над чарами і побігти нагору.

Щоправда, нагору могла б піти і Софі, але людина-пес чомусь приліг їй на ноги. Це була ще одна дивна річ в його поведінці. Псові не подобалося, коли Софі робила щось для Хаула. Зрештою, Софі це здавалося дуже навіть розумним. Вона взялася за вісімдесят п'ятий трикутник.

Майкл бадьоро збіг вниз і повернувся до своїх чарів. Він так радів, що навіть почав підспівувати пісеньці Кальцифера про горщечок, а за роботою балакав із черепом, достоту як Софі.

– Ми будемо жити в Маркет-Чиппінгу! – говорив він до черепа. – Я зможу щодня бачитися з моєю Летті!

– Ти ж саме тому і розповів Хаулові про крамничку? – запитала Софі, засиляючи нитку. Пішов уже вісімдесят дев'ятий трикутник.

– Звичайно! – весело відповів Майкл. – Мені про неї сказала Летті, коли ми намагалися придумати, як би нам тепер бачитися, щоби все було, як раніше. Ось я їй і запропонував...

Його перебив Хаул, який з'явився на сходах, тягнувши за собою покривало, неначе шлейф.

– Я не сумніваюсь у тому, що ви бачите мене востаннє, – хрипко промовив він. – До речі, забув сказати, що пані Пентстеммон ховають завтра в її маєтку під Портхавеном, тож мені треба почистити цей костюм.

З цими словами Хаул витягнув з-під покривала свій сіро-червоний костюм і кинув його на коліна Софі.

– Ви морочитеся не з тим костюмом, – сказав він їй. – Мій улюблений – якраз цей, але зараз я не маю сили, щоби його почистити.

– Але ж ви не мусите йти на похорон! – стривожився Майкл.

– Я не смію навіть подумати про те, щоби знехтувати цим похороном, а отже, і пам'яттю моєї вчительки, – підняв брову Хаул. – Пані Пентстеммон зробила з мене чарівника. Я зобов'язаний віддати їй останню шану.

– Але ж ви ще більше застудитеся!

– Хаул сам собі винен, – перебила Майкла Софі. – Не треба було вставати з ліжка і валандатися під дощем.

Хаул відразу ж продемонстрував бездоганно відточене благородне обурення.

– Просто мені шкодить морський вітер, – заявив він. – Правда, і маєток Пентстеммонів – досить специфічна місцина. Дерев там так і гнуться від вітру, і на багато-багато миль довкруги немає жодного прихистку.

Софі зрозуміла, що, говорячи це, він дещо перебільшує, намагаючись викликати співчуття.

Вона фиркнула.

— А якщо там на вас чекатиме Відьма? — запитав Майкл. Хаул люто закашлявся.

— Я буду там замаскованим, — відповів він. — Можливо, в ролі іншого небіжчика.

Хаул знову зробив кілька кроків до сходів.

— Тоді вам буде потрібен саван, а не цей костюм, — крикнула Софі йому услід.

Хаул сховався, не відповівши, та Софі, власне, і не заперечувала. Вона мала нарешті у цілковитому своєму розпорядженні Хаулів зачарований костюм — і не збиралася змарнувати таку щасливу нагоду. Отож Софі взяла ножиці й розрізала сіро-червоний костюм на сім нерівних частин. Це мало би віднадити Хаула від того, щоб його носити. А тоді вона заходилася вшивати в блакитно-срібний костюм останні трикутнички — в основному зовсім маленькі, навколо коміра. Костюм, як і передбачала Софі, справді суттєво поменшав. Софі навіть подумала, що тепер він не наліз би навіть і на пажа пані Пентстеммон.

— Майкле, — поклікала вона. — Поспіши, будь ласка, із тими чарами. Це терміново.

— Ще зовсім небагато лишилося, — запевнив її Майкл. Приблизно за півгодини хлопець уважно перечитав список інгредієнтів — і повідомив, що, на його думку, все вже готове. Він підійшов до Софі з пляшечкою у руках. На самісінькому дні виднілася дрібка зеленого порошку.

— Вам куди сипати?

— Сюди, — відповіла Софі, обтинаючи кілька останніх ниток. Вона відштовхнула сплячого людину-пса набік і акуратно розстелила на підлозі манюній костюмчик.

Майкл не менш акуратно нахилив пляшечку і поросипав по ньому порошок, намагаючись розподіляти його так, щоби чарівний препарат потрапив на кожні-сінький дюйм тканини.

Вони стали чекати, помітно нервуючи.

Минуло трохи часу. Раптом Майкл із полегшенням зітхнув. Костюм почав поволі рости. Майкл і Софі дивилися, як він росте і росте, поки один його бік не доповз до людини-пса, тож Софі довелося відтягнути його вбік, щоб зробити більше місця для тканини.

Хвилини через п'ять Софі й Майкл зійшлися на тому, що тепер костюм став саме Хаулового розміру. Майкл підняв його з підлоги і якомога ретельніше струсив надлишок порошку у вогнище.

Кальцифер спалахнув і загудів. Людина-пес підскочив у сні.

– Обережніше! – сказав Кальцифер. – Вам вдалися сильні чари.

Софі взяла костюм і якомога тихіше подалася нагору. Хаул спав, розметавшись на посірілих від пилуки подушках, а довкола нього снували свої безконечні мережива його улюблені павучки. Уві сні чарівник виглядав засмученим і шляхетним.

Софі зашкутильгала до старої скрині коло вікна, щоби покласти на неї блакитно-срібний костюм, щосили переконуючи себе в тому, що за останню хвилину костюм анітрохи не виріс.

– Зрештою, якщо навіть Хаул і не піде на похорон пані Пентстеммон, то це не трагедія, – прошепотіла вона, визираючи у вікно.

Над чепурним садочком сідало сонце. У саду Софі побачила високого чорноволосого чоловіка, який, сміючись, кидався м'ячем у Ніла, племінника Хаула, а малий стояв із міною страдницького смирення, з битою напереваги.

– Знову підглядаєте, – сказав зненацька Хаул у неї за спиною.

Софі винувато озирнулася – і відразу зрозуміла, що насправді Хаул розмовляє у напівсні. Можливо, він узагалі вирішив, що вчорашній день іще не закінчився, тому що забурмотів:

– Як втекти від укусів облуди й брехні – тепер це все мої минулі роки. Я люблю Уельс, а він мене не любить. Меган облудно докоряє мені, а насправді її беруть завидки, тому що вона респектабельна, а я ні.

Але в цей момент Хаул прокинувся трішечки більше – і запитав:

– Що ви тут робите?

– Та ось, принесла вам костюм, – відгукнулася Софі, а тоді квапливо зачовгала вниз.

Судячи з усього, Хаул знову заснув. Принаймні він більше не виходив зі своєї кімнати. І навіть коли Майкл і Софі вранці прокинулися, згори до них іще якийсь час не долинали жодного звуку. Вони теж, як тільки могли, намагалися не потривожити чарівника. Ідея Хаула побувати на похороні пані Пентстеммон їм обом здавалася вкрай невдалою. Майкл обережно вибрався з Мандрівного Замку, щоби погуляти між пагорбами з людиною-псом. Софі тихесенько готувала собі сніданок, сподіваючись, що Хаул проспить церемонію. Коли

Майкл повернувся з прогулянки, чарівник усе ще не з'являвся. Людина-пес жажливо зголоднів. Софі відчинила шафку – подивитися, чи не знайдеться там чого-небудь для собаки, і раптом на сходах почувлися надзвичайно повільні кроки Хаула.

– Софі, – з докором у голосі покликав він. Чарівник стояв, притримуючи двері, які вели на сходи, рукою, що потопала у величезному блакитному, розшитому сріблом рукаві.

Другою рукою Хаул ніяк не міг дотягнутися до другого такого ж величезного рукава. Софі вдалося розрізнити обриси цієї руки, над якою трішечки відстовбурчувалася воістину неймовірних розмірів оборка коміра. Усі сходи за спиною в Хаула ховалися під хвилями збільшеної чарами тканини. Унизу гігантський блакитний зі сріблом камзол сягав щонайнижчої сходинки. Ну, а дорогоцінний шлейф зникав десь у глибині спальні чарівника.

– Ой! – викликнув Майкл. – Хауле, це я винен, я...

– Ти? Дурниці! – закричав Хаул. – Почерк Софі я впізнаю за милю! Адже тут у нас – милі тканини! Софі, дорога, де мій другий костюм?

Софі швиденько принесла шматки сіро-червоного костюма з комори, куди заховала їх напередодні.

Хаул уважно роздивився те, що залишилося від його улюбленого вбрання.

– Ну, це вже щось, – кивнув він. – А я вже чекав, що він виявиться настільки маленьким, що я не зміг би його розгледіти. Дайте-но мені їх суди. Всі сім.

Софі простягнула Хаулові сіро-червоний згорток.

Хаул, хоч і не відразу, вивільнив свою руку з бездонних глибин блакитно-срібного рукава, просунувши її у щілину між двома гігантськими стійками, і забрав у Софі згорток.

– Зараз, – заявив він, – я збираюся на похорон. Благаю вас обох утриматися на час, доки мене не буде, від будь-яких, навіть найбезневинніших, дій. Я бачу, що Софі зараз перебуває у пречудовій формі, тому щиро сподіваюся, повернувшись, застати розміри цієї кімнати у старому, себто незміненому вигляді.

Він з неабиякою гідністю пішов у ванну, шпортаючись у блакитному зі сріблом костюмі. Решта костюма плавно посунула за ним, зісковзуючи зі сходинки на сходинку і шурхочучи по підлозі. Коли Хаул зник у ванній, весь камзол опинився на першому поверсі, але штани все ще з'їжджали по сходах. Хаул причинив двері у ванну і почав затягувати туди костюм – ніби рибалка, що витягує сіті з води. Софі, Майкл і людина-пес мовчки спостерігали, як по підлозі ривками сунуть ярди голубої зі срібним шиттям тканини, часом прикрашеної срібним гудзиком завбільшки із добру диню, де-не-де скріпленої дивовижними рівними стійками, котрі нагадували вишивку канатом. Костюма і справді було, напевно, не менш як з милю.

– Здається, я все-таки десь помилився у цих чарах, – зітхнув Майкл, коли за дверима ванної зник останній важкий фестон.

– Хіба ж тебе не попереджали? – буркнув Кальцифер. – Ще полінце мені, будь ласка.

Майкл подав Кальциферові поліно.

Софі нагодувала людину-пса. Більше ніхто ні на що не наважився, тож вони так і стояли, жуючи хліб з медом, і чекали, коли Хаул вийде з ванни.

Чарівник вийшов з ванни десь аж за дві години, оточений хмаркою пари. Цього разу він пахнув вербеною. Хаул був весь у чорному – весь, з голови до п'ят. Костюм – чорний, черевики – чорні, ба навіть волосся – чорне, причому не просто чорне, а з таким же синім, воронового крила, відливом, що й у міс Ангоріан. Сережка у його вусі перетворилася на видовжену підвіску з чорного бурштину. Софі стало цікаво, чи чорне волосся теж було знаком пошани до пані Пентстеммон. Вона погодилася з покійницею: чорна шевелюра Хаулові страшенно личила. Вона підкреслювала насичений зелений колір його очей. А ще Софі надзвичайно цікавило, котрий із двох Хаулових костюмів став тепер чорним.

Хаул начарував собі чорну носову хустинку і висякався. Шибка у вікні задеренчала. Чарівник взяв зі столу шматочок хліба з медом і понадив за собою людину-пса. Людина-пес явно йому не повірив.

– Мені потрібно мати тебе на оці, – прохрипів Хаул. Застуда все ніяк не минала. – Ходи-ходи, ходи-но.

А коли пес із помітною неохотою побрів на середину кімнати, Хаул додав:

– Щоб ви знали, пані Нишпорко, іншого костюма у ванній немає. І більше ніколи не смійте торкатися мого одягу.

Софі, яка збиралася непомітно прокрастися до ванної, зупинилася і стала дивитися, як Хаул ходить навколо людини-пса, то відкушуючи хліб із медом, то

сякаючи носа. Софі здивувало, що Хаул робить одне і друге по черзі.

– Як вам моє маскування? – поцікавився він. Потім він кинув Кальциферові чорну хустинку, а тоді раптом почав падати на всі чотири кінцівки. І майже відразу ж зник. Підлоги торкнувся рудий сетер із розкішною хвилястою шерстю – абсолютно такий же, як і людина-пес.

Від несподіванки людина-пес геть очманів: гору взяли інстинкти. Шерсть на загривку піднялася сторчма, вуха зіщулилися і пес загарчав. Хаул охоче підтримав гру – а може, він просто відчував те саме. Два однаковісінькі сетери повільно крутилися по кімнаті і гарчали, люто дивлячись один на одного, настовбурчуючи шерсть і готуючись до бійки.

Софі схопила за хвіст того, який, на її думку, був людиною-псом. Майкл – того, який, на його думку, був Хаулом. Хаул дещо поспішно знову перетворився на себе. Отож Софі побачила просто перед собою високу темну постать і чимскоріше відпустила полу його камзола. Людина-пес, трагічно заглядаючи в очі Майклові, всівся прямо йому на ноги.

– От і чудово, – сказав Хаул. – Якщо я можу обдурити іншого собаку, то я можу обдурити і всіх інших. На похороні ніхто не зверне уваги на бродячого пса, який задирає ногу, проходячи біля надгробків, – він пішов до дверей і повернув ручку вниз синім.

– Почекайте, – покликала його Софі. – Якщо ви все одно йдете на похорон у подібні рудого сетера, чого ж було так трудитися і вдягатися в усе чорне?

Хаул підняв підборіддя, і це відразу додало йому шляхетності.

– Це з пошани до пам'яті пані Пентстеммон, – відповів він, відчиняючи двері. – Вона любила, щоб усе було продумане до дрібниць.

І він вийшов на вулиці Портхавена.

Розділ шістнадцятий, у якому багато всілякого чаклунства

Минуло кілька годин. Людина-пес знову зголоднів. Майкл і Софі також вирішили попоїсти. Софі підійшла до Кальцифера зі сковородою.

– Чому б вам хоч раз не поїсти хліба з сиром? – буркнув Кальцифер.

Однак голову він таки пригнув. Софі саме прилаштовувала сковорідку на зелені кучеряві вогники, коли ніби нізвідки пролунав хрипкий голос Хаула:

– Тримайся, Кальцифере! Вона мене знайшла!

Кальцифер стрепенувся. Сковорідка підскочила і впала на коліна Софі.

– Мусиш почекати! – проревів Кальцифер, піднімаючись вгору, аж до самого комина, стовпом сліпучого полум'я. Але вгорі він раптом розплився, перетворившись на десяток пломінких блакитних облич, так, ніби його хтось сердито тряс, і запалав з голосним гортанним гуготінням.

– Значить, вони б'ються, – прошептав Майкл.

Софі облизала обпечений палець, а тим часом другою рукою збрала зі спідниці шматочки бекону, не відводячи погляду від Кальцифера. Вогняного демона

якась сила жбурляла з боку в бік. Його численні обличчя, зливаючись і розпливаючись, змінювали колір від темно-синього до блакитного, подекуди – блідо-волошкового і навіть майже білого. Часом у цих обличчях зринали то разки, то розсипи жовтогарячих очей, які на мить пригасали, а тоді ставали сріблястими і схожими на зорі. Нічого подібного Софі навіть уявити собі не могла.

Раптом щось пролетіло над головою, промайнуло, як вихор, і задзижчало так, що в кімнаті усе здригнулося і завібрувало. Щось інше рвонуло за ним услід з протяжним пронизливим зойком. Кальцифер раптом весь потемнів до синьо-чорного кольору, а в Софі від надзвичайно потужної магічної віддачі по спині побігли мурашки.

Майкл підбіг до вікна.

– Вони ж прямісінько отут!

Софі прошкутильгала до самого вікна. Магічний вихор підхопив половину з того, що було в кімнаті. Череп так сильно роззявляв рота, що аж колами скакав по столу. Сувої підстрибували. Нуртували чарівні порошки в склянках. Із полиці впала якась книга – і тепер лежала на підлозі розгорнута, її сторінки неспокоїно ворушилися і шелестіли. З ванної у кімнату залітала ароматна імла, у кутку безладно бренькала Хаулова гітара. А Кальцифер вгорі метався дедалі відчайдушніше.

Майкл поклав череп у раковину умивальника, щоб він, бува, не впав на підлогу, а тоді відчинив вікно і вихилився назовні. Хоч що б там не відбувалося, воно

було поза видимістю із замку, і це дратувало. З вікон і дверей будинків на протилежному боці вулиці повиштомлювалися роззяви, тицяючи пальцями кудись угору. Софі і Майкл кинулися в комору, схопили два оксамитні плащі й накинули їх на себе. Софі дістався той із них, котрий перетворював власника на рудого чолов'ягу, і тільки тепер вона зрозуміла, з чого сміявся Кальцифер, коли вона кілька днів тому була одягнула другий із двох плащів. Майкл перетворився на коня. Але цього разу часу на сміх вони не мали. Софі ривком розчинила двері й вискочила на вулицю, причому за нею побіг і людина-пес, який чомусь ставився до всього, що відбувалося, надзвичайно спокійно. Майкл вийшов слідом, стукаючи неіснуючими копитами, а тим часом Кальцифер у вогнищі ставав із блакитного білим.

На вулиці стовпилося дуже багато людей, і всі вони дивилися вгору. На такі дрібниці, як коні, які раптом невідомо чому виходять з будинку, ніхто не звертав уваги: роззявам було не до того.

Софі й Майкл також задерли голови – і побачили, що ген понад коминами клубочиться, звиваючись, величезна хмара. Вона була чорна і шалено крутилася. Крізь сутінь пробивалися білі спалахи, одначе ці незвичайні зблиски були зовсім не схожими на світло. І як тільки Софі та Майкл підійшли трохи ближче, згусток магії перетворився на темний імлистий клубок розлучених змій. Потім клубок розпався надвоє – причому розпався з таким виттям, що здавалося, ніби у бійці зійшлися два велетенські коти. Одна половина клубка, завиваючи, покотилася над дахами до моря,

а друга з пронизливим вереском метнулася слідом за нею. Декотрі із роззяв поховалися по домівках. Софі з Майклом залишилися з тими найхоробрішими, які поспішили вниз, у порт. Скидалося на те, що мешканці міста, не змовляючись, усі разом вирішили, ніби найкраще поєдинок двох хмар можна буде розгледіти з пірса. Софі теж спершу зашкутильгала туди, однак з'ясувалося, що виходити з-за будиночка начальника порту позбавлено усякого сенсу.

За пірсом, досить далеко, над морем, нависали дві хмари – єдині хмари в ясному блакитному небі. Їх було чудово видно, і не менш чудово було видно їхню бурхливу бійку, схожу на несамовиту, шалену бурю, і від цього на морі здіймалися гігантські білопінні хвилі. У цю бурю потрапив якийсь нещасний корабель. Його щогли хиталися під поривами вітру, а в борт нещадно вдарили хвилі. Команда відчайдушно намагалася спустити вітрила, але щонайменш одне з них перетворилося на сірі подерті клапті.

– Невже не могли хоча б корабель залишити в спокої! – обурився хтось із глядачів.

Але в цю мить вітер і хвилі дісталися нарешті до берега. Білопінний вал накотився і повністю накрив пірс, а відтак найхоробріші поспішили назад на набережну, де пришвартовані судна зі скреготом билися об причал. І раптом до людей долинули дивні, дзвінкі, високі верескливі голоси. Софі визирнула з-за стіни, зіщулившись від вітру, який шмагав її по обличчі, і побачила, що могутня кипуча магія зачепила не тільки море і те нещасливе судно. На пірс повилазило кільканадцять

мокрих і слизьких на вигляд жінок із зеленувато-бурим волоссям, яке розвівалося на вітрі, вони кричали і простягали мокрі довгі руки до інших верескливих жінок, які погойдувалися на хвилях. У всіх них замість ніг були риб'ячі хвости.

– А бодай же їм! – зойкнула Софі. – Це ж русалки з прокляття!

Тепер залишилося збутися тільки двом небувалим речам, а тоді...

Софі уважніше придивилася до цих двох хмар. На лівій на колінах стояв Хаул – набагато більший і ближче, аніж сподівалася побачити Софі. Чарівник, як і раніше, був у чорному. Що характерно, він позиркував через плече на нестямних русалок. З його погляду зовсім не було видно, щоб він пам'ятав, що вони були частиною прокляття.

– Не забувайте про Відьму! – заволав кінь позаду Софі.

І цієї миті з'явилася Відьма. Вона стояла на правій хмарі, овіяна вогненным плащем, а могутні пориви вітру куйовдили її розкішні руді кучері. Відьма підняла руки, щоби прикликати ще більше магії. Та щойно Хаул повернувся і подивився на неї, її руки відразу ж повільно опустилися. Хмара, на якій стояв Хаул, спалахнула фонтаном рожевого полум'я. Гарячий вітер промчав над гаванню, з-під кам'яних плит пірса пішла пара.

– Усе гаразд! – видихнув кінь.

Зненацька Хаул з'явився на палубі корабля, який усе ще розгойдувався на хвилях і, здається, мало не

тонув. Тепер чарівник став малюсінькою чорною фігуркою, яка вчепилася за грот-щоглу. Він зухвало махнув Відьмі рукою – мовляв, нехай знає, наскільки вона промахнулася. І тої ж таки миті його помітила Відьма. Хмара з Відьмою обернулася червоним птахом і спікірувала на корабель.

Корабель зник. Русалки проспівали тужливу ноту. Там, де хвилину тому був корабель, здіймалися хвилі. Але червоний птах розігнався так, що не встиг зупинитися. Він із оглушливим сплеском занурився у воду.

Натовп на набережній схвально зашумів.

– Я так і знав, що цей корабель несправжній! – сказав хтось за спиною в Софі.

– Ага, це була явна ілюзія, – авторитетно заявив кінь. – Надто вже він був маленький.

Немов на доказ того, що корабель і справді був набагато ближче, ніж усім здавалося, хвилі від сплеску досягли пірса, перш ніж Майкл встиг домовити. Зелена гора води у двадцять футів заввишки плавно розлилася по пірсу, змивши з нього всіх верескливих русалок і розкидавши по всьому причалу більші та менші кораблі, а тоді закрутилась могутнім виром біля будиночка начальника порту. З боку коня висунулася рука і потягнула Софі далі до набережної. Засапана Софі, зашпортовуючись у мокрому плащі, човгала просто по сірій воді. Поруч із нею біг людина-пес, теж мокрий по самі вуха.

Як тільки вони опинилися на набережній, усі кораблі в бухті встали сторч, тому що через пірс перекоталася друга водяна гора. З її крутого гладкого схилу

вирвалося чудовисько. Це було щось вузьке, чорне, па-
зуристе, наполовину кішка, наполовину морський лев,
і воно кинулося пірсом у бік набережної. Та коли хвиля
докотилася до бухти, з води виринуло друге чудовись-
ко – теж довге і присадкувате, вкрите лускою, – і по-
мчало за першим.

Усі зрозуміли, що битва ще не закінчилась, і по-
спішили до будинків та складів на набережній. Софі
спіткнулася спершу об канат, а потім об поріг якогось
будинку. З коня вистромилася рука і підхопила її –
і в ту ж таки мить по солоній воді метнулися одне за
другим два чудовиська. Далі через пірс перекотилася
наступна хвиля, і з неї вискочили ще два чудовиська –
такі ж, як і перші два, тільки лускате ще більше
нагадувало щось котоподібне. А з черговою хвилею, яка
накотилася на пірс, з'явилися ще два чудовиська – ще
ближче одне до одного.

– Що відбувається? – зойкнула Софі, коли повз неї
промчала третя пара потвор, під якими аж стугоніла
мощена бруківкою вулиця.

– Це ілюзія! – озвався з коня голос Майкла. – Де-
котрі з них. Вони обоє намагаються ввести одне одного
в оману, змусити погнатися не за тим!

– А хто з них хто? – запитала Софі.

– Без поняття, – відповів кінь.

Дехто з роззяв вирішив, що чудовиська надто стра-
ховинні. Багато хто пішов додому. Дехто позастрибував
у човни, які похитувалися на хвилях, щоби відвести
їх далі від набережної. Софі з Майклом долучилися
до основної маси глядачів, які кинулися вулицями

Портхавена услід за чудовиськами. Спочатку Софі з Майклом чалапали потоками солоної води, потім – за слідами величезних мокрих лап, і нарешті – ступаючи по білих борознах і подряпинах, які залишали в бруківці пазурі моторошних тварин. Врешті-решт сліди вивели їх за місто, до боліт, на яких Майкл і Софі ловили падаючу зірку.

До цього часу всі шість страхітливих істот перетворилися на чорні цятки, які ледь помітно мерехтіли і здригалися на лінії горизонту. Натовп розсипався уздовж краю боліт і вдивлявся в далечину, водночас і сподіваючись побачити якнайбільше, і лякаючись того, що, можливо, вдасться побачити. Та незабаром усе зникло з очей, залишилися тільки порожні болота. Нічого не відбувалося. Дуже багато людей уже розійшлося, але тут раптом ті з-поміж найцікавіших, які все ж таки залишилися, закричали:

– Дивіться!

Зовсім далеко, майже на обрії, в небо ліниво знялася бліда вогненна куля. Очевидно, вона була величезна. Щоправда, гуркіт долинув до юрби лише тоді, коли куля перетворилася на невиразно окреслений стовп диму. Усіх без винятку аж пересмикнуло – таким оглушливим виявився цей гуркіт. Люди дивилися на стовп диму, який поволі розсіювався, аж доки він не злився із болотним туманом. Та навіть і після цього люди все одно дивилися у той бік. Одначе їхні сподівання не справдилися, здавалося, що все тихо і мирно. Вітер мляво ворухив осоку, а птахи потроху наважувалися співати.

— Очевидно, вони прикінчили одне одного, — заговорили роззяви. І натовп став потроху розпадатися на багато окремих постатей: усі поспішали повернутися до своїх справ.

Але Софі та Майкл іще якийсь час чекали, аж доки не стало зрозуміло, що далі чекати не варто. І тоді вони побрели назад у Портхавен.

Говорити їм не хотілося. Весело було тільки людині-псу. Він ішов поруч із ними з таким грайливим виглядом, що Софі не сумнівалася: він думає, що Хаулові кінець. Пес настільки радів життю, що коли вони повернули на вулицю, де стояв будинок Хаула, і дорогу їм перебіг якийсь кіт, він вибухнув захопленим гавкотом і кинувся за ним. Він підскакував і гавкав, бризкаючи слиною, аж доки не загнав kota аж під самісінький поріг Мандрівного Замку. Але тут кіт обернувся і люто на нього засичав.

— Відчепис-с-с-сь! Якраз тебе тільки не вистачало! — нявкнув він.

Пес відскочив з присоромленим виглядом.

Майкл зацокав копитами до дверей.

— Хаул! — зрадів він.

Кіт зіщулився до розмірів кошеняти. Видно було, що йому дуже себе шкода.

— Ви так смішно виглядаєте! — сказав він. — Відчиняйте-но швидше двері. Я падаю з ніг.

Софі відчинила двері, і кіт заповз усередину. Там він відразу ж підповз до вогнища, де Кальцифер мерехтів ледь помітним блакитним пломінцем, і з певним зусиллям підняв передні лапи і сперся на крісло. Тоді

він повільно перетворився на скособоченого і зігнутого у дві погібелі Хаула.

– Ви вбили Відьму? – нетерпляче поцікавився Майкл, скинувши плащ і також ставши самим собою.

– Ні, – відповів Хаул.

Він розкинувся у кріслі і потягнувся. Було видно, що він справді страшенно втомлений.

– До застуди мені ще тільки цього бракувало! – прохрипів він. – Софі, благаю, зніміть із себе цю жахливу руду бороду і розшукайте в шафі пляшчинку бренді – якщо тільки, звичайно, ви не випили його або не перетворили на скипидар.

Софі зняла плащ і вийняла з шафки пляшку бренді та келишок. Хаул випив усе до дна, так ніби це була звичайна вода.

Потім він знову наповнив келишок, одначе пити не став, а обережно вилив бренді на Кальцифера. Кальцифер спалахнув, засичав і, здається, ожив.

Тоді Хаул наповнив келишок втретє і відкинувся в кріслі, час від часу присьорбуючи бренді зовсім малесенькими ковтками.

– Ну що ви на мене так дивитесь? – поцікавився він. – Не знаю я, хто переміг. До Відьми я так легко не доберуся. Вона в усьому покладається на свого вогненного демона, а сама ховається за його спиною. Але мені здається, що ми все-таки трохи її провчили, правда, Кальцифере?

– Її демон наймовірно старий, – ледь чутно протріскотів з-під політ Кальцифер. – Я сильніший, але він знає такі речі, до яких я би зроду не додумався. Вона

тримає його при собі не одну сотню років! І тому мене він ледве не доконав!

Демон засичав, а потім просунувся між полінами і буркнув:

– Міг би і попередити!

– Я ж тебе якраз і попередив, старий! – втомлено озвався Хаул. – Ти знаєш усе, що знаю я!

Отож поки Майкл нарізав хліб і ковбасу на вечерю, Хаул напівлежав у кріслі, попиваючи бренді. Їжа підбадьорила всіх, крім хіба що людини-пса, явно розчарованого, що Хаул, попри все, таки повернувся живим. Кальцифер знову загорівся яскравим полум'ям і знову став схожий на колишнього блакитного себе.

– Так не годиться! – сказав раптом Хаул, підіймаючись на ноги. – Подумай гарненько, Майкле! Відьма знає, що ми в Портхавені. Тепер нам доведеться перенести не тільки Мандрівний Замок, і не тільки кінгсберійський вхід. Я муситиму перетягнути Кальцифера в той будиночок, котрий продається на додачу до тієї капелюшної крамниці.

– Мене?! – сухо спалахнув Кальцифер. Від страху він зробився насичено-синім.

– Гар-р-р-разд, – поволі проговорив Хаул. – Тоді вибирай між Маркет-Чиппінгом і Відьмою. Не хочеш – не переїжджай, але тоді розбирайся з нею сам.

– Прокляття! – заскиглив Кальцифер і пірнув на самісіньке дно вогнища.

**Розділ сімнадцятий,
у якому Мандрівний Замок
переїжджає**

Він узявся за справу так завзято, ніби напередодні тиждень відпочивав. Якби Софі буквально щойно на власні очі не побачила страхітливого магічного двобою, вона ні за що не повірила б, що Хаул витримав таке випробування.

Хаул з Майклом гасали по Мандрівному Замку, перегукуючись і сповіщаючи один одному результати якихось вимірювань та креслячи крейдою і вугіллям таємничі знаки на стінах у тих місцях, куди ще до того були прикручені металеві скоби. Судячи з усього, їм треба було поставити такі позначки в геть усіх кутках, у тому числі й у дворі. Закуточок Софі під сходами і хитромудра виїмка в стелі над ванною завдали їм чи не найбільше клопоту. Софі та людину-пса раз у раз переставляли з місця на місце або відштовхували набік, а пізніше і зовсім приперли до стінки, щоби Майкл мав достатньо місця, аби намалювати на підлозі пентаграму, вписану в коло.

Зробивши це, Майкл підвівся і обтріпав крейду з колін, але тут раптом в кімнату ввірвався Хаул; на його

чорному костюмі біліли плями вапна. Софі і людину-пса знову приперли до стінки, і тепер уже Хаул став повзати по підлозі, малюючи якісь значки всередині та зовні пентаграми. Софі з людиною-псом повідалися на сходах. Людину-пса лихоманило. Така магія йому явно не подобалася.

Хаул із Майклом вибігли у двір. Але Хаул відразу ж метнувся назад.

– Софі! – закричав він. – Ану, швидко думайте! Чим ми будемо торгувати?

– Квітами, – відповіла Софі, знову згадавши пані Ферфакс.

– Чудово! – видихнув Хаул і кинувся до дверей з пензликом і відерком фарби. Він занурив пензлик у фарбу й акуратно замалював синю мітку жовтим. І знову занурив пензлик у відерко. Цього разу фарба виявилася фіолетовою. Він замазав нею зелену мітку. За третім разом на пензлику звідкись взялася оранжева фарба, і Хаул зафарбував нею червону мітку. Чорної мітки він не чіпав. Зненацька він повернувся і випадково зачепив відерко з фарбою своїм занадто довгим рукавом.

– От халепа! – вилаявся Хаул, витягаючи рукав із відерка. Кінець рукава переливався всіма кольорами веселки. Хаул стріпнув рукав, і він знову став чорний.

– А який саме це костюм? – ніби мимохідь запитала Софі.

– Не пам'ятаю! Це не ваша справа! Зараз почнеться найскладніше! – Хаул кинувся до столу і поставив на нього відро, а тоді схопив з полицки невелику посудину з якимось порошком. – Майкле! Де мій срібний совок?

Майкл прибіг знадвору з величезною блискучою лопатою. Держак у неї був дерев'яний, але лезо здавалося, принаймні на вигляд, виготовленим з литого срібла.

– Відійдіть усі! – крикнув він.

Хаул прилаштував принесений Майклом совок на коліні, щоби написати якісь букви на лезі та на держаку. Він посипав совок червоним порошком із посудини. Потім він акуратно розклав по дрібці червоного порошку на кожен промінь зірки, а залишок висипав у центр пентаграми.

– Відійди, Майкле, – звелів він. – Усі відійдіть. Ну що, Кальцифере, ти готовий?

Кальцифер довгою пасмугою блакитного полум'я вислизнув з-під полін.

– Наскільки це взагалі можливо, – проскімлив він. – Але ж я від цього і померти можу...

– Подивися на це з іншого боку, – порадив Хаул. – Померти від цього можу і я. Тож краще тримайся. Раз, два, три.

Він застромив совок у вогнище, поволі, але впевнено, весь час тримаючи його на одному рівні з підлогою. Якусь мить він легенько посував його, щоби підпхати під Кальцифера. Потім – ще більш впевнено і м'яко – він підняв совок.

Було помітно, як Майкл затамував подих.

– Вдалося, – промовив Хаул.

Поліна розвалилися. Вони більше не горіли. Хаул піднявся на ноги і випростався, тримаючи Кальцифера на совку. Кімната наповнилася димом. Людина-пес завивав і трясся. Хаул кашляв. Йому було досить-таки

непросто тримати совок рівно. У Софі засльозилися очі, відразу стало погано видно, однак, мабуть, ніг у Кальцифера, як він їй і казав, дійсно не було. Він складався з довгого трикутного блакитного обличчя, яке корінилося в якійсь чорній грудочці. Спереду грудочка була розщеплена, через що на перший погляд здавалося, начебто Кальцифер присів навпочіпки, зігнувши малюсінькі лапки. Але коли грудочка непевно похитнулася, Софі відразу побачила, що ніг у демона справді немає, і взагалі – знизу він був заокруглений. Крім того, Софі побачила, що Кальциферові жахливо незатишно і страшно. Жовтогарячі очі вогненного демона витріщилися від переляку, і він гарячково випускав у різні боки тоненькі язички-ручки, безуспішно намагаючись схопитися за краї совка.

– Я недовго! – задихаючись, крикнув Хаул, намагаючись хоч трохи його розрадити. Але в цю мить йому довелося щосили стиснути губи і на мить зупинитися, стримуючи кашель. Совок у Хаулових руках хитнувся – і Кальцифер остаточно запанікував. Однак Хаул зумів стриматися і не кашлянути. Він зробив довгий обережний крок і ступив спочатку в коло, а потім і в самісінький центр пентаграми. Там, тримаючи совок якомога рівніше, він повільно повернувся, зробивши повний оберт, і Кальцифер повернувся разом з ним, ставши блідо-голубим, у паніці витріщаючись усіма своїми очима. Відчуття було таке, ніби разом із ними перекрутилася вся кімната. Людина-пес притулився до ніг до Софі. Майкл похитнувся. І коли Хаул знову зробив два обережні кроки і вийшов і з пентаграми, і з кола,

усе навколо ще похитувалося, тріпотіло, оберталося і кружляло.

Хаул встав на коліна і неймовірно дбайливо виклав Кальцифера назад у вогнище, а тоді підклав поліна – якомога ближче до демона. Зелені язика полум'я на маківці Кальцифера затріпотіли. Хаул обперся об совок і закашлявся.

Кімната здригнулася і зупинилася. Кілька секунд, доки дим не розвіявся, Софі вражено вдивлялася в знайомі обриси вітальні свого рідного дому. Вона відразу її впізнала, хоч підлога була зовсім гола, а на стінах не виявилось жодної з їхніх картин.

Кімната замку ще трохи посовалася, приміщаючись якомога зручніше – там потягне, тут підпхає, – приміряючи стелю вітальні до висоти своєї власної стелі з чорними балками, аж доки обидві кімнати не злилися в єдине ціле, причому замкова кімната, вочевидь, перемогла “новеньку”, ставши хіба що трошечки вищою і квадратнішою, ніж до того.

– Ну що, вдалося, Кальцифере? – закашлявся Хаул.

– Начебто так, – відповів Кальцифер, підіймаючись аж до самісінького комина. – Тільки ти краще все-таки перевір, як там я.

Хаул звівся на ноги, важко опираючись на совок, і відчинив двері, повернувши ручку жовтим униз. Назовні виявилася вуличка в Маркет-Чиппінгу – та, яку Софі знала все своє життя. Старі знайомі прогулювалися перед вечерею, як то зазвичай роблять улітку. Хаул кивнув Кальциферові, зачинив двері, повернувши ручку вниз оранжевим – і знову відчинив їх.

Тепер від самого порога вела широка в'їзна алея, поросла травою й оточена купками дерев, які у цю мить були розкішно залиті косими променями призахідного сонця. Удалечині виднілася велика кам'яна арка зі статуями.

– А це ще де? – вражено поцікавився Хаул.

– Покинута вілла на краю долини, – почав чомусь виправдуватися Кальцифер. – Ти ж казав мені підшукати симпатичний будиночок. По-моєму, він навіть дуже симпатичний.

– А я і не сумніваюся, – відгукнувся Хаул. – Сподіваюся, власники не заперечуватимуть. – Він знову зачинив двері – а тоді відкрив їх, повернувши ручку вниз фіолетовим. – Тепер – увага: Мандрівний Замок, – сказав він.

Зовні панували сутінки. У кімнату ввірвався теплий вітер, напоєний ніжними пахощами. Софі помітила, як мимо них пропливає жмуток темних листків, а з-поміж них прозирають великі багряні квіти. Листки повільно розтанули в присмерку, і на їхньому місці з'явилися зарості білих лілій, які мерехтіли у темряві, а вдалині виднілися відсвіти на воді призахідної заграви. Пахощі були такі чарівні, що Софі опам'яталася вже на порозі.

– Ні, Софі, не потикайте туди свого довгого носа аж до завтра, – сказав Хаул і рвучко зачинив двері. – Це біля самих Пустирець. Молодець, Кальцифере. Дуже добре. Як і замовляли – симпатичний будиночок і багато квітів.

Він відкинув совок набік і пішов у ліжку. Судячи з усього, він таки справді надзвичайно втомився. Софі

навіть трохи здивувалася, тому що не було чути ні криків, ні стогонів, ні навіть кашлю.

Софі та Майкл теж страшенно утомилися. Майкл упав на стілець – та так і залишився сидіти, погладжуючи по голові людину-пса і бездумно втупившись у простір. Софі сіла на високий табурет. Їй було якось дивно. Вони переїхали. Усе начебто залишалось, як і раніше, але все стало якось не так. Дивно. І чомусь – незрозуміло, чому – Мандрівний Замок стоїть тепер на самому краю Пустирищ. Може, це прокляття притягує Хаула до Відьми? Чи Хаул у своєму вислизанні зайшов уже настільки далеко, що вивернувся навиворіт і став, з дозволу сказати, чесною людиною?

Софі скоса зиркнула на Майкла: а він, цікаво, що думає? Проте Майкл спав, і людина-пес – теж. Тоді Софі подивилася на Кальцифера. Той дрімотно потріскував серед рожевуватих полін, прикривши жовтогарячі очі. Софі згадала Кальцифера – майже білого і з білими очима, а тоді – Кальцифера, який перелякано сидів на совку. Щось він їй нагадував. Своїм виглядом, і взагалі.

– Кальцифере, – шепнула Софі. – Кальцифере, скажи, ти ж колись був падаючою зіркою?

Кальцифер відкрив одне жовтогаряче око і подивився на неї.

– Аякже, – відповів він. – Ну ось, тепер ти сама здогадалася, і мені можна тобі про це розповідати. Угода дозволяє.

– І що – Хаул тебе упіймав? – запитала Софі.

– П'ять років тому, – кивнув Кальцифер. – На Портхавенських болотах. Якраз після того, як він затіяв усю

цю справу, назвавшись чаклуном Дженкіном. Хаул гнався за мною в семимильних чоботях. Ну і налякав же він мене. Знаєш, коли падаєш, однаково важко не боятися – я ж бо думав, що приблизно за мить умру. А я страшенно не хотів умирати, тому був готовий на все, що завгодно. І коли Хаул запропонував мені таке життя, як у людей, я погодився укласти з ним угоду, не надто й замислюючись, що це таке. Ні він, ані я не уявляли собі, на що, власне, ми йдемо. Я був надзвичайно вдячний Хаулові, а він запропонував мені цю угоду тільки тому, що пошкодував мене.

– Як і Майкла, – зауважила Софі.

– Га? Що? – стрепенувся Майкл. – Софі, даремно ми стовбичимо тут, на краю Пустирищ. Я не знав, що так буде. І я починаю непокоїтися.

– У будинку чарівника вічно що-небудь стається не так, – з притиском сказав Кальцифер.

Наступного ранку ручка над дверима виявилася поверненою вниз чорним, і, хоч як не обурювалася Софі, двері не відчинялися. Софі хотілося побачити той квітник, а на Відьму їй було начхати. Отож вона вирішила зігнати досаду, схопивши відро води і взявшись відтирати знаки, намальовані крейдою на підлозі.

У розпал роботи з'явився Хаул.

– Вся в роботі, вся в роботі, – зауважив він, переступаючи через Софі, яка саме мила підлогу.

Вигляд нього був доволі дивний. Костюм, як і раніше, залишався чорним-пречорним, проте своєму волосу чарівник повернув колишній світлий відтінок. За контрастом із чорним його волосся здавалося білим.

Софі подивилася на Хаула – і відразу ж згадала про прокляття. Може, Хаул теж про нього подумав? Тим часом він витягнув череп із умивальника і сумно втупився в нього, тримаючи його на витягнутій руці.

– Бідний Йорик, – загадково мовив він. – Відьма уже почула русалок, а отже, не все гаразд у датському королівстві. Я підхопив вічну застуду, але, на щастя, я просто неймовірно безчесний. І саме цього треба триматися і надалі, – він жалібно розкашлявся, але застуда потихеньку проходила, тож кашель у нього виїшов непереконаливим.

Софі перезирнулася з людиною-псом, який сидів, втупившись в неї, з виглядом не менш сумним, ніж у Хаула.

– Йшов би ти назад, до Летті, – пробурчала Софі.

– У чім річ? – запитала вона у Хаула. – Якись проблеми із міс Ангоріан?

– Це просто жах, – погодився Хаул. – Серце в Лілі Ангоріан – з розжареної вулканічної лави.

Він поклав череп назад у раковину і крикнув до Майкла:

– Їсти! І працювати!

Після сніданку вони витягли з комори абсолютно все, що там було. Потім Хаул із Майклом продовжали у її бічний стіні отвір. Софі спостерігала, як із дверей комори курилася пилюка. Зсередини долинали зловісні глухі удари. За якийсь час Хаул із Майклом покликали на допомогу Софі. Софі підійшла, грізно вимахуючи над головою мітлою. На місці стіни з'яв прохід, він виводив на сходи, які все життя сполучали крамницю із власне

домом. Хаул підкликав Софі, аби вона подивилася на крамницю. Крамниця виявилася лункою і порожньою. Підлогу було викладено чорно-білою плиткою, як у передпокої в пані Пентстеммон, а на полицях, де раніше лежали капелюшки, тепер красувалися квіти. Зокрема, там стояла ваза, повна троянд із провощеного шовку, а також букетик оксамитних квіток первоцвіту. Софі розуміла, що від неї чекають замилювання і захвату, тому вона опанувала себе і нічого не сказала.

– Квіти я знайшов у тутешньому сарайчику, – пояснив Хаул. – Ідіть погляньте, як воно виглядає зовні.

Він відчинив двері на вулицю, і при цьому дзеленькнув той самісінький дзвіночок, що його Софі чула все своє життя. Софі вийшла на ще зовсім порожню вулицю. Був ранній ранок. Свіжопофарбований фасад крамниці виблискував жовтою і зеленою барвами. Вигадливі букви на вітрині склалися у слова:

С. Дженкінс

ЖИВІ КВІТИ БЕЗ ВИНОВАТИХ

– Я бачу, ви змінили свою думку щодо простих прізвищ, – зауважила Софі.

– Суто з метою маскування, – відгукнувся Хаул. – А взагалі я віддаю перевагу Пендрагонові.

– А звідки ви збираєтеся брати живі квіти? – поцікавилася Софі. – Не можна ж, маючи таку вивіску, продавати вощені троянди з капелюшків!

– Почекайте – і ви все побачите, – відповів Хаул і повів її назад у крамницю.

Вони пройшли в задні двері й опинилися в садку, який Софі знала з дитинства. Садок став тепер удвічі меншим, тому що його більш віддалену частину зайняло подвір'я Мандрівного Замку Хаула. За цегляною кладкою внутрішнього двору Мандрівного Замку Софі розгледіла стіну власного рідного дому.

Стіна була не схожа сама на себе, бо в ній зяяло цілком інше вікно – вікно спальні Хаула, і ще дивнішим було те, що Софі достеменно знала – з цього вікна видно зовсім не те, на що вона зараз дивиться. Над крамницею, поверхом вище, виднілося вікно її власної кімнати. Це було ще більш дивно, адже тепер їй туди навряд чи вдалось би потрапити.

Човгаючи слідом за Хаулом назад, у крамницю й у комору, Софі раптом зрозуміла, що страшенно розлютилася. Через те, що вона побачила свій новий старий дім, і через те, що він тепер став саме таким, її переповнили доволі змішані почуття.

– Дуже симпатично, – пробурчала вона.

– Справді? – холодно перепитав Хаул.

Він був ображений до глибини душі.

“Йому так хочеться усім подобатися”, – подумала Софі, дивлячись, як Хаул зачиняє двері Мандрівного Замку і повертає ручку вниз фіолетовим. З іншого боку, Софі не могла пригадати, щоби вона хоч раз хвалила Хаула, – у цьому сенсі вона була нітрохи не добрішою від Кальцифера, – і при цьому вона сумнівалася, що їй варто починати це робити.

Двері відчинилися. Розкішні, розбуялі квітами куці пропливли повз них – і раптом зупинилися, тож Софі

змогла до них наблизитися. Між кущами виднілися розлогі галявини, порослі густою яскраво-зеленою травою.

Хаул і Софі пішли по тій, що була найближче, і Мандрівний Замок рушив за ними, збиваючи з квітів ніжні пелюстки. І хоча Мандрівний Замок був високий, чорний і трохи смішний, а з його веж час від часу вивалилися смішні клубочки диму, здавалося, саме тут він на місці.

Тут витав магічний дух. Софі це відчувала.

І замок тут був у своїй стихії.

Повітря було гаряче і вологе, напоєне густим ароматом сотень і тисяч квітів. Софі ледве не сказала, що цей запах нагадує їй ароматну пару у ванній, з якої оце щойно вийшов Хаул, але стрималася.

Тут було і справді чудово. Між кущів, які аж вгиналися під вагою фіолетових, червоних і білих квітів, у мокрій траві яскріли розсипи квітів дещо дрібніших.

Софі зауважила якісь яскраво-рожеві цяточки (вони мали лише по три пелюстки), гігантські різнобарвні братки, дикі флокси, різнобарвний люпин, тигрові лілії, високі білі лілії, іриси. Тут траплялися і в'юнки завбільшки із капелюх, і волошки, і маки, і невідомі трави дивної форми та ще дивнішого кольору. І хоча це мало нагадувало мрії Софі про садок пані Ферфакс, вона перестала сердитися і відчула себе щасливою.

– Ну, а тепер ви бачите? – запитав Хаул.

Він махнув рукою – і його чорний рукав потривожив сотню синіх метеликів, які влаштували учту на кущі жовтих троянд.

– Отут-ось щоранку, поки на пелюстках не обсохне роса, ви зможете нарізати квіти оберемками і продавати їх у Маркет-Чиппінгу.

Софі з Хаулом дійшли стежкою аж до краю галявини. Тут земля здавалася надзвичайно вологою і м'яко пружинила під ногами. З-під кущів визирали великі орхідеї.

Обійшовши ці зарості, Хаул і Софі зненацька опинилися на березі озерця, порослого лататтям. Над озерцем стелилася імла. Замок обігнув озерце і посунув іншою стежкою – поміж заростями і кущами, рясно всіяними міриадами квітів.

– Якщо надумаетесь піти сюди сама, не забудьте взяти ціпок, щоб намацувати дорогу, – порадив Хаул. – Тут повно джерел і чорторіїв. І далі від цього місця ніколи не заходьте.

Він показав рукою на південний схід, де білим колом у густому імлистому повітрі сердито зблискувало сонце.

– Там Пустирища – голі та мерзенні. Одна суцільна Відьма.

– Хто ж понасаджував ці квіти на самому краї Пустирищ?

– Минулого року цим почав займатися чарівник Саліман, – відповів Хаул, повертаючись до Мандрівного Замку. – Думаю, він збирався перемогти Відьму, змусивши Пустирища завітнути. Вивів на поверхню гарячі джерела – і тоді тут забуяла розкішна рослинність. Усе в нього складалося пречудово, доки його не ввіймала Відьма.

– Пані Пентстеммон називала якесь інше ім'я, – згадала Софі. – Він-бо з тих же місць, що й ви.

– Більш-менш, – кивнув Хаул. – Хоча ми з ним і незнайомі. Я лише був навідався колись сюди – кілька разів. І мені тут сподобалося. Тому-то я і посварився з Відьмою. Вона заперечувала проти настільки буйної рослинності.

– А чому? – запитала Софі.

На них уже чекав Мандрівний Замок.

– Їй подобається вважати квіточкою тільки себе, одну-єдину себе, – гмикнув Хаул, відчиняючи двері. – Самотня орхідея, розквітла у серці Пустирищ. От же ж нісенітниця.

Софі востаннє озирнулася на буйні зарості й пішла до замку слідом за Хаулом. На кущах розкошували троянди. Тисячі троянд.

– А хіба Відьма не довідається, що ви тут?

– Я постарався зробити саме те, чого вона від мене найменше сподівалася, – відповів Хаул.

– А як же пошуки принца Джастіна? – поцікавилася Софі.

Але Хаул знову вислизнув, уникаючи відповіді: він зник у коморі, голосно гукаючи Майкла.

Розділ вісімнадцятий,
у якому знову з'являються
Опудало і міс Ангоріан

Наступного ранку вони знову відчинили квіткову крамницю. Як і передбачав Хаул, провадити цей бізнес виявилось надзвичайно просто. Щодня, рано вранці, якомога раніше, треба було всього-на-всього відчинити двері, повернувши ручку вниз фіолетовим, і вийти в зелений туман, який клубочився довкруги, нарізати квітів. Незабаром це стало цілком звичним. Софі брала ціпок та ножиці і шкутильгала уздовж кущів, розмовляючи із ціпком, намацуючи ним дорогу або пригинаючи галузки з найгарнішими трояндами. Майкл винайшов пристрій, яким страшенно пишався. Це були великі бляшані ночви з водою, які літали услід за ним. Людина-пес теж ходив разом із ними. Він розважався, гасаючи по мокрих галявинах і полюючи на метеликів і на малесеньких яскравих пташок, що жилися нектаром. Поки він отак гасав, Софі встигала нарізати оберемки високих ірисів, лілій, жовтогарячих квітів з товстими м'ясистими пелюстками, блакитних гібіскусів, а Майкл навантажував свої ночви орхідеями, трояндами, зірчастими білими квітами і яскраво-

червоними – тобто усім, що впадало йому в око. І Софі, і Майклові це надзвичайно подобалося.

Потім, ще до настання спеки, вони притягували весь цілоденний запас квітів у крамницю і розставляли їх у строкатій колекції глечиків і відерок, що їх Хаул познаходив по різних закутках десь у дворі. Посудинами слугували навіть семимильні чоботи. Мабуть, ніщо на світі, міркувала Софі, прилаштовуючи в чоботи пучки гладіолусів, ніщо на світі не могло би яскравіше засвідчити, наскільки Хаул охолов до Летті. Йому навіть стало цілком байдуже, чи візьме Софі семимильні чоботи, чи ні.

Поки Софі з Майклом рвали квіти, Хаул майже завжди встигав зникнути. І ручка тоді неминуче виявлялася повернута вниз чорним. З'являвся він зазвичай до сніданку – як і раніше, в чорному, із замріяним виразом обличчя. Котрий із костюмів ховався під чорним обличчям, чарівник Софі так і не сказав. “Я ношу жалобу за пані Пентстеммон”, – повторював він. А якщо Майкл чи Софі запитували, чому він завжди зникає в один і той же час, та ще й у такий дивний спосіб, Хаул ображався і знизував плечима: “Хочете поспілкуватися з учителькою – обов'язково піймайте її до уроків”. І на дві години зникав у ванній.

Тим часом Софі з Майклом одягалися в щось краще і відкривали крамницю. На гарному вбранні наполягав Хаул. Він вважав, що це привабить покупців. Софі у відповідь наполягла на тому, щоби і в неї, і в Майкла були фартухи. У перші дні після відкриття мешканці Маркет-Чиппінга просто розглядали вітрину, але всередину

не заходили. Але тепер крамничка стала дуже популярною. Люди, яких Софі знала все своє життя, стали приходити і закупувати квіти цілими оберемками. Ніхто не впізнавав Софі, і їй від цього ставало якось надзвичайно дивно.

Усі думали, начебто вона старенька матінка Хаула. Але якраз цим Софі була вже сита по зав'язку. “Я його тітонька”, – заявила вона пані Цезарі. Отож її стали звати тітонькою Дженкінс.

Коли в крамниці з'являвся Хаул – у чорному фартуху в тон костюма – торгівля зазвичай була в розпалі. Хаул же сприяв тому, що торгівля ставала іще жвавішою. Саме тоді Софі остаточно переконалася в тому, що чорний костюм – насправді той, зачарований, сірий з червоним. Отож коли Хаулові випадало обслуговувати яку-небудь даму, вона неодмінно йшла, купивши принаймні вдвічі більше квітів, аніж збиралася. Зрештою, як правило, Хаул умів заморочити жінкам голову аж настільки, що вони купували квітів навіть і вдесятеро більше. Незабаром Софі помітила, що жінки заглядають у крамницю, але не заходять, якщо бачать усередині Хаула. “Воно й зрозуміло, – думала Софі. – Коли хочеш купити одну-єдину трояндочку в петлицю, то навряд чи зрадієш, несподівано для себе ставши власницею трьох дюжин орхідей”. І коли Хаул почав годинами просиджувати в сарайчику на задньому дворі, Софі не стала вмовляти його повернутися в крамницю.

– Не питайте мене ні про що, я і так вам усе скажу: я готую неприступні чари проти Відьми, – пояснив він. – Коли я все закінчу, вона не зможе сюди потрапити.

А тим часом у Софі іноді виникали труднощі з нерозпроданими квітами. Софі було боляче бачити, як за ніч вони в'януть. Проте вона помітила, що квіти залишаються зовсім свіжими, якщо з ними розмовляти. Тоді вона стала подовгу балакати з квітами. Софі попросила Майкла зробити зілля для підживлення квітів – і щосили експериментувала, ставлячи їх у відра, у раковину, в ночви, і навіть розміщуючи деякі з них у тій самій ніші, де вона ж таки колись прикрашала капелюшки. Стало очевидним, що деякі рослини залишаються свіжими по декілька днів. Зрозуміло, це надихнуло Софі на подальші експерименти.

Вона розгребла в дворі купу попелу, а тоді посадила там кілька рослин, пристрасно і жагуче над ними бурмочучи. Так Софі вдалося виростити троянду кольору морської хвилі – й це страшенно її втішило. Пуп'янки цієї троянди спершу здавалися майже чорними, а коли квіти розпускалися, пелюстки все більше синіли і голубішали, а тоді врешті-решт робилися майже такого ж кольору, що й Кальцифер. Це так захопило Софі, що вона витягнула із мішечків під балками жменьку висхлих корінців і спробувала проростити і їх. І коли їй це таки вдалося, Софі сказала собі, що ще ніколи в житті не була такою щасливою.

Та це була неправда. Щось ішло зовсім не так, ось тільки Софі не розуміла, що саме. Іноді їй здавалося, що то все від того, що в Маркет-Чіппінгу ніхто її не впізнає. Піти відвідати Марту Софі все ніяк не наважувалася: а раптом Марта теж її не впізнає? З тієї ж причини вона не наважувалася викинути квіти із семимильних чобіт

і піти до Летті. Софі здригалася від самої лише думки про те, що сестри побачать її старою бабою.

Майкл постійно бігав до Марти з букетами вчорашніх квітів. Іноді Софі думала, що, можливо, справа якраз у цьому. Майкл виглядав дуже щасливим, а вона дедалі частіше залишалася в крамниці сама-одна. Але річ навіть і не в цьому. Софі подобалося самій продавати квіти.

Часом їй здавалося, що вся біда – в Кальциферові. Кальцифер нудився. Робити йому було майже нічого: тільки й праці, що водити Мандрівний Замок поміж заростей квітів і довкола озер, дбаючи лише про те, щоби кожного ранку Мандрівний Замок опинявся щоразу в новому місці, з новими квітами. І коли Софі та Майкл поверталися зі свіжими квітами, назустріч їм з-за камінної решітки неодмінно вихилялося нетерпляче блакитне лице вогненного демона.

– Хочу подивитися, що там у нас сьогодні назовні, – говорив він.

Софі приносила йому палити смачне ароматне листя, і через це в кімнаті замку стояли пахощі, либонь, не менш сильні, аніж у ванній, але Кальцифер повторював, що йому потрібне зовсім не це, а товариство. Мовляв, вони на цілий день ідуть у крамницю – і залишають його самого.

Тому Софі попросила Майкла працювати в крамниці без неї впродовж принаймні години – і приходила до Кальцифера, щоби хоч трохи із ним поговорити. Вона винаходила різноманітні ігри на здогадливість, щоби Кальцифер мав чим зайнятися на час її відсутності.

Але Кальцифер, як і раніше, бурчав.

– Коли ти нарешті розірвеш мою угоду з Хаулом? – допитувався він.

Софі не мала чим його потішити.

– Я над цим працюю, – говорила вона. – Уже незабаром.

Це була майже брехня. Насправді Софі вже майже забула про угоду і згадувала про неї тільки вряди-годи. Зіставивши те, що сказала їй місіс Пентстеммон, з тим, що вона чула від Хаула і від самого Кальцифера, вона зробила цілком конкретні й доволі моторошні висновки про суть цієї угоди. Вона була переконана, що розірвання угоди означає кінець для обох – і для Хаула, і для Кальцифера. Хаул, можливо, і заслуговував на щось таке, але Кальцифер – аж ніяк. А оскільки Хаул безнастанно працював над тим, щоби вислизнути від залишків Відминоного прокляття, Софі не хотілося нічого робити, раз вона однаково нічим не змогла би допомогти.

Іноді Софі здавалося, що вона стала така неспокійна через людину-пса. Людина-пес був надзвичайно сумною істотою. Насолоджувався життям він тільки тоді, коли щоранку гасав зеленими галявинами поміж розкішних квітів. Решту часу він тінню ходив за Софі, тяжко зітхаючи. А оскільки Софі нічим не могла допомогти і йому також, вона страшенно раділа, що, з наближенням дня Середини літа, надворі ставало дедалі спекотніше, а відтак людина-пес усе частіше лежав у тіні, висолопивши язика.

Тим часом городні експерименти Софі принесли кумедні плоди. Цибулька, прорісши, перетворилася на

мініатюрну пальму, на якій допіли горішки, що, одначе, пахли цибулею. З іншого корінця вилізло щось на кшталт рожевого соняшника. Не проростав тільки один. Коли ж він нарешті випустив два круглі зелені листочки, Софі уже мало не вривався терпець – її ну просто страшенно цікавило, що ж усе-таки з нього виросте. Наступного ранку паросток зробився схожим на орхідею. У нього було загострене, покраплене бордовими цяточками листя, а з середини витикалася довга товста стеблина з чималеньким пуп'янком. Наступного дня Софі, як тільки поставила свіжі квіти в відерце з водою, відразу ж побігла подивитися, як поживає ця дивовижна рослинка.

За ніч пуп'янок розпустився, і з'явилася рожева квітка, трохи схожа на орхідею, але на орхідею, пропущену між валками. Вона була зовсім плеската і кріпилася до стебла безпосередньо під його закругленою верхівкою. З круглої рожевої серцевини виростали чотири пелюстки: дві дивилися вниз, а дві – в боки. Софі задивилася на орхідею, але раптом густі пахощі весняних трав підказали їй, що Хаул тихенько підійшов і став за її спиною.

– Що це за штуkenція? – запитав він. – Якщо вам хотілося вивести ультрафіолетову фіалку або інфрачервону герань, то це вам не вдалося, пані Шалена Ботанічко.

– Це нагадує якесь таке надзвичайно пласке дитинча, – зауважив Майкл, який теж прибіг подивитися.

Так воно й було. Хаул стривожено глянув на Майкла і взяв горщик із квіткою в руки. Він витягнув рослину з горщика і дуже обережно обтрусив білі нитяні корінці

від попелу і залишків живильного зілля. Як тільки Хаул це зробив, стало добре видно коричневуватий роздвоєний корінець, з якого Софі й виростила цю дивовижу.

– А міг би і здогадатися, – зазначив Хаул. – Це корінь мандрагори. Софі завдає нового удару. У вас до цього легка рука, Софі, чи не так?

Сказавши це, Хаул обережно поставив квітку назад у горщик, віддав його Софі і вийшов, досить помітно сплотнівши.

“Тепер, виходить, збулося майже все прокляття, – подумала Софі, розставляючи букети у вітрині. – Хаул відшукав мандрагору. Залишилося лише знайти вітер, який би мчав добру волю. Якщо це означає, що Хаул раптом захоче стати добрим і чесним, – думала Софі, – то можна заспокоїтися: цього таки справді ніколи не буде”. Вона раз у раз повторювала собі, що якщо Хаул щоранку галантно відвідує міс Ангоріан у зачарованому костюмі, йому ж від цього і краще, але її однаково охоплювала тривога, і вона почувалася трохи винною.

Софі поставила в один семимильний чобіт букет білих лілій. Пробравшись на вітрину, щоби гарненько їх розправити, Софі почула зовні, на вулиці, якісь розмірені удари: гуп, гуп, гуп. Це не був стукіт копит. Так стукає по камені ціпок.

Софі не відразу наважилася визирнути у вікно, але зате відразу відчула, як дивно поводитьься її серце. Аякже – вулицею брело Опудало, воно переміщалося довгими стрибками, явно прямуючи до крамниці квітів. Тепер із його розчепіrenих рук звисало набагато

менше лахміття, і воно стало набагато задрипанішим і сірішим, а голова-ріпа зів'яла і страшенно зморщилася, відтак здавалося, що Опудало налаштоване вкрай рішуче. Скидалося на те, що Опудало так і скакало за Мандрівним Замком відтоді, як Хаул був відігнав його, закинувши не знати куди, і врешті-решт все-таки його наздогнало.

Між іншим, злякалася не тільки Софі. Нечисленні ранкові перехожі розбігалися від Опудала навсібіч. Але Опудалу було цілком байдуже – воно скакало і скакало. Софі закрила обличчя руками, щоб Опудало її не впізнало.

– Нас тут немає, – сердито зашепотіла вона. – Ти ж не знаєш, що ми тут! Ти нас не знайдеш! Геть звідси, давай, скоріше скачи звідси геть!

Гуп, гуп, гуп сповільнилося. Опудало добралося до крамниці. Софі захотілося заверецати і покликати Хаула, але в неї вистачило сили тільки на те, щоби прошепотіти:

– Нас тут немає. Йди звідси!

Гуп, гуп, гуп пришвидшилося, як і веліла Софі, Опудало проскакало повз крамницю і рушило далі – в бік центру Маркет-Чиппінга. Софі здалося, що зараз їй стане зовсім погано. Однак виявилось, що вона всього-на-всього так сильно затамувала подих. Софі глибоко зітхнула – і відчула, що від напруження аж тремтить. Що ж, якщо Опудало повернеться, вона його знову прожене.

Коли Софі нарешті дісталася до кімнати в Мандрівному Замку, з'ясувалося, що Хаула вже нема.

– Він був страшенно схвильований, – пояснив Майкл.

Софі глянула на двері. Ручка була повернена вниз чорним. “Що ж, бувало й гірше”, – подумала Софі.

Майкл теж пішов – до Цезарі, так що Софі залишилася сама. Було дуже спекотно. Квіти в’янули, незважаючи на всі її чари, та й покупців чомусь не було. Після всіх цих історій з мандрагорою й Опудалом Софі була вкрай знервована. Її охопив цілковитий розпач.

– Звичайно, ймовірно, що це так до Хаула підбирається прокляття, – поскаржилася вона квітам, – але я думаю, що все це тільки тому, що я найстарша із трьох сестер. Ви тільки подивіться на мене! Ще б пак, подалася світ за очі на пошуки щастя – і повернулася туди, звідки пішла, до того ж ще й досі стара, як ці пагорби!

Раптом з-за дверей виткнулася руда морда людини-пса. Софі зітхнула. Ця істота чомусь раз у раз приходила перевірити, як вона там.

– Та тут я, тут! – сказала вона. – Де ж мені іще бути?

Пес увійшов у крамницю. Він всівся на задні лапи, а передні лапи витягнув перед собою. Софі зрозуміла, що це він намагається перетворитися на людину. Відолаха. Вона намагалася бути з ним якомога ласкавішою – адже йому велося набагато гірше, ніж їй.

– Постарайся, – порадила вона. – Напруж спину. У тебе все вийде, варто тільки захотіти.

Пес витягувався і випрямляв спину, страшенно напружуючись. І як тільки Софі вирішила, що час би йому вже перестати, він таки звівся на задні лапи і випростувався, перетворившись на рудоволосого розгубленого чоловіка.

– Заздрю... Хаулу, – прохрипів він. – Так... легко... виходить. Я був... тим псом у заростях... ви мені допомогли... Сказав Летті... знаю вас... буду стерегти. Я тут був... раніше...

І раптом його знову зігнуло у три погібелі, і він почав перетворюватися назад на пса. Він жалібно завив:

– З Відьмою! У крамниці! – а тоді впав на всі чотири лапи, обростаючи густою блякло-сірою шерстю.

Софі ошелешено дивилася на великого кошлатого собаку.

– То це ти був із Відьмою! – сказала вона. Цієї ж миті вона все згадала. Згадала того рудуватого юнака, який тоді дивився на неї з непідробним жахом. – Отже, ти знаєш, хто я, і знаєш, що мене зачарували... А Летті теж знає?

Кошлата голова кивнула.

– Вона зверталася до тебе Гастон, – проговорила Софі. – Ох, приятелю, що ж вона з тобою зробила! Уявляю собі, як воно у таку спеку – в собачій шкурі! Йди-но краще у холодок...

Пес знову кивнув і приречено поплентався на подвір'я.

– Навіщо ж Летті тебе сюди послала? – дивувалася Софі. Це відкриття її засмутило і схвилювало. Вона почовгала сходами і через комору – в замок, аби поговорити з Кальцифером. Але ця розмова її анітрохи не втішила.

– Те, чи багато людей знає, що ти зачарована, загалом, не важливо, – протріщав він. – Псові від цього не легше, чи не так?

– Ну, але ж...– почала було Софі, та нараз двері Мандрівного Замку клацнули і відчинилися. Софі з Кальцифером обернулися. Вони бачили, що ручка, як і раніше, була повернута вниз чорним, і думали, що прийде Хаул. Важко навіть сказати, хто з них більше здивувався, побачивши, що – акуратно, бочком – у ледь привідчинені двері прослизнула міс Ангоріан.

Як на те, міс Ангоріан також страшенно здивувалася.

– Ах, вибачте! – вигукнула вона. – Я сподівалася застати тут містера Дженкінса.

– Його тут немає, – напружено відповіла Софі, дивуючись, де ж тоді зараз Хаул, якщо він не з міс Ангоріан.

Міс Ангоріан відпустила двері, і, залишивши їх відчиненими в нікуди, із благальним виразом на обличчі почала наближатися до Софі. Софі ж раптом упіймала себе на тому, що мимохіть і сама підвелася і пішла назустріч міс Ангоріан. Так, ніби хотіла відрізати відвідувачці дорогу у Мандрівний Замок.

– Тільки, будь ласка, не розповідайте містерові Дженкінсу, що я тут була, – попросила міс Ангоріан. – Чесно кажучи, я приймала його залицяння тільки тому, що сподівалася хоч що-небудь довідатися про мого нареченого, – я вже, здається, казала, його звать містер Бен Салліван. Я упевнена, що Бен зник туди ж, куди постійно зникає містер Дженкінс. Ось тільки Бен не повернувся.

– Жодного містера Саллівана тут немає, – відрізала Софі.

І тої ж миті вона згадала: адже якраз так звучать чарівника Салімана! Не може бути!

– Я знаю, – відповідала міс Ангоріан. – Але все-таки я відчуваю, що шукати його потрібно десь тут. Можна, я трішки пороззираюся – просто щоби знати, як тепер живе Бен?

Вона заправила за вушко пасмо гладкого чорного волосся і спробувала зробити кілька кроків углиб кімнати. Але Софі її перепинила. Тоді міс Ангоріан почала прокрадатися до столу.

– О, це незвичайно! – захоплювалася вона, уважно розглядаючи Хаулові баночки-скляночки. – Яке незвичайне старомодне містечко! – вигукнула вона, кинувши погляд на вікно.

– Це Маркет-Чиппінг, – сухо пояснила Софі, обійшла міс Ангоріан і стала відтісняти її до дверей.

– А що у вас нагорі? – поцікавилася міс Ангоріан, показуючи на сходи, які було видно крізь привідчинені двері.

– Кімната Хаула, туди заходити не можна, – відрізала Софі, якій страшенно закортіло якнайшвидше спекатися міс Ангоріан.

– А ось за цими широко відчиненими дверима? – допитувалася міс Ангоріан.

– Квіткова крамниця, – прошипіла Софі. “От же ж п’явка”, – подумала вона.

Тепер у міс Ангоріан залишилися лише два шляхи: або сісти на крісло, або вийти у двері, що вели в порожнечу. Вона зиркнула на Кальцифера – начебто неуважно, і водночас нахмурено, так ніби не була

впевнена у тому, що саме вона, власне, бачить, – а Кальцифер, своєю чергою, сердито глянув на неї у відповідь, проте так нічого і не сказав. А відтак і Софі перестали мучити докори сумління з приводу міс Ангоріан. У Мандрівному Замку Хаула цінували тільки тих, хто розумів Кальцифера.

Зненацька міс Ангоріан прошмигнула за крісло і помітила у кутку гітару Хаула. Зойкнувши, вона схопила її і притулила до грудей так, ніби це була не його, а її річ.

– Звідки вона у вас? – запитала вона пристрасним, ледь хрипкуватим голосом. – У Бена була точнісінько така ж гітара! Це може бути гітара Бена?!

– Я чула, що Хаул купив її ще торік, узимку, – сказала Софі, а тоді знову рушила вперед, збираючись вигнати міс Ангоріан з-за крісла і нарешті виставити її за поріг.

– Із Беном щось сталося! – проговорила міс Ангоріан тремтячим голосом. – Він би нізащо не розлучився зі своєю гітарою! Де ж він? Я знаю – він живий. Я б відчула, якби він загинув!

Софі мало не наважилася розповісти міс Ангоріан, що чарівника Салімана впіймала Відьма. Вона роззирнулася в пошуках черепа. Софі вже навіть була готова тицьнути його під ніс міс Ангоріан і заявити, що це череп чарівника Салімана. Але череп лежав в умивальнику, за відерком з учорашніми папоротями і ліліями, і Софі розуміла, що як тільки вона туди піде, міс Ангоріан відразу ж пробереться назад у кімнату. А крім того, це було б якось трохи занадто.

– Можна мені взяти гітару? – здушено запитала міс Ангоріан, притискаючи її до грудей. – На пам'ять про Бена.

Дрижання її голосу не на жарт розлютило Софі.

– Ні, – відповіла вона. – І не треба так хвилюватися. Звідки ви можете знати, що це саме його гітара?

Вона пошкандибала до міс Ангоріан і схопила гітару за гриф. Міс Ангоріан подивилася на неї круглими враженими очима. Софі потягнула гітару до себе. Міс Ангоріан не здавалася. Гітара видавала моторошні немелодійні акорди. Тоді Софі рвонула – і висмикнула її з рук міс Ангоріан.

– Перестаньте сходити з розуму і заспокойтеся, – наказала вона. – Ви не маєте права вриватися в замки до чужих людей і присвоювати собі їхні гітари. Я ж вам сказала, що містера Саллівана тут немає. Отож забирайтеся-но назад у свій Уельс. Всього найкращого, – з цими словами Софі тою ж таки гітарою виштовхала міс Ангоріан у відчинені двері.

Міс Ангоріан позадкувала в нікуди, поки половина її не зникла.

– Ви дуже суворі, – дорікнула вона Софі.

– Така вже я є!

І Софі стрімко зачинила двері. Вона повернула ручку вниз оранжевим, щоби міс Ангоріан не вдалося повернутися, і так само рвучко жбурнула гітару назад у закуток, та так, що вона аж бренькнула.

– Тільки спробуй сказати Хаулові, що сюди приходила міс Ангоріан! – накинулася вона на Кальцифера. – Б'юся об заклад, їй був потрібен Хаул! А все решта –

суцільна брехня! Чарівник Саліман поселився тут багато років тому! Напевно, втік від її гидкого тремтячого голосу!

Кальцифер хихикнув:

– Я ще ніколи не бачив, щоби когось виставляли за поріг настільки швидко!

Софі відразу стало соромно, вона почувала себе винною. Зрештою, вона ж і сама колись пролізла у Мандрівний Замок Хаула нітрохи не більш тактовно!

– Тьху! – сказала вона.

Вона зашаркала у ванну і там задивилася в дзеркало на своє старе зморшкувате обличчя. Узяла пакетик із написом “ШКІРА” – і відразу ж тицьнула його на місце. Навіть якщо вона знову стане юною і свіжою, з вродливим личком міс Ангоріан змагатися неможливо.

– Гидота! – видихнула вона. – Тьху! – а тоді чим-скоріше зашкутильгала назад, у кімнату.

Сердита Софі вихопила з тазика прив'ялі лілії і папороті й понесла їх у крамницю, залишаючи за собою мокрий слід, – вона збиралася поставити ці рослини у відерко з живильним зіллям.

– Станьте нарцисами! – божевільним, злим, хрипким голосом прокричала вона. – А ну, я хочу, щоби ви стали нарцисами! Червневими нарцисами, чуте, недоумки?

Людина-пес поткнув було знадвору в крамницю свого волохатого носа. Але щойно людина-пес побачив, у якому кепському настрої перебуває Софі, він поспішив зникнути з її очей. Коли десь за хвилину в кімнату ввірвався радісний Майкл із пирогом від Цезарі,

Софі так на нього зиркнула, що Майкл відразу згадав про якісь чари, що їх нібито задав йому Хаул, і зник у коморі.

– Тьху! – гаркнула йому вслід Софі. І знову схилялася над букетом. – Станьте нарцисами! Станьте нарцисами! – шипіла вона. І їй нітрохи не полегшало від думки про те, як, по суті, нерозумно вона поводитьсь.

**Розділ дев'ятнадцятий,
у якому Софі висловлює свої почуття
за допомогою гербіциду**

Ближче до вечора Хаул відчинив двері і продефілював усередину, посвистуючи. Судячи з усього, мандрагора його вже більше не турбувала.

Софі не стало краще від усвідомлення, що в Уельс він так зрештою і не потрапив. Вона обпекла його важким поглядом.

– Небеса милосердні! – здивувався Хаул. – Я думав, перетворюся на камінь! У чім річ?

Софі лише гаркнула:

– Який на вас костюм?!

Хаул оглянув своє чорне вбрання.

– А хіба це має якесь значення?

– Так! – рикнула Софі. – І не треба відмовок, що ви буцімто в жалобі! Який це костюм?

Хаул знизав плечима і підняв один з довгих рукавів, ніби й сам достоту не знав, котрий це насправді. Він дивився на нього із зачудуванням. Чорнота збігла по рукаву від плеча до звисаючого гострого кінчика. Плече і верх рукава стали коричневими, тоді сірими, вся фарба далі збігала в гострий кінчик, і от уже Хаул

був одягнений у чорний костюм, один рукав якого був блакитно-срібний, а кінчик здавався вмоченим у дьоготь.

– Цей, – сказав Хаул, повертаючи рукаву чорний колір до самого плеча.

Софі чомусь іще більше розсердилася. Не в змозі нічого сказати, вона люто фиркнула.

– Софі! – сказав Хаул, благально посміхаючись.

Людина-пес штовхнув двері з дворика і почимчикував у крамницю. Він не міг дозволити Хаулу довго розмовляти з Софі. Хаул уважно подивився на пса.

– А тепер у вас ще й бобтейл, – сказав він, ніби був радий змінити тему розмови. – Для двох собак треба вдвічі більше корму.

– Це той самий пес, – сердито відповіла Софі. – Він зачарований.

– Он як? – сказав Хаул і кинувся до пса з такою швидкістю, що стало зрозуміло, наскільки він радий можливості опинитися подалі від Софі. Тільки-от людина-пес, певна річ, анітрохи цього не бажав. Він сахнувся. Хаул зробив кидок і схопив пса обіруч за кошлату шерсть, не дозволивши йому вискочити у двір.

– Ага! – вигукнув він і встав на коліна, щоб подивитися псові в очі. – Софі, а чому ви мені раніше про це не сказали?! Цей пес – це людина! І він у жахливому стані!

Хаул кругнувся на коліні, не випускаючи пса. Софі зустрілася очима зі скляним поглядом Хаула і зрозуміла, що цього разу він розлютився, і розлютився посправжньому.

Прекрасно. Софі була саме в підходящому настрої для сутички.

– Ви могли б і самі помітити, – зауважила вона, відповідаючи Хаулу не менш твердим поглядом і під'юджуючи його вдатися до крайнього засобу – зеленого слизу. – Та й пес не хотів...

Хаул був занадто сердитий, щоб її слухати. Він підхопився на ноги і потягнув пса за собою по плитках.

– Я помітив би, якби не був зайнятий іншими справами, – сказав він. – Ходіть. Я хочу показати вас Кальциферу.

Пес упирався всіма чотирма кошлатими лапами. Хаул тягнув його, лапи пса ковзали по плитках.

– Майкле! – заволав Хаул.

У його крикові було щось таке, що Майкл негайно примчався.

– Ну а ти знав, що цей собака насправді людина? – запитав його Хаул, тягнучи разом з ним угору сходами важкого пса, який ще й опирався.

– Та ну? А що, справді? – запитав Майкл, вражений і приголомшений.

– Ага, то ти не винен, а винна тільки Софі, – пропихтів Хаул, волочачи пса через комору з мітлами. – Як тільки щось таке стається – це точно Софі! Але ж ти-то про це знав, га, Кальцифере? – сказав він, коли вони з Майклом підтягли пса до вогнища.

Кальцифер задкував, поки не вперся в задню стінку вогнища.

– Ти не питав, – пробурмотів він.

– Ага, то я мав тебе запитати?! – обурився Хаул. –

Ну добре, я сам повинен був помітити! Але твоя поведінка, Кальцифере, мерзенна! Порівняно з тим, як Відьма поводить ся зі своїм демоном, в тебе огидно легке життя, а все, що я в тебе прошу натомість, – це говорити мені те, що мені потрібно. Це ти вже вдруге мене підводиш! А тепер допоможи мені повернути цьому створінню його справжнє обличчя, негайно!

Кальцифер мав нездорово блакитний відтінок.

– Добре, – сердито відповів він.

Людина-пес намагався викрутитися, але Хаул вперся плечем йому в груди і штовхнув його вгору, тож йому мимоволі довелося встати на задні лапи. Хаул з Майклом так його і тримали.

– Чому ця дурна істота так упирається? – важко видихнув Хаул. – Це схоже на ще одне закляття Відьми Пустирищ, правда?

– Так, причому в кілька шарів, – підтвердив Кальцифер.

– Знімай всі собачі шари, – велів Хаул.

Кальцифер заревів і здійнявся темно-синьою хвилею. Софі, яка розважливо спостерігала від дверей комори, побачила, як силует кошлатого собаки западає в силует людини. Людина знову запала в собаку, тоді знову стала людиною, розмилася, тоді згустилася. І ось нарешті Хаул з Майклом тримали під руки рудоволосого чоловіка в зім'ятому коричневому костюмі. Софі нітрохи не здивувалася, що не впізнала його. Якщо не рахувати стривоженого погляду, його обличчя було майже зовсім позбавлене індивідуальності.

– То хто ж ви, друже? – запитав його Хаул.

Чоловік підняв тремтячі руки й обмацав своє обличчя.

– Я... Не знаю...

– Останнє ім'я, на яке він відгукувався, було Персіваль, – втрутився Кальцифер.

Чоловік подивився на Кальцифера так, немов шкодував, що Кальциферу це відомо.

– Справді? – перепитав він.

– Тоді ми наразі називатимемо вас Персівалем, – сказав Хаул. Він обернув колишнього пса і посадив його на стілець. – Посидьте тут, розслабтеся і розкажіть нам, що ви пам'ятаєте. Наскільки можна судити з того, як ви виглядали, ви якийсь час були у Відьми.

– Так, – відповів Персіваль, знову потираючи обличчя. – Вона зняла мені голову. Я... Я пам'ятаю, як лежу на полиці і дивлюся на решту себе...

Майкл був ошелешений.

– Але ж тоді б ви померли! – запротестував він.

– Необов'язково, – сказав Хаул. – Ти ще не дійшов до цього виду магічного мистецтва, але я можу відокремити від тебе будь-яку частину на власне бажання, а решта твого тіла буде жива, якщо все зробити правильно, – він нахмурено подивився на колишнього пса. – Тільки-от я не впевнений, що Відьма склала його назад як слід.

Кальцифер, який явно намагався довести, що він тяжко працює на Хаула, сказав:

– Цей чоловік неповний, у ньому є частини від іншого.

Тепер Персіваль виглядав ще більше очманілим.

– Кальцифере, не тривож його, – сказав Хаул. – Йому і так уже досить зле. Чи ви знаєте, друже, навіщо Відьма зняла вам голову? – запитав він Персівалю.

– Ні, – відповів Персіваль. – Нічого не пам'ятаю.

На думку Софі, це була відверта брехня. Вона стиха фиркнула.

Тут Майклом раптом заволоділа напрочуд хвилююча ідея. Він схилився над Персівалем і запитав:

– А чи вам ніколи не доводилося відгукуватися на ім'я Джастін – або на “Ваша королівська високосте”?

Софі знову фиркнула. Вона знала, що це сміховинно, ще до того, як Персіваль сказав:

– Ні, Відьма кликала мене Гастон, але це не моє ім'я.

– Не насідай на нього, Майкле, – зробив зауваження Хаул. – І будь ласка, не змушуй Софі знову фиркати. У такому настрої, в якому вона зараз, за наступним разом вона розвалить Мандрівний Замок.

Хоча це очевидно свідчило, що Хаул більше не злиться, Софі виявила, що сама вона ще зліша, ніж була. Вона почовгала у крамницю і почала там гучно хазяйнувати, зачиняючи крамницю і збираючи всі речі на ніч. Тоді Софі пішла до своїх нарцисів. Із ними було щось вкрай недобре. Вони перетворилися на мокре буре ганчір'я, що звисало з відра, наповненого невідомою рідиною, яка смерділа настільки отруйно, як Софі ще ніколи не доводилося чути.

– А хай йому трясця! – вилаялася Софі.

– Ну а це що таке? – поцікавився Хаул, заходячи в крамницю. Він нагнувся над відром і принохався. –

Виглядає на те, що у вас досить ефективний гербіцид. Може, випробуєте його на тих бур'янах, якими заросла алея перед особняком?

– Випробую, – сказала Софі. – У мене саме настрої щось знищити.

Вона стала перекидати все навколо, поки не випорпала поливалку, тоді прошкутильгала по замку з відром і поливалкою і поспішно відчинила двері, повернувши ручку оранжевим донизу, на алею перед особняком. Персіваль тривожно підняв погляд. Йому дали гітару, як дитині дають брязкальце, і тепер він сидів і видавав жахливий бренькіт.

– Підіть із нею, Персівалю, – попросив Хаул. – У такому настрої вона ще всі дерева винищить.

Тож Персіваль відклав гітару й обережно взяв у Софі відро. Софі вийшла в золотий літній вечір на краю долини. Усі навколо були надто зайняті своїми справами, так що не звертали уваги на особняк. Він виявився набагато величнішим, ніж думала Софі. У ньому була заросла травою тераса зі статуями на краю і сходами, що спускалися на алею. Коли Софі обернулася, начебто для того, аби поквапити Персіваля, то побачила, що будинок дуже великий, зі статуями на даху і рядами вікон. Але він був покинутий. По облізлих стінах від кожного вікна збігали плями зеленої цвілі. Багато вікон були побиті, а віконниці, які мали прилягати до стін, посіріли, вкрилися пухирями і перекошилися.

– Ну й ну! – вигукнула Софі. – А я сподівалася, що Хаул подбає принаймні про те, щоб це місце виглядало хоч трошки більш обжитим! Але де там! Він надто

зайнятий, бо вештається в Уельс! Та не стійте ви як стовп, Персівалю! Налийте трохи цього паскудства в поливалку і йдіть за мною!

Персіваль покірно зробив усе, що вона сказала. Допікати йому було зовсім нецікаво. Софі запідозрила, що саме тому Хаул і відправив його з нею. Вона фиркнула і скерувала свою злість на бур'яни. Чим би не була ця рідина, що убила нарциси, вона виявилася надзвичайно сильною. Бур'яни на алеї гинули тієї ж миті, як вона їх торкалася. Те саме ставалося з травною обабіч алеї, поки Софі трохи не заспокоїлася – заспокоїв її вечір. З далеких пагорбів віяв свіжий вітерець, під його подихом дерева уздовж алеї велично шелестіли.

Софі розчистила гербіцидом приблизно чверть алеї.

– Ви пам'ятаєте набагато більше, ніж говорите, – докорила вона Персівалеві, поки той наповнював її поливалку. – Що Відьма насправді хотіла від вас? Навіщо вона того разу привела вас із собою у крамницю?

– Хотіла дізнатися про Хаула, – відповів Персіваль.

– Про Хаула? – здивувалася Софі. – Але ж ви його не знали, правда?

– Ні, але щось, напевно, знав. Це якось було пов'язано з прокляттям, яке Відьма на нього наклала, – пояснив Персіваль, – але я не маю уявлення, що це було. Розумієте, вона взяла його після того, як ми прийшли в крамницю. Мені через це так погано. Я всіляко старався, щоб Відьма не дізналася, бо прокляття – лиха річ, і мені це вдавалося, коли я думав про Летті. Бо Летті була в мене в голові. Не пам'ятаю, як ми познайомилися, бо коли я прийшов в Апер-Фолдинг, Летті

сказала, що ніколи мене не бачила. Але я знав про Летті все – в кожному разі досить, щоб, коли Відьма змусила мене розказати про Летті, відповісти, що вона тримає капелюшну крамницю в Маркет-Чиппінгу. Тож Відьма вирушила туди, щоб нас обох провчити. А там були ви. Вона вирішила, що ви – Летті. А я був нажаханий, бо не знав, що в Летті є сестра.

Софі взяла поливалку і взялася щедро поливати бур'яни гербіцидом, шкодуючи, що вони не Відьма.

– І вона перетворила вас на собаку зразу після цього?

– Одразу ж за містом, – кивнув Персіваль. – Як тільки вона дізналася від мене все, що їй було потрібно, вона відчинила двері карети і сказала: “Забирайся. Покличу, як будеш потрібен”. Я й побіг, бо відчував, що мене переслідує якесь закляття. Воно наздогнало мене саме коло якоїсь ферми, і там усі побачили, як я перетворююся на собаку, і подумали, що я перевертень, тож намагалися мене вбити. Мені навіть довелося вкусити одного з них, щоб втекти. Але я ніяк не міг звільнитися від цїпка, і він застряг в живоплоті, коли я намагався пролізти крізь нього.

За цей час Софі розчистила від бур'яну алею до повороту.

– А потім ви подалися до місіс Ферфакс?

– Так, я шукав Летті. Вони обидві були дуже добрі до мене, – вів далі Персіваль, – хоча ніколи раніше мене не бачили. А чарівник Хаул постійно ходив залицятися до Летті. Летті він не подобався, і вона просила мене покусати його, щоб його спекатися, і тут Хаул раптом став розпитувати її про вас і...

Софі мало не знищила гербіцидом свої черевики. Оскільки облитий рідиною гравій задимівся, їх, очевидно, чекало б те саме.

– Що?!

– Він сказав: “Я знаю одну особу на ім'я Софі, вона трохи на вас схожа”. А Летті зразу й відповіла: “Це моя сестра”, – пояснив Персіваль. – А тоді вона страшенно занепокоїлася, особливо коли Хаул став її далі розпитувати про сестру. Летті потім говорила, що їй треба було прикусити язика. Того дня, коли ви до неї прийшли, вона була такою ласкавою до Хаула саме для того, щоб дізнатися, звідки він вас знає. Хаул сказав, що ви стара. А місіс Ферфакс сказала, що бачила вас. Летті плакала і плакала. Вона сказала: “Із Софі сталося щось жахливе! А найгірше з того всього те, що вона думає, ніби тепер Хаул їй не страшний. Софі надто добра, щоб зрозуміти, наскільки Хаул безсердечний!” І вона так розхвилювалася, що мені вдалося знову стати людиною і протриматися стільки, щоб встигнути сказати, що я піду і нагляну за вами.

Софі хлюпнула гербіцид великою паруючою дугою.

– Ну, Летті! Яка вона добра і як я її за це люблю! Я так само непокоїлася про неї. Але сторожового пса мені не треба!

– Ні, треба, – заперечив Персіваль. – Або було треба. Я дуже спізнився.

Софі стрімко розвернулася разом із гербіцидом. Персіваль довелося відскочити в траву і щодуху втікати за найближче дерево. Услід за ним тягнувся довгий бурий язик випаленої трави.

— Прокляття на вас усіх! — закричала Софі. — З мене годі!

Вона жбурнула паруючу поливалку посеред алеї і пішла через уцілілі бур'яни до кам'яних воріт.

— Пізно! — бурчала вона собі під ніс на ходу. — Яка нісенітниця! Хаул не просто безсердечний — він нестерпний! Крім того, — додала вона, — я стара жінка.

Однак вона не могла заперечувати, що відколи Мандрівний Замок переїхав, щось пішло не так — або навіть ще до того. І це, очевидно, було якось пов'язано з тим, що Софі з якихось загадкових причин була не в змозі зустрітися із жодною зі своїх сестер.

— А все, що я сказала королю, — правда! — далі бурчала вона. Софі збиралася пройти сім миль без чарівних чобіт і не повертатися. Вона всім покаже! Що з того, що сердешна місіс Пентстеммон сподівалася, що Софі зупинить Хаула від сповзання до злого! Софі однаково невдаха! З найстаршими дітьми завжди так! А ще місіс Пентстеммон думала, ніби Софі — любляча старенька матінка Хаула! Адже думала? Чи не думала... Софі раптом із соромом усвідомила, що чаклунка, досвідчене око якої в змозі виявити вшиті в костюм закляття, безумовно, запросто розпізнає набагато сильніші чари Відьминого прокляття.

— А щоб йому, тому сіро-червоному костюму! — бущувала Софі. — Ніяк не повірю, що на нього клінула тільки я!

Проблема було в тому, що блакитно-срібний костюм, судячи з усього, мав таку саму дію. Софі прочувала ще кілька кроків.

– Як би там не було, – додала вона з великим полегшенням, – я Хаулові не подобаюся!

Цієї підбадьорливої думки Софі могло би вистачити на те, щоб іти цілу ніч, якби її раптом не пройняв добре знайомий неспокій. До її вух долинуло далеке “тук, тук, тук”. Софі примружилася проти призахідного сонця. І справді – вдалині, на дорозі, що звивалася за кам'яними воротами, виднілася фігура з розведеними руками, яка скакала і скакала...

Софі підбрала спідниці, розвернулася і поспішила назад. Пил і гравій хмарами розліталися навколо неї. На алеї біля відра і поливалки з покинутим виглядом стовбичив Персіваль. Софі схопила його і потягла за найближче дерево.

– Що сталося? – запитав він.

– Тихо! Це знову те кляте Опудало! – важко видихнула Софі. Вона заплющила очі. – Нас тут немає, – сказала вона. – Ти нас не знайдеш. Іди геть. Іди геть, швидко, швидко, швидко!

– Але що... – не міг второпати Персіваль.

– Цить! Не сюди, не сюди, не сюди! – запекло повторювала Софі. Вона відкрила одне око. Опудало вже майже зайшло у ворота, але зупинилося і невпевнено погойдувалося.

– Так-так, – сказала Софі. – Нас тут немає. Швидше йди геть. Удвічі швидше, утроє швидше, удесятеро швидше! Іди!

І тоді Опудало неохоче розвернулося на своєму патику і застрибало назад по дорозі. Після кількох невпевнених стрибків воно перейшло на гігантські стрибки,

усе швидше і швидше, як Софі і говорила. Софі майже не дихала і не випускала рукава Персіваля, поки Опудало не зникло.

– А що в ньому недоброго? – запитав Персіваль. – Чому ви його не підпускаєте?

Софі здригнулася. Оскільки Опудало було десь на дорозі, вона тепер не наважувалася піти із Мандрівного Замку. Вона підбрала поливалку і почовгала назад до особняка. І тут її увагу привернуло якесь майоріння. Софі підвела погляд на особняк. Майоріли довгі білі фіранки, що висіли за відкритими скляними дверима, які виходили на терасу. Статуї тепер були з чистого білого каменю, майже всі вікна були з білими фіранками, і шибки були цілі. Віконниці були рівненько складені і блищали свіжою білою фарбою. На новесенькій кремовій штукатурці фасаду не було ні зелених плям цвілі, ні пухирів. Пофарбовані в чорний колір парадні двері із золотим витим орнаментом були справжнім шедевром, а посередині увагу привертало калатало у вигляді позолоченого лева з кільцем у пащі.

– Ну й ну! – тільки й вимовила Софі.

Вона встояла перед спокусою зайти у відчинені двері тераси і подивитися, що за ними. Це явно було саме те, чого Хаул від неї сподівався. Тож вона пішла прямо до парадних дверей, схопилася за позолочену клямку і з гуркотом відчинила двері. Хаул з Майклом біля столу поспіхом розбирали на частини якісь чари. Частина їх, мабуть, була призначена для зміни вигляду будинку, але решта, як Софі прекрасно знала, належала до якогось різновиду підслухувальних чарів. Коли Софі

ввірвалася в кімнату, вони обоє нервово обернулися до неї. Кальцифер негайно шмигнув під поліна.

– Сховайся за мене, Майкле, – порадив Хаул.

– Шпигун! – закричала Софі. – Нишпорка!

– У чім річ? – поцікавився Хаул. – Ви хочете, щоб віконниці теж були чорні з золотом?

– Ви безсоромний... – Софі запнулася. – Ви не тільки це чули! Ви... ви... І як давно ви знаєте, що я... що я?..

– Що ви зачаровані? – уточнив Хаул. – Ну...

– Я йому розповів, – повинився Майкл, визирнувши з-за плеча Хаула. – Моя Летті...

– Ти?! – верескнула Софі.

– Інша Летті теж не втримала язика за зубами, – поспішно втрутився Хаул. – Ви й самі це знаєте. Та й місіс Ферфакс того дня була особливо говірка. І взагалі тоді, здавалося, не було нікого, хто би мені про це не розповів. Навіть Кальцифер – правда, коли я його запитав. Та й невже ви щиро вважаєте, ніби я не знаюся на своєму ремеслі достатньо добре, щоб негайно розпізнати сильне закляття, як тільки з ним зіткнуся? Я зробив кілька спроб його зняти, коли ви не бачили. Але ніщо не допомогло. Тоді я повів вас до місіс Пентстеммон, сподіваючись, що вона дасть собі раду з цими чарами, однак і їй це не вдалося. Я дійшов висновку, що вам подобається маскуватися...

– Маскуватися? – заволатала Софі.

Хаул розсміявся їй в лице.

– Ну авжеж, бо ви самі його накладаете, – повідомив він. – Ну й дивна у вас сімейка! Може, вас теж насправді звати Летті?

Для Софі це було занадто. Саме в цей момент у кімнату тривожно прокрався Персіваль з наполовину повним відром гербіциду в руці. Софі впустила свою поливалку, забрала в Персіваля відро і жбурнула ним у Хаула. Хаул пригнувся. Майкл ухилився. Гербіцид спалахнув завісою шишлячого зеленого полум'я від підлоги до стелі. Відро гримнулося у раковину, і всі квіти, які залишалися там, тут же загинули.

– Ого! – зауважив Кальцифер з-під політ. – Оце сильно.

Хаул обережно витягнув череп з-під паруючих бурих решток квітів і обтер його рукавом.

– Авжеж сильно, – сказав він. – Софі ніколи нічого не робить наполовину.

Витертий череп засяяв білизою, а на чорному рукаві з'явилася вицвіла блакитно-срібна пляма. Хаул поклав череп на стіл і з жалем оглянув рукав.

Софі вже майже зовсім наважилася прямо зараз піти із замку, вийти на алею і далі, чимдалі звідси. Але там було Опудало. Тоді Софі пошкунтильгала до крісла, сіла в нього і віддалася настроєві глибокої образи. “Більше взагалі ні з ким із них не буду говорити”, – думала вона.

– Софі, – озвався Хаул, – я старався як міг. Хіба ви не помітили, що останнім часом вас уже не так болять кістки? Чи вам подобалося, коли вони боліли?

Софі не відповіла. Тоді Хаул махнув на неї рукою і повернувся до Персіваля:

– Радий бачити, що ви щось таки та й маєте в голові. Я непокоївся за вас.

— Насправді я не так і багато пам'ятаю, — сказав Персіваль. Але він більше не поведився як недоумок. Він узяв гітару і настроїв її. За кілька секунд гітара зазвучала значно краще.

— Ось і відкрилася моя печаль, — жалібно сказав Хаул. — Бо хоч я й народився в Уельсі, але мені ведмідь на вухо наступив. Ви розповіли Софі все? Чи ви все-таки знаєте, що хотіла дізнатися Відьма?

— Вона хотіла дізнатися про Уельс, — відповів Персіваль.

— Я так і думав, — стримано сказав Хаул. — Ну, добре.

Він пішов у ванну і просидів там дві години.

Весь цей час Персіваль грав на гітарі різні мелодійки — усі в повільній, замисленій манері, ніби навчаючись, а Майкл повзав по підлозі з паруючою ганчіркою, намагаючись позбутися слідів гербіциду.

Софі сиділа в кріслі і не озвалася ні словом.

Кальцифер раз у раз вискакував, зиркав на неї і ховався назад під поліна.

Хаул вийшов з ванної в костюмі, що блищав чорнотою, з волоссям, що блищало білизнаю, і в хмарі пари, що пахла тирличем.

— Я можу повернутися пізно, — попередив він Майкла. — Опівночі настає день Середини літа, тож Відьма може спробувати якихось штукочок. Тому тримай оборону наготові і, будь ласка, пам'ятай, що я тобі сказав.

— Добре, — кивнув Майкл, викидаючи в раковину паруючі рештки ганчірки.

Хаул повернувся до Персіваля:

– Думаю, що знаю, що з вами сталося. Розсортувати вас буде нелегкою роботою, але завтра я спробую, після того, як повернуся.

Хаул підійшов до дверей, але зупинився, тримаючись за клямку.

– Софі, ви далі зі мною не розмовляєте? – сумовито запитав він.

Софі знала, що Хаул може нити і в раю, якщо йому це буде вигідно. До того ж він тільки що скористався нею, щоб витягти з Персіваля інформацію.

– Ні! – гиркнула вона.

Хаул зітхнув і вийшов. Софі підвела погляд і побачила, що ручка повернута вниз чорним. “Вирішено! – подумала вона. – Ну і що з того, що завтра день Середини літа! Я йду”.

**Розділ двадцятий,
у якому Софі весь час
щось перешкоджає піти
з Мандрівного Замку**

Настав ранок дня Середини літа. Майже тієї ж миті Хаул ввалився у двері з таким грюкотом, що Софі аж підскочила у своєму закутку, переконана, що Відьма женеється за ним по п'ятах.

– Ось так вони про мене дбають – завжди без мене в ігри грають! – проревів Хаул.

Софі зрозуміла, що він намагається наспівати Кальциферову пісеньку про горщечки, і знову лягла, а тимчасом Хаул перечепився об стілець і при цьому так копнув табурет, що той полетів через усю кімнату. Тоді Хаул спробував піднятися нагору – спочатку через комору, а пізніше і через двір. Це його явно трохи спантеличило. Однак врешті-решт він знайшов сходи – всі, крім нижньої сходинки, – і впав на них лицем. Весь замок струснувся.

– Що сталося? – запитала Софі, просовуючи голову між стовпчиками поруччя.

– Зустріч регбійного клубу! – з гідністю пробелькотів неслухняним язиком Хаул. – А хіба ви не знали, що я захищав кольори свого університету, пані Нишпорко?

– А вас самого хто захистить, якби що до чого? – запитала Софі.

– Я народився, щоб зріти дива, – нагадав їй Хаул, – де невидимий світ – лиш для мене ява, і я саме йшов до ліжка, коли ви загородили мені дорогу. Я знаю, де всі минулі роки і хто дідьку копито розтрощив-таки...

– Йди ляж, дурню, – спросоння порадив йому Кальцифер. – Ти п'яний.

– Хто, я? – образився Хаул. – Запевняю вас, друзі мої, я зовсім тверезий!

Він піднявся і побрів нагору, тримаючись за стіну, ніби боявся, що як тільки він її відпустить, та відразу ж кудись утече. Зрештою, двері спальні таки справді від нього втекли.

– Так, це була брехня! – зізнався чарівник, намагаючись пройти крізь стіну. – Моє блискуче безчестя стане мені спасінням...

Він ще кілька разів гримнувся у стіну – у кількох різних місцях, – а тоді нарешті знайшов двері спальні і вломився в них. Софі було чути, як він там падає на підлогу і нарікає, що ліжко не хоче стояти на місці і кудись від нього втікає.

– Він просто нестерпний! – сказала Софі і вирішила негайно звідси піти.

На лихо, весь цей шум розбудив Майкла, а також Персівалю, який спав на підлозі у Майкловій кімнаті. Майкл спустився вниз і повідомив, що вони вже остаточно прокинулися і можуть піти назбирати квітів для віночків на свято Середини літа, поки не почалася денна спека. Софі була не проти востаннє вийти на

квітковий луг. Надворі стояв теплий молочний туман, наповнений ніжними пахоцями і приглушеними кольорами. Софі пошкутильгала по траві, пробуючи болотистий ґрунт ціпком і прислухаючись до щebetу і свисту тисяч пташок. Їй було по-справжньому жаль звідси йти. Вона погладила вологу атласну лілію і торкнулася фіолетової квітки з нерівними пелюстками і довгими тичинками, повними пилку. Озирнулася на високий чорний Мандрівний Замок, що розсікав туман за ними. Тяжко зітхнула.

– Він усе тут поліпшив, – зауважив Персіваль, кладучи оберемок гібіскусів у летюче корито Майкла.

– Хто? – запитав Майкл.

– Хаул, – відповів Персіваль. – Спочатку тут були тільки куці, та й ті дрібні і сухі.

– То ви згадали, що бували тут і раніше? – збуджено запитав Майкл. Він усе ще думав, що Персіваль – то насправді принц Джастін.

– Здається, я ходив тут із Відмою, – невпевнено промовив Персіваль.

Вони притягли в крамницю аж двоє ночов квітів. Софі помітила, що коли вони заходили вдруге, Майкл обернув ручку над дверима кілька разів. Очевидно, це було якось пов'язано з тим, щоби не пустити у Мандрівний Замок Відму. Після того, звичайно ж, їм довелося наробити віночків для свята Середини літа. Це забрало купу часу. Софі збиралася перекласти цю роботу на Майкла з Персівалем, але Майкл був занадто зайнятий тим, що задавав Персівалю хитромудрі запитання, а Персіваль працював дуже повільно. Софі

розуміла, чому Майкл так розхвилювався. Навколо Персівалія витала якась дивна аура: здавалося, він чекав, що ось-ось щось повинно статися. Це змусило Софі замислитися, чи він ще й досі якоюсь мірою не перебуває під владою Відьми. Так що більшу частину віночків їй довелося сплести самій. Якщо вона й думала про те, щоби залишитися і допомогти Хаулові оборонятися від Відьми, то тепер ці думки розвіялися, як дим. Хаул же, який міг би за одним махом сплести всі ці віночки, вдавшись до чарів, хропів так голосно, що Софі чула його навіть у крамниці.

Вони плели ті віночки так довго, що ще й половини не доплели, як уже настав час відчиняти крамницю. Майкл приніс їм хліба з медом, і вони підкріплялися на ходу, відбиваючи натиск першої хвилі покупців. І хоча день Середини літа, як це завше буває з такими святами, у Маркет-Чиппінгу видався похмурим і холодним, півміста, вирядившись у своє найкраще вбрання, прийшло в крамницю купувати віночки і квіти. Як завжди, на вулиці вирував натовп. Наплив покупців був такий, що Софі вдалося пробратися на сходи, а тоді далі, у комору, вже тільки ближче до полудня. “Вони стільки виторгували, – думала вона, пакуючи у вузлик свій старий одяг і дещо з харчів, – що Майклів запас у вогнищі збільшиться щонайменше вдесятеро”.

– Ти прийшла поговорити зі мною? – запитав її Кальцифер.

– Зачекай хвильку, – відмахнулася Софі, перетинаючи кімнату з вузликом за спиною. Їй не хотілося, щоби Кальцифер зчинив галас стосовно своєї угоди.

Вона простягнула руку, аби зняти зі стільця свій ціпок, – і тої ж миті хтось постукав у двері. Софі завмерла з витягнутою рукою, запитально дивлячись на Кальцифера.

– Двері особняка, – відповів демон. – Плоть і кров, цілком безпечно.

Стукіт повторився. “Ось так воно завжди, як тільки я збираюся звідси йти!” – подумала Софі. Вона повернула ручку оранжевим донизу і відчинила двері.

На алеї за статуями стояла карета, запряжена парою розкішних коней.

Софі бачила її за широкою спиною кремезного лакея, який, власне, і стукав.

– Пані Сечеверелл Сміт з візитом до нових мешканців! – оголосив лакей.

“Як це недоречно! – подумала Софі. – Це все через Хаулову нову побілку і фіранки!”

– Нас немає вдо... – почала вона. Але пані Сечеверелл Сміт відсунула лакея набік і ввійшла.

– Зачекайте в кареті, Теобальде, – наказала вона лакею, пропливаючи повз Софі та складаючи свою парасольку.

Це була Фанні – Фанні, яка виглядала дивовижно заможною у кремовій шовковій сукні. На голові в неї був кремовий шовковий капелюшок із трояндами, який Софі пам’ятала аж занадто добре. Вона пам’ятала, як примовляла, прикрашаючи капелюшок трояндами: “Ви вийдете заміж за справжнього багатія!” З того, як виглядала Фанні, одразу ставало зрозуміло, що так і сталося.

— Ой! — вигукнула Фанні, озираючись навколо. — Я, мабуть, помилилася. Це челядна.

— Е... гм-м-м... ми ще не закінчили переїзд, мадам... — промимрила Софі, спробувавши собі уявити, що було б із Фанні, якби вона дізналася, що їхня стара капелюш-на крамниця — відразу за комірчиною.

Фанні обернулася і вражено вирячилася на Софі.

— Софі! — вигукнула вона. — Ой лихо, дитинко, та що це з тобою сталося?! Ти виглядаєш на всі дев'яносто! Ти сильно хворіла, так?

І тут, на превелике здивування Софі, Фанні відкинула капелюшок, парасольку і всі свої вишукані манери, палко обійняла Софі й розплакалася.

— Я не знала, що з тобою! — схлипувала вона. — Побігла до Марти, послала за Летті, але вони теж не знали! Вони помінялися місцями, дурненькі, знаєш? А про тебе ніхто нічого нічого не знав! Я навіть призначила винагороду. А ти, виявляється, тут, простою служницею, а могла би жити в розкоші зі мною та містером Смітом!

Софі виявила, що теж плаче. Вона поспішно впустила вузлик і провела Фанні до стільця. Підсунувши табуретку, вона сіла поруч із Фанні і взяла її за руку. Тепер вони обидві то сміялися, то плакали. Вони були надзвичайно раді, що знову побачилися!

— Це довга історія, — відповіла Софі, коли Фанні вшпесте запитала, що з нею сталося. — Коли я глянула в дзеркало і побачила себе такою, це настільки мене приголомшило, що я просто пішла...

— Ти перепрацювалася, — винувато сказала Фанні. — Я так себе звинувачувала!

– Зовсім ні, – заспокоїла її Софі. – І тобі не треба за мене турбуватися, бо мене взяв до себе чарівник Хаул...

– Чарівник Хаул?! – вигукнула Фанні. – Цей лиходій, цей мерзотник?! Це він зробив тебе такою? Де він? Пусти мене до нього!

Вона схопила свою парасольку і зробилася такою воявничною, що Софі довелося її стримувати. Їй не хотілося думати, як може відреагувати Хаул, якщо Фанні розбудить його, штрикнувши парасолькою.

– Ні-ні! – заперечила вона. – Хаул був дуже добрий до мене!

І тут Софі зрозуміла, що це щира правда. Хаул виявляв свою доброту у досить дивний спосіб, але якщо взяти до уваги, як Софі йому дошкуляла, він таки справді був до неї надзвичайно добрий.

– Але ж говорять, що він поїдає жінок живцем! – вигукнула Фанні, все ще намагаючись піднятися.

Софі притримала її парасольку.

– Нічого подібного, – сказала вона Фанні. – Він зовсім не злий! – При цих словах із вогнища почулося шипіння: Кальцифер спостерігав з деяким зацікавленням. – Він не злий! – повторила Софі спеціально для Кальцифера. – За весь час, поки я тут, я ні разу не бачила, щоб він виконав хоча б одне зле закляття!

І це, знову-таки, була правда.

– Що ж, доведеться мені тобі повірити, – з полегшенням сказала Фанні, – хоча я впевнена, що якщо він аж настільки змінився, то це і твоя заслуга. Ти маєш підхід до людей, Софі. Тобі вдавалося зупиняти Мартині

істерики, коли я нічого не могла вдіяти. І я завжди говорила, що лише завдяки тобі Летті наполягала на своєму тільки кожен другий раз, а не щоразу! Але тобі треба було сказати мені, де ти, любонько!

Софі зрозуміла, що таки треба було. Вона чомусь повністю сприйняла Мартин погляд на Фанні, хоча вона могла би краще розуміти Фанні. Їй стало соромно.

Фанні тим часом не терпілося розповісти Софі про містера Сечеверелла Сміта. Вона видала довгий і схвилюваний звіт про те, як зустріла містера Сміта того ж таки тижня, коли зникла Софі, і як не минуло й тижня, як вона вийшла за нього заміж. Фанні все говорила, а Софі дивилася на неї. Старість відкрила їй зовсім новий погляд на Фанні. Вона була ще доволі молодою і вродливою жінкою, і вона нудилася в капелюшній крамниці не менше, аніж сама Софі. Але Фанні не мала куди подітися і робила все, що могла: займалася і крамницею, і вихованням трьох дівчаток, аж поки не помер містер Хаттер. А тоді вона раптом злякалася, що стала такою, як Софі, – старою жінкою, чие життя позбавлене сенсу, злякалася, що вона так нічого і не досягла.

– А тут раптом ти зникла, я вже не мала кому передати крамницю, тож я не бачила причини, чому б її не продати, – говорила Фанні, коли з комори долинули кроки.

У кімнату ввійшов Майкл зі словами: “Ми зачинили крамницю. І дивіться, хто до нас прийшов!” За руку він тримав Маргу.

Марта схудла, її волосся посвітлішало, і взагалі вона вже майже зовсім стала сама собою. Вона випустила

Майклову руку і кинулася до Софі з криком: “Софі, ти мала би мені сказати!” – і міцно обійняла її. Тоді вона обійняла Фанні – так, ніби вона ніколи не говорила про неї нічого поганого.

Але й це ще було не все. За Мартою з комори вийшли Летті та пані Ферфакс, і вони удвох тягнули якийсь кошик, а за ними з’явився Персіваль, який виглядав настільки сповненим життєвої сили, яким Софі його ще ніколи не бачила.

– Ми приїхали сюди з розвізником іще на світанку, – почала пані Ферфакс, – і привезли... Оце так-так! Та це ж Фанні!

Вона випустила свою ручку кошика – і кинулася обіймати Фанні. Летті теж кинула свою ручку кошика – і кинулася обіймати Софі.

Тут почалося таке всезагальне обіймання, крики і вигуки, що Софі здалося просто чудом, що Хаул не прокинувся. Але його хропіння долинало сюди навіть попри весь цей гамір. “Піду із замку сьогодні ж увечері”, – вирішила Софі. Вона була така рада всіх їх бачити, що не могла й допустити думки піти, не поспілкувавшись із ними.

Летті була явно закохана в Персіваля. Поки Майкл підтягував кошик до столу і діставав з нього холодних курей, пляшки вина і медові пудинги, Летті повисла на плечі Персіваля з таким виглядом власниці, який Софі ніколи не схвалювала, і змусила його викласти все, що він пам’ятав. Персіваль, здається, не мав нічого проти. А Летті була така гарна, що Софі не могла його звинувачувати.

— Він прийшов до нас і весь час перетворювався то на людину, то на різних собак, і при цьому наполягав, ніби він мене знає, — звернулася Летті до Софі. — Я була впевнена, що бачу його вперше, але це не має значення.

Вона поплескала Персівалю по плечу, так ніби той усе ще був собакою.

— Але ж принца Джастіна ти бачила? — запитала Софі.

— Звичайно, — не замислюючись відповіла Летті. — Уявляєш, заради інкогніто він був у зеленому мундирі, але це був явно він. Такий люб'язний і ввічливий, навіть коли був сердитий через пошукові чари. Мені довелося переробляти їх аж двічі, бо вони постійно показували, ніби чарівник Саліман перебуває десь між нами і Маркет-Чиппінгом, а він присягався, що це не може бути правдою. І поки я виконувала ці чари, він весь час мені заважав, називав мене “любонькою”, але так, знаєш, саркастично, і все розпитував: хто я така, де живе моя рідня, скільки мені років... Я подумала, що він страшенний нахаба! Краще вже чарівник Хаул, а це щось та й значить!

На цей час усі товклися в кімнаті, їли курятину і потягували вино. Кальцифер якось дуже принишк. Нагорі від нього залишилося лише кілька зелених язичків, тому, очевидно, ніхто його не помічав. Але Софі хотіла представити йому Летті. Вона спробувала вмовити його показатися.

— Це що, справді той самий демон, від якого залежить життя Хаула? — запитала Летті, доволі недовіжливо дивлячись на зелені язички.

Софі підняла погляд, щоб запевнити Летті, що Кальцифер справжній, і побачила міс Ангоріан. Та стояла на порозі з сором'язливим і невпевненим виглядом.

– Ой, вибачте, будь ласка. Я невчасно, так? – сказала міс Ангоріан. – Я просто хотіла поговорити з Хауеллом.

Софі піднялася, не знаючи, що робити. Їй було трохи соромно, бо вона перед тим виставила міс Ангоріан за двері. А єдиною причиною цього було те, що Софі знала: Хаул залицяється до міс Ангоріан. З іншого боку, це ж не означало, що Софі має її любити.

Майкл вибив ініціативу з рук Софі, зустрівши міс Ангоріан осяйною посмішкою і привітальним вигуком.

– Хаул ще спить, – пояснив він. – Заходьте, почекаєте, а тим часом вип'єте келишок вина.

– Як це люб'язно, – мовила міс Ангоріан.

Але було цілком очевидно, що міс Ангоріан зовсім не весело. Вона відмовилася від вина і нервово ходила по кімнаті, гризучи курячу ніжку. Кімната була повна людей, які прекрасно знали одне одного, а вона була тут чужою. Фанні тільки погіршила ситуацію, коли відірвалася від невпинної балачки з пані Ферфакс і зауважила: “Що за дивне вбрання!” Не краще повелася й Марта. Вона бачила, з яким захватом Майкл привітав міс Ангоріан, тому зробила все можливе для того, щоб Майкл розмовляв тільки з нею самою і з Софі. А Летті просто не звернула на міс Ангоріан жодної уваги і пішла сидіти на сходах із Персівалем.

Мабуть, саме тому міс Ангоріан досить швидко вирішила, що з неї досить. Софі побачила, що вона стоїть

біля дверей і намагається їх відчинити. Софі поспішила до неї, почувавши себе дуже винною. Як би там не було, а почуття міс Ангоріан до Хаула, напевно, дуже сильне, раз вона сюди прийшла.

– Ще не йдіть, будь ласка, – попросила Софі. – Я піду розбуджу Хаула.

– О ні, не треба, – заперечила міс Ангоріан з нервовою посмішкою. – У мене вихідний, і я з задоволенням почекаю на нього. Я подумала, що вийду і погуляю надворі. Тут трохи задушливо через цей смішний зелений вогонь.

Як на Софі, це був найкращий спосіб позбутися міс Ангоріан, не позбуваючись її. Вона ввічливо відчинила перед нею двері. Чомусь – можливо, це було якось пов'язано з тими запобіжними заходами, що їх Хаул провів Майкла дотримуватися, – ручка сама собою перекрутилася фіолетовим донизу. На вулиці крізь туман світило сонце і пропливали кущі червоних і фіолетових квітів.

– Які прекрасні рододендрони! – вигукнула міс Ангоріан своїм найбільш хрипким і тремтливим голосом. – Я мушу підійти туди, щоби подивитися на них зблизька!

І вона поспішно зіскочила на мокру траву.

– Тільки не йдіть на південний схід, – гукнула їй услід Софі.

Замок повільно відпливав убік. Міс Ангоріан сховала чарівне личко у жмуток білих квітів.

– Я взагалі не стану далеко заходити, – пообіцяла вона.

– Ой лишенько! – зойкнула Фанні, підійшовши до Софі. – А де ж моя карета?

Софі їй пояснила, як могла. Але Фанні так розхвилювалася, що Софі довелося повернути ручку вниз оранжевим і продемонструвати алею біля особняка, де був набагато похмуріший день, а лакей Фанні і її кучер сиділи на даху карети, їли ковбасу і грали в карти. Лише тоді Фанні повірила, що карета не викрадена в якийсь загадковий спосіб. Софі спробувала їй пояснити, хоча сама не дуже знала, що й до чого, як одні двері можуть відчинятися в кілька місць одночасно, коли раптом Кальцифер здійснюється над полінами і заревів.

– Хауле! – завив він, наповнюючи комин синім полум'ям. – Хауле! Хауелле Дженкінсе, Відьма знайшла сім'ю твоєї сестри!

Нагорі пролунали два важкі удари. З грюкотом відчинилися двері Хаулової спальні, і Хаул вихором злетів по сходах. Летті й Персіваль ледве встигли відскочити з його шляху.

Побачивши чарівника, Фанні тихенько скрикнула. Волосся Хаула скидалося на копицю сіна, а очі були зовсім червоні.

– Вдарила в слабке місце, бодай би їй! – прокричав він, метаючись по кімнаті, вимахуючи своїми розтріпанними чорними рукавами. – Я боявся, що вона це зробить! Дякую, Кальцифере!

Він відсунув Фанні убік і відчинив двері.

Софі почула, як вони за ним зачинилися, і зашквильнула сходами нагору. Вона прекрасно усвідомлювала, що поводиться влізливо, але мусила подивитися,

у чому ж усе-таки річ. Шкутильгаючи до вікна в кімнаті Хаула, вона почула, що всі решта пішли за нею.

– Як тут брудно! – вигукнула Фанні.

Софі подивилася у вікно. В охайному садку мрячило. На гойдалці блищали краплі води. Хвиляста руда грива Відьми теж намокла. Відьма стояла, спершись на гойдалку, висока і владна, у червоній мантиї, – стояла і манила, манила до себе. Хаулова племінниця Марі поволі йшла до неї по мокрій траві. Софі здалося, що вона йшла до Відьми не з власної волі, але вибору в неї, здається, не було. Слідом за нею ще повільніше наближався племінник Хаула Ніл, пропікаючи Відьму найважчим зі своїх поглядів. Позаду дітей Софі побачила сестру Хаула – Меган. Меган вимахувала руками, а її рот відкривався і закривався. Меган явно намагалася сказати Відьмі все, що вона про неї думає, але її так само невідворотно тягнуло до Відьми.

На газон перед будинком вискочив Хаул. Він не став морочити собі голову тим, щоби перечарувати собі одяг. Він взагалі не став морочити собі голову якими-небудь чарами. Він просто побіг прямо на Відьму. Відьма потяглася, аби схопити Марі, але Марі була ще задалеко. Хаул першим добіг до Марі, відштовхнув її за себе і кинувся до Відьми. Ну, а Відьма кинулася навтьоки. Вона втікала, немов кішка від собаки, – пробігла через газон, перескочила через акуратну огорожу, її багряна мантия тріпотіла, як вогонь, а Хаул мчав за нею, немов мисливський собака, і вже був десь за фут від неї або й ще ближче, і вже майже її наздоганяв. Відьма зникла над огорожею червоною розмитою плямою. Хаул зник за

нею чорною розмитою плямою з розвіяними рукавами. Обоє вони зникли з очей.

– Сподіваюся, він її схопить, – промовила Марта. – Дівчинка плаче.

Унизу Меган обійняла Марі й повела обох дітей у будинок. Ніхто не розумів, що сталося з Хаулом і Відьмою. Летті, Персіваль, Марта і Майкл пішли униз. Фанні та пані Ферфакс, побачивши кімнату Хаула, аж остовпіли.

– Ти тільки поглянь на цих павуків! – з відразою вигукнула пані Ферфакс.

– А скільки пороху на фіранках! – додала Фанні. – Аннабель, я бачила в тому проході кілька віників...

– Ходімо візьмемо, – погодилася пані Ферфакс. – Я підколю тобі сукню, Фанні, і візьмемося до роботи. Я не можу допустити, щоби ця кімната і далі залишалася у такому стані!

“Бідний Хаул, – подумала Софі. – А він же так любить своїх павучків!” І вона пішла до сходів, роздумуючи над тим, як же їй зупинити пані Ферфакс і Фанні.

– Софі! – гукнув знизу Майкл. – Ми збираємося обдивитися особняк! Підете з нами?

Очевидно, це був ідеальний привід утримати пані Ферфакс і Фанні від прибирання.

Софі покликала Фанні й поспішно пошкutilьгала вниз. Летті і Персіваль уже відчиняли двері. Летті не слухала, коли Софі пояснювала Фанні, як влаштований Мандрівний Замок. Було цілком очевидно, що й Персіваль цього теж не зрозумів. Софі побачила, що вони помилково повернули ручку фіолетовим донизу.

Не встигла Софі дошкандибати до них, як вони відчинили двері. На тлі квітів на порозі маячіло Опудало.

– Зачиніть! – заверещала Софі. Вона зрозуміла, що сталося. Вона сама допомогла Опудалу вчора ввечері, сказавши йому скакати вдсятеро швидше. Тепер воно змогло зрівнятися швидкістю із замком і намагалось пробратися всередину. Але міс Ангоріан була назовні. Софі замислилася, чи не лежить вона де-небудь у кущах неприємною?

– Ні, не треба...– слабким голосом вимовила Софі.

На неї однаково ніхто не звертав уваги. Обличчя Летті стало кольору Фанніної сукні, а сама вона вчепилась у Марту. Персіваль застиг, витріщивши очі, а Майкл кинувся ловити череп, який так заклацав зубами, що мало не впав зі столу, прихопивши із собою пляшку вина. А ще череп якимось загадковим чином подіяв на гітару. Вона стала видавати довгі гулкі звуки: “Нумм харрумм! Нумм харрумм!”

Кальцифер знову здійнявся аж під комин.

– Воно говорить, – сказав він Софі. – Каже, що не замишляє нічого поганого. Я думаю, воно каже правду. Воно чекає, коли ти дозволиш йому ввійти.

Опудало справді просто спокійно стояло. Воно не намагалось вломитися в Мандрівний Замок, як раніше. І Кальцифер, мабуть, повірив йому. Він зупинив Мандрівний Замок. Софі подивилася на обличчя з ріпи і розвіяне лахміття. Врешті-решт не таке вже воно й страшне. Одного разу воно навіть викликало в ній дружні почуття. Софі була схильна запідозрити, що Опудало було для неї зручним приводом не йти з Мандрівного

Замку, бо насправді їй хотілося залишитися. Тепер це не мало сенсу. Їй однаково доведеться піти. Хаул віддає перевагу міс Ангоріан.

– Заходьте, будь ласка, – хрипливато вимовила вона.

– Ам-м-м-м-мг! – сказала гітара.

Опудало заскочило в кімнату одним потужним стрибком. Воно стало і завертілося на своїй єдиній нозі, немовби за чимось роздивлялося. Запах квітів, який ввірвався разом із ним, не міг перебити його власного запаху пилюки і напівзгнилої ріпи.

Череп знову заклацав зубами – під Майкловою рукою. Опудало радісно розвернулося і боком впало на нього. Майкл зробив ще одну спробу врятувати череп, а тоді квапливо відступив. Тому що як тільки Опудало впало поперек столу, просичав удар потужної магії – і череп сплавився з ріпчастою головою Опудала. Він, здавалося, проникнув у ріпу і заповнив її. Тепер на ріпі з'явилося вже майже зовсім справжнє обличчя, хоча й досить незграбно вирізане. Клопіт був у тому, що це обличчя виявилось оберненим до спини Опудала.

Опудало видало дерев'яний скрип, невпевнено підвелось, а тоді швидко розвернулося всім тулубом так, що його передня частина виявилася під незграбним ріпчастим обличчям. Воно повільно опустило розкинуті руки.

– Тепер я можу говорити, – промовило воно трохи невиразним голосом.

– Я зараз зімлію, – заявила Фанні, стоячи на сходах.

– Дурниці, – сказала пані Ферфакс з-за спини Фанні. – Цей предмет – всього лише голем якогось чарівника.

Він має зробити те, за чим його послали. Такі големи зовсім нешкідливі.

Летті попри все виглядала так, немов ось-ось зімліє. Але єдиним, хто справді зімлів, виявився Персіваль. Він бухнувся на підлогу, дуже тихо, і лежав скулений, ніби заснув. Летті, хоч і була налякана, кинулася до нього, але тут-таки відсахнулася, тому що Опудало знову стрибнуло й опинилося перед Персівалем.

– Це одна з тих частин, на пошуки яких мене відправили, – сказало воно доволі незбірливо.

Тоді воно обернулося до Софі.

– Мушу вам подякувати. Мій череп був далеко, і в мене закінчилася сила, перш ніж я до нього добрався. Я назавжди залишився б у тому живоплоті, якби ви не прийшли і своїми словами не вдихнули в мене життя. – Воно крутнулося до пані Ферфакс, а тоді до Летті. – І вам обом я також дякую.

– Хто тебе послав? Що ти маєш зробити? – запитала Софі.

Опудало нерішуче крутнулося.

– Треба ще чогось, – проговорило воно. – Деяких частин усе ще бракує.

Усі чекали, більшість була надто приголомшена, щоби щось сказати, а Опудало вертілося то туди, то сюди, немовби роздумуючи.

– Персіваль – це частина чого? – запитала Софі.

– Нехай воно спочатку збереться до купи, – сказав Кальцифер. – Його ніхто не просив нічого... Перш...

Тут він раптово замовк і зіщулився так, що зверху залишилися тільки дрібні зелені язички.

Майкл і Софі стривожено презирнулися.

Пролунав новий голос, який звучав нізвідки. Він був приглушений і гучний, так ніби говорили в якусь скриню, але сплутати було неможливо: так звучав тільки голос Відьми Пустирищ.

– Майкле Фішер, – сказала вона, – передайте вашому вчителю Хаулу, що він клюнув на мою приманку. Я тримаю жінку на ім'я Лілі Ангоріан у своїй фортеці на Пустирищах. Передайте йому, що я відпущу її лише тоді, якщо він сам за нею прийде. Ви все зрозуміли, Майкле Фішер?

Опудало крутнулося і скакнуло до відчинених дверей.

– О, ні! – крикнув Майкл. – Тримайте його! Його, мабуть, послала Відьма, щоби пробратися сюди!

**Розділ двадцять перший,
у якому при свідках укладається
певний договір**

Усі кинулися за Опудалом. Софі метнулася в інший бік, через комору з мітлами – у крамницю, прихопивши по дорозі свій ціпок.

– Я геть усе зіпсувала! – бурмотіла вона. – У мене просто талант усе псувати! Я ж могла не випустити міс Ангоріан! Просто треба було з нею, бідолашною, говорити чемніше! Хаул багато речей мені пробачив, але це він пробачить мені не скоро!

У квітковій крамниці Софі схопила з вітрини семи-мільні чоботи і вивалила гібіскуси й троянди просто на підлогу. Звісно ж, разом із водою. Вона відімкнула двері крамниці і витягла мокрі чоботи на запруджений людьми тротуар.

– Вибачте, – повторювала вона різномастим черевикам і хвостатим рукавам, що траплялися їй по дорозі. Вона глянула на сонце, не надто помітне на сірому хмарному небі. – Ану, ану... Південний схід... Туди... Вибачте, вибачте... – говорила Софі, звільняючи місце для чобіт у святковій юрмі. Вона поставила їх носачами в потрібний бік. Потім вона запхала в них ноги і зробила кілька кроків.

Вжих-вжих, вжих-вжих, вжих-вжих, вжих-вжих, вжих-вжих, вжих-вжих, вжих-вжих. Ходити у двох чоботях виявилось так само швидко і ще більш запаморочливо, ніж в одному. Між довгими подвійними кроками Софі встигала дещо помітити: особняк у далекому кінці долини, що білів між деревами, з каретою Фанні біля дверей; папороть на схилі пагорба; річечку, що збігала в зелену долину; ту саму річку, що збігала в набагато розлогішу долину; ту саму долину, але таку розлогу, що вона зливалася вдалині з небесною блакиттю і здавалася безкрайньою, а ген далеко височіли вежі, мабуть, кінгсберійські; рівнину, яка знову звужувалася ближче до гір; гору, яка так різко виросла під ногами Софі, що та аж спіткнулася, незважаючи на ціпок, і через це опинилася на самому краю глибокої ущелини, зтягнутої блакитним туманом, з вершинами дерев глибоко внизу, і їй довелося зробити ще один крок, щоби туди не звалитися.

І Софі приземлилася на жовтий пухкий пісок. Вона встромила в нього ціпок і старанно роззирнулася. За її правим плечем на віддалі кількох миль виднілася біла імла, майже цілком закриваючи гори, через які Софі тільки що вжихнула. Під імлою була смужка темної зелені. Софі кивнула. Хоча на такій віддалі їй не було видно Мандрівного Замку, Софі була впевнена, що під білою імлою ховаються квіти. Вона зробила ще один обережний крок.

Шух. Стало страшенно парко. Усюди лежав глинисто-жовтий пісок, розжарене повітря тремтіло. Навколо були безладно накидані валуни. З рослин тут подекуди

траплялися лише понурі сірі куці. Гори здіймалися на обрії, немов хмари.

– Якщо це Пустирища, – сказала Софі, стікаючи потом, – то можна лише поспівчувати Відьмі, що їй доводиться тут жити.

Вона зробила ще один крок. Вітер в обличчя нітрохи її не освіжив. Валуні і куці залишилися такими ж, але пісок став сірішим, а гори, здавалося, втонули в небі. Софі вдивлялася в тремтяче сіре марево попереду, сподіваючись побачити що-небудь хоч трішки вище за валун. Вона зробила ще один крок.

Тепер стало зовсім, як у печі. Одначе за чверть милі попереду височіла дивної форми вежа, що стояла на невеликому горбку посеред усіяної валунами рівнини. Ця неймовірна споруда була сплетена із кручених башточок, які зливалися в одну велику, трохи скособочену, немов вузлуватий старечий палець. Софі вибралася з чобіт. Було занадто спекотно, щоб тягти такий вантаж, тому вона попленталася на розвідку із самим лише ціпком.

Судячи з вигляду, вежа була з жовтого піщанику Пустирищ. Спочатку Софі здалося, що це якийсь дивовижний мурашник. Однак, підійшовши ближче, вона побачила, що виглядає ця вежа так, немовби тисячі жовтих зернистих квіткових горщиків сплавилися у конус, звужений догори. Софі посміхнулася. Мандрівний Замок часто здавався їй надто схожим на внутрішній бік комина. Ця ж споруда і справді була купою керамічних коминів. Це могла бути робота тільки вогненного демона.

Коли Софі, задихаючись, подолала підйом, вона раптом чітко усвідомила, що це і є Відьмина фортеця! З чорноти внизу вийшли дві маленькі оранжеві фігурки і зупинилися, чекаючи на неї. Софі впізнала двох пажів Відьми. Софі ледве дихала і вся змокла, проте постаралася звернутися до них ввічливо, щоби показати, що їй з ними ділити нічого.

– Доброго дня, – промовила вона.

Пажі тільки похмуро глянули на неї. Один із них поклонився і простягнув руку, показуючи на темний кривобокий прохід між вигнутими колонами коминів. Софі знизала плечима і подалася за ним усередину. Другий паж пішов за нею. Само собою, вхід зникнув одразу ж, як тільки вона крізь нього пройшла. Софі знову знизала плечима. З цим можна буде розібратися, коли настане час вертатися.

Вона поправила мереживну шаль, розправила за-пацькані спідниці і пішла вперед. Відчуття було майже таким, як тоді, коли вийти за двері замку, повернувши ручку вниз чорним, – якусь мить немає зовсім нічого, а тоді з'являється тьмяне світло.

Світло походило із зеленувато-жовтого полум'я, що палало і мерехтіло навкруги, але якимось затьмарено, зовсім не даючи тепла і лише трішечки зблискуючи. Софі ніяк не вдавалося роздивитися його: полум'я весь час утікало від її погляду кудись убік. Ну та чого ще було чекати від чаклунства!

Софі знову знизала плечима і пішла за пажем поміж тонкими колонами – такими ж коминоподібними, що й решта споруди.

Нарешті пажі привели її у щось на кшталт центральної печери. А може, це був просто проміжок між колонами. На той час Софі вже остаточно заплуталася. Фортеця здавалася їй величезною, хоча вона підозрювала, що все це просто омана, як і Мандрівний Замок. Відьма стояла тут і чекала на неї. Знов-таки, важко було сказати, звідки Софі це знає, – якщо не рахувати того, що це не міг бути ніхто інший. Тепер Відьма здавалася неймовірно високою і худюю, а волосся в неї стало світлим і лежало на кістлявому плечі, заплетене в тоненьку кіску. На Відьмі була біла сукня. Коли Софі пішла на неї, вимахуючи ціпком, Відьма позадкувала.

– Не смійте мені погрожувати! – вигукнула вона стомленим слабким голосом.

– Віддайте мені міс Ангоріан, і тоді ніхто вам не погрожуватиме, – відповіла Софі. – Я заберу її і піду.

Відьма відступила далі, розмахуючи обома руками. А пажі розпливлися в липкі оранжеві пухирі, які піднялися в повітря і полетіли до Софі.

– Гидота! Забирайтеся геть! – закричала Софі, відбиваючись від них ціпком. На оранжеві пухирі її ціпок ніяк не подіяв. Вони ухилилися від нього, злилися до купи і майнули над головою Софі. Вона вже було вирішила, що позбулася їх, як раптом виявила, що вони приклеїли її до коминової колони. Оранжеве липке паскудство обплело їй ноги, коли вона спробувала поворухнутися, і боляче смикало за волосся.

– Краще вже зелений слиз! – вигукнула Софі. – Сподіваюся, це не справжні хлопчики.

– Всього лише еманация, – пояснила Відьма.

– Відпустіть, – сказала Софі.

– Ні, – просто сказала Відьма. Вона відвернулася і, здавалося, втратила будь-який інтерес до Софі.

Софі злякалася, що, як завжди, знову все напсувала. Липка гидота з кожною секундою ставала все більш міцною й еластичною. Як тільки Софі намагалася ворухнутися, її знову притягувало назад до коми-нястої колони.

– Де міс Ангоріан? – запитала вона.

– Ви її знайдете, – відповіла Відьма. – Але почекаємо, поки прийде Хаул.

– Він не прийде, – заперечила Софі. – У нього вистачить розуму не прийти. І ваше прокляття так і не спрацювало.

– Ще спрацює, – злегка посміхнулася Відьма. – Ви ж піддалися нашій омані і прийшли сюди. Доведеться Хаулу хоч раз вчинити по-чесному. – Вона знову змахнула рукою, цього разу в бік тьмяного полум'я, і з-поміж двох колон викотилося щось на кшталт трону і зупинилося перед Відьмою. У ньому сидів чоловік у зеленому мундирі та в блискучих високих чоботях. Софі спочатку вирішила, що він спить, звисивши голову набік, так що її не видно. Але Відьма знову змахнула рукою. Чоловік випростався. Голови в нього не було зовсім. Софі зрозуміла, що дивиться на те, що лишилося від принца Джастіна.

– Якби я була Фанні, – зауважила Софі, – я би пригрозила, що знепритомнію. Негайно поверніть йому голову! Він же виглядає просто жахливо!

– Я позбулася обох голів ще місяць тому, – сказала Відьма. – Череп чарівника Салімана я продала разом із його гітарою. Голова принца Джастіна валандається десь разом з іншими непотрібними частинами. Це тіло – досконале поєднання принца Джастіна і чарівника Салімана. Воно чекає лише на голову Хаула, щоби перетворитися на довершену людську істоту. Коли в нас буде голова Хаула, Інгарія отримає нового короля, а я стану його королевою і буду правити.

– Та ви геть з глузду з'їхали! – обурилася Софі. – Ви не маєте права робити з людей складанки! Та й не думаю, що Хаулова голова зможе вам якось придатися. Вже вона якось знайде спосіб вислизнути.

– Хаул зробить усе, що ми скажемо, – з хитрою загадковою усмішкою сказала Відьма. – Ми підпорядкуємо собі його вогненного демона.

Софі зрозуміла, що справді налякалася. Тепер вона була впевнена, що таки точно знову все напсувала.

– Де міс Ангоріан? – запитала вона, вимахуючи ціпком.

Відьмі не сподобалося, що Софі вимахує ціпком. Вона відступила.

– Я дуже втомилася, – промовила вона. – Ви, люди, постійно плутаєте мені плани. Спочатку чарівник Саліман не бажав навіть і наблизитися до Пустирищ, тож мені довелося пригрозити принцесі Валерії, і тоді король звелів йому вирушити сюди. Коли ж Саліман прибув, він виростив тут багато дерев. Потім король кілька місяців не відпускав принца Джастіна шукати Салімана, а коли цей дурень усе-таки подався на пошуки, то з якогось дива

узяв далеко північніше, і мені довелося застосувати все своє мистецтво, щоби заманити його до Пустирищ. Хаул справив мені ще більше клопоту. Раз йому вдалося вислизнути. Мені довелося вдатися до прокляття, щоби дістати його, а коли я намагалася вивідати про нього достатньо багато, щоби могли накласти прокляття, ви влізли в те, що залишилося від Саліманових мізків, і справили мені ще більше клопотів. А тепер, коли мені вдалося заманити вас сюди, ви трясете ціпком і сперечаєтеся зі мною. Я тяжко працювала, щоби досягти нинішнього стану справ, і не треба зі мною сперечатися.

Вона розвернулася і пройшла в п'ятьму.

Софі уважно дивилася услід високій білій фігурі, що рухалася серед тьмяного полум'я. “Видно, вік таки дається взнаки, – подумала Софі. – Вона з'їхала з глузду! Я мушу звільнитися і визволити від неї міс Ангоріан!”

Пам'ятаючи, що оранжеве паскудство уникало її ціпка, як і сама Відьма, Софі завела ціпок за спину і помахала ним там, де ця липка гідота чіплялася за колону комина.

– Відчепись! – шепотіла вона. – Відпусти!

Щось боляче смикнуло її за волосся, зате й тягучі оранжеві нитки навсібіч полетіли. Софі стала вимахувати ціпком ще активніше.

Вона вже вивільнила голову і плечі, коли до неї долинув глухий гуркіт. Біде полум'я затріпотіло, а колони за спиною в Софі здригнулася. З таким звуком, немовби зі сходів скотилася тисяча чайних сервізів,

частина фортечної стіни розлетілася на друзки. У довгу нерівну діру полилося сліпуче світло, і в пролам застрибнула якась постать. Софі жваво обернулася, сподіваючись, що це Хаул. Однак у чорного силуету виявилася тільки одна нога. Це знову було Опудало.

Відьма люто верескнула і кинулася на Опудало, витягнувши кістляві руки, її білява кіска метлялася за спиною. Опудало наскочило на неї. Пролунав ще один гучний вибух, і їх обох огорнула магічна хмара – така ж, як і та, що нависала над Портхавеном, коли Хаул бився з Відьмою. Хмара переміщалася туди-сюди, а насичене пилюкою повітря наповнювалося ударами і зойками. Волосся Софі опалилося. Хмара металася серед колон коминів лише за кілька ярдів від неї. Пролам у стіні теж був близько. Як Софі й думала, фортеця насправді була зовсім не така вже й велика. Щоразу, коли хмара опинялася між Софі та сліпучо-білою дірою, на просвіт можна було побачити, як всередині неї б'ються дві худі постаті. Софі не зводила з хмари очей, завзято орудуючи ціпком за спиною.

Їй вдалося звільнитися майже повністю, крім ніг, коли хмара знову пронеслася проти світла. Софі побачила, як у пролам устрибнула ще одна постать. Цього разу постать мала чорні розвіяні рукави. Це був Хаул. Софі чітко бачила його силует: чарівник стояв, склавши руки на грудях, і спостерігав за битвою. Якусь мить здавалося, що він збирається дозволити Відьмі й Опудалу самим з'ясувати стосунки. Але тут зметнулися довгі рукави – Хаул здійняв руки. Перекриваючи вигуки й удари, Хаул прокричав одне довге незрозуміле слово –

і пролунав протяжний гуркіт грому. Опудало і Відьма здригнулися. Між колонами коминів зазвучали громові розкоти, відбиваючись луною, і кожне відлуння забирало із собою часточку магічної хмари. Вона зникла в шурхотах і відлітала в темних вихорах. А коли від хмари залишився лише найтонший білий серпанок, висока фігура з кіскою захиталася. Здавалося, що Відьма розчиняється у тумані, вона ставала дедалі білішою і тоншою. Врешті-решт серпанок розсіявся, і тоді Відьма з легким стукотом обсипалася на підлогу. Коли стихло безліч слабких відлунь, Хаул з Опудалом замислено дивилися один на одного поверх купи кісток.

“Чудово!” – подумала Софі.

Ціпком вона відчистила з ніг оранжеву гидоту і пішла до безголової фігури на троні. Фігура діяла їй на нерви.

– Ні, друже, – сказав Хаул Опудалу, яке стрибнуло прямо в купу кісток і стало порпатися в них ногою. – Ні, її серця ти тут не знайдеш. Воно – в її вогненного демона. Думаю, він уже давно її подолав. Як же це все-таки сумно.

Софі тим часом зняла шаль і акуратно закутала нею безголові плечі принца Джастіна.

Хаул зауважив:

– Здається, решта того, за чим ти шукав, тут.

І покрокував до трону, а Опудало поскакало поруч.

– Наскільки це мені знайомо! – кинув чарівник Софі. – Я зі шкіри пнуся, щоби добратися сюди, а ви тут собі мирно прибираєте!

Софі підвела на нього очі.

Як вона і боялася, у контрастному світлі, що лилося крізь пролам у стіні, стало видно, що Хаулові не захотілось ні поголитися, ні навіть зачесатися. Його очі все ще були червоні, а чорні рукави подерлися в кількох місцях. При такому освітленні Хаул мало чим відрізнявся від Опудала. “Ой, лихо! – подумала Софі. – Напевно, він дуже любить міс Ангоріан”.

– Я прийшла сюди за міс Ангоріан, – пояснила вона.

– А я сподівався, що коли влаштую візит до вас усієї вашої родини, то це вас зупинить! – скривився Хаул. – Але де там!

Тут Опудало стрибнуло просто перед Софі.

– Мене послав чарівник Саліман, – повідомило воно невиразним голосом. – Я стерегло його куці на Пустиріщах, коли його схопила Відьма. Він вселив у мене всю свою магію, яку лише зміг, і наказав мені прийти йому на порятунок. Але на той час Відьма вже розтерзала його на частини, які сховала в різних місцях. Мені було дуже важко. Якби ви своїми словами знову не вдихнули в мене життя, я б нічого не зміг зробити.

У такий спосіб Опудало відповіло на запитання, які йому задавала Софі, перш ніж вони обоє кинулися сюди.

– Отже, коли принц Джастін замовляв чари пошуку, вони вказували на тебе, – сказала Софі. – Але чому?

– На мене або на череп, – озвалось Опудало. – Між нами кажучи, ми найкращі його частини.

– А Персіваль зроблений з чарівника Салімана і принца Джастіна? – уточнила Софі – і подумала, що Летті це навряд чи втішить.

Опудало знову кивнуло зморшкуватою головою-ріпою.

– Обидві частини сказали мені, що Відьма вже розлучилася зі своїм вогненным демоном і що саму Відьму мені вдасться перемогти, – сказало воно. – Дякую вам за те, що ви дозволили мені скакати вдсятеро швидше.

Хаул знаком підкликав його.

– Перенеси це тіло в замок, – звелів він. – Там я з вами розберуся. Нам із Софі треба повернутися, поки вогненний демон не зумів прорвати мою оборону.

Він обхопив Софі за кістляву талію.

– Ходімо. Де семимильні чоботи?

Софі вперлася:

– Але ж міс Ангоріан...

– Ви що, не розумієте? – сказав Хаул, тягнучи її до проламу. – Міс Ангоріан – це і є вогненний демон! Якщо він проникне в Мандрівний Замок, Кальцифер його впіймає – і я теж!

– Я так і знала, що все зіпсує! – зойкнула Софі, сховавши обличчя в руках. – Він був у нас уже двічі. Але вона... він пішов!

– О небо! – завив Хаул. – Він чого-небудь торкався?

– Гітари, – згадала Софі.

– Тоді він ще там, – сказав Хаул. – Ходімо!

Він потяг Софі до розбитої стіни.

– Скачи за нами обережно, – крикнув він Опудалу через плече. – Мені доведеться зійняти вітер! У нас нема часу шукати чоботи, – сказав він Софі, пробираючись разом із нею на жарке сонце через зазубрений край

проламу. – Просто біжіть. І не переставайте бігти, інакше я вас не допхаю.

Допомагаючи собі ціпком, Софі так-сяк вдалося розігнатися до якогось шкутильгавого бігу, спотикаючись між каменями. Хаул біг біля неї і раз у раз її підштовхував. Здійнявся вітер, спочатку зі свистом, потім з ревом, жаркий і колочий, і сірий пісок закружляв навколо них у потужному смерчі, б'ючись у коминоподібну фортецю. Тепер Хаул і Софі вже не бігли, а летіли гігантськими плавними кроками понад землю. Внизу проносився кам'янистий ґрунт. Навколо бушували пил і пісок, здіймалися високо над головою і відлітали назад. Це було страшенно шумно і нітрохи не приємно, але Пустирища швидко зникали за спиною.

– Кальцифер не винен! – закричала Софі. – Я попросила його не говорити!

– Він би однаково не сказав! – закричав у відповідь Хаул. – Так я і знав, що він ніколи не видасть іншого вогненного демона! Кальцифер завжди був моїм вразливим місцем!

– А я думала – Уельс! – закричала Софі.

– Ні! Я навмисне лишив відкритим вхід в Уельс! – проревів Хаул. – Я знав, що як тільки вона захоче там щось напакостити, – я так розлючуся, що зумію дати їй відсіч! Я мусив зробити це, розумієте? Це була єдина можливість знайти принца Джастіна – використати прокляття, яке вона наклала на мене, щоби підібратися ближче до неї самої!

– То ви і справді збиралися рятувати принца Джастіна?! – вигукнула Софі. – А навіщо тоді ви прикидалися,

ніби хочете від цього відкрутитися? Щоб обдурити Відьму?

– Нічого подібного! – заgrimів Хаул. – Просто я боягуз! І щоб наважитися на таку страшну річ, я мусив переконати самого себе, що нізащо не буду цього робити!

“Ой-ой! – вжахнулася Софі. – Він же говорить зі мною чесно і по добрій волі! І вітер нас підганяє! Збулася остання частина прокляття!”

Розжарений пісок шмагонув її по спині, а Хаул боляче вчепився їй у бік.

– Не зупиняйтеся! – гаркнув Хаул. – На такій швидкості ви розіб’єтеся!

Софі відсапнула і знову змусила ноги працювати. Тепер їй було прекрасно видно гори і зелену смужку під ними – квітучі кущі. Хоча перед очима далі вирував жовтий пісок, гори росли на очах, а зелена смуга мчалася назустріч, поки не стала висотою з огорожу.

– У мене всі місця вразливі! – крикнув Хаул. – Я розраховував, що Саліман живий! А коли вийшло так, що від нього залишився лише Персіваль, я так злякався, що пішов і напився! І тут з’являється ви – і починаєте грати на руку Відьмі!

– Я найстарша! – верещала Софі. – Я невдаха!

– Дурниця! – крикнув Хаул. – Ви просто весь час про це думаєте!

Він дещо сповільнив рух. Курява здіймалася навколо них густими хмарами. Софі знала, що квітучі кущі уже зовсім близько, бо вона чула, як на листя осипається пісок. Хаул і Софі врізалися в кущі з такого розгону,

що Хаулу довелося зробити різкий поворот, тому вони із Софі промчали понад озерцем.

– А ще ви занадто тактовна! – додав він, перебиваючи плюскіт води і шурхіт піску по листках білого латаття. – Я сподівався, що ви так приревнуете, що не підпустите демона до Мандрівного Замку і близько!

Вони влетіли на туманний берег і сповільнили біг. Кущі обабіч стежки пружинили і ляскали їх гілками, викидаючи у вихор за їхніми спинами зелені листки, пелюстки і пташок. Стежкою між живоплотами назустріч Хаулові і Софі повільно плив Мандрівний Замок, а дим з його веж зносило вітром. Хаул ледве встиг сповільнити біг – якраз настільки, щоби рвучко відчинити двері і ввалитися всередину, тягнучи за собою Софі.

– Майкле! – крикнув він.

– Це не я впустив Опудало! – спробував виправдатися Майкл.

На перший погляд здавалося, що все гаразд. Софі здивовано усвідомила, що відколи вона звідси пішла, минуло зовсім небагато часу. Хтось витягнув з-під сходів її ліжко, і на ньому зараз лежав Персіваль, досі непритомний. Навколо ліжка зібралися Летті, Марта і Майкл. Згори до Софі долинали голоси пані Ферфакс і Фанні – впереміж зі зловісним шурхотом і глухими ударами, які свідчили про те, що Хауловим павучкам зараз непереливки.

Хаул відпустив Софі і кинувся до гітари.

Не встиг він її торкнутися, як вона вибухнула, протяжно і мелодійно бренькнувши. Кінці струн лягнули

у повітрі. На Хаула посипався дощ друзок. Йому довелося сахнутися, прикривши обличчя роздертим рукавом.

І тут біля вогнища раптом виникла міс Ангоріан. Вона стояла і посміхалася. Хаул мав рацію. Весь цей час вона була в гітарі, очікуючи слушного моменту.

– Твоя Відьма загинула, – сказав їй Хаул.

– Ах, яке горе! – безтурботно відповіла міс Ангоріан. – Тепер я зможу зробити собі іншу людину, кращу. Прокляття збулося. Тепер я можу прибрати до рук твоє серце.

Вона нагнулася і висмикнула Кальцифера з вогнища. Кальцифер з переляканим виглядом сіпався над її затиснутим кулаком.

– Не рухатися, – попередила вона.

Ніхто не наважувався навіть ворухнутися. Найсмирніше з усіх стояв Хаул.

– Допоможіть, – слабким голосом пискнув Кальцифер.

– Тобі ніхто не допоможе, – сказала міс Ангоріан. – А от ти допоможеш мені заволодіти моєю новою людиною. Дивися-но. Мені досить лише трішки міцніше натиснути... – і вона так стисла кулак із Кальцифером, що кісточки стали блідо-жовтими.

Хаул і Кальцифер разом скрикнули. Кальцифер забився в агонії. Лице Хаула посиніло, він непритомний звалився на підлогу, немов зрубане дерево, і став зовсім такий, як Персіваль.

Софі здалося, що він не дихає.

Міс Ангоріан була приголомшена. Вона вирячилася на Хаула.

– Прикидається, – припустила вона.

– Ні! – верескнув Кальцифер, скорчившись у тремтячу спіраль. – У нього насправді дуже м'яке серце! Відпусти!

Софі повільно й обережно підняла ціпок. Цього разу вона встигла обміркувати свої дії.

– Ціпок, – стиха мовила вона. – Бий міс Ангоріан, але більше нікого не зачепи.

І вона змахнула ціпком і з усієї сили хряснула ним по кулаку міс Ангоріан.

Міс Ангоріан пронизливо зашипіла, наче сире поліно в багатті, й випустила Кальцифера. Відолаха Кальцифер безпомічно покотився по підлозі, розсипаючи навсібіч на плитку язички полум'я і хрипко ревучи від жаху. Міс Ангоріан підняла ногу, щоб затоптати його. Софі довелося відпустити ціпок і нагнутися рятувати Кальцифера. І тут, на її превеликий подив, ціпок знову вдарив міс Ангоріан, а тоді – знову і знову. “Авжеж!” – подумала Софі. Вона ж сама своїми словами вдихнула в цей ціпок життя. Їй про це сказала пані Пентстеммон.

Міс Ангоріан сичала і хиталася. Софі випросталася з Кальцифером у руках і побачила, що ціпок щосили молотить міс Ангоріан і аж димиться від її жару. Кальцифер, навпаки, дещо похолов. Від страху він став молочно-блакитний. Софі відчула, як у її пальцях слабенько б'ється темна грудка Хаулового серця. “То серце Хаула – у мене в руках! – збагнула вона. – Він віддав його Кальциферові за умовами угоди, щоби Кальцифер міг лишитися жити. Мабуть, йому справді стало шкода Кальцифера, але однаково – що за дурість!”

Тут з дверей, що вели від сходів, вибігли Фанні і пані Ферфакс з мітлами напереваги. Побачивши їх, міс Ангоріан, мабуть, зрозуміла, що програла. Вона кинулася до дверей, а ціпок Софі літав над нею і лупцював, лупцював...

– Затримайте її! – закричала Софі. – Не випускайте її звідси! Перекрийте всі двері!

Усі кинулися виконувати накази. Пані Ферфакс перегородила двері до комори, грізно піднявши мітлу. Фанні стала на сходах. Летті стрибнула до дверей у двір, а Марта кинулася до дверей, що вели до ванної. Майкл кинувся до дверей Мандрівного Замку. Але тут з ліжка зіскочив Персіваль – і теж помчав до дверей. Він страшенно зблід і спав з лиця, очі в нього були заплющені, але біг він навіть швидше за Майкла. Персіваль першим підбіг до дверей – і відчинив їх.

Оскільки Кальцифер зробився зовсім безпомічний, Мандрівний Замок зупинився. Міс Ангоріан побачила застигли в імлі куці і метнулася до дверей з нелюдською швидкістю. Але не встигла вона добратися до порога, як у дверях з'явилося Опудало, що несло на плечах безголового принца Джастіна, ще й досі закутаного в мереживну шаль Софі. Опудало розкинуло дерев'яні руки впоперек дверей, перегородивши шлях. Міс Ангоріан сахнулася від нього.

Ціпок, який лупцював її, загорівся. Його металевий наконечник розжарився. Софі зрозуміла, що ціпкові залишилося вже зовсім мало. На щастя, міс Ангоріан ціпок докучив настільки, що вона схопила Майкла і заслонила ним. Ціпкові було наказано не бити

Майкла. Він зависнув у повітрі і спалахнув. Марта підбігла і спробувала відтягнути Майкла. Ціпкові довелось уникати й її. Софі, як завжди, все зробила неправильно. Довше зволікати було не можна.

– Кальцифере, – сказала Софі, – мені доведеться розірвати твою угоду. Ти від цього помреш, так?

– Якби його розірвав хтось інший, то я помер би, – хрипко відповів Кальцифер. – Ось чому я попросив про цю послугу саме тебе. Ти вмієш вселяти життя словами. Поглянь-но, що ти зробила з Опудалом і черепом.

– Тоді живи ще тисячу років! – вигукнула Софі, й водночас із усієї сили побажала, щоби так і сталося, на випадок, якщо слів виявиться не досить. Це її дуже непокоїло.

Вона взяла Кальцифера й обережно зняла його з темної грудки, наче висохлу бруньку зі стебла.

Кальцифер вивернувся з її пальців і блакитною слъозинкою злетів над її плечем.

– Як мені легко! – здивувався він. Тут його осінило, що сталося. – Я вільний! – гукнув Кальцифер, вихором метнувся в комин і зник.

– Я вільний! – почувала Софі згори стихаючий голос Кальцифера, який вилетів з комина над капелюшною крамницею.

Софі повернулася до Хаула з ледь живою чорною грудкою в руках. Хоч вона і поспішала, проте почувала себе непевно. Усе треба було зробити як слід, а звідки вона могла знати, як саме треба?

– Ну добре, почали, – вимовила вона. Ставши на коліна біля Хаула, вона обережно поклала чорну грудку

йому на груди, зліва, там, де вона сама відчувала біль, коли її непокоїло серце, і легенько підштовхнула.

– Лізь усередину, – звеліла вона. – Лізь усередину і працюй!

Вона тиснула і тиснула. Серце почало занурюватися в груди – і битися, все сильніше і сильніше. Софі намагалася не звертати уваги на полум'я і човгання ногами біля дверей і далі міцно невпинно тиснула. Їй заважало волосся. Воно падало їй на очі рівними рудуватими пасмами, але Софі намагалася і на це не звертати уваги. Вона тиснула.

Серце ввійшло в груди Хаула. Як тільки воно повністю зникло, чарівник здригнувся всім тілом. Він голосно застогнав і перекотився обличчям униз.

– О небо! – глухо поскаржився він. – Яке похмілля!

– Ні, ти просто вдарився головою об підлогу, – відповіла Софі.

Хаул насилу встав навкарачки.

– Мушу бігти, – повідомив він. – Треба рятувати цю дурепу Софі.

– Я тут! – вигукнула Софі, сіпаючи його за плече. – Але й міс Ангоріан теж тут! Вставай, зроби з нею щонебудь! Швидко!

Ціпок був уже майже весь охоплений полум'ям. Мартине волосся обпалося. А міс Ангоріан саме сянула думка, що Опудало також можна підпалити. Вона ухилилася від ціпка з таким розрахунком, щоб наблизити його до порога.

“Як завжди, – майнуло Софі в голові, – я не продумала всього до кінця!”

Хаулу вистачило одного погляду. Він поспішно піднявся, витягнув руку і вимовив фразу, слова якої потонули в гуркоті грому. Зі стелі посипалася штукатурка. Усе задрижало. Але ціпок зник, а Хаул ступнув назад, тримаючи в руці щось невелике, чорне і тверде. Це міг бути шматок золи, щоправда, точнісінько такої форми, як те, що Софі тільки що вклала Хаулові в груди. Міс Ангоріан засиччала, немов залите водою багаття, і благально простягнула руки.

– Боюся, що ні, – промовив Хаул. – Ти мала достатньо багато часу. Я бачу, ти збиралася роздобути собі нове серце. Хотіла забрати моє, а Кальцифер нехай би помер, так?

Він поклав чорний предмет між долонями і стиснув їх. Старе серце Відьми розсипалося – ніби чорний пісок, і стало як сажка, як ніщо. І поки воно розсипалося, міс Ангоріан розпливалася. За мить біля дверей уже нікого не було.

Але сталося не тільки це. Тієї миті, коли зникла міс Ангоріан, не стало й Опудала. Якби Софі захотіла глянути, вона побачила би двох високих чоловіків, які стояли на порозі й усміхалися один одному. В одного було грубувате обличчя і руде волосся. Інший, у зеленому мундирі, мав лагідні риси, а на його плечі була накинута жіноча мереживна шаль.

Але Хаул вже повернувся до Софі.

– Сірий тобі не личить, – зауважив Хаул. – Я це відразу подумав, ще коли побачив тебе вперше.

– Кальцифер полетів, – сказала Софі. – Мені довелося розірвати вашу угоду.

Хаул, здавалося, засмутився, проте сказав:

– Ми обоє цього хотіли. Жоден із нас не бажав закінчити так, як Відьма і міс Ангоріан. А колір твого волосся – його називають рудим?

– Червоне золото, – відповіла Софі.

Наскільки вона бачила, Хаул не надто змінився, повернувши собі серце, тільки-от, мабуть, очі стали більш насиченого кольору – більше схожі на живі очі і менше – на скляні кульки.

– І він натуральний, – додала вона. – Не те що в декого.

– Ніколи не розумів, чому люди так ганяються за тією натуральністю, – сказав Хаул, і Софі зрозуміла, що він ніскільки не змінився.

Якби Софі могла звернути бодай часточку своєї уваги на те, що відбувається навколо, вона побачила би, як принц Джастін і чарівник Саліман тиснуть один одному руки і задоволено ляскають один одного по спині.

– Мені, мабуть, краще повернутися до мого брата, до короля, – сказав принц Джастін.

Він попрямував до Фанні як до найрозкішніше одягненої особи і склав їй глибокий вишуканий уклін.

– Чи маю честь звертатися до господині цього дому? – поцікавився він.

– Е... гм... ні, – знітилася Фанні, намагаючись захватити мітлу за спину. – Господиня цього дому – Софі.

– Або невдовзі нею буде, – сяючи доброзичливістю, вставила пані Ферфакс.

Хаул сказав Софі:

– А я весь час думав, чи ти та вродливиця, яку я зустрів на Травневе свято. Чому ти тоді так злякалася?

Якби Софі помічала хоч щось навколо, вона би побачила, що чарівник Саліман підійшов до Летті. Тепер, коли він нарешті став самим собою, стало видно, що він, судячи з усього, ще впертіший, ніж Летті. Летті виглядала дещо знервованою, коли над нею, мов скеля, навис Саліман.

– Здається, спогади про тебе належали принцу Джастіну, а не мені, – сказав він.

– Авжеж, – мужньо сказала Летті. – Це була помилка.

– Зовсім ні! – заперечив Саліман. – Чи ви би не погодилися стати моєю ученицею – тобто принаймні ученицею?

Летті густо почервоніла і явно не знала, що сказати.

На думку Софі, це була проблема Летті. У неї, в Софі, були свої власні проблеми. Хаул сказав:

– Думаю, тепер ми всі повинні жити довго і щасливо.

Софі подумала, що він таки справді цього хоче. Вона знала, що довге і щасливе життя з Хаулом може виявитися значно багатшим на пригоди, ніж будь-яка казка, яка закінчується цими словами, але твердо вирішила спробувати.

– Це буде дуже страшно і просто жахливо, – додав Хаул.

– А ще ти мене експлуатуватимеш, – сказала Софі.

– І тоді ти, щоби провчити мене, поріжеш на клаптики всі мої костюми, – сказав Хаул.

Якби Хаул і Софі могли звернути хоча б децицію увагу на те, що відбувається навколо, вони помітили би, що і принц Джастін, і чарівник Саліман, і пані Ферфакс щось хочуть сказати Хаулові, що Фанні, Летті й Марта смикають за рукави Софі, а Майкл тягне Хаула за камзол.

– Це було найвишуканіше застосування заклинання могутності, яке мені будь-коли доводилося бачити! – говорила пані Ферфакс. – Я й сама б не подумалася, що зробити з цією істотою. Я завжди говорила, що...

– Софі, – смикала її Летті, – мені потрібна твоя порада!

– Хауле, – говорив чарівник Саліман, – я мушу просити у вас, могутнього чарівника, вибачення за те, що стільки разів намагався вас вкусити! За звичайних обставин мені б і на думку не спало впиватися зубами у колегу і співвітчизника!

– Софі, по-моєму, цей джентльмен – принц! – сказала Фанні.

– Сер, – сказав принц Джастін, – гадаю, я повинен вам подякувати за порятунок від Відьми...

– Софі, – вигукнула Марта, – з тебе знялося закляття! Софі, ти чуєш?

Але Софі та Хаул трималися за руки й усміхалися, й усміхалися, не в змозі зупинитися.

– Відчепіться від мене, – сказав Хаул. – Я робив це за гроші.

– Ото брехун! – вигукнула Софі.

– Агов! Я ж до вас звертаюся! – крикнув Майкл. – Кальцифер повернувся!

Ці слова нарешті привернули увагу і Хаула, і Софі. Вони подивилися у вогнище, де серед полін і справді зблискувало знайоме блакитне обличчя.

– Ти не мусив цього робити, – сказав Хаул.

– А чому б і ні, раз я коли завгодно можу взяти і піти, – відповів Кальцифер. – До того ж у Маркет-Чиппінгу дощ.

ЗМІСТ

Розділ перший, у якому Софі розмовляє з капелюшками	5
Розділ другий, у якому Софі змушена вирушити на пошуки щастя	23
Розділ третій, у якому Софі потрапляє в Мандрівний Замок й укладає одну угоду	43
Розділ четвертий, у якому Софі виявляє кілька дивних речей	57
Розділ п'ятий, у якому занадто багато прибирання	71
Розділ шостий, у якому Хаул виражає свої почуття за допомогою зеленого слизу	87
Розділ сьомий, у якому Опудало не дає Софі покинути Мандрівний Замок	106
Розділ восьмий, у якому Софі йде із Мандрівного Замку відразу на всі чотири сторони	124
Розділ дев'ятий, у якому в Майкла виникають клопоти із заклинанням	140

Розділ десятий, у якому Кальцифер обіцяє Софі зробити натяк	154
Розділ одинадцятий, у якому Хаул вирушає в дивовижну країну в пошуках заклинання	167
Розділ дванадцятий, у якому Софі стає старенькою матінкою Хаула	184
Розділ тринадцятий, у якому Софі очорнює ім'я Хаула	197
Розділ чотирнадцятий, у якому придворний маг страшенно застудився	213
Розділ п'ятнадцятий, у якому Хаул збирається йти на похорон замаскованим	232
Розділ шістнадцятий, у якому багато всілякого чаклунства	246
Розділ сімнадцятий, у якому Мандрівний Замок переїжджає	257
Розділ вісімнадцятий, у якому знову з'являються Опудало і міс Ангоріан	271
Розділ дев'ятнадцятий, у якому Софі висловлює свої почуття за допомогою гербіциду	288
Розділ двадцятий, у якому Софі весь час щось перешкоджає піти з Мандрівного Замку	305
Розділ двадцять перший, у якому при свідках укладається певний договір	324

Літературно-художнє видання

Діана Вінн Джонс

Мандрівний Замок Хаула

Для середнього шкільного віку

Переклад з англійської *Андрія Поритка*

Художнє оформлення

Романи Романишин, Андрія Лесіва

Головний редактор *Мар'яна Савка*

Технічний редактор *Роман Коник*

Підписано до друку 28.12.2018. Формат 60x84/16

Гарнітура шкільна. Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 20,46. Наклад 3000 прим.

Зам. №

видавництво
СТАРОВО ЛЕВА

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК № 4708 від 09.04.2014 р.

Адреса для листування:

а/с 879, м. Львів, 79008

Львівський офіс:

вул. Старознесенська, 24-26

Книжки «Видавництва Старого Лева»

Ви можете замовити на сайті www.starlev.com.ua

☎ 0(800) 501 508 ✉ spilnota@starlev.com.ua

Партнер видавництва

Віддруковано ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»

вул. Різдвайна, 11, м. Харків, 61012

Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011

www.globus-book.com

